

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Murat Gülsoy

BU FİLMİN
KÖTÜ ADAMI
BENİM

♥
CAN

3. BASIM

4 YUNUS NADİ ROMAN ÖDÜLÜ

Murat Gülsoy
BU FİLMİN
KÖTÜ ADAMI
BENİM

TÜRK YAZARLARI

Dizgi
Serap Bertay

Düzeltili
Fulya Tükel

Montaj
Mine Sankaya

Kapak Düzeni
Semih Özcan

İç Baskı
Özal Basımevi

Kapak Baskı
Çetin Ofset

Cilt
Eko Ofset

1. basım: 2004
2. basım: 2004
3. basım: 2004

Murat Gülsoy
BU FİLMİN
KÖTÜ ADAMI
BENİM

ROMAN

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

**MURAT GÜLSOY'UN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI**

OYSA HERKES KENDİSİYLE MEŞGUL / *öykü*

BU KİTABI ÇALIN / 2001 *Sait Faik Öykü Ödülü*

ÂLEMLERİN SÜREKLİLİĞİ VE DİĞER HİKÂYELER / *öykü*

BİNBİR GECE MEKTUPLARI / *öykü*

BU FİLMİN KÖTÜ ADAMI BENİM / *roman*

Murat Gülsoy, 1967'de İstanbul'da doğdu. Mühendislik ve Psikoloji eğitimi gördü. Boğaziçi Üniversitesi'nde öğretim üyesi. 1992-2002 yılları arasında *Hayalet Gemi* dergisini yayına hazırlayan editörlerden biri olarak çalıştı. Elektronik yayınevi *altkitap.com*'un ve *altzine.net*'in editörlerinden. 2001 yılı Sait Faik Hikâye Armağanı, *Bu Kitabı Çalın* (2000) adlı kitabına verildi. Yayınlanan diğer kitapları *Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul* (1999), *Belki de Gerçekten İstiyorsun* (*www.altkitap.com* 2000), *Âlemlerin Sürekliliği ve Diğer Hikâyeler* (2002), *Binbir Gece Mektupları* (2003) adını taşıyor.

Murat Gülsoy'un internet sitesi:
www.muratgulsoy.com

*Bir arabacının gölgesini gördüm,
bir fırçanın gölgesiyle, bir arabanın gölgesini
temizliyordu.*

Karamazov Kardeşler, Fyodor Dostoyevski
(Baba Karamazov oğluna cehennemden
söz ederken...)

*Acayip bir hayvanım var, yarı kedi, yarı kuzu.
Öbür eşyalarla babamdan miras kaldı.
Ama gelişip serpilmesi benim zamanımda oldu.*

Melezleme, Franz Kafka

Gerçekte bir babam oldu mu benim?
Elbette, adını taşıyordum ve
işte kendisi de oradaydı.
Ama başka bir anlamda, hayır!
Gelecek Uzun Sürer, Louis Althusser

Şimdi artık öldün babacığım. Sınırlarını kesin
olarak belirlediğin bir dünyada, bana sorarsan, belirsiz
bir biçimde yaşadın ve öldün. Seni artık değiştirmek
mümkün değil babacığım; bu nedenle kendimi de
değiştirmenin mümkün olacağını sanmıyorum.

Babama Mektup, Oğuz Atay

*baba – ben
yalnızlığın
beni ele geçirdiğini hissediyorum.*
Yalnızlığın Keşfi, Paul Auster

*Ve sen, babacığım, o hüzünlü tepede,
Küfret, kutsa beni taşan gözyaşlarıyla içten,
Gel gitme usulca iyi geceye.
Bağır, bağır öfkeyle ışığın tükenişine.*
Dylan Thomas

— *Babamı tanır mıydınız, diye sordu.*

— *Bilmem ki... Adı neydi?*

— *Unuttum, dedi.*

Aylak Adam, Yusuf Atılgan

1

Adının taşıdığı kutsallığa hürmeten yeryüzüne inmiş melekleri elinin tersiyle itip sandalyeye çıktı. Çamaşır ipini boynuna geçirirken evlialardan biri göründü gözüne. Ancak Ayşe söylenenleri anlamadı. Tavanın ortasında lamba asmak için bırakılmış demir kancaya bağlı ipi boynuna geçirdi ve kısa bir süre sonra ucunda sallanmaya başladı. Sandalye yere devrilmişti. Aklını çoktan kaçırmış olmalıydı. İp gırtlığını sıkarken ona çok uzunmuş gibi gelen bir süre boyunca ölmeyeceğini sandı. Boynu acıyor, nefes alamıyordu, ama yine de yaşıyordu. Hep bu acı içinde asılı kalacağını düşünmeye başladı. Başladığı eylemleri istediği kadar sürdüreceğine dair bir inancı besleyecek miktarda hava vardı ciğerlerinde henüz. Bu zamansız ve temelsiz güven yanılsamasıyla, kendini asmanın mümkün olmadığını sanarak intihar etmekten vazgeçti. Elleriyle ipi boğazından çıkarmaya çalışırken ensesindeki omurların araları-

nın hızla açılmaya başladığını duydu. Atölyede geçirdiği uzun mesai saatlerinden sonra taşlaşarak tutulan ensesi şimdi acıyla parçalanıyordu. Nefesi bitmek üzereydi. Naylon ip Azrail'in elleri olmuş, nefes borusunu sıkıyordu. Parmaklarını ipin kenarına sokmaya çalışırken, boşuna debelendiğini ve kendini asarak intihar etmenin geri dönülmez bir eylem olduğunu anladı. Bu korkunç anlama ânı sadece birkaç saniye sürdü. O kısacık süre içinde birilerinin şans eseri eve gelip yardım etmesini umut etti. Hatta bir ara, bulutlar arasında beliren Hasan içeri girip onu döve döve ipten indirdi. Sonra bilinci kapandı. Artık, yirmi altı yıldır bu dünyada Ayşe Solmaz olarak nefes alıp yaşamış olan bedende acı bitmişti. Yaşam ve acının böylesine eşzamanlı yok oluşu çok hikmetler barındırıyordu. Tabii yaşayanlar için. Artık Ayşe nesneler âleminin bir parçasıydı. Bir bütünün parçası olduklarının farkında olmayan bilinçsiz varlıklardan biri: Ütü masasından sarkan giysiler, fermuarlı plastik elbise dolabından dışarı taşan triko kalabalığı, kocaman kör bir göz olmuş kapalı otuz yedi ekran televizyon, mutfakta suyu bitmeye yaklaşmış çaydanlık, pencereyi örten iç bulandırıcı fısıktık yeşili basma perdeler, kapının önünde çıkarılmış boyası kaçmış botlar, buzdolabında olmasına rağmen küflenmiş peynir ve yoğurt, lavabonun içine yığılmış bulaşıkların içinde gezinen kent böcekleri ve... Ayşe. Bilincini henüz yitirmeden önce farkında olduğu bu nesneler, artık onları bir araya getiren anlam bütünlüğü bozulmuş olduğu için adsız bir evrenin ruhsuz gezegenleri gibi boşlukta duruyorlardı. Ayşe'nin cesedi ipin ucunda bir cehennem saatinin sarkacı gibi salınarak akıldışı bir zamanı gösteriyordu. Bu anlamını yitirmiş nesnelerden oluşan küçük

evren, bir zamanlar insan olan o şeyin yaşam üzerindeki tahrip etme gücünün açık bir ifadesiydi. Tüm bu boşluğun içinde geleceği şekillendirecek olan mektup, masanın üzerinde okunacağı ânı beklerken Ayşe'nin bacaklarının arasından sızan kan çoktan karanlık bir göl oluşturmuştu.

2

“Bak, şu kayalıkları görüyor musun? şu canım... Göremiyor musun? Bak. Parmağımın ucuna bak.”

“Tarif et o zaman. Gösterdiğin yerde hiçbir şey göremiyorum.”

“Havuzlu köşkün arkasındaki en büyük ağacı bul. Buldun mu?.. şimdi, o ağaçtan tepedeki elektrik direğine doğru yüz metre çık. Oradaki kayalıkları görüyor musun?”

“Evet?”

“Tamam işte. Sence neye benziyor o kayalıklar?”

“Neye mi benziyor? Ne bileyim, her şeye benziyor. Örneğin bir grup dev tuzluk...”

“Ne tuzluğu?”

“Bildiğin tuzluk işte.”

“Bir çoban ve otlattığı koyunlara benzemiyor mu?”

“Çoban mı? Hangisi çoban?”

“Şu işte, ortadaki.”

“Bir zamanlar bu köyde bir çoban yaşarmış.”

“Ne o, masal mı anlatacaksın?”

“Dinle işte. Kayalığın hikâyesini anlatıyorum. Bu çoban biraz acımasız biriymiş. Bir gün o gördüğün yerde... yine koyunlarını otlatırken yoldan bir kadın gelmiş. Bir bebeği sırtında, biri kucağında sefil bir kadın. Açlıktan ve yorgunluktan perişan... Kadın, çobandan biraz süt istemiş. Koyunlardan birazcık sağabilirse günlerdir aç olan bebeklerini doyurabilecekmiş. Ama çoban süt vermek yerine kadını kovmuş. Kadın da oradan uzaklaşırken lanetlemiş çobanı ve koyunlarını. Allah sizi tez elden taş yapsın, taş kalpliler, diye bağırmış. Kadın daha gözden kaybolmadan çoban ve koyunlar bir anda taş oluvermişler.”

“Yapma ya! Ne zaman olmuş bu olay? Gazeteler hiç yazmadı.”

“Halk efsanesi bu bir kere, taş kalpli yazar. Halk efsanesi...”

“Tamam, tamam. Kimden öğrendin bu hikâyeyi?”

“Yaşlı bir Kızılderili anlattı: Köydeki bir teyze... Fatma Teyze. Aslında sen de görmüşsündür. Evi köyün meydanında. Bakkalın solunda kalıyor. Her zaman kapısının önünde oturur. Zayıf, yaşlı bir kadın. O anlattı.”

“Neden koyunlar da taş olmuş?”

“İbret olsun diye. Neden olacak!”

“Doğru ya... İbret olsun diye...”

Önder, Defne'yle aralarında geçen son sevgi dolu konuşmayı zihninde bir kez daha canlandırdıktan sonra sandalyesini batan güneşi son ışıklarına ka-

dar görebileceği bir konuma getirdi. Ne zamandı? On beş gün? Bir ay? İki? Hatırlayabildiği en sevimli sahne buydu. Bugün? Sabah kavga etmişlerdi. Havuzlu köşkte verilecek davet yüzünden birbirlerine girmişlerdi. Önder yalnız kalmak istiyordu. Kimseyle tanışmak gibi bir arzusu yoktu. Kimseye katlanamıyordu. Defne'ye bile... Artık itiraf etmeliydi: Karısıyla arası kötüydü. Bu açıkça belliydi. Neden? İşte bu soruya verecek kesin bir cevabı yoktu.

İlk yudumlar.. Alkolün tanıdık kokusu... Gittikçe daha fazla mı içiyordu? Hayır. Üç duble sınırı koymuştu kendine. İlkini çok hızlı ve aç karnına bitiriyordu. Belki biraz çerezle. Diğerlerini yemekten sonra... Kırk yaşında olmasına rağmen midesi onu henüz yarı yolda bırakmamıştı. İç organlarının başarısını aileden gelen değerli bir miras olarak görüyordu. Bir üniversite profesörü olarak oldukça mütevazı bir yaşam sürmüş olan babası yetmiş iki yaşına kadar bir kez bile doktora gerek duymamıştı. Gerçi o Önder gibi her gece içki içmiyordu. Sigarayı ağzına koymadığı gibi içilen yerlerde de durmazdı. Sonuç? Allahın cezası trafik kazasında sağlıklı bir şekilde ölmüştü. Asıl genetik mirasına güvendiği büyükbabasıydı. Doksan sekiz yaşına kadar sapa-sağlam yaşamıştı. Babası da aile köklerinin Kafkaslara dayandığını öne sürerek uzun yaşamın onlara ait bir özellik olmasıyla övünürdü. Önder ise kötü alışkanlıklarının olumsuz etkilerini çıkardıktan sonra ne kadarlık bir yaşam süreceğini keyfi bir hesaplama bulmuştu: Seksen! Tüm bu yaramazlıklar onun yaşamından on beş yıl götürse (ki oldukça kötümser bir hesaptı) en az seksen üç yaşına kadar yaşardı. Defne de o zaman yetmişlerine varmış olacaktı. Fena değil... Bu ortamda yaşamanın olumlu kat-

kısını da ekleyince... Ancak, hayatının sonuna kadar Keklik Koyu'nda yaşama, hatta bu süreyi Defne'yle geçirme fikri... nasıl demeli... çok da hoşuna gitmedi. Düşünce ibresi olumsuzla kaydığı için olsa gerek, annesinden gelen genetik mirası hesaba katmadığını hatırladı. Bu olumsuz düşüncenin panzehri hazırды gerçi: Erkekler meme kanseri olmazlardı ki...

Sahi, Defne neredeydi acaba? En son Memduhlarla Datça'ya ineceklerini söyleyip çıkmıştı. Hava kararmadan dönmelerini bekliyordu. Onunla bağlantıyı bir yerlerde koparmıştı, ama nerede? Buraya yerleşme düşüncesi Defne'ye aitti. Önder derin bir nefes aldı. Günbatımı saatlerinde güneyden esen sıcak rüzgâr Keklik Koyu'nu yalayıp adını ancak Defne'nin bilebileceği tüm o yabani otların kokusunu eve kadar taşıyordu. Sonbaharda gelmişlerdi. Rüzgârlı geçen kış ayları boyunca Datça'nın alışık olmadıkları doğal güzellikleri karşısında büyülenmiş, buraya yerleşme kararı aldıkları için sık sık birbirlerini kutlamışlardı. Gerçi bu sevinç gösterileri sırasında Önder kendisinin ne kadar içten olduğunu -şu anda- kestiremiyordu. Mayıs ayının büyüleyici canlılığı, şimdi hazıranda yerini sıcaklara bırakırken zaman yavaşlamış, günler birbirinden ayırt edilemez bir hal almıştı. Burası da başka birçok yer gibi kendi alışkanlıklarını dayatmaya başlamıştı. İstanbul'da durum farklıydı. Örneğin, bu kadar çok kavgaya etmiyorlardı. Önder, kendini böylesine zayıf ve işe yaramaz hissetmiyordu. Orada başarılı bile sayılırdı. Defne'nin önyak olduğu dizi yazma işini pekâlâ kıvırmış, kendine yeni bir çevre edinmiş, eski arkadaşlarının da takdirini kazanmıştı. Hepsi Defne'nin sayesinde olmuştu. Gerçi başlangıçta...

Yakın arkadaşlarını şaşırtan ani bir kararla ev-

lenmişlerdi. Üç yıl önce. Cemal'in, Mehmet'in, Can'ın ve diğerlerinin kuşkulu bakışları altında nikâh masasına oturmuştu Önder. Olayı önemsemiyormuş gibi davranıyordu o günlerde. Derinlerinde bir yerlerde bunun geçici bir çözüm, aşılması gereken bir aşama, verilmesi gereken bir sınav olduğunu söyleyen sese güveniyordu belki de. O günlerde dibe vurmuştu. Bir şeylere tutunup yüzeye çıkması gerekiyordu. Defne böyle bir zamanda karşısına çıkmıştı. Yuvarlak sporcu omuzları, bal rengi saçları ve duru gülümsemesiyle genç ve enerjik bir kadın. Ama şimdi aradan üç yıl geçmişti. İlk aylarda onun kalbiyle kendi kalbinin aynı ritimle attığını hissedip seviniyordu. Ancak yaşantıları sıradan bir huzura teslim olduğu günlerden başlayarak Önder'in kalbi de zihni de Defne'ye mesafe almaya başlamıştı. Onu kendisine yakıştırmıyor, zamanında aşağıladığı ne varsa Defne'nin karakterinin bir parçası olduğunu görüyor, her hareketinden rahatsız oluyordu. Sonra evliliğin zaten böyle bir şey olduğunu düşünüp kendini başka işlere veriyordu. Ama burada, bu boşluğun içinde sadece ikisi vardı...

Tepenin ardında güneşin yok oluşunu neredeyse boşalmış bir zihinle izledi. Bu ben miyim, diye bir düşünce, zihnini öylesine yalayıp geçti. Seksen eksi kırk eşittir kırk. Kırk artı kırk eşittir yine kırk. Kırk. Aslında tam kırk sayılır mıydı? Ne fark ederdi ki? Yaşamının tam ortasında duruyordu. Duruyordu. Durmak. İnsan hayatının bir yerlerine gelip durabilir mi? Bile isteye? Güneşin eğik kızıl ışınları altında olduğundan daha güzel görünen koya bakıyordu. Sağ taraftaki kumsal gazinosundan başlayarak bir kamera gibi ağır ağır koyu taramaya başladı. Günbatımında rüzgâr dindiği için deniz kıpırtısızdı. İbra-

him dalgaların getirmiş olduğu çöpleri temizlerken, küçük oğlu Mercan bir ipin ucuna bağladığı teneke kayığını yüzdürüyordu. Güneşten kapkara olmuş bu çocuğu nasıl bir geleceğin beklediğini düşündü bir süre. Mutlu biten gerilimsiz bir hikâye uydurup bakışlarını kumsalın sol tarafına doğru çevirdi. Kışın yağmur sularının aktığı kuru dere yatağının bitimindeki sazlıklar kumsalın doğal sınırını oluştuyordu. O noktadan sonra taşlık küçük bir koy başıyordu. Ardından da Keklik Koyu'nu Palamut Bükü'nden ayıran ince uzun burun. Bu küçük taşlık sahilden yukarılara doğru çıktıkça başka bir yapı dikkati çekiyordu. Çevreye uyumlu olması için koyu yeşile boyanmış şık bir köşk. Rüzgârda aralanan ağaçların ardından görünüp kaybolan mavilik ise havuza aitti. Çevrede herkesin bu evi havuzlu köşk olarak adlandırmasına neden olan havuz. Ayrıntıları görünmüyordu. Defne'nin İstanbul'dayken hiç kaçırmadığı dekorasyon dergilerinde rastladığı lüks evleri hatırlatıyordu Önder'e. Acaba kimler yaşayacaktı orada? Aslında Önder bunu hiç merak etmiyordu. Ne tepenin gerisindeki köyün insanlarını, ne de komşularını... Her şeyi yavan bir rehavet içinde algılıyordu. Sanki buralarda hiçbir şey olmuyordu, olamazdı, olmayacaktı. Çünkü o nereye gitse hayat başka bir yerde akıyordu. O buraya durmak için gelmişti. Kırk yaşının ortasında öylece duruyordu. Geriye baktığında çoğunlukla hatırlamaktan sıkıntı duyduğu anılar vardı, ileriye baktığında ise... Hiçbir şey görünmüyordu. Sıcak ve nemli bir yaz akşamının anlamsız sisiyle bulanmıştı her şey. Gençlik biteli çok oluyordu. Farkına varmış mıydı? Hem evet, hem hayır. Kendini iyi hissetmemesi için bir neden yoktu. Kadehin dibindeki içkiyi bitirdi. Hızlı gidi-

yordu. Ağzını peçeteyle silerken gözü tabağındaki kabakçiçeği dolmalarına takıldı. İri bir kül tanesi zeytinyağında dağılmıştı. Tüm bu güzelliğin içinde bir pürüz. Defne'ye karşı şefkatle karışık bir duygu yükseldi içinden. Asla çocukları olmayacaktı. Defne onun hem çocuğu hem karısı hem en yakın dostu olacaktı. Öyle miydi gerçekten? Plan buydu ama... Önder dolmalardan gözünü ayıramıyordu. Uyandır-dıkları şefkatli hisler geçer diye korkuyordu. Defne'nin sevgisini tekrar kazanması gerekiyordu. Defne'yi daha çok sevmeliydi. Doğru olan buydu.

Önder kalkıp mutfağa gitti. Kahve alkolün ya-vaşlatıcı etkisini silecekti. Çaydanlıktaki suyu bardağına boşalttıktan sonra küçük pencereden Memduhların iki katlı evine baktı. Daha uzaktaki komşu evlerin bahçeleri de Memduhlarmki gibi büyük ve bakımlıydı. Gürbüz meyve ağaçları, verandalarını saran hanımelleri, kapıya dolanmış sarmaşık güller... Kendi küçük bahçelerinde ise sadece bir badem ağacı vardı. Bahçıvan aramamışlardı bile. Defne'nin en sevdiği şey toprakla uğraşmaktı. O minik bahçeyi birbirinden değişik renkte çiçekle bezemeyi başarmıştı. Yediverenler, irisler, sardunyalar, iri papat-yalar ve adını öğrenemediği mor çiçekler... Veranda-nın dört bir yanı da büyük ortancalarla doluydu. Defne'nin neden bu ortancaları diktiğini çok da anlamamıştı. Onun için ortanca ancak orta sınıf otelle-rin bahçelerinde yetiştirilen sıkıcı bir bitkiydi. Bota-nik dekor. Böyle düşünmesinin nedenini çok iyi bi-liyordu. Dokuz-on yaşlarındayken gittikleri termal tesisleri yakınlarındaki bir otelde görmüştü. Kafası kadardı ortancalar. Otel çok sadeydi. Ama ortancalar acayıptı. Ağır çiçekleriyle törendeymiş gibi hazır ol-da bekliyorlardı.

Önder bu anıyı ya da izlenimi büyük bir özenle saklardı belleğinin özel bir yerinde. Büyük bir bina gibiydi belleği. Birbirine çeşitli geçitlerle bağlı irili ufaklı odalardan ve dairelerden oluşan bir otel. Ya da bir devlet dairesi... Her şeyin eşit bir soğuklukla dosyalanıp sınıflandırıldığı bir depo. Termal izlenimlerini de, aklının ermeye başladığı erken çocukluk anılarının durduğu bodrumun hemen üzerindeki katta, anne ve babasıyla evin dışında geçirdikleri günlere ait az sayıdaki anıyla birlikte saklıyordu. Tek başına bir odayı dolduramayacak kadar azdı bu izlenimler: otelin cepheden görünüşü, dev ortancalar, yakında bir yerde başlayan orman, küçük bir dere, her yerde uçuşan helikopter böcekleri, babasının elinin içindeki küçük elleri, birlikte yürüyüş yaparken yedikleri muazzam tost... Bu tost, anı parçaları içinde en değerli olanıydı. Sapsarı ekmeğin üzerindeki ince kırmızı yanık çizgileri ve arasından akmak üzere bekleyen bol kaşar peyniri hiç bozulmamıştı. Çok güzeldi. Tüm kaşarlı tostların ulaşabilecekleri en üst düzeye erişmiş bir tosttu o. Gündelik yaşamda karşısına çıkan öteki kaşarlı tostlar bu asıl tostun kötü kopyaları gibiydiler. Bu anı parçacıkları aradan geçen zamanla silinmek yerine tam tersine güçleniyorlardı. Onca yaşanmış şeyin arasından neye göre seçilmişlerdi? Nasıl ayakta kalmışlardı? Zamanın geçişinden etkilenmemeyi nasıl başarmışlardı da öylece durmaktaydılar? Çoban ve koyunlar lanetlenerek bunu başarmışlardı. Ama bu termal gezisinde lanetlenmiş hiçbir şey yoktu... Belki de hatırlamıyordu. Bir nedeni olmalıydı Önder'e göre. Kafası bu şekilde çalışıyordu: Neden-sonuç ilişkilerine göre biçimleniyordu her şey. Nedenini çözemediği için bu termal anıları diğer birçok anı gibi sadece

hatırlandıkları için Önder'e gizemli geliyordu.

Önder kahve fincanıyla ağır ağır masanın başına döndü. Defterlerini titizlikle önüne yerleştirdi. Birini karalama defteri olarak kullanıyordu. Diğerine ise romanın son halini yazmaya başlayacaktı. Şimdilik sadece kısa giriş bölümünü temize çekmişti. Oysa karalama defteri notlarla, yarısı yazılmış bölümlerle tıkabasa dolmuştu. Yer yer bir günlüğü andırıyordu. Aslında bazı şeylere karar verse temize çekme işlemine başlayabilirdi. Parmaklarını defterinin üzerinde gezdirirken 'deftere roman yazma' fikrinden kuşkulandı. Dizinin bölümlerini hep bilgisayarda yazardı. Ama önemseydiği bir yazarın romanlarını defterlere yazdığını duyduktan sonra bu konuda kesin bir karar vermişti. Şimdi gelip takıldığı nokta çok garipti. Dizi yazarlığı sırasında hiç aklına gelmemiş olan bir ayrıntı: Kim olarak yazıyordu bu romanı? Neden yazıyordu? Okuyanlar ne düşüneceklerdi? Üzerinde kendi adının yazılı olduğu bir kitap düşüncesi onu nedense tedirgin ediyordu. Bunun küstah bir var olma biçimi olduğu gibi bir saplantı geliştirmişti. Saçmaydı... İlkgençlik yıllarından bu yana, ulaşması gereken bir hedef olan edebiyat, şu anda bir iş gibi, ciddi bir şey olarak karşısında duruyordu. Dizi yazarlığı kolaydı. Kimse filmin hikâyesini kimin yazdığını düşünmüyordu. Oyuncular âdeta kendi davranışlarını kendileri yönlendiriyorlardı. Karalama defterini açıp bu konuda aklına gelenleri not edecekti. Notları birbirinden ayırmak için bulduğu yöntemi seviyordu. Küçüktür/büyüktür işaretlerinin arasına notla ilgili bir başlık yazıyordu.

< Kendi Hayatı Olmayan Bir Yazar >

İzzet ve Cevdet Bey'in hikâyesini anlatan anlatıcı yazar: Ben. Yani Önder Ustaoglu. Benim dört yıl önceki halim. Yaş: 36. Defne'den önceki halim. Ama kitabın kapağında yazar olarak bir başkasının adı olacak. Romanda ise anlatıcı sadece Önder olarak anılacak; böylelikle aradaki bağlantıyı kimse kuramayacak. Sorun hallolmuştur. Yazar kendi yaşamından sıyrılabildiği ölçüde hikâyesine yaklaşabilir. Yazarın yazdığı dünyaya karışması gerekir. Romanın içindeki hayatın kaynağıdır çünkü o. Kahramanlarının içine üfleyeceği ruh ancak kendi göğüs boşluğundan çıkacaktır. O yüzden her romanla biraz daha ölür yazar. Yazdıklarının içinde yaşamaya devam eder mi? Belki. Ama kendisi için değildir bu ölüm sonrası hayat. Başkalarına göredir. Başkaları için yaşıyor gibidir. İnsan kendisi için bir kez ölür. Yaşlı bir Kızılderili, beni tanıyan son kişi öldüğünde öleceğim, demiş.

Gülümsedi. Bir yerlerde okuduğu ya da duyduğu güzel lafların sahiplerini unuttuğunda yaptığı bir şakaydı: sözü yaşlı bir Kızılderiliye atfetmek. Tüm yaşlı Kızılderililerin bilge olduklarına dair yaygın inançla dalga geçmek için uydurmuştu bu şakayı; sonradan benimsemiş, gerektiği zamanlarda kullanmaya başlamıştı. Ona ait söyleyiş kalıplarından birine dönüşmüştü bu şaka. Onu yakından tanıyanların çok iyi bildikleri ve zaman zaman kullandıkları bir kalıp... Bazen tanımadığı insanların bu şakayı ciddiye aldıklarını görüp keyiflenirdi. Kandırmanın sapkın bir zevki vardı.

Başını kaldırdığında Korsan'la göz göze geldi. Yerinden kalkarken tatlı bir sesle konuşmaya başladı:

“Nereden çıktın bakalım sen... Gel, gel buraya...”

Siyah-beyaz kedi meçhul bir takvime uygun olarak kimi geceler onları ziyarete geliyordu. Bir gözünün çevresindeki tüyler siyah olduğu için adını Korsan koymuşlardı. Bu ada sahip milyonlarca kediten biri. Geldiğinde boş çevirmemek için dolapta süt ya da sosis gibi bir şeyler bulundurmaya özen gösteriyorlardı. Önder bir parça sosis alıp geldiğinde kedinin masaya çıkmış olduğunu gördü. Kuyruğu, temize çekmekte kullanacağı defterin üzerinde gidip geliyordu. Önder bunu iyiye yordu.

“Güzel. Orada otur işte. Bu da spesiyalitemiz. Bu gece de her zaman olduğu gibi umduğunuzu değil bulduğunuzu yiyeceksiniz.”

Kedi verilen sosisi zarif hareketlerle yerken Önder kendinden memnun bir biçimde arkasına yaslanmış Korsan’ı izliyordu. Kendine ait bir güzelliği vardı kedinin. Aslında sadece güzeldi. Akıllı değildi, bunu görebiliyordu. Adını öğrenemezdi. İşe yarar herhangi bir şey öğrenmesi, iletişim kurması mümkün değildi. Ama: öğretebiliyordu. Onları alıştırmıştı işte; buzdolaplarında kendisi için bir şeyler bulundurmaları gerektiğini öğretmişti. Üstelik bunu akıl yoluyla da yapmamıştı. Bazı kediler kendilerini sevdirebilirler, insanın elleri arasında sonsuz bir haz yumağına dönüşürler. Korsan o kedilerden de değildi. Defne birkaç kez sevmeye kalkmıştı ama Korsan sosisi falan bırakıp kaçmıştı. O başına buyruk bir misafirdi. Gelip verandada, bazen masada ya da sandalyede oturur, onları izlerdi. Büyük bir dikkatle. Kendinden emin bir duruşu vardı. İzleyene tüm dünyanın, tüm evrenin anlamlı bir uyum içinde devindiği hissini veriyordu... İşte, kediler üzerine bir sürü şey geçiyordu aklından, bunları romanına koymayacaktı kuşkusuz; her aklına geleni yazan yazar-

lardan hoşlanmazdı. Ama, yazarların kedilerle dost olduğu bilinen bir gerçektir. Kendisi de kedi seven bir yazar olma yolunda hızla ilerliyordu.

En son yazdığı notu bir kez daha okurken sorunun çözümüne yaklaştığını hissediyordu. Kendi hayatından vazgeçmek aslında kendi adından vazgeçmek demektir. Bu romanı başka bir adla yayınlamalıydı. Buydu çözüm: O zaman onu tanıyan ya da tanımayan insanların ne düşüneceklerini umursamak zorunda kalmazdı. Sormaya tenezzül etseydi Defne ne derdi bu fikrine acaba? Karşı çıkardı. Saçma bulurdu. Korkaklıkla da suçlayabilirdi. Haksız da sayılmazdı. Tüm yaşamını –bugüne kadar yaşadığı tüm yaşamını– şekillendiren de bu korkaklığı değil miydi? Şehirden kaçmak, bir yere kadar... Ama ya Defne'yle evliliği? Onunla yaşamayı seçmesinin ardında da yüksek sesle itiraf etmekten kaçındığı bir gerçek yatmıyor muydu: Defne'nin durumu... Bu konu zaman zaman zihninin derinliklerinden yüze ye çıkıp iğrenç yüzünü gösterirdi. İnsanın birlikte yaşadığı kişiyle ilgili böylesine olumsuz düşüncelere sahip olması can sıkıcıydı. Evet, kendisi asla çocuk istemiyordu. Baba olmak, gençliğin, dolayısıyla hayatın bitişinden başka bir şey değildi Önder için.

İlk duyduğunda Defne'nin şaka yaptığını sanmıştı. Birlikte olmaya başladıklarında Defne'ye gebelikten korunup korunmadığını sormuştu bir kere sinde. Sırf meraktan. Defne gülerek, benim çocuğum olmuyor, doğuştan bir bozukluk var, demişti. Önder inanmamıştı. Büyük göğüsleri minik bebeklere süt vermek için uygun zamanı bekliyor gibiydiler. Oysa Defne doğru söylüyordu. Bunu çok sonraları evlenmeye karar verirken ciddi ciddi konuşmuşlardı. Moda'da nargile içiyorlardı. Daha doğrusu Önder içiyor, Defne de nargileden gelen fokurtular-

la eğleniyordu. Sonra bir an ciddileşmiş, boğazını temizleyip Önder'in asla unutmayacağı şu sözleri söylemişti: "Bir gün pişman olabilirsin. Lütfen, o gün geldiğinde bunu saklama. Bana söyle. Baba olmak senin en doğal hakkın. Buna engel olacak değilim." Defne bu cümleleri öyle açık bir şekilde tane tane söylemişti ki... Yıllardır bu cümleleri kuracağı günü düşünmüş olduğu anlaşılıyordu. Önder'in kalbi burulmuştu. Bu genç ve sağlıklı görünen kadının, utanılacak bir şey olmadığını bilmesine rağmen utanarak, ezilerek, sıkılarak böyle bir itirafta bulunması onu üzmüştü. Ona acımişti. Sarılıp o gün asla gelmeyecek, demişti. Asla. Ama işte üç yıl sonra ruhunun karanlık gölünde gezinen bir ejder olmuştu bu düşünce. Hayır, baba olmak arzusu değildi zihnini bulandıran; eğer çocuk doğurabilecek bir kadın olsaydı yine de onunla evlenir miydi? Soru buydu. Evlenmişti çünkü bu evlenmek gibi değildi. Bir aileye dönüşmedikten sonra 'birlikte yaşamak'la evlenmek arasında bir ayrım yoktu. Peki ama, şimdi neden... her şey bulanmaya başlamıştı?

Kötü bir şeyler olacaktı. Bundan emindi. Verandaya asılı duran rüzgâr çanları kaynağı belirsiz bir esintinin etkisiyle çınladılar. Önder'e çok kısa bir an gözetleniyormuş gibi geldi. Lanetlenmiş çoban ve koyunların yerlerinde durduklarından emin olmak için tepeye doğru döndü. Oralar iyice kararmıştı. Gece bir hastalık gibi doğudan yayılıyordu. Korsan, Önder'in düşüncelerini hissetmiş gibi aniden irkildi, masadan atlayıp koşmaya başladı. Kedinin ardından bakarken ürperdi. Hayvan bir hayalet tarafından kovalanıyormuş gibi kaçıyordu...

3

Sözleşmeyi imzalayıp ZED'den çıktığımda yağmur başlamıştı. Nisan yağmurları... dedim içimden. Hikâyelerin birçoğunun yağmurlu havalarda başladığını düşünüp içimden güldüm. İnsan içinden gülebilir mi? Yoksa bu sadece bana özgü bir yanılsama mı? Saçma: *Hava durumunu sunarak bir hikâyeye girmenin kolaylıkları konulu seminere hoş geldiniz. Hava durumu bilgisi, mevsimi, zamanı, hatta beraberinde mekânı ve karakterin ruh durumunu betimlemek için iyi bir araçtır. Ama benim gibi bir karakterin ruh durumunu anlatmak için yeterli miydi bu tür bir giriş? Başkaları hakkında kolaylıkla kararlar verebilirken kendi duygularım hakkında kuşkuya düşmem belki de çok doğal. Örneğin şu anda sevinçli olmam gerekirdi. Hayal edip yazacaklarım karşısında hayatımı idame ettirecek parayı vereceklerini taahhüt etmişlerdi. Hâlâ emin olmadığım için hukuk dilinde karşılıklar bulmaya çalışıyordum. Ya-*

zarak yaşamak... Hep istediğim bir yaşam biçimi, işte yavaş yavaş oluşuyordu. Belki de kendime güvenemiyordum. Belki de ruhsal durumumun daha karmaşık olmasını arzuladığım için bile isteye vehimler üreterek aklımı karıştırıyordum. Resim netleşirse sıradanlığımı göreceğimden korkuyordum.

Bu sorularla boğuşurken yaya geçidinden geçmek için onlarca insanla birlikte yağmurun altında beklediğimi hatırlattım kendime. Kendime. Kendime. Durmaksızın kendime bir şeyler söyleyip duruyordum. İçimden havaya baktım. Bugün her şeyi içimden yapmaya kararlıyım. Gözlük camlarımın ıslanmasını istemediğim için, yüzümü göğe çevirip düşen damlalara baktığımı hayal ettim. Aslında başımı omuzlarımın arasına kıstırmış, metalik akıllı metro biletimi avucumda sıkarak, nereye gideceğine emin bir adamın adımlarıyla karşıdan karşıya geçiyordum. Ama, aklımın içinde, içimden yani, bir sürü şey yapıyordum. Adsız bir gölgenin bedenimin dışına sızarak başka şeyler yapmasına izin veriyordum. Bunu nicedir yapmayı alışkanlık haline getirmiştim. Bunun beni başkalarından ayıran bir özellik olduğuna inanıyordum.

Yürüyen merdivende kendime bir yer edindim. Şehrin altına doğru ağır ağır inen insan kalabalığının arasında aklımın içinde dağınık düşüncelerle bir yerlere doğru gidiyordum. Bir merdivenden diğerine geçerken her basamakta biraz daha derinlere doğru iniyorduk. Şehrin altında yolculuk etmeye alışkın insanlar acaba diğerlerinden farklı mıydı? Otobüs duraklarında davrandığımız gibi davranmıyorduk burada. Yerin altına indikçe aramızdaki mesafe artıyordu. Gemi yanaştığında iskele verilmesini beklemeyen sabırsız ve atik insanlar bile metroda dikkatliydiler. Yürüyen merdivenlerin ve hareketli

yolların hızına uygun bir şekilde deviniyorduk. Yürüyen yolda süpermen gibi kayarak ilerlerken yüzümü bir serinlik yalıyordu. Yeraltı rüzgârları... Yeni doğmuş bir bebeğin iç organları gibi henüz temizliğini yitirmemiş koridorların ne zaman kasvetli ve yorgun bir görüntüye kavuşacağını merak ediyordum. Kendi iç organlarımı hayal ediyordum.

Metro durağında gitmesi gereken yere gecikmiş bir adamın gerginliğiyle bir ileri bir geri yürümeye başladım. Kalabalıkların içindeyken buna özen gösteririm. Bir sonraki an, bir sonraki saat, bir sonraki yıl ne yapacağını çok iyi bilen kararlı biri gibi görünmek gerektiğine inanırım. En ufak bir bocalama ya da tereddüt gösterirsem foyam meydana çıkacak hissi... Bu nedensiz tedirginlik ne zaman yapışmıştı ruhsal dünyama? Seksenlerin karanlık yıllarında herhalde. Kararlı bir şekilde yaşamaya devam eden biri gibi görünmek. Görünmek...

Yeraltı ırmağının kenarına çizilmiş sarı çizgiyi geçmenin tehlikeli ve yasak oluşunu ciddiye alan bir grup insan, sessizce trenin gelişini bekliyordu. Her an sayıları artan bu insanlar henüz yüksek gerilimli nehir yatağına düşerek ölmenin nasıl bir şey olduğunu bilmiyorlardı. Londra metrosunda, özellikle yaşlılar sırtlarını duvara yaslayarak bekliyorlarmış treni. İçine doğmuş oldukları korkunç dünyadan asla çıkamayacaklarını bildikleri için boş zamanlarında kötülük yaparak, örneğin zayıf ve yaşlıları tren yoluna iterek eğlenen azıllı çete üyelerinin bu yeraltı nehrine taktıkları isim Hades'miş. Kim söylemişti, nerede okumuştum hiç hatırlamıyordum. Acaba uyduruyor muydum? Kaynağını hatırlayamadığımız düşünceler otomatik olarak bizim zihinsel servetimize mi ekléniyordu? Hayal kurarken kaynak belirtmek zorunda mıydık? O sırada kala-

balığın içinde tanıdık bir yüz gördüm. Üniversite-
den adını hatırlayamadığım bir asistan... Hemen ak-
si yönde saf tuttum.

Vagonların içinde uygar bir biçimde oturan yol-
cular, metroda nasıl davranılacağını benim gibi
Amerikan filmlerini izleyerek öğrenmiş oldukları
için sabırsız bir kuşkuyla yeraltı çalgıcılarının, met-
ro delillerinin ve evsizlerin ortaya çıkmalarını bekli-
yorlardı. Bekliyorlar mıydı gerçekten? Sadece ben
mi bekliyordum? Düşüncelerimi insanlara mı atfe-
diyordum? Kendi içimden istediğimi yapmakta öz-
gürdüm. Buna inandırılmıştım. Suskun seksenlerin
özgürlük tanımından başka bir şey olmayan bu dü-
şünceyi ben sanırım aşamayacaktım: *Özgürsün;
içinden istediğini düşünebilirsin.*

Az önce sözleşme imzalamış bir adamın sorum-
lu ve düşünceli haliyle kapının yanındaki koltuğa
oturdum. Üç ay sonra *İkinci Hayatlar* cep romanları
dizisinin ilk taslağını teslim edecektim. Onu beğenirlerse dizi için *start* vereceklerdi. Benim gibi hiçbir deneyimi olmayan birine bu tür bir işi teklif etmelerinin nedenini tahmin etmek güç değildi: Hangi ciddi yazar bu tür bir ısmarlama kitap yazma işine girerdi ki? Ancak benim gibi iyi eğitilmiş ama mesleğini yapmak yerine zıpçıktı şirketlere metin yazarı olarak iş başvurusunda bulunan biri. Üstelik başvurularımın hiçbirisi olumlu sonuç vermemişken ZED adlı şirketten bu teklif gelmişti. Reklam ajansı ile prodüksiyon şirketi arası bir yerdi. Kapısında kumlu mavi cam üzerine silik harflerle ZED yazan bir yer. Altında ne bir tanım, ne açıklayıcı resmi bir ifade. Örneğin ZED Medya Tanıtım veya ZED İletişim gibi ifadeler olabilirdi. Çantamın içinden sözleşmenin bana ait olan kopyasını çıkarıp resmi adına baktım: Karakul Sanayii Ticaret Yayın Basın Turizm

İşletmeciliği Anonim Şirketi. Şimdi anlaşıldı ZED efendi, diye söylendim, demek buymuş iş alanın. Bir de *Anonim Şirket*. Herkesin olabilirmiş havası veren bir tanımlama. Anonim. Yazarı belli olmayan. Şiirlere ve şirketlere özgü bir adsızlık durumu. Saçma: *Bir zamanlar duygusal birikimlerimi kimi şiirlere yatırmıştım. Ama zaman içinde, yatırım yaptığım şiirler serbest piyasa kurallarına uygun olarak hızla değer kaybetti. Üstelik onlar anonim de değildiler. Hiçbirini hatırlamak istemiyordum. Şiirlerden ve şarkılardan medet umduğum içkili öğrenci evlerinin zavallı duygusallıkları şimdi müstehcen geliyordu. Çünkü: Şimdi başka bir hayatın içindeydim. İkinci hayat. Lar. Ama yok, Zedefendi daha dramatik dönüşümler sonucunda geçilmiş ikinci hayatların gerçek hikâyeleri için para ödeyeceğini söylemişti. Yaşanmış hayatlar. Akı evvel (Emre Bey miydi?) dizi editörünün bir tasarısı: başında 'Okuyacaklarınız tamamen gerçek yaşamdan alınmıştır, kahramanların adları tarafımızdan değiştirilmiştir' ibaresinin yer aldığı ve sonunda da kahramanların şu anda nerede ve ne durumda olduklarını anlatan bir sonsözle biten kitaplar. *Yayıncılık işine soyunan Zedefendi kendine yeni bir pazar arayışı içinde diyebilir miyiz Emre Bey? Lütfen bana sadece Emre deyin. Evet diyebiliriz. Zeki ve zeki olduğunun pekâlâ farkında olan bu iyi eğitilmiş, pantolonu asla buruşmayan, gömleği hiç kirlenmeyen Emre Efendi sarı camlı gözlüğünün ardından gülümseyerek uzun uzun anlatmıştı: insanların metroda, otobüste, gemide çıkarıp okuyabilecekleri cep kitaplarının ne büyük bir ihtiyaç olduğunu. Önerdikleri insanlık için küçük ama benim için büyük parayı tereddüt etmeden kabul ettim. Bu benim için bir atlama taşı olacaktı. Daha sonra Ertan'la bu şirkette tanışacak,**

banâ gerçekten de çok iyi para kazandıracak *Yanlış Aşkın Gözyaşları*'nı yazmama basamak oluşturacaktı. Ama şimdi metronun içindeki halimin ne Ertan'dan, ne de Defne'den haberi vardı... şimdi... metrodaki insanların gelecekte okumaları için tuhaf gerçek yaşam hikâyeleri yazmaya hazırlanıyordum.

Gerçek hayatları olan bu insanların yüzlerinden bir şeyler okuyabilir miyim, diye çevreme bakınmaya başladım. Aslında bakışlarım otomatik olarak vagonun en güzel kadını bulacaktı. Sonra... aramızda yeni dalga Fransız filmleri havasında bir gerilim varmış gibi bulunduğu tarafa bakmadan onu düşünenecektim. Ama bu vagonda herkes kötü görünüyordu. Yorgun, mutsuz ve düşünceli... Kimse yanındaki beğenmiyor, herkes bir diğeri için çirkin buluyordu. Tek tük kitap okuyan kızlar görüyordum. Oğlanlara da okuma öğretilse ne güzel olur, diye düşündüm. Saçma: *Ödenek yetersizliğinden dolayı bu yıl sadece kız öğrencilere, yani geleceğin annelerine, okuma-yazma öğretilmiştir; önümüzdeki yıllarda eğitim reformlarımızı genişleterek erkek öğrencilerimizi de çağdaş dünyanın bu eşsiz imkânından yararlandırmayı planlıyoruz.* şaka bir yana, kitap okuyan insanları izlemeyi severim. Başka durumlarda asla bu kadar masum görünmezler. Kitap okuyan insanın bir rüyanın içindeymiş gibi yarı bilinç durumunda yaptığı hareketler öyle saf ve güzeldir ki: başka bir dünyayı anlayabilmek için dikkatini toplayışı; zaman zaman kaşlarının arasındaki çizgiyi derinleştirerek üzülmeyi; bazen sayfayı heyecanla ve hoyratça, bazen de hayalini izlediği kahramanı incitmekten çekinerek usulca çevirmesi, o sırada öne düşen perçemini farkında olmadan düzeltmesi... Gizemli kımıldanışlar. Bir şekilde bunu denemeye karar verdim. Belli hareketleri yapmayı öne-

ren bir metin. Yazarla okurun aynı hareketleri yaparak boyutlar arası iletişim kurma denemesi: *Sol elimle enseme dokunuyorum / sol elinle ensene dokunuyorsun*. Yazının içindeki anla okunan dünyanın zamanının bir hareket ile kesişmesi. Birlikte dokunmak. Aramızda var olan metin bir zaman duvarı olarak dokunuşumuzu tamamlamamıza izin vermeyecektir. Tamamlanmayan arzularımızın sıcaklığı...

İçimden akıp geçen bu heyecan verici düşüncelerin nedeni o sözleşmeyi imzalayarak bir yazarlık işine girmiş olmamın verdiği mutluluktu. Kısa bir süre içinde bunun ayrımına vardım. Ruhsal durumum gerçeği algılayışımı tamamen değiştirebiliyordu. Zedefendi ile imzaladığım sözleşmenin zevki uzun zamandır mutsuz olduğumu hatırlattı bana. Ne kadar acınacak bir noktaya gelmiştim... İçimden bağırdım: *Hayatımın burasında oturup neden, nasıl böyle oldu diye sorgulasam bir sonuca varabilir miyim ey insanlar?* İnsanlar doğal olarak beni duymuyordu. Duysalar cevap verirler miydi? Sesin geldiği yere doğru şöyle bir bakarlar, hemen ardından ağır ağır, yarıda bırakmış oldukları çok daha önemli işe dönerlerdi: boşluktaki bir noktaya gözlerini dikip düşünmek. Düşünür görünmek.

İşte ben böyleyim: Kısacık bir an için dahi olsa kendimden memnun olmuşsam telaşla duruma el koyar, göz açıp kapayıncaya kadar kendimi haksız çıkarmanın yollarını ararım. Mutluluğu fitil fitil getiririm burnumdan. Saçma. Saçma. Külliye safsata, derdi babam olsa. En kızdığı şey: külliye safsata ile ilgilenmek, düşünmek ya da telaffuz etmek. Bazı şeylerin değil düşünülmesi, telaffuz bile edilmesinin insanı hayvanlar âlemine yaklaştırmaya yettiğini düşünürdü. Süfli fikirlerin telaffuzu teklif bile edilemez!

Üçüncü durakta çaprazıma oturan adamla göz göze geldik aniden. Tüm düşüncelerim fişi çekilmiş bir monitör gibi karanlıklara gömüldü. Ayağa kalkıp birbirimize doğru birer adım atarak aynı anda adlarımızı söyledik. İzzet! Uzun yılların ardından çıkıp gelen İzzet. İşte o andan başlayarak bu kendi halinde akıp giden sıradan düşüncelerim ve ruhsal durumum geri dönüşsüz bir şekilde başka bir boyuta geçti. Metrodaki insanlar bunun farkına varmadı. Ben de çok sonradan, bu günü düşündüğümde önemini kavrayacaktım. O an. Karşılaşma ânı.

Birbirimize ne kadar yaşlanmış ve çirkinleşmiş olduğumuzu anlatan hakaret dolu cümleler kurmaya başladık. Eski arkadaşlar sertliklerini deniyorlardı. Kim daha ağırını kaldırılabilecekti acaba? *İzzet'in şakaklarına kar mı yağmış, ne var?* Noel Baba dedim hemen. O da bana Kel Mahmut... Bakalım nerede duracaktık.

Son durağa geldiğimizde koluma girip zorla sürükledi:

“Seni buldum, bırakmam artık Kel Mahmut!”

“Yahu bırak! İşim gücüm var. Ne laftan anlamaz Noel Baba'yımıştın sen. Yok mu seni bekleyen ge-yikler, çocuklar falan?”

“Ama yılbaşına daha çok var. Doğru bana gidiyoruz.”

“Aynı yerde mi oturuyorsun-uz?”

“Evet.”

“Baban nasıl?”

“İyi, iyi. Hâlâ sabah yedide fırlıyor. Akşam geç vakte kadar da çalışıyor. Yaşı altmışa yaklaştı ama yine de benden çok çalışıyor.”

“Sahi sen ne yapıyorsun?”

“Ben müfettiş oldum.”

“Müfettiş mi? Polis mi oldun?”

“Yok be oğlum, denetçi bir firmada çalışıyorum. Hesap uzmanı olarak şirketleri denetliyorum.”

“Haydi ya! Son gördüğümde pek hoşlanmıyordun bu işlerden.”

“Öyle miydi? Her neyse, sekiz yıldır bu işteyim. İşin en iyi tarafı aynı mekâna bağlı olmamak. Dönemlik işler oluyor. Altı ay bir firmayı denetliyorum, iş bitiyor, sonra başka bir firmaya geçiyorum. Yoksa iş hayatı çekilir şey değil. Sen neler yapıyorsun?”

Böyle konuşa konuşa İzzetlere doğru yürüyorduk. Şaşkındım. Araya uzun zaman girince insan alışkinin kaldığı yeri hatırlayamıyor. Bölük pörçük anılar bir yerlerden çıkıp geliyor ama aralarında ilintiler kurarak anlamlı bir resim çıkarmak çok zor oluyor. Yanımdaki şişman adamın eski arkadaşım İzzet olmasını kabullenmeye çabalıyordum. Onu gördüğüme sevinmiş miydim? Bilmiyordum. Yürürken eski anıları dün olmuş gibi heyecanla konuşuyorduk. Oysa aradan yıllar geçmişti. İnanamıyordum bunca zaman geçtiğine. Arada dev bir boşluk vardı. Otuz altısında bir adama dönüşmem için yeterince zaman geçmemiş gibiydi. Aslında geçmişti, geçtiği de ortadaydı, ama sanki... ne bileyim, eksik olan bir şey vardı. Belki çantasında yazı defteri taşıyan o genç üniversite öğrencisi halimden kurtulmadığım içindi. Bununla içten içe övünebiliyordum hâlâ. Ancak bir şeyleri yakalayamamışım duygusu... Öğlen uykusunu çok uzatmışım da günün kalanını kaçırmışım gibi... İzzet'i dinliyordum. Yıllarca havasız ofislerde ömür tüketmiş bir adamın yorgunluğu hâkimdi sesine. Ayakkabıları pırıl pırıl boyalıydı ama yine de bir bakımsızlık, bir çökmürlük vardı genel görünümünde. Ya benim durumum? Daha parlak sayılmazdı. Ne zaman ve nerden aldığımı unuttuğum deri ceketim, mavi gömleğim ve siyah

fitilli kadife pantolonumun içinde serbest meslek erbabı havası veriyordum.

Kapıdan içeri girerken burnumdaki koku algılayan hücreler tanıdık (hem de çok tanıdık) bir yerde olduğumu haber verdi. Yıllar önce bıraktığım gibiydi: sabahın köründe içilmiş Maltepe sigarası, az demlendiği için ot tadını veren çay, tıraştan sonra sürülmüş limon kolonyası ve bir de girişin hemen karşısındaki mutfakın balkonunda asılı duran kırmızı soğanlar... Tüm bunların karışımı bir koku. O zamanlar da farkındaydım bu kokunun. Ama şimdi, çok uzun bir yolculuktan dönmüşüm gibi yorgun hissettiriyordu bu hiçbir yere gitmeden, değişmeden orada beni beklemiş olan koku. Renkli camlardan yapılmış üzüm salkımı biçimli avizenin sarı-kızıl ışıyla aydınlanan portmantonun aynasında gördüğüm aksim yılların geçip gitmiş olduğunu büyük bir umursamazlıkla açıklıyordu. Işık aynı ışıktı. Ben ise o ben değildim. Yüzümde bir eksiklik var gibiydi.

Bıraktığım günden beri hiç değişmemiş olan evin içinde bir zaman yolcusunun dikkatli adımlarıyla yürürken uygunsuz bir soru ağzımdan kaçıverdi:

“Babaevindən bir türlü çıkamadın ha?”

İzzet bol buzlu iki viski kadehinden birini bana uzatırken,

“Sorma... Tekrar bir araya gelmemizin şerefine Önder’cim. Uzun hikâye,” dedi.

“Baban tek başına yaşamana razı olmadı değil mi? Evlenmeden önce olmaz diyor ha?”

Koltuğa çökercesine oturdu. Halinde tuhaf bir eğretilik vardı. Kendi evine yabancı gibiydi. Neyi ne kadar anlatacağına emin değildi sanki. Koltuğun yanındaki devetabanının tozlu yapraklarına gözünü dikerek devam etti:

“Hayır, ona kalsa... bir an önce kendi evimi kurmalıyım. Ama babam... çok değişti Önder. Yaşlandıkça huysuzlaşıyor. Üstelik yaşlandığını da kabul etmiyor.”

Cevdet Bey’i gözümün önüne getirmeye çalıştığım da İzzet’in tersine uzun boylu bir Clark Gable taklidi canlanıyordu hayalimde. Her zaman alnından sarkan bir tutam perçem, dudaklarına sıkıştırmış olduğu sigarasıyla müstehzi bir adam. Uzaktan bakardı halimize. Üniversitede okumamıza rağmen çocuklar gibi davrandığımızı düşünüp burun kıvrırdı. Yaz aylarında İzzet’in atölyede çalışmasını istedi. Zavallı İzzet, pizza yemekten şişmanlamış gövdesiyle gözünden uyku akarak babasının çantasını taşırdı sıcak yaz günlerinde. Ben boğazdaki çay bahçelerinde aylak aylak kitap okurken, o atölyede mesai bitimine kadar sıkıntıdan patlardı. Akşam-üzeri sahildeki banklarda bira içerken amaçsız bir işte harcanmış onca saatten sonra keyfinin yerine gelmesi için durmadan konuşmam gerekirdi. Oysa babası hep dinç, hep dinamikti.

“Babanı yaşlı bir adam olarak düşünemiyorum.”

“O da düşünemiyor.”

“Kaç yaşında ki? Ben babanı genç bir adam olarak hatırlıyorum.”

“Elli yedi. Tamam, çok yaşlı değil, ama yaşına göre de davranmıyor. Otuz yaşında gibi tempolu yaşıyor. Yediğine içtiğine dikkat etmiyor. Hâlâ her akşam sucuk kızartıp bir küçük içiyor. Sigarası da cabası. Yalnız bırakırsam...”

“Engel olabiliyor musun?”

“Hayır. Hiç dinlemiyor. Hatta ben üzerine gittikçe, inadından daha çok içiyor gibi geliyor.”

Baba-oğul çatışması başka bir boyutta sürüyor-

du, bu besbelliydi. Görünenin ardındakini görmeye alışık biri için (benim için) her şey çok açıktı: İzzet aslında, evde artık patron benim, demek istiyordu. Eve hâkim olmak anneye hâkim olmak demekti. Üstelik hayali bir anneye sahip çıkmak çok daha mümkündü. Her geçen gün eskiyen bir hayatın orta yerinde hiç değişmeden duran bir anne. Resimdeki anne. Hep genç, hep mutlu, hep güzel... Yakası-kra-vatı dağılmış buruşuk beyaz gömleğinin içinde kır saçlı tombul bir oğlan çocuğu olarak karşımda duran İzzet'e baktım sonra. Ne gereksiz bir ruh çözümlemesiydi...

"Adam haklı oğlum. Senin kahrından içiyor. Kazık kadar adam başıma kaldı diye üzüntüsünden içkiye vurmuş besbelli. Bırak da adam hayatını yaşasın."

İzzet'i güldürüyordum. O zamanlar da güldürürdüm. Belki adam eve kız atacak gibisinden bir espri yapacakken salondan yükselen gri hüznün dalgası lafları boğazımda düğümledi.

"Hepsi o kadarla kalsa neyse. İş de iyi gitmiyor."

Bunu duyduğumda eve bir de o gözle baktım. Değişmemişliğin ardında ekonomik bir gerekçe aramamış olduğumu hayretle fark ettim. Oysa on beş yıl önce, keskin bir üslupla her şeyin sınıfsal çözümlemesini yapar, görünenin ardındaki ekonomik gelişkiyi deşer, sonra da... sahi, sonra ne yapardık? Sonra da kendi küçük evrenimizde Cevdet Bey'i atölyedeki işçilerin artı-değerini çalan bir burjuva olarak mahkûm ederdik. *Son tahlilde, bu böyleydi.* Cevdet Bey'e yönelik, kişisel bir şey değildi. Değil mi ki üretim araçlarının sahibi idi... Ne yapalım, tarihin motoru böyle çalışıyordu. Peki şimdi neyi arıyordum görünen dünyanın ardında? Aslında bu soru, kılık değiştirerek farklı ortamlarda karşıma çı-

kan sevimsiz bir vodvil kahramanı gibiydi. Şimdi, görünen dünyanın ardını yazmaya çalışıyordum. Saçma: *Gerçek hayat hikâyeleri yazmak için sözleşme imzalıyorum*. Tamam da, neyi arıyordum hayatın ardında? Görünenin içindeki görünmezi mi? İzzet’le karşılaştığımız andan başlayarak içine girdiğim on beş yıl öncenin düşünsel atmosferi nedeniyle ‘idealizmin batağı’ canlanmaya başladı zihnimin içinde. Kapkara bir çamur. Öteki adı: tarihin çöplüğü.

İzzet kravatını çıkarırken,

“Neredeyse sekiz yıldır iki yakamız bir araya gelmiyor,” dedi. “Eskiden ihracat iyiydi. Babamın atölye, biliyorsun, hep yurtdışına fason çalışırdı. Sonra işler bozuldu. Kotalar falan geldi. Maliyetler arttı. Otuz kişi çalıştırıyor ve aslında gelen işlerle maaşları ancak ödüyor. Hiçbirini işten de çıkaramıyor. Atölyeyi tasfiye etse tazminatları falan asla ödeyemez. Bana da danışmıyor. Oysa dev şirketleri denetliyorum yıllardır. Ama beni uzak tutuyor...”

Ben ağzımın içindeki viskili buz parçasını eritecek,

“Zor iş. Ama baban tüm bunların altından kalabilecek biri... Değil mi?” diye sordum.

“Öyle öyle... Kalkıyor, ama şimdilik. Geçen yıl bir kalp krizi geçirdi. Spazmdır, gazdır falan diyerek hastaneye gitmemekte diretti. Tabii, giderse doktora bir küçük rakı içtim demek zorunda kalacağını biliyordu. Nitekim öyle de oldu. Ölümünden döndü. Ama bir gün dinlendi, ertesi gün aynı tas aynı hamam. Böyle bir şey hiç olmamış gibi...”

Durum sandığımdan da ciddiye. İzzet üzerini değiştirmek için içeri gidince ilkgençliğimde sık sık geldiğim evin duvarlarındaki resimlere bakmaya başladım. İçimden bir şefkat dalgası yükseldi. Cevdet Bey ile Sevtap Hanım’ın balayında çektiydikleri

tekne gezisi fotoğrafı. Cevdet Bey'in saçlarında bir tel beyaz yok, sivri köşeli güneş gözlüğü çok havalı, gömleği rüzgârda dalgalanıyor, İzzet'in annesinin de saçları uçuşuyor... Şimdi ancak yeraltı nehirlerinin soğuk rüzgârlarında dalgalanan bir kumrallık. İzzet aynı annesi. Bir başka resimde bebek-İzzet annesinin kucağında. Lohusalık döneminde Sevtap Hanım'ın yüzünde mahmur bir mutluluk var. Başka resimler de vardı, hep siyah-beyaz aile büyükleri... Soluk fıstık yeşili kanepenin üzerinde asılı olan manzara resmi kötü bir röprodüksiyon olmasına rağmen gizemini hâlâ koruyordu. Yemek masasına yakın duvarın önündeki ayaklı dikiş makinesinin üzerinde asılı duran, Sevtap Hanım'ın büyük boyutlu gençlik fotoğrafı tüm Yeşilçam düşmanlarına inat bir naiflikle gülümsüyordu. O zamanların söyleyişi ile: mesut. Hatta hecelerine ayırarak söylenmesi daha makbul: mes'ut. Gencecik bir kızken Sevtap Hanım. On yedi ya da on sekiz yaşlarında. Belki evli bile değil. Yemek masasının arkasındaki yetmişli yılların başlarından kalma formika dolaba çevirdim bakışlarımı. Sağ tarafına dizili Hayat Mecmuaları'nın yeşil tozlu ciltlerini hep karıştırmak istemişimdir. Ama bu salona girmekten kaçınırdım. Sanki evdeki tüm eşyaların içi bir zamanlar bu evde yaşayan kadının ruhuyla doluydu da ölümüyle birlikte yok olmuştu... O nedenle bu salondaki nesneler de aslında Sevtap Hanım'la birlikte gömülecekken burada unutulmuş hissi yaratıyordu. Eskiden bu ortamın, resimlerin, eşyaların hüznünü hiç bu ağırlıkta algılamazdım. Bunu fark edince şaşırdım.

Oysa, İzzet'i anlayabiliyordum. Kendimi yanında daha şanslı hissettiğim az sayıdaki insandan biriydi İzzet. En azından ben annemi on üç yaşına kadar tanımıştım. İzzet içinse anne denilen şey, siyah-

beyaz fotoğraflardaki hiç yaşlanmayan o narin genç kızdı. Zamanında İzzet’le aramızdaki bu benzerlik bizi birbirimize bağlamış olmalıydı. O zamanlar kafa anlaştığımızı düşünürdüm. Oysa şimdiki aklımla düşündüğümde bizi birbirimize bağlayan şeyin dostluk, arkadaşlık ya da dünya görüşümüz değil, varoluşsal durumumuz olduğunu kolayca görebiliyordum. İçine düştüğümüz hayat başkalarınınkinden farklıydı. Birbirimizin ayna görüntüsü gibiydik. Ama şimdi bu simetri yoktu. Güldüren aynalar-daki amorf görüntüm gibiydi İzzet. Üçüncü viskiyi bardağıma koyarken göbeğimi içime çekip oldukça formda olduğuma karar verdim. Çok mu içmiştim acaba?

“İşte böyle Önder’cim! Bizde durumlar bu minvalde. Yuvarlanıp gidiyoruz işte. Senin peder nasıl?”

İzzet elini yüzünü yıkayıp insana benzemişti. Koyu kahverengi kadife bir pantolon ve hardal rengi bir süveterle sivil hayata başlamıştı. Bağlantı cümleleriyle lafının ucunu arıyordu. Buralara bir yere bırakmıştı ama nereye? *Senin peder nasıl?* Benim peder... Yardımcı olmak içimden gelmiyordu:

“Yuvarlandığın belli. Bıraktığımda kartopu gibi çocuktun, çığ gibi büyümüşsün. Ha bu arada... pederi de kilisenin bahçesine defnettik.”

Bu sefer gülmedi. Şakalarımın arasına sıkıştırdığım mesajı ayırımsamaya çalışıyordu. ‘Yok canım yanlış duydum’ ile ‘çok kötü bir şey olmuş’ arasında gidip geliyordu düşünceleri. İpucu verdim:

“İki yıl önce... Trafik kazası... Oktay Amcamlara gidiyordu... Otobüsle...”

İzzet tahminimden, beklediğimden, hatta istediğimden çok daha fazla üzüldü. Titreten dudaklarının arasından, başın sağ olsun gibi bir şeyler döküldü. İstemiyordum. Tekrar o can yakıcı yas duy-

gusunun beni ele geçirmesini istemiyordum. Zayıftım. Lafı değiştirmek için vurucu bir soru buldum:

“Eee, evlilik işleri ne âlemde? Tık yok mu?” Bir yandan da boş yüzük parmaklarımı havaya kaldırıp salladım. Aç karnına viski fena çarpmıştı. “Bak ben de yok. Senin elinde ne var. Ful dam mı?”

İzzet zoraki gülümsedi.

“Bir şeyler var. Yani düşünüyorum.”

Şaşkınlığımı gizleyemedim. İzzet’in kızlar konusundaki beceriksizlikleri aklıma geldi. Çok çekingen, çok sıkılgan bir delikanlıydı. Şimdi de yüzü kıpkırmızıydı.

“Oo, bunu kutlamalıyız. Nerede kadehin?”

Ben kadehini doldururken İzzet anlatmaya başladı:

“Şirketin yurtdışındaki şubelerinden birine atanma fırsatı çıktı. Bir yandan bu var...”

“Ciddi mi? Neresi?”

“Londra.”

“E çok iyi. Çok iyi bu yahu!”

İzzet durumun o kadar da basit olmadığını anlatmak için yüzünü buruşturdu:

“Bir tarafta da evlilik projesi var.”

Proje mi?

“Bu projenin mimarı sen değilsin galiba?”

“Haklısın. Bir türlü mimarı gibi de hissedemiyorum. İkisi bir arada olmayacak gibi geliyor...”

“Ah Noel Baba’cım. Sen bu durumlara düşer miydin? Tabii ben anladım. Senin aklın Londra’nın kızlarında. Tam fırsatı yakalamışken kendi ellerinle ipi boynuna geçirmek istemiyorsun.”

İzzet kadehini tokuşturmak için bana doğru salladı:

“Senin bu müthiş fikirlerine ihtiyacım vardı. Seni karşıma Allah çıkardı.”

“Hayır, metro tanrısı Hades.”

Bizim bu şipşak yarattığımız sıkı dostlar havası henüz bozulmamıştı ki sokak kapısının kilidinde dönen anahtarın sesiyle Cevdet Bey’in eve vardığı anlaşıldı. Zamanlaması mükemmeldi. Ya da bizim zamanlamamız.

“Geldi. Seni görünce amma şaşıracak!”

“İzzet? Evde misin?”

“Buradayız baba. Bak kim geldi...”

Cevdet Bey’e baktığımda onu en son gördüğüm-den bu yana on beş yılın gerçekten geçmiş olduğuna ikna oldum. Saçlar azalmış, beyazlamıştı. Yüzünde derin çizgiler oluşmuştu. Ceketini portmantoya asarken beni tanıdı:

“Ooo... Hoşgeldin Önder! Nerelerdeydin? Bir kayboldun pir kayboldun.”

Gülümsedim. İçki zihnimi yumuşacık yapmıştı.

“Orada burada.”

“Ben de balık almıştım. Mezgit buldum. Kaynana seviyormuş.”

İzzet homurdandı:

“Biz çıkacaktık baba.”

Çıkacak mıydık? Olaylar dışımda geliyordu. Cevdet Bey omzunun üzerinden sert bir bakış fırlattı:

“Olur mu yahu! Bir kadeh tokuşturacağız. Bu balığı yemeyenin aklı yok! Yer gidersiniz.”

İzzet portmantonun kenarına konmuş olan naylon torbayı iğrenerek mutfığa götürdü. Ben de peşinden gittim. Dolaplardan birinden bu iş için kullandıkları derin kabı çıkardı. Balıkları sudan geçirdikten sonra içine dizdi. Bana da soğan ayıklama işi kalmıştı. Birkaç defne yaprağı da ekledik mi... Cevdet Bey’in üç kadehe eşit miktarda rakı koyarken gösterdiği dikkatli hareketlere bakarken yıllar için-

de tanımış olduğum çok sayıdaki akşamcının hep aynı şekilde davrandıklarını düşünüyordum. Kimya deneyi yapar gibi öne eğilmiş kırık bedenler... Bükülen ve eskiyen insanlar.

“Sarıyer’den aldım balıkları.”

İzzet arkasını dönmeden,

“Sarıyer mi? Ne işin vardı ta Sarıyer’de?” diye sordu.

“Amaan... Kızlardan birini Sarıyer’e bırakmak zorunda kaldım.”

“Ne o, artık işçileri evlerine mi bırakıyorsun?”

“Yok yahu. Hastalandı. Kustu falan. Ben de çıkıyordum. Sarıyer’de oturuyorum deyince, ne zamandır o tarafa gitmiyordum. Belki balık bulurum dedim. Gitmeyeli acayip balıklar türemiş.”

Bu sefer ben meraklandım:

“Nasıl acayip?”

Cevdet Bey yıllar öncesinden kalan bir hareketle artık yerinde olmayan perçemini düzeltti:

“Ne bileyim, garip bir balık gördüm. Böyle şişman ama yassı olmayan bir kalkana benziyordu. Ama kafası çok çirkindi. Domuz gibiydi. Bıyığı bile vardı.”

“Cinsi neymiş?”

“Balıkçı bilmiyordu. Nasıl yenir, dedim, onu da bilmiyormuş. Çorbası yapılabilir, dedi. Zaten en yenmeyecek şeyin bile çorbasını yapar bunlar... Son zamanlarda ağılara takılıyormuş. Neyse, haydi hoş geldin.”

Mutfak tezgâhının yanında kadehlerimizi tokuştururken yılların verdiği bilmişlikle, merhaba, dedim.

Cevdet Bey sofrayı kurarken görüşmeyeli benim neler yaptığımı sordu. Bir şeyler uydurdum. Babamı sorunca aynı sahneler tekrarlanacak san-

dım ama Cevdet Bey, başın sağ olsun, alinyazımızda ne yazılmışsa o oluyor, dedi. İlk önce üzerinde durmadığını, beni geçiştirdiğini düşündüm. Ama sonra... sesindeki karanlığı fark ettim. Karşımdaki adam yaşlanmakta olduğunu, ölüme bizlerden çok daha yakın olduğunu biliyordu. Farkındaydı. Kimbilir ne kadar çok ölüm haberi almıştı o güne kadar. Hiç ölmeyeceğini sandığı birçok insanın cenazesine katılmış olmalıydı. O yüzden ölüm haberi Cevdet Bey'e göre İzzet için olduğundan çok farklı bir şeydi. Babamın ölüm haberini aldığıında İzzet'in yüzünde oluşan korkuydu; babasının yüzünde ise şimdi yorgunluk vardı. Büyük bir yorgunluk. Ben sessizliği bozmayınca konuyu değiştirdi:

"Bak sen kendini kurtarmışsın. Ama artık ev bark kurmanız lazım. Ben sizin yaşınızdayken..."

Durakladı. Başını kaldırıp karısının fotoğrafına bakmadı. Bekledim ama yapmadı. Belki o da içinden bakmıştı. Nasıl olsa orada duruyordu Sevtap Hanım; ölü bir kadın nereye gidebilirdi ki? Benim gibi, Cevdet Bey de bazı şeyleri içinden yapabiliyordu belki. İçinden yaşamak sadece bana özgü bir özellik değildi kuşkusuz. Belki de içinden yaşamak, yaşlanmakla artan bir durumdu. Peki, benim farkım neydi? Ben bunun farkındaydım.

Cevdet Bey, Hayat Mecmuası yıllıklarının önündeki sandalyeye oturup tabağına bir parça peynir aldı. Rakısı çoktan yarıya inmişti. Benimse viskiden sonra rakı midemi bulandırmaya başlamıştı.

"İzzet'e de söylüyorum. Artık bir şeyler yap diye."

Öne doğru eğilip fısıldadı:

"Laf aramızda bir gelin adayı da var. Çok güzel bir kız. Ama..."

İzzet balık tepsiyle içeri girince cümlesi hava-

da kaldı. ‘Ama ne?’ diye içimden tekrarlıyordum. Ama ne? Çok güzel bir kız ama? Ama ne? Tabaklara balık servisi yapan İzzet’e bakarak bunları düşünüyordum. Sonra kendime İzzet’i sevip sevmediğimi sordum. Neden buradaydım? Bilmiyordum. Buraya gelmek geçmişe yolculuk yapmak gibiydi başlangıçta. Ama şimdi, her şeyin normal olduğu bu evdeki kasvet, dalga dalga iliklerime işliyordu. Bir süre daha burada kalırsam geri dönüşsüz bir biçimde bu dünyanın içine karışacağımı hissediyordum. Balık ve ekmek lokmaları ağzımda büyüyordu.

Bu arada, alışkanlıkla televizyonu açtı Cevdet Bey. Haber kanalları arasında gezerken ağzının içinde küfürler geveledi. Modern insanın töreni: her akşam kaderinin iplerini elinde tutan çirkin tanrılara küfretmek. On beş yıl daha geçince ben de böyle olacağım, diye düşündüm. Üstelik benim İzzet gibi bir oğlum da olmayacaktı yanımda. Sahi tam on beş yıl sonra bugün şu anda yanımda kim olacaktı? Ne korkunç bir soruydu. On beş yıl yaşar mıyım sorusundan daha korkutucuydu. Yalnız mı olacaktım? Onlara baktım. Bir baba ve oğul.

Cevdet Bey boş gözlerle yarışma programının hostesinin robot hareketlerini izlerken İzzet’e eğildim:

“İzzet, o fıkrayı biliyor musun?”

“Hangisi?”

“Hani iki adam bir meyhanede içiyorlarmış. Biri yaşlı, biri genç.”

Bilmiyorum, anlat gibi bir hareket yaptı.

“Önce yaşlı adam kadehini kaldırıp genç olanın şerefine içmiş, sonra genç olanı yaşlının sağlığına... Ardından da masaları birleştirip sohbete koyulmuşlar: Ev ne tarafta, diye konuşurlarken bir süre sonra anlaşılmış ki ikisi de aynı sokakta oturuyorlar. Nasıl

olup da birbirlerini hiç görmediklerine şaşırmışlar. Ardından aynı apartmanda oturdukları ortaya çıkınca şaşkınlıkları bir kat daha artmış. Bak biliyorsan anlatmayayım?”

İzzet yorgun bakışlarla beni izlerken Cevdet Bey’in sesini duydum:

“...aynı evde oturdukları ortaya çıkmış. Çünkü onlar iki kadeh içince birbirlerini tanımayan bir baba-oğulmuş.”

“Biliyorsunuz!” deyip şerefine kadeh kaldırdığım Cevdet Bey buz gibi bir sesle devam etti:

“Ama yanlış anlattın. Onlar başından beri aynı masada oturuyorlar, iki kadehten sonra birbirlerini tanımaz oluyorlar. Sen ayrı masalarda oturuyorlar gibi anlattın.”

İzzet mezgitin kafasında kalmış olan son zerrelere bıçağıyla sıyrırken mırıldandı:

“Aynı biz!”

Küçük bir gülme krizine yakalandım. Cevdet Bey’in televizyondaki yarışma programı sorusunu yüksek sesle okumasıyla kendime geldim. İzzet’le aynı anda cevap verdik: “Heisenberg.” Bizim için kolay, kitleler için zor olan bir uzman sorusunu yanıtlamanın verdiği uçucu keyifle gülüyorduk.

Cevdet Bey bizi duymamış gibi gözünü ekranlardan ayırmadan söyleniyordu:

“Bilemeyecek salak!”

İzzet tabaklarımızı toplarken ben de lavabonun yolunu tuttum. İşedikten sonra gözlüğümü çıkarıp yüzümü yıkadım. Biraz da kolonya... Cevdet Bey’in limon kolonyaları. Banyonun sadeliğinde acıklı bir şey vardı. En az otuz yıl öncesinin modasını yansıtan yeşil seramikler, bağlantı boruları tüm çıplaklığıyla ortada olan yeni bir çamaşır makinesi, kenarları siyahlanmış bir ayna... Aynaya yaklaştım. Bur-

numun, görüntüsüne değmesine milim kala durdum. Gözbebeklerimden birinin içine baktım. İçerden gelen televizyonun sesi onların varlığını hatırlatıp duruyordu. Yarım da olsa bir aile... Mutluydular. Farkında değildiler ama mutluydular. Henüz birbirlerini yitirmemişlerdi. Ne yapıyordum? İrisimin üzerindeki doğa belgeseli benzeri renk karmaşasının içinde annemi arıyordum.

Taş bir iskelede oturuyoruz. 'Bak evlat, bu sahilin gerçek uzunluğunu asla ölçemeyiz. Ancak bir yaklaştırma yaparak, denizin yaptığı girinti ve çıkıntıları belli bir büyüklüğün altındaysa yok sayarak, kabaca bir ölçüm yapabiliriz. Aşıl ile kaplumbağa öyküsünü anlatmış mıydım?' Kumbağ mıydı? Şarköy mü? Yoksa adalardan birinde miydik? Hatırlayamıyordum. Küçüğüm... O yaşlara dair anılarım o kadar karışık ki... Hangi olay nerede ve ne zaman yaşandı hep şaşıırım. Bu anıda babamla ikimizdik... acaba annem hayatta mı? Eğer değilse on üç yaşından büyük olmalıyım. Eğer hayattaysa ve hastalığı teşhis edilmişse on bir yaşındayım. Eğer henüz hiçbir şeyden haberimiz olmamışsa en fazla on yaşlarında olmalıyım. Haberin bana anlatıldığı günü zeytin ezmeli ekmek tadıyla hatırlarım. Babamla annem hastaneye gitmiş olduklarından okul dönüşü komşuda bir yandan derslerimi yapıyor, bir yandan da önüme konulmuş olan ekmekleri yiyordum. Şimdi bile tadı ağzıma gelen zeytin ezmesi... Zeytinlerin kötülerinden, işe yaramazlarından yapıldığına dair bir inanç nedeniyle eve alınmayan bu lezzetli yiyeceği zevkle yiyordum. Biraz daha isteyemeyeceğimin hüznüyle son lokmamı yavaş yavaş çiğnediğim bir sırada telefon çalmıştı. Müzeyyen Hanım'ın evin içindeyken üzerinden hiç çıkarmadığı vişne çürüğü kalın sabahlığını savurarak telefona uzanışını, ne ol-

du deyişini, benimle ilgili korkunç bir şey olmuş gibi endişeyle bakışını, gözlerinde biriken yaşlarını sabahlığının cebinden çıkardığı mendiline silişini, hiçbir şey olmamış gibi 'bir saate kadar gelirler' deyişini, önümde açık duran matematik sorularına gömülmeye çabalayışımı, hangi kelimelerle adlandıracağımı bilemediğim ve midemde şiddetli bir ağrı yaratan karmakarışık duygularımı... hepsini çok iyi hatırlıyordum. Daha sonraki sahnede babam çalışma masasına oturmuş, bana acı gerçeği usul usul anlatıyor... Annem içeride uyuyor. Hastanede çok yorulmuş. Ne zamandır uzun uykularda yaşayan annem. Kötü hastalığa yakalanmış annem. Daha sonra aile yakınları böyle anlatacaklar birbirlerine. Tıbbi adını seslendirirlerse o 'kötü şey'in kendilerini ya da yakınlarını bulacağına, çağrıldığı için geleceğine inandıkları o karanlık ve uğursuz hastalık. Adının bile kullanılmasından ürkülən, insanın içini çürük bir elmaya çeviren, yiyip bitiren hastalık. Daha sonraki iki yıl boyunca, gittikçe zayıflayan, sonunda bir deri bir kemik kalan annemin görüntüsünden bakışlarımı kaçırarak, durumu hiç kabullenemeyecektim.

Onu kaybettiğimiz gün, en güzel resmini büyütüp çerçeveletmişim. Çerçeveci, siyah-beyaz vesikalık fotoğraftan büyütülmüş olduğu için midir nedir, resmin artık yaşamayan birine ait olduğunu anlamış gibi hüznle koymuştu annemin gülümseyen yüzünü tezgâhına. Duvarlarda asılı olan çeşitli büyüklüklerdeki Hazreti Alilerle, adını bilmediğimiz ressamaların kötü renkli röprodüksiyonlarındaki adamlarla ve kadınlarla beraber bir süre annemin dalgın gülümseyişini izlemiştik. Henüz bir delikanlı bile değildim. Ağlamış mıydım? Bilmiyordum. Daha fazlasını hatırlamak istemiyordum. Daha fazlası babamın cenazesine götürür beni. Amcamın ve kuzen-

lerimin sessizce ağlayışları, taze kazılmış çukurun başındaki laik cumhuriyetçi ailenin başka zaman ol-
sa çağdaş bir mesafeyle burun kıvıracakları Hoca'-
nın seslendirdiği hazin duaları tevekkül içinde din-
leyişleri... O anki düşüncelerim... Islak toprak koku-
yordu dünya. Ayaklarımı bastığım yerde başlayan
ve biten bir dünya. Öylesine tek bir noktada teğetim
ki dünyaya, her an düşebilirim baba, diyordum
içimden. Babam mezar taşındaki adını oluşturan
harflerin içinden gülümsüyordu bana. Belki de ce-
haletime gülüyordu. Bin kez anlatmamış mıydı, ne-
den dünyadan uzaya fırlamadığımızı? Keşke yine
anlatabilseydi...

4

Önder barın yanında dikiliyor, kimseye bulaşmadan geceyi nasıl tamamlarım, diye hesaplar yapıyordu. Aslında elle tutulur bir planı yoktu. Yapması gereken, insanlara kibarca gülümsemek, kısa cevaplarla –eğer varsa– sorularını geçiştirmekti. Günlere Keklik Koyu’nun sakinleri bu geceyi beklemişlerdi. Defne, Şerminlerle birlikte gelmelerinin uygun olacağını düşünmüş olmalıydı ki evlerini köşke bağlayan toprak yolu dördü yürümüşlerdi. Önde Defne ve kendisi, arkalarında Memduhlar. Kapıdan içeri girerken ‘biz samimi komşularız’ izlenimi vermeye çalışıyorlardı belki de. Önder’in umurunda değildi bu ayarlama çabaları. O başarılı bir yazma gecesinin ardından sakin bir gün geçirmişti. İzzet’le karşılaşma bölümünü bitirmişti. Gönül rahatlığıyla tüm öğleden sonra yüzmüş, Defne’nin yeni aldığı deniz yatağını denemişti. Çok da güzel olmuştu. Kendini yatağın üzerinde denizin hareketle-

rine teslim etmiş, uykunun sahillerine vuran zihin dalgalarının arasında eşsiz mutluluk zerreleri olduğunu keşfetmişti. Her gün birkaç saat yüzecekti bu yaz. Masanın başında kireçlenmeye başlamış boyun kaslarını çözmesinin başka çaresi yoktu. Şimdi dinlenmiş ve enerjiyle dolmuş bir adam olarak geceye katılıyordu.

Barın arkasında duran kıza bir içki daha söyledi. Aslında sadece boş bardağını göstermekle yetindi. Kız çat pat Türkçe konuşuyordu galiba. Ama o kadar katıksız bir Slav güzelliği vardı ki Önder doğrudan bakmaya cesaret edemiyordu. Bu yalıtılmış hayat onu iyice yabanileştirmişti. Tabii Defne'nin görüş alanının içinde olduğunu da kendine hatırlatıp duruyordu. Sanki Defne olmasaydı bu ortamda böyle bir flört doğru olurmuş gibi... Aptalca düşüncelerdi bunlar.

Ünlü havuzlu köşkün kısa sürede efsaneleşmiş bahçesinde, barın köşesine dayanmış, gecenin içinde safırdan bir hayal gibi parlayan havuza bakıyordu. Keklik Koyu'nun karanlığı, her zaman gözünü dikip hayali çizgiler çizerek birleştirdiği yıldızlar, hatta havadaki koku bile farklıydı bu gece. Evleri uzakta küçük bir kulübe gibi görünüyordu. Önündeki badem ağacı dışında her şey evlerine derme çatma bir hava veriyordu. Verandada açık bırakmış oldukları lambanın cılız ışığında ortancaların ardına gizlenmiş boş masasının görüntüsü acıklı geldi Önder'e. Demek ben orada oturup bir şeyler yazmaya çalışırken böyle zavallı bir böcek gibi görünüyorum, diye düşündü. Komşuların, Defne'nin görüştüğü insanların kendisini merak ettikleri düşüncesinin ne kadar boş bir hayal olduğunu ağır ağır fark ediyordu. Kimse onunla ilgilenmiyordu. Varlığını önemse-

miyorlardı. Çünkü herkesin dikkati o gece başka birinin üzerindeydi. Ağır ağır soluna dönüp ev sahibini buldu. Osman İsfendiyar... İlk tanıştıkları andan beri kapıldığı 'daha önce karşılaşmıştık' duygusunu üzerinden atamıyordu. Ortama uyum sağlamaya çalışmaktan arta kalan enerjisiyle belleğini tarayıp duruyordu. Görünüşe bakılırsa Osman Bey tahminlerinin ötesinde bir zenginliğe sahipti. Yaşını belli etmeyen, sporcu görünümüne sahip bir adam. Çevresinde yarım daire olmuş komşularına baktı. Hepsinden farklı görünüyordu. Ona gösterilen bu ilgiyi kıskanıyor muydu? Belki... Ama yine de ilginin kendi üzerinde olmasından daha iyiydi.

Bu düşüncelerini bölmesine neden olan, ikinci Rus hizmetçiydi. Acaba kaç taneydiler? Hizmetçi denir miydi bu Kuzey masallarından çıkmış prenseslere? Her ikisi de âdeta dikkat çekmemek için oldukça koyu renklerde gösterişsiz elbiseler giymişlerdi. Önder bu iki kızın safirden havuzda yüzdüklerini hayal etti. Çıplak! Erkeklerde böyle bir refleks olmalıydı. Kendisine sunulan ızgara ahtapot parçalarına kürdan uydurmaya çalışırken kızın sabırla inip kalkan göğüsleri görüş hizasındaydı. Güçbela birkaç ahtapot parçasını ağzına tıktıktan sonra daha fazla yalnız başına dikilirse istemeden tüm dikkatleri üzerine çekeceğini düşündü. Defne de ona yardım edemezdi. Çünkü evden çıkmadan sözleşmişlerdi, Önder'i kimseyle konuşmaya zorlamayacak, kendi haline bırakacaktı. Zaten Önder'in akli romanıyla meşguldü. Defne'ye karşı 'yaratma sürecinde tuhaf alışkanlıkları olan yazar'ı oynamıştı; bu geceki rolü ise hiç de o kadar iddialı değildi: sünepe bir adamı oynamak. O yüzden bahçenin ortasına doğru toplanmış erkek kalabalığına yaklaşmaya başladı. Şişman

ve kısa boylu adam elinde uzun bir puroyla her şeyin merkezi benim havasıyla yüksek sesle konuşuyordu:

“Albayım... Albayım... Bilmiyorsunuz. İmkân olsa hemen yarın çimentoyu, mermeri, demiri yığayım köyün meydanına ama... Depremden sonra sektör durdu. Piyasa geberdi. Affedersiniz Osman Bey... siz daha iyi bilirsiniz ama gerçekten doğru söylüyorum. Nerede eski günler? Bitti artık. Kolay kolay da canlanmaz gibi...”

Memduh aslında senin ne dolaplar çevirdiğini hepimiz biliyoruz edasıyla şişman adamın lafını kestti:

“Kemer’deki büyük tatil köyü projesi yeni başlamadı mı Hilmi Bey?”

Şişman adam Hilmi Bey sinirlendiğini saklamak için garip bir gülümsemeye Memduh’un yüzüne bakarak konuşmasına devam etti:

“Ah, o ayrı bir sorun. Yabancı bir yatırımcı var. Kök söktürüyor. Teslim ettiğimiz malı almadan ne testler yaptırıyor, ne laboratuvar işleri... Astarı yüzünden pahalıya geliyor. Sırf çark dönsün diye yapıyoruz o işi...” Memduh’a yeterince açıklama yaptığını düşünerek Albayım dediği adama doğru döndü:

“Dediğim gibi Albayım... Benim tek başıma altından kalkamayacağım bir iş. Neyse, Osman Beyciğim sizin de ilk geceden başınızı ağrıtmaya başladık. Selim Albayımın ve Zeliha Hocamızın bir hayali var. Şu köyün meydanını bir düzene sokmak. Derli toplu bir meydan yaratarak köye çağdaş bir görünüm kazandırmak.”

Önder durumu çözmüştü. Osman Bey’in çevresini sarmış olan komşularının niyeti belli oluyordu. Osman Bey taşınmadan önce civarın en zengin ada-

mı bu müteahhit bozması Hilmi denilen adamdı. Kadınlarla bambulara yayılıp dedikodu yapmak yerine erkeklerle bu konu üzerine konuşmayı tercih eden yaşlı kadın Zeliha Hoca'ydı. Yanında bir sopa gibi dikilen beyaz kısa saçlı adam Albay Selim'di. Yüzünün çeşitli yerlerinde çamaşır suyu dökülmüş gibi rengi solmuş adacıklar bulunan, kaşları birer ıstakoz duyargası gibi kıvıldaayan Kurmay Albay Selim Tanrıyar. Eve girdiklerinde kendini bu şekilde tanıtmıştı. Ses tonu, duruşu insana gerçekten de bir albayla karşı karşıya olduğu izlenimini veriyordu. Az konuşmasının nedeni sözlerinin ağırlığını korumaktı kuşkusuz. Tenindeki lekelerin bir cilt hastalığı olduğunu biliyordu Önder ama yine de bir meydan savaşında yakınında patlamış bir bombanın izleriymiş gibi algılıyordu o izleri. Aralarında en rahat davranan Memduh'tu. Aslında sevimli bir adama benziyordu. Diğerleriyle karşılaştırıldığında... Diğerleri... Osman Bey hepsini sonsuz bir hoşgörüyü dinliyor, durmadan gülümsüyordu. Yalnız birkaç kez göz göze gelmişlerdi. Yoksa o da kendisi hakkında aynı şeyleri mi (nereden tanıyorum bu adamı) düşünüyordu? Dizi çekimlerinin başladığı günlerde birkaç gazetede oyuncularla birlikte çekilen toplu fotoğrafta yer almıştı ama Osman Bey'in Önder'i tanınması çok da mümkün değildi. Bir yerden çıkarak gibiydi Önder ama sonunda bunu düşünmekten sıkıldı. Belki de zenginlerin yaşamını konu alan bir magazin dergisinde görmüştü yüzünü. Tam Zeliha Hoca, köydeki çocukların okul yaşamlarına katkıda bulunmak için nasıl çırpındığını anlatıyordu ki Osman Bey nazik bir hareketle sözü aldı:

“Zeliha Hocam, her şeyin üstesinden elbirliğiyle gelinir. Şimdi sevgili konuklarım, komşularım...

bir saniyenizi rica ediyorum. Bu doğa harikasını paylaşmaktan büyük bir onur duyacağım sizlere hoş geldiniz demek istiyorum. Geçen yıl bu koyu keşfettiğimde daha ilk anda buranın cennetten bir köşe olduğunu anlamıştım. Ve sizleri tanıyınca bu düşüncem bir kat daha pekişti. Kadehimi Keklik Koyu sakinleri için kaldırıyorum.”

Osman Bey konuşurken şampanya servisi çoktan tamamlanmıştı. Önder otomatik bir hareketle kadehini komşularına doğru kaldırdı. O sırada Defne'yle göz göze geldiler. Beyaz askılı elbisesinin içinde bir gece kelebeğini andırıyordu. Öteki kadınların arasında pırıl pırıl parlıyordu. Sanki diğerleri, bu ortam, her şey onun varlığını ortaya çıkarmak için kurulmuş gibiydi. Önder onu kaybederse ne kadar üzüleceğini sordu kendine. Çünkü kesinlikle kaybedeceğine dair net bir duygu filizleniyordu içinde. Aniden ortaya çıkan keskin bir duygu. Sarhoş olmaya başlamıştı belki de. O gece kelebeğinin çevresinde pervane olacağı ışık kendisinde var mıydı? Eli istemsizce, sarkmaya başlamış olan gıdısına gitti. Tıraş olurken kestiği bir yer sızlıyordu. Başparmağıyla kesiği ovuştururken o ışığın, o parlaklığın kendisinde olmadığını düşünüyordu. Bir zamanlar vardıysa bile artık olmadığı kesindi. Son günlerde Defne'yle aralarında geçen tartışmalar, yaptığı kaprisler aklına geldi. Şuraya, şu davete gelmemek için çıkardığı kavgalar, bahçeyle uğraşmayı başından beri reddedişi, kahvenin bitişini zamanında haber vermedi diye Defne'ye çıkışması, kimi zaman limon sıkmayı bile kabul etmeyen tembelliği... incir çekirdeğini doldurmayan konular. Geçen zaman Önder'in işlerini kolaylaştırmak yerine... Geçen zaman... Zaman geçmiyordu sanki. Öylece do-

nup kalmıřtı. Ne gazete alıyor, ne televizyon izliyor, ne de insanlarla konuřuyordu. İnsanlar ve yařam hakkında her řeyi biliyor gibi bir hali vardı. Ne zaman bu karara varmıřsa, zihni de o zaman diliminde donmuř gibiydi. oban, koyunlar ve bilmiř yazar kayalıkları... Gururuna yenilmiř bir yazarın lanetleniřinin hikâyesi... Peki ya kitabı? Bu konuda da kafası karıřıktı. Hem de çok karıřık. Kimi zaman romanı mutlaka yazması gerektiđini, bittiđinde her řeyin deđiřeceđini (buradan, Defne'den, hatta kendinden kurtulacađını) dűřűnűp heyecanlanıyor; kimi zamansa -kumsalda oynayan Mercan'ı ya da verandalarına kaçamak seferler dűzenleyen Korsan'ı izlerken- romanın, yazmanın, hatta yařamanın űzel hiçbir anlamı olmadıđına hűkmediyordu. İřte en çok da bűyle zamanlarda, Defne'nin gűneřli bir sesle dűnyasına műdahale etmesi sinirine dokunuyor, űlűműn yařamdan neden nefret ettiđini anlıyordu.

Osman Bey'den sonra sűzű alan Hilmi Bey, ardından da Zeliha Hoca birer konuřma yaparak Keklik Koyu sakinleri adına Osman Bey'e hoř geldiniz tűrenini tamamladılar. Hilmi Bey art niyetli olduđunu saklamayan samimi ve bu anlamda da yılıřık bir űsluba sahipti; Zeliha Hoca ise resmiyetten bařka bir řey barındırmayan bir laf kalabalıđı yaparak 'biz bűyle deđiliz' deme telařında bir konuřma ile Hilmi Bey'in yarattıđı izlenimi silmeye çalıřmıřtı. Selim Albay ise sűz alacakmıř gibi hareketler yapmıř ancak Zeliha Hoca sustuktan sonra iyice dađılan ilgiyi tekrar diriltemeyeceđini anlamıř olacak ki kařlarını oynatmakla yetinmiřti. Memduh karısının yanına sıvıřmıřtı; onların bulundukları yere bakarak gűlűřmeye bařlamıřlardı. nder Memduh'ű nedense aptal buluyordu. Ona acımayla karıřık bir sevgi duy-

duğu bile söylenebilirdi. Garip şey... Zayıf bir hayvanı andırıyordu. Bu yaratığın ataları da doğal seçimden bu sevimlilikleriyle yakayı sıyırmış olmalılar, diye geçirdi içinden. Hayatta kalma stratejisi olarak sevimlilik! Olabilir miydi böyle bir şey? Diğer hayvanlar onlara neden izin versinlerdi ki? Her canlının güçlü olduğu bir nokta mutlaka olmalıydı. Bu sırada karısının yanına ilişip kadehini onunkiyle tokuşturdu. Defne biraz endişeli görünüyordu. Acaba Önder sarhoş muydu? Daha doğrusu sarhoş mu görünüyordu? Kendisine hitap edildiğini anlaması zaman aldığına göre... Albay'ın karısı olduğunu bir şekilde anladığı, r'leri söyleyemeyen orta yaşlı neşeli kadın ona bir soru yöneltmişti:

“Önder Bey, ne zamandır soracağım, bir türlü fırsat olmuyor: Serdar dizinin ortasında neden öldü? Daha yapacak çok işi var sanıyorduk. Bir sorun mu çıktı?”

Önder afallamıştı. Artık çok gerilerde kaldığını düşündüğü hayatının belki de en sıkıntılı dönemine işaret eden bir soru çıkmıştı karşısına. Dedikodu sütunlarına yansımaya da fısıltı gazetesiyle yayılmış olan söylentiler buralara kadar ulaşmıştı belli ki. Neresinden başlayıp ne kadarını anlatabilirdi ki...

“Evet, birtakım anlaşmazlıklar çıkmıştı. Ama o kadar zaman geçti ki...”

“Ne zaman geçmesi ayol, geçen yıl değil miydi?”

Doğru ya... Henüz o kadar zaman geçmemişti. Ama burada zaman durmuş gibi olduğu için o günlere dair anılarını sepya renklerde hatırlıyordu Önder: Kanalin patronunun gözdesi olan ve sırf bu nedenle dizinin tutkulu aşk üçgeninde başrole yerleştirilmiş kadın oyuncuyla ekstazi partisi yaptığı duyulunca Serdar'ın hızla ölmesi gerekmişti. Doğruydum, Önder

o rolü yazarken dizinin sonuna kadar gelişimini sürdürecektir maceracı bir tip düşünmüştü. Ama yapımcısı bir gece yarısı aramış, Önder'i yatağından fırlatmış, acil bir emirle senaryonun değiştirilmesini istemişti. Önder, Serdar'ın hiç değilse bir bölüm daha yaşaması için diretmmişti önce, çünkü dizi daha yeni yeni oturmaya başlamıştı. Dizinin merkezinde yer alan bu aşk üçgenini zamanından önce kırmak, izlenme oranları içinde kendine henüz bir yer edinmiş olan proje için kendi bindiği dalı kesmek anlamına gelecekti. Bunu söylediğinde Ertan, o dalın kıçımıza girmesini istemiyorsan düşünmeye başla, demişti. Önder bunu tehditten çok bir şaka gibi algılamıştı. İşin garibi Serdar'ın ani ölümü izleyicinin ilgisini çekmişti. Magazin basını olayların perde arkasını anlatamasa da ima ettiği için *Yanlış Aşkın Gözyaşları* herkesin merak ettiği bir dizi haline gelmişti. Patronun gözdesi de kısa bir süre önce başladığı oyunculuk kariyerinde baş döndürücü bir hızla yükselmeye başlamıştı. Herkes kazanmıştı. Önder anlamıştı: Bu âlemde oyun büyüdükçe kazananların sayısı artıyordu.

R'leri söyleyemeyen kadın yanında oturan diğerleriyle göz temasını yenileyerek halk jürisinin kararını açıkladı:

"Biz sonunu beğenmedik Önder Bey. Lale'nin Cem'le evlenmesi, mutlu bir aileye dönüşmeleri... Onca şeyden sonra... Yani olmadı. O kız biraz şeydi... Rahat durmaz o kız."

Önder kadının anlattıklarını artık garip bir zevkle dinliyordu. Demek insanlar böyle düşünüyorlardı. Demek yazdığı romanı da okuyup bu şekilde fikir yürüteceklerdi. *Biz sonunu beğenmedik Önder Bey. İzzet'le Gaye'nin evlenmesi, mutlu bir aile-*

ye dönüşmeleri... Onca şeyden sonra... Yani olmadı. O kız biraz şeydi... Buradan böyle görünecekti. Önder tek bir dakikasına bile inanmıyordu ki dizinin. Senaryo bazen sponsor firmaların önerdiği mekânlara göre, bazen gizli reklam anlaşması yapılan ürünlere göre şekil değiştirebiliyordu. Asıl ilginç olan kısmı ise izlenme oranlarına göre oyuncuların hikâye içindeki ağırlıklarının değişmesiydi. Örneğin, laf olsun diye konulmuş olan bir hizmetçi tiplemesinin yaptığı münasebetsiz espriler o kadar ilgi çekmişti ki zaman içinde hizmetçinin rolü artırılmıştı. Dizi yazmanın etkileşimli bir süreç olduğunu ancak yazmaya başladığında öğrenmişti Önder. Müşteri memnuniyetinin tam anlamıyla sağlandığı bir hikâye yazma süreci... Ertan'ın deyimiyle bu bir işti: şovbiz. Gerisi boştu. Ama Önder ve Defne'nin diledikleri kadar Keklik Koyu'nda yaşamalarına yetecek kadar para kazandırmıştı. İstese yine dönüp başka bir dizi... Dönme olasılığı her geçen gün daha sık aklına geliyordu. Bu konunun üzerinde düşünmeyi sonraya bıraktı. Şimdi onun alkollü zihnine komik gelen şeydu: *Yanlış Aşkın Gözyaşları*'ndan kazandığı para onları *Yanlış Aşkın Gözyaşları*'nın izleyicisinin yaşadığı yere getirmişti. Tuhaftı. Söze dökülünce tuhaflığı tam olarak anlaşılmayan saçma bir durum. Bazı durumların garip olduğunu hissedersin ama o kadar önemsizdirler ki üzerinde durup düşünmez. Oysa, belki de hayatın anlamı o önemsiz olaylarda gizlidir.

“İzleyici her zaman haklıdır! Size katılıyorum.”

Önder bunları söylerken kadehini Albay'ın karısına doğru kaldırdı ve şerefinize der gibi içti. Defne Önder'in elini sıktı.

“Yoksa devam edecek mi?”

Bu soru Şermin'den geldi. Belli ki o da dizinin tutkunlarından. Dizi biteli bir yıl oluyordu. Yapımcı çoktan başka projelere dalmıştı. Ama Önder'in içini yine de bir kuşku kemirmeye başladı. Başkasına yazdırabilirler miydi? Tabii. Neden olmasın? Ertan kaçın kurasıydı. Ama yine de önce kendisini aramaları gerekirdi. İyi iş çıkarmıştı. Gerçi Ertan'ın çevresinde aç sırtlanlar gibi dolanan bir sürü senarist, oyuncu, sinemacı kitlesi vardı en son bıraktığında. Başarı kendine çeken bir ışık gibiydi. İnsanlar bir refleks olarak, üzerine çok da kafa yormadan, kendiliğinden o ışığa doğru yaklaşmaya başlıyorlardı. Bu ışık azaldığında ise birer ikişer sıvışıyorlar, daha parlak ışıklara doğru yöneliyorlardı. İnsan bir gün kendini bu ışığa yönelen pervanelerden biri olarak bulabiliyordu. Sonra içinden küfretti. Kendine. Artık İstanbul, televizyon, *Taşkın Aşkın Husyeleri* falan hiçbir şey onu ilgilendirmemeliydi. Nefes alabilecek bir fırsat bulmuştu ve oyunun dışına çıkmıştı. Kendi iradesiyle. Yine de kadına içindeki kuşkuyu giderecek bir zarf attı:

"Bu konuda bilgim yok. Yoksa siz bu konuda bir şeyler mi duydunuz?"

Albay'ın karısı balgamlı bir gülme krizine tutuldu:

"Yok ayol. Burada ne duyacağız? Televizyonda ne söylerlerse o..."

Defne Önder'in hoşlanmadığından emin olduğu bu söyleşiyi engellemek için içkisini tazelemesini rica etti. Önder yapmacık bir salon erkeği nezaketiyle izin isteyip yanlarından ayrıldı. Erkekler grubunda Albay sözü almış, Hilmi Bey'i, Zeliha Hoca'nın sessiz kocasını ve Osman Bey'i siyasi yorumlarıyla bunaltıyor gibiydi. Savaş, ekonomi, hükümet, cephe,

üsler, Araplar, Avrupa gibi sözcükler uçuşuyordu bulundukları yerde. Uzunca bir zamandır ciddiye alamadığı dünya meseleleri... Saçma geliyordu insanların bu konularda fikir yürütmeleri. Gazetelerden ve televizyondan kaptıkları yorumları birbirlerine satıyorlardı. Oysa o işin kaynağından geliyordu. Herhangi bir gazetenin sayfalarını karıştırırken okuduğu haberlerin neden o gün ve o gazetede ve de o şekilde yazıldığını kestirebiliyordu. Medyadaki geniş ve karmaşık ilişkiler ağının çok yakınında olmuştı. Sonuçlanması beklenen kimi işlerin olası durumları için alternatif haberlerin her kademedede nasıl da yedekte bekletildiğini çok görmüştü. Peki bunları bilmesinin ona ne yararı vardı? Bu soruyu kendine sorduğunda üretebildiği tek cevap 'beni kandıramıyorlar' oluyordu. Kandırılmış biri yazar olamazdı. Alınıp satılan bir meta olan gündemin gerçekliğine inanan biri yazamazdı ona göre. Onun meselesi başkaydı. Sahi neydi? Bara yöneldi. Tam bardaki kızıdan şarap isteyecekti ki Osman Bey'in yanında belirdiğini gördü.

"Size özel bir içki ikram etmeme izin verir misiniz?"

Önder fark etmez anlamında başını salladı. Osman Bey kıza (Talya'ymış adı) özel bir şeyler söyledi. Önder Rusça bilmediğine bir kez daha lanet etti. Talya barın üzerine buzlu pembe renkli sıvıyla dolu iki bardak koydu. Önder ilk yudumlarını aldığı anda gerçekten de çok hoş bir içki olduğunu saklayamadı.

"Nefis bir şey. Nedir bu?"

"Özel bir kızılıcık votkası. Talya müthiş bir *barmaid*'dir. Onun son eseri. Lütfen bunu eşinize de tattırın."

Önder ikinci bardağı da alıp Defne'nin yanına gitti.

"Defne Hanım, çok özel bir içki denemek isterler mi?"

Defne gözlerini açmış Önder'e bakıyordu. Çünkü Osman Bey'le birlikte karşısına geçmiş, ona bir şaka hazırlıyor gibi gülümsüyorlardı. Önder gevşemiş ve hatta mutlu görünüyordu. Bu bile Defne'yi endişelendirmeye yetti. Yine de itiraz etmeden içkiyi tattı. Onun da yüzünde büyüyen keyifli ifade bambalara kurulmuş kadınlar meclisinin dikkatin-den kaçmamıştı. Osman Bey'in masaya yaklaşmaya başladığı ilk andan itibaren daha dik oturmaya çalışan bu kadınlar grubu şimdi iyice meraklanmış ve Defne'ye yapılan bu özel servisi biraz da kıskanmışlardı. Defne de içkinin ne olduğunu sordu. Osman Bey cevap vermek yerine Talya'ya herkese bu özel içkiden vermesini söyledi. Sonra da uzun açıklamalara girişti. Kızılıcığın tohumundan başlayan ve Talya'nın ülkesinde okumuş olduğu üniversiteye bağlanan bu konuşmayı masadakiler hayranlıkla dinliyorlardı. Önder sarhoş olmaya başlamıştı. Gecenin başından beri sıcak soğuk onlarca çeşit meze tepsisi dolaştıran Eva'dan tuvaletin yerini öğrenip içeriye geçti.

Şık ve sadeydi evin içi. Masif büyük bir masa ve çevresindeki sandalyeler, şöminenin yanında duran koltuklar, hepsi ince bir zevkle tasarlanmıştı. Bunların üzerinde yaşanan bir hayatı gözünün önüne getiremedi Önder. Duvarlardaki resimler ilgisini çekmişti. Hemen hepsi Çin sanatından örneklerdi. Araya karışmış herhangi bir şey yoktu. Uyduruk hediyelik eşya satan dükkânlardan alınmadıkları belliydi. Bir manzara resminin önünde durdu, sergi iz-

leyicisi gibi gözlerini kısarak sisler içinde belli belirsiz ışıyan göle, ağaçlara daldı gitti. Çinlilerin kendilerine özgü bir duyarlılıkları vardı. Bu kesindi, ama Önder bu duyarlılığın gözüne neden bu kadar zarif geldiğini anlayamıyordu. Mutfağın girişindeki resim ise diğerlerinden tamamen farklıydı. Siyah-be-yaz çizilmiş bir hayvan resmi. Koalaya da benziyordu, köpeğe de. Kocaman kafanın ortasında bir insan yüzü sıkışıp kalmıştı. Kapkara resmedilmiş bedeninin çeşitli yerlerine Nazilerin gamalı haçına benzeyen işaretler konulmuştu. Ağzına yakın bir noktada ise bir meyve duruyordu. Limon gibi bir şey. Uzun uzun baktıktan sonra kimbilir neyi simgeliyor, diye düşünerek koridorda ilerledi.

Tuvalete girdiğinde yalnız olmadığını hissetti. Güldü. Aynadaki sansar bakışlı kel adam da güldü. Gözlüğünün camları esrarengiz bir şekilde parladı. İşerken hissettiği rahatlama yüzünden gecenin olumlu yanlarını hatırlıyordu şimdi. Defne haklıydı. Arada sırada insan içine çıkmanın bir zararı yoktu. İşte her şey yolunda gidiyordu. İnsanlar sıkıcıydı ama içkiler, mezeler, kızlar harikaydı. Kızlar? Alkolün de etkisiyle Defne'yi tamamen yok sayarak geçmişinde birlikte olduğu kadınları gözünün önüne getirmeye çalıştı. Hiçbirinin Talya ya da Eva kadar güzel olmadıklarını acıyla fark etti. Birkaç sinema öğrencisi, bir bankacı kadın, gitgellerle yıllara yayılmış bir üniversite arkadaşı ve en sonunda Defne. Aslında en güzel, en çekici olanı Defne'ydi. Bundan kuşkusu yoktu. İşemesini organını sallayarak bitirirken içi acımayla doldu. Cinsel organının zavallı masumiyetine acıdı. Aşk defterindeki kadınlar çok çekici olmamakla beraber yarattıkları ortamlar baştan çıkarıcıydı. Hele Ceyda (bankacı olanı) atmosfer

yaratmakta çok ustaydı. Kışkırtıcı iç çamaşırları, mumlar, tüller, tütsüler, müzikler, yumuşak minderler, kokular... Ancak yine de Önder'e tuhaf gelen bir şey vardı. Bir hamburger mönüsünü bitirdikten sonra hissettiği yapay doygunluğa benziyordu sevişmeleri. Tüm o kadın dergilerinden öğrenilmiş tekniklerin başarılı bir uygulayıcısıydı Ceyda. Tanımlanmış zevk noktalarında belirli hareketler. Sağlıklı olduğu belgelenmiş cinsel fanteziler. Diyet programı gibi bir şey. Hiçbir karanlık yönü kalmamış bir tutkuya aşk denilebilir miydi? Önder pantolonunun fermuarını çekerken geçmişe de hayali bir sünger çekti. Şimdi de Defne'nin yalın ve sevgi dolu sevişmeleri vardı. Spor yapar gibi: sevgi ve saygıya dayalı. Kötücül hiçbir yanı olmayan. Şeytani olamayan... Önder aynada kendine pis pis sırttı. Dişlerinin arasından "Bu filmin kötü adamı benim!" diye tısladı.

Tuvaletten başını uzattığında konukların birer ikişer ayrıldıklarını gördü. Vedalaşmamak için dışarıya çıkmadı. Salonun loş bir köşesinde oturdu. Rahat deri koltukta kendini bu eve hırsızlamasına dalmış bir yabancı gibi hissediyordu. Bu evin her köşesinden Önder'in içine, zihnine, bedenine sızan adını koyamadığı bir şeyler yayılıyordu. O koltuktan kalkmak istemiyordu. Hissettiğinin sürüngenlere özgü bir huzur olduğunu düşünüyordu. İçinde bir şeyler oluyordu. Ne olduğunu henüz bilmediği...

Vedalaşma sahnesinin bittiğine emin olunca bahçeye çıktı. Sadece Şermin, Memduh ve kendileri kalmıştı. Önder bunun bir rastlantı olmadığını, en genç grubun en uzun oturmasının doğal olduğunu düşündü. Bu sırada Memduh da iyice sarhoş olmuş gibiydi. Osman Bey ve Defne ise Datça'nın gezilip

görülebcek yerleri hakkında konuşuyorlardı. Bir süre sonra Şermin artık kalkmak istediğini Defne'ye fısıldadı. Defne Önder'i bile şaşırtan bir tepkisizlikle "Biz biraz daha kalacağız," dedi. Şermin hafifçe bozularak Memduh'u bardan koparıp Osman Bey'le vedalaşmaya girişmişken Önder Defne'nin gözlerini aradı. Defne onun sözsüz olarak sorduğu 'ne zaman gideceğiz' soruşunu kendiliğinden yanıtladı:

"Çok güzel bir gece. Biraz daha oturalım."

Önder için hava hoştu. Bambulara kuruldular. Nedense komşuların gidip onların kalmasının özel bir anlamı varmış gibi hissediyordu. Bir tür ayrıcalık. Garip bir his. Kızılcıklı votka beyin kimyasını ağır ağır değiştiriyordu. Bir turist rehberi ciddiyetiyle Osman Bey'e civarda görülmeye değer yerleri anlatan Defne'ye kulaklarını kapamış, havuzun maviliğine bakarak İzzet'le ilk karşılaştıkları ânı düşünüyordu. Zihni kurulmakta olan hikâyenin bir başına, bir sonuna gidip gelerek mekik dokuyordu. Meselesi olan bir hikâyeydi. Evet, birçok mesele vardı ortaya koyması gereken. Önce Önder İzzet'le karşılaşmıştı, sonra Cevdet Bey'le... Sırada Gaye vardı. Zavallı İzzet. Ona acıyordu. Onu gözünün önüne getirmeye çalıştı. Aslında iyi biriydi İzzet. Orta boylu, saçları genç yaşta kırılaşmaya başlamış, hafif göbekli, iyi niyetli, takım elbiseli bir insan. Nedense onu hep resmi iş giysileri içinde hayal ediyordu. Ya Cevdet Bey? Osman İsfendiyar'a hiç benzemiyordu o. Daha çok ellili yılların yakışıklılığı vardı Cevdet Bey'de. İzzet'in aksine uzun boylu ve son yıllarda biraz çökmüş olmasına rağmen yine de atletik bir fiziğe sahipti. Saçları seyrelmişti ama İzzet kadar beyazlaşmamıştı. Elleri kemikli ve güçlüydü. Ne ilgisi varsa ellerinin? Önder roman yazmaya karar verdik-

ten sonra başka biçimde düşünmeye başlamıştı. Dizinin senaryosunu oyunculara göre yazıyordu. Karakterler kendi bedenleriyle hikâyeden önce vardılar. Oysa romanda insan denilen şey sözcüklerden oluşan bulutsu bir yaratıktı. Kahramanların özelliklerini hayal ederken sınır koymamak, yaratmanın doğası üzerine daldığı uzun düşünme alıştırmaları sırasında kendisinin bulduğuna inandığı bir yöntemdi. Madem Cevdet Bey'in elleri gözünün önüne gelmişti, o halde önemliydi. Neden-sonuç ilişkilerinin tersten kurulmasına hayal gücü diyordu Önder. Eğer önce sonuç akla gelir ve sonra da buna uygun nedenler bulunursa ortaya çıkan düşünce yaratıcı bir düşünce oluyordu. Bu yöntemi gerçek hayatında da uygulayabilir miydi?

O sırada Osman Bey'in parmağıyla gökyüzünde bir yeri gösterdiğini fark etti. Çobanyıldızı'nı mı gösteriyordu acaba? Defne gözünü dört açmış, işaret edilen yıldız kümesini görmeye çalışıyordu.

"Şu bir arada yanıp sönen grup. Bir mücevher gibi olanı. Küçük elmaslarla bezenmiş bir gerdanlık gibi. Bakın, Önder gördünüz mü?"

Önder yıldız grubunu güçbela buldu. Osman Bey'in anlatımına çok da uymayan belli belirsiz bir leke gibi görünüyordu.

"Ülker Takımyıldızı. Bence bu mevsimde görülebilen en güzel yıldız kümesi. Öteki adı Pleiades. Yedi kız kardeş."

"Yedi kız kardeş mi?"

"Evet. Tüm mitoloji geceleri tepemizde beliriyor. Bir tarihte Portekizli bir dostum vardı. Yıldızlara çok meraklıydı. Hepsinin hikâyesini büyük bir heyecanla anlatırdı. Bana da ilginç gelirdi."

Portekizli dostuna dair anıların eriyip gitmesi

için bir süre sustuktan sonra,

“Bakın, mesela şu üçlü yıldız görüyor musunuz?” diye sordu. Üç tane alt alta. Tam ortalarından geçen yatay bir çizgi boyunca iki tane daha yıldız var. Adı Orion. Avcı Orion. Şu ortasından sağ aşağı doğru uzanan belli belirsiz yıldızlar da Orion’un kılıcını oluşturuyor. Avcı Orion Pleiادلara, yani Atlas’ın kızlarına hayran olmuş ve onları yıllarca kovalamış. Pleiادلar da sonunda birer güvercin olup uçmuşlar, Zeus da hallerine acıyıp oraya yerleştirmiş. Aslında, teleskopla bakınca çok sayıda yıldız görünüyor. Bir gökadası belki. Ama çıplak gözle yedi tane seçilebiliyor. Alkyone, Merope, Kelaino, Sterope, Taygete, Maya ve Elektra.”

Önder’in göğe bakmaktan boynu ağrımaya başlamıştı. Elektra, Maya... Diğerlerinin adlarını hemen unutuvermişti. Son söylenenler bellekte biraz daha kalabiliyordu. Kendisi de hem bu konuşmada bir katkısı olsun diye hem de Osman Bey’in entelektüel sınırlarını denemek ve kendisinin o aptal komşularından ne kadar farklı olduğunu göstermek için lafa girdi:

“Elektra... Şu babasına âşık olan Elektra mı?”

Osman Bey gülümseyerek Önder’e döndü:

“Birçok Elektra var mitolojide. Tragedyalarda işlenmiş olan ana katili Elektra sanırım Freud’a ilham vermiş olmalı.” Önder memnun kalmıştı. Doğru cevabın ne olduğunu kendisi de bilmiyordu ama Osman Bey sınavı başarıyla geçmişti. Önder’in gözünde Osman Bey artık bambaşka bir noktadaydı. Tabii onun gibi seçkin biriyle böyle ince konular üzerine sohbet edebilen kendisi de komşularına tur bindirmişti. Osman Bey yeniden gözlerini Ülker Takımyıldızı’nın olduğu yere çevirerek konuşmaya de-

vam etti:

“Birçok hikâye, birçok kahraman hep iç içe geçiyorlar. Kimin kim olduğunun bir süre sonra önemi kalmıyor. Ama yok olmuyorlar. İşte orada duruyorlar. Binlerce yıldır bizler de onlara bakıp bu hikâyeleri anlatıyoruz.”

Önder, Osman Bey’in sesindeki yaşlı adamı yakalayınca şaşırdı. Görüntüsüne hiç de uygun olmayacak şekilde yorgun ve kırık çıkmıştı sesi. Gerçekten hissettikleri bunlardı. Osman Bey böyle yaşıyordu demek ki. Önder için o yıldızlara bakıp hikâyelerini düşünen yaşlı bir adam olmuştu. Defne ne düşünüyordu acaba? Önder sohbetin seyrini değiştirdiğinden beri susuyordu. İyi ki sustu, diye düşündü Önder, yoksa burçlardan ya da ufolardan söz açıp kocasını utandırabilirdi.

Uzamakta olan suskunluk artık gitme zamanlarının geldiğini haber veriyordu. Samimi bir şekilde vedalaşıp çıkarlarken, Osman Bey hakkında hissettiği ‘bir yerlerden tanıyordum’ hissi çok daha olumlu bir noktaya gelmişti.

Eve doğru yürürlerken uzun zamandır yaşadıkları gerginliklerin bu gece bitmiş olduğunu varsayarak Defne’nin elini tuttu.

“Neden Şerminlerle dönmedik?”

“Çünkü kızdım.”

“Neden? Ne yaptı ki?”

“Sana abuk sorular sormaması için o kadar tembihlemiştim.”

Defne bir pot kırdığını düşünerek sustu. Yolun çukurlaşıp sazlıklarla çevrili kuru dere yatağıyla keştiği yerdeydiler. Karanlığın içinde kurbağalar korkunç sesler çıkarıyorlardı. Ağustosböcekleri ise gecenin yayları gibi gıcırdayıp duruyorlardı. Defne,

son söylediklerinin Önder'in hoşuna gitmeyeceğini hesaplayamamıştı. Önder ise sinirlenmek yerine büyük bir şefkat hissetti. Beni rahat ettirmeye çalışıyor, beni insanlardan korumak için elinden geleni yapıyor bu kız, diye düşündü. Oysa Önder'in bu tür bir korunmaya ihtiyacı yoktu. Koskoca bir yazardı. Freud'u, Elektra'yı, atomaltı parçacıkları, entropiyi, gezegenler arası çekim kuvvetlerini bilen biri... O anda böyle hissediyordu. Defne'ye sarıldı. Alışık olduğu sarhoşluk sınırını geçmişti.

"Önemli değil. Merak etmeleri güzel."

Defne kuşkuyla baktı Önder'in yüzüne.

"Sıkılmadın mı?"

"Yoo hayır. Ayrıca eğlendim bile diyebilirim. Bu arada Osman İsfendiyar ne kadar karizmatik bir adam çıktı değil mi? Çok da tanıdık geldi bana. Daha önce tanışmışız gibi... Ben bu adamı bir yerden çıkaracağım ama nereden diye düşünüp durdum."

"Evet, hoş adam. Ben Sean Connery'ye benzettim."

Önder eliyle alnına vurdu.

"Tabii ya! Acayip benziyor. Biraz daha zayıf ve uzun. Tavırları, gülüşü falan aynı. Doğru ya."

"Peki diğerlerini nasıl buldun? Hilmi Bey örneğin?"

"Karikatür gibi bir adam. Danny De Vito'nun sevimlisi." Geceyi gözden geçirirken aklına tatsız bir şeyler gelmiş gibi yüzü aksileşti:

"Kadınlar meclisi de bir âlemdi yani. Hepsi dizinin tiryakileri." Bir kavga başlatmaya niyeti olmadığını göstermek istediği için sesine umursamaz bir eda vererek,

"Sen mi söyledin onlara?" diye sordu.

"Ben Şermin'e söylemiştim. İlk geldiğimizde..."

Kim ne iş yapıyor falan diye konuşurken... Yazar demiştim. Bunun üzerine Şermin çok heyecanlanmıştı. Bilirsin, etraf yazar kaynamıyor. Ne yazıyor, deyince benim de ağzımdan çıkıvermişti işte... O da herkese yaymış. Bilirsin böyle yerlerde, hele uzun kış günlerinde konuşmaktan başka yapacak bir şey yoktur. Şermin bunun dedikodu olduğunu bile düşünmemiştir. Asıl dedikoducu Sevgi'dir. Hilmi Bey'in karısı. Her evi gün aşırı yoklar. Neler olup bitiyor öğrenir. Keklik Koyu'nun ayaklı gazetesi. Tabii buraya gelemiyor."

Defne anlatmaya devam ediyordu. Önder bir filme ortasından girmiş de kaçırdığı bölümleri dinliyormuş gibiydi. Tüm ayrıntıları bir bir sıralıyordu Defne. Albay'ın karısı Ayten Hanım'm (şu r'leri söyleyemeyen kadın) aslında ne kadar hoş biri olduğunu, Memduh'un İstanbul'daki şirketinin durumunu, Selim Albay'ın neden erken emekli edildiğini, Hilmi'nin nasıl büyük bir üçkâğıtçı olduğunu... anlatıyordu. Önder sarhoşluğun etkisiyle olsa gerek Defne'nin söylediklerini aklında tutmaya çabalasa da beceremiyordu. Tam bir dinginlik içinde geçirdikleri kış ayları boyunca bu komşuların (gerçi Hilmi Beyler sadece yazlığa geliyorlardı) büyük bir aile gibi kaynaşmış olduklarını anlıyordu. Kendisini de çok iyi tanıyorlardı. Ne yaptığını biliyorlardı. Yazdığını biliyorlardı. Zaten bütün gün bu verandada... Herkesin gözü önünde... Bu düşünce onu tedirgin ediyordu. Keklik Koyu büyük bir konaktı aslında. Kendisi de arka odalarından birinde yalnız başına çalışan o büyük evin melankolik oğluydu. Şimdi baba eve dönmüştü. İçedönük oğulun üzerindeki tek otorite. Bu topluluk içinde baba rolünün Osman Bey'e düşmesi Önder'i şaşırtmamıştı.

Defne rahatlamıştı. Verandadan girerlerken Önder karısının beline sarıldı. Rüzgâr çanları onların varlığını algılamış gibi tıngırdadılar. Omuzlarını öpmeye başladı. Defne önce direnir gibi olduysa da sonra sadece “Işık var, burada görülüyoruz,” diyebildi. İçeri girmek için hamle etti ama Önder bu gece görünür olmaya alışmıştı. Hoşuna gitmişti görünmek. Zorla Defne’yi verandanın ahşap zeminine yattırdı. Dev ortancaların gölgesindeydiler.

Ateşli bir genç gibi sevişmeye başlamıştı Önder. Defne’nin direnen kollarını ahşap zemine yapıştırmıştı. Gecenin serinliği içinde doğada sevişmek... *Kahramanımız karşısına çıkan su perilerinden birini (hangisini?) yakalayıp yere yatırmıştır.* Defne’nin ağzını emerken kadının boğulur gibi sesler çıkardığını fark etti. Neden zorluk çıkarıyordu ki... Sağlıklı düşünemiyordu şu anda. Yanlış bir yola girdiğinin farkındaydı ama durmaya niyeti yoktu. O güne kadar Defne’nin biçimlendirdiği bir adam olmuştu. Ama artık... İçinden dalga dalga yükselen yabancı olduğu bir duygunun etkisindeydi. Güdülerini hissediyordu. Defne’nin kızgınlıkla büyümüş gözleri birkaç santim ötesinde onu durdurmaya çalışıyordu. Önder hayretle istenmediğini fark ediyordu. İstenmiyordu! Defne’nin ahşap zemini döven ayaklarının çıkardığı sesler, kafası kadar büyük ortancalar, askılı elbisesinin içinden çıkarmayı başardığı sağ memesinin acınası durumu... Önder birkaç dakika öncesine kadar on kaplan gücünde hissettiği erkekliğinin sönmeye başladığını anladı. Yavaş yavaş iniyordu. İşte o sırada çok yanlış bir şey yaparak öfkелendi, sonuna kadar gitmeye karar verdi. Defne’nin kollarını tutan ellerinden birini kendi fermuarını açmak için bıraktı. Defne serbest kalan eliyle

Önder'in sırtını yumruklamaya başlamıştı. Önder o anda kırk yıldır farkında olmadığı bir yönüyle tanıştı: Verandada birileri tarafından görülüyor olma düşüncesi onu heyecanlandırıyordu. İşte Defne'yi, Keklik Koyu'nun sempatik simasını, yere yatırmış herkesin gözü önünde... Şermin'in, Talya'nın, Eva'nın, r'leri söyleyemeyen kadının ve diğerlerinin onları bu halde izledikleri düşüncesiyle erkekliğinin dirilmeye başladığını hissediyordu. Defne'nin sırtına indirdiği yumruklar onun ateşini yükseltmekten başka bir işe yaramıyordu. Bu gibi hisler içinde Önder gitgide vahşileşmeye başlamıştı. Defne'nin de direnci azalmıştı. Belki de daha fazla gürültü yapmaktan çekiniyordu. Verandanın cılız ışığında hiç de masum görünmeyen organını kalın saplı bir bıçağı tutar gibi avuçlayıp Defne'nin karanlığına doğru sapladı. Defne artık direnmiyordu... Önder bir yandan ağzına gelen yerleri sertçe ısıyor, bir yandan da acı verici gitgellerini hızlandırıyordu. Ne zamandır böyle bir şeyin özlemini çektiğini düşünüyordu Önder. İşte buydu... Çevredeki tüm kadınları Defne'nin bedeninde becermişti. Kim olduğunu göstermişti onlara. Gecenin içinden çıkıp gelen durdurulamaz bir şeydi o.

5

Babamın yaşarken büyük bir çalışma odasına dönüştürmüş olduğu salonumuzda televizyonun karşısına oturmuş, benim gibiler için yayınlanan eski bir Amerikan müzikaline bakıyordum. Gökyüzünden inen bir melek olarak Rita Hayworth. Her zamanki gibi bir gün. Ancak bu sefer zihnimin içinde gerilere doğru itmeye çalıştığım karanlık düşünceler vardı: Gaye! Zavallı aklım onun görüntüsünü silmek için büyük çaba sarf ediyordu.

Duşun altına girip soğuk suyla kendime işkence yapmaya başladım. Duruma yabancılaşılmaya çalışıyordum. Bir cümleyle ifade etmem gerekirse: Eski bir arkadaşımın karşılaşmış, beraber felekten bir gece çılmış ve onun sevgilisine vurulmuştum. İlk gördüğüm andan başlayarak... Beni ele geçirmişti. Üstelik böyle bir amacı da yoktu.

Çırılçıplak yatağa uzandığımda müthiş bir arzuyla onu düşlemeye başladım. Kendime engel ola-

mıyordum. Aslında olmak da istemiyordum...

Karşılaşma sahnesi: Önder, İzzet'le bardan içeri girer. Önder kaderinin hangi noktasında olduğunun farkında olmayan bir ahlak gibi, pırıl pırıl parlayan dev bira kazanlarına bakmaktadır. Müziğin içinde salınan insanların arasından geçerler. Aralarında onun da bulunduğu bir grup insanla tanışırılır. Hiçbirinin adını aklında tutamaz. O hariç. Oraya, o noktaya uzak bir gezegenden ışınlanmış gibidir. Göksel bir varlık. Bir deniz kızı. Bir su perisi. Bir Kuzey masalı prensesi. Bir film yıldızı. Önder yaşadığı sarsıntıyı içkili oluşuna verir. Bütün gece ona bakmamaya çalışarak konuşur. Konuşur. Susarsa kötü bir şey olacakmış hissiyle ilginç şeyler anlatmaya çalışır. Yan yanadırlar. Kokusu, kımıldanışı, dikkatini neye yönelttiği, gülüşü, sözleri.. ondan kaynaklanan her şey Önder tarafından algılanmaktadır. Sarı, kırmızı, yeşilimsi biralar... Beyaz köpükler. Barın sarı pirinç metal kalabalığı, müzik.

Gaye ile baş başa: Geç bir vakit üçü birlikte Gaye'nin evindeler. Gaye kahve yapmak üzere mutfığa gittiğinde İzzet kanepede sızar. Önder Gaye ile baş başa kalmış olmanın getirdiği heyecanla mutfığa yönelir. Oradadır. Arkası dönük. Sırtının ipeksi eğimi, kuyruksokumu... Dili dolanarak o salakça cümleyi kurar: "Yardıma ihtiyacın var mı?" Ona doğru dan hitap ettiği ilk cümledir bu. Dudağının sol köşesindeki ben, ela gözleri... Gaye eline tepsiyi tutuşturur. Çoktan sızmış İzzet'in yanına döndüklerinde önce onu uyandırmaya çalışırlar. Sonra vazgeçip kahvelerini içerler. Önder Gaye'nin bacaklarına bakmamaya çalıştıkça gözlerine yakalanır. Gaye'nin gözleri: kararsızlık, arzu, kızgınlık, şanssızlık, yalnızlık... Önder'e İzzet'i evine götürmesini rica eder.

Burada kalamaz, der. Babasının merak edeceğini de ekler. Önder bu sözlerin içinde saklı olan küçümse-meyi algılayıp kaydeder.

Gaye ile vedalaşma: İzzet'le kapının önünde durmaktadırlar. Sarhoş-İzzet Gaye'yi uzun uzun öper. Gaye'nin İzzet'in sırtına dolanmış kolu, bile-ğindeki kalın gümüş bilezik... Sarhoş-Önder bakma-maya çalışır ancak bir ara öpüşen-Gaye ile göz göze gelirler. Gaye gözlerini kapatıp öpüşmeyi tamamlaya-yarak İzzet'i dudaklarından uzaklaştırır. Önder, Ga-ye'nin kokusunun sinmiş olduğu İzzet'in koluna gi-rer. Önder bu sahnenin etkisiyle kırık ve bitkindir. Hesapsız veda cümleleri çıkar ağzından: İyi geceler, güzel rüyalar gör. Gaye arkasından sen de, der. Sen de... Bu bir buçuk sözle Önder dirilir.

Çıplak bedenim alev alev yanıyordu. Aspirinin etkisi olduğunu bilmeme rağmen Gaye yüzünden yandığımı düşünmek hoşuma gidiyordu. İçimde'be-ni doğru yola çağırarak hiç kimse kalmamış olma-lıydı. Bir yanım saçmaladığımı ve bir an önce bu sapkınlığa bir son vermemi söylerken daha karanlık bir yanım aldırma, diyordu, onu istiyorsun, hem de çok istiyorsun. Tereddütlerden kurtulan zihnim tek bir noktaya kilitlenmişti. Ansızın yanımda belirecek olan çıplak su perisine. Gaye, diye mırıldandım. Onun adı olan bu sözcüğü seslendirmek iki şeyi bir arada hissettiriyordu: acı ve coşku. Kendi kendime onun adını tekrarlayışım bir itiraf ve bir yemindi. Ben artık ben olamayacağımı çok iyi biliyordum. Zi-hin gözümle izlediğim bir filmin başlarıydı bu. Tut-kunun esir aldığı bir adamın filmi... Bunu çok çok iyi biliyordum. Aslında bundan önceki hayatımın ben bu hikâyeyi yaşayayım diye o şekilde gelişmiş olduğunu, hatta bundan önceki hayatımın hiçbir

önemi olmadığını, asıl hikâyenin şimdi başladığını düşünüyordum. Yo hayır, düşünmüyordum. Bundan emindim. Kesinlikle emindim. Artık her şeyden emindim. Panjurların deliklerinden yatağın üzerine düşen düzenli güneş ışınlarının bile bu hikâyeye hizmet etmesi için göksel görüntü yönetmenlerince ayarlanmış olduğunu biliyordum. Bu hayal içimi doldurdukça kaslarımın dirildiğine, cinsel organımın büyümeye başladığına, yüzümün ifadesinin değiştiğine tanık oluyordum. Hikâyemi yaşamak üzere müthiş bir güçle donanmış olarak yataktan fırladım. Bu basit bir mastürbasyon hayali değildi. Hızla giyinip dışarı attım kendimi.

Yürüyordum. Bu şehir, bu hayat, bulutlar, binalar, trafik lambaları, arabalar, sesler, renkler, her şey o var olduğu için vardı. Gaye'nin şehrinde yürümek onun varoluşuna hizmet etmekten başka bir şey değildi. Canlıktı o. Yaşamın kaynağı. Derin anlamların dünyama sızdığı bir kaynak. İçimdeki coşkulu mutluluğun sönmesine neden olabilecek şeyleri bir sihirbaz gibi yok ediyor ya da değiştiriyordum. Parmagımın ucuyla... Kolaylıkla... İzzet'in varlığı örneğin. O sadece bir aracıydı. Beni Gaye ile tanıştıırıp kenara çekilecek bir figüran. Nasıl olsa yurtdışındaki pozisyonu kabul edip çıkacaktı bu filmde. *Güle güle İzzet. Seni hep hatırlayacağım.* Gülüyordum. Basbayağı kendi kendime sırtıyıordum. Ben sokakta yürümüyordum da sokak yanımdan akıp gidiyordu. Gökten yere inmiş bir tanrıça yürüyordu önümde, ben onun ayak izlerini takip ediyordum. Sokak takiler fark ediyorlardı halimi. Yüzlerinden anlıyordum. Saçma ama güzel: *Çok eski Amerikan müzikallerinin esas oğlanı geçiyor sokağınızdan, merhaba, merhaba, selamlar size....*

Gaye'nin sokağına yaklaştığımda içimdeki coşku ansızın dindi. Şimdi aksiyonlu sahneler başlayacaktı. Müzik bitmişti. Müzikalimizin kahramanı aşkına ulaşabilmek için bir süre gerçeklerin sıkıcı dünyasında mantıklı hareketler yapmak zorunda kalacaktı. Sokağın girişini gören parktaki banklardan birine oturup düşünmeye başladım. Bir plan yapmalıydım. Kapısını çalıp ben geldim diyemezdim. Saati me baktım. Üç çeyrek vardı. Burada oturup onun sokağa çıkmasını bekleyebilirdim. Ya çıkmazsa? Daha kötüsü: Ya çoktan çıktıysa? Bunu sınamam gerekliydi. Telefonunu bilseydim arardım. Açınca kapatırdım. Çaresizce soyadını bile bilmediğimi fark ettim. Belki de sarhoşluğun etkisiyle yaşadığım bir yanılsamadan ibaretti her şey. O da diğerleri gibi bir kadındı işte. Otuzlu yaşlarının başında, hayattan beklentileri şu sokaktan geçen kadınlardan çok da farklı olmayan biri. O anda her şeyin bittiğini söyledi içimdeki olumsuz ses. Hayır, dedim. Cevdet Bey'in dün gece yarım kalan cümlesine sarıldım umutla. *Çok güzel kız ama...* Bu yarıda kalmış ifadenin uyarı dolu içeriğini kendim için olumlu bir işaret olarak algılıyordum. *Çok güzel kız ama...* Ama çok farklı, İzzet'e uygun değil, diye tamamlıyordum babasının sözlerini. Bu düşünceden aldığım güçle bir çözüm buldum: Apartmanın kapısına gidip zilde yazan soyadını öğrenebilirdim. Sevinçle apartmanın yolunu tuttum. Ferah Apartmanı on iki numara. Kapının önüne vardığımda görülebilirim endişesi duymaya başlamıştım ki Gaye'nin dairesinin bu cepheye bakmadığını hatırladım. Kendimden emin bir ifadeyle apartmanın kapısına yöneldim. Zilde kim senin adı yazmıyordu. Sadece numaralar. Ne yapacağımı düşünürken... (Zili çal!) Bu düşünce zihni-

min karanlığında kırmızı neonlarla yanar yanmaz ne kadar mantıklı olduğunu tartmadan zile bastım. Çok kısa bir süreliğine her şeyin bittiği hissiyle boğulur gibi oldum. Tüm sokak, hatta tüm dünya o anda beni yutmaya hazırlanan dev bir hayvana dönüşmüştü. Ardından kapı otomatığının sesini duydum. Tüm apartman, sokak ve dünya yeniden onun varlığıyla doldu. Siyah demir kapı tık diye aralanmıştı. Kendimi tutmasam bu kapıdan içeri girip merdivenleri koşarak çıkacak ve... hayır, senaryo böyle değildi. Her şeyi bildiğim gibi bunu da biliyordum. Bu sadece bir aşamaydı.

Caminin karşısındaki mezeciye girip bir sandviç yaptırdım. Bir gözüm sürekli sokağın ağzındaydı. Evde olduğundan emin olmuştum. Mutlaka dışarı çıkacaktı. Çalışan bir kadın tüm cumartesiye evinde geçiremezdi. Alışveriş için, gezmek için... Peki ya birini bekliyorsa? İzzet'i örneğin. Bu hiç aklıma gelmemişti. Elimde paketle parka doğru yürürken omuzlarım çökmüştü. Bir yandan da dün geceki konuşmaları düşünüyordum. Ama hayır, İzzet olamazdı. (Çünkü işi vardı.) Evet, böyle bir şeyler kulağıma çalınmıştı. Öğle yemeğini şirketin yurtdışındaki bürolarından gelen birileriyle yiyecekti. Tabii ya, onlara şehri gezdirecekti. Gaye'nin yaşadığı şehri.

Banka oturduğumda moralim biraz daha düzelmışti. Nedense başka bir olasılığı ciddiye almıyordum. Sandviçimi yemeye başladım.

“Sigaranız var mı?”

Sırt çantama uzanırken bir yandan da sesin sahibine döndüm. Gözlük tablası taşıyan bir adam. Uzun kontrplak üzerine yerleştirilmiş onlarca gözlükle dikilen adama bir sigara uzattım. Yanıma oturdu. Gözlük tablasını banka dayadı. Yorgun bir hali

vardı. Ucuz bir deodoranın bastırmaya çalıştığı ter kokusu...

“Sağ ol abi. Ne sıcak değil mi?”

“Evet ama dün yağmurluydu.”

“Bir günü bir gününe uymuyor. Nisan bitmeden böyle sıcak yaparsa... Yazın kavrulacağız.”

Ben zaten yanıyordum dememek için kendimi tuttum.

“Doğru.”

Adam sigarasını bankın kenarına ilıştırıp gözlüklerini bana doğru çevirdi:

“Abi, gözlük düşünür müydün? Çok kaliteli çeşitler var.”

“Bunlar taklit, değil mi?”

“Hayır abi. Gümrükten geliyor. Bu mahallede taklit gözlük satamam abi. Bak şu üst sıradakiler bu yıl çıktı. Süperler...”

Alışveriş yapmaya niyetim yoktu. Gözlüğümü işaret ederek,

“Ben numaralı takıyorum. Bunu çıkarırsam önümü göremem,” dedim.

Adam kısa bir süre durakladı:

“Numaralı cam da takılabiliyor bunlara. Şu modeller örneğin.”

“Sağ ol. Zaten param da yok.”

“Paranın lafı mı olur abi? Ayıp ediyorsun. Ben sana maliyetine bırakırım. Şunu bir dener misin?”

Adamın uzattığı gözlüğü takınca dünya karanlık ve flu bir yere dönüştü. İşte Gaye’siz dünya böyle bir yer dedim içimden. Adamın yüzüme doğru tuttuğu aynada gördüğüm bulanık kişi ben olamazdım.

“Abi bu model sana acayip gitti.”

Sonra kendi numaralı gözlüğümü taktım: pırıl pırıl, net, Gaye’nin dünyası.

“Boş ver.”

Adam yorgun bir şekilde gözlük tablasını banka dayadı. Yenilgiyi kabullenmişti. Bu sırada kendi kendine yanan sigarası bitmişti. Buna sebep olduğumu düşünerek bir tane daha uzattım. Reddetmedi.

“Sağ ol abi.”

“Hep bu işi mi yapıyorsun?”

Dalgın dalgın başını salladı. Anlatmaya niyeti yoktu.

“Birkaç yıldır... Askerden döndükten sonra başladım.”

“Nerede yaptın askerliği?”

Yüzü iyice gerildi. Eliyle belirsiz bir yönü göstererek, doğuda, dedi. Bunun üzerine daha fazla sormamam gerektiğine karar vererek sustum. Aslında merak ediyordum: Hiç çatışmaya girmiş miydi? Hiç birini öldürmüş müydü?

“Dönünce iş bakındım. Uzun bir süre... Elimde lise diploması var, teknik lise... ama ben tesfiye işinden oldum olası nefret ettim. Askerde rahat ederim sandım. Bir mesleğim var diye... Ama komandoya seçildim. Orada da bir işe yaramadı anlayacağın. Dönünce de... Bir süre kafamı dinlendireyim diye dolandım. Sonra bir iş tutmak için... Bir süre badıgartlık yaptım. Sonra... Olmadı işte. Bana uymadı.”

Askerlik meselesinin üzerinde durmamıştı. Komandoydu o. Bir savaş filminin içinde sırtında taşıdığı bazukayla, kar maskesi ve gece görüş gözlüğüyle korkunç bir komando. Köye giriyorlar. Ellerindeki makineli tüfekle karanlığı yara yara ilerliyorlar. Onlardan biriydi. Öyle miydi gerçekten?

“Sonra gözlük satmaya mı başladın?”

“Mevsimine göre. Kışın film-müzik CD’si...”

“Ben ne zaman aldıysam bozuk çıkıyor o film-

ler.”

“Yok abi, bende bozuk çıkmaz hiç. Ben bütün filmleri izliyorum satmadan önce.”

Küçük berbat bir gecekondu üzerinde atlet, masada ucuz bira kutuları, otuz yedi ekran televizyondan izlediği filmlerden birinde kaybolmadan önce şarjörü kontrol ediyor. Her an kendi kendine Rus ruleti oynamaya başlayabilir. Ancak adam, biçtiği bu rollerden hiçbirine oturamayacak kadar sıradan görünüyordu. Yaşadıkları her neyse artık yakasını bırakmış gibi. Belki de kimseyi vurmamıştı, belki de hepsini uyduruyordum. Ona baktığımda gördüğüm aklımdaki klişelerden başka bir şey değildi.

“Hepsini izliyor musun?”

“Tabii abi. Zaten gündüzleri pek iş olmuyor. Okulların dağılma saatinde açıyorum tezgâhı... Bütün gün evde filmleri izliyorum. Bu yılki filmler çok iyiydi.”

Tam o sırada sokağın başında Gaye'nin yürümekte olduğunu fark ettim. Aceleyle toparlandım. Adam merakla bana bakıyordu.

“Gecikiyorum...” diye mırıldanıp banktan kalktım. Adamı parkta bırakıp Gaye'nin arkasından yürümeye başladım. Kalbim hızla çarpmaya başlamıştı. Liseli yeniyetmeler gibi davranıyordum. Sakin olmam gerektiğini söylüyordum kendime ama bu heyecanlı âşık yanımla tekrar bulduğum için müthiş bir yaşama enerjisiyle doluyordum. Bu şekilde ona yaklaşamazdım. Pasaja yöneldiğini görünce yönümü değiştirip alt sokağa kıvrıldım. Koşarak pasajın alt kapısından içeri girdim. Merdivenleri tıkanarak çıktım ve dükkânların olduğu yere geldiğimde tesadüfen yaşanacak olan karşılaşma için adımlarımı yavaşlattım. Oradaydı. Bir vitrinin önündeydi. Alt ta-

rafı tesadüfen karşılaşmış olacaktık, hepsi buydu. İzzet'i aldatmış sayılmazdım. Bunda kötü bir şey yoktu. Sonra dükkânın yanındaki sinema gişesinin üzerindeki afişlere bakmaya başladı. Tam sırasıydı.

“Merhaba.”

Ellerim ceplerimdeydi. Sırt çantam omzumdan sarkıyordu. Tesadüfen oradan geçen biri.

“Aa, merhaba! Dün gece ne yaptınız? İzzet sağ salim ulaştı mı evine?”

İzzet'le bugün hiç görüşmemiş olduğunu bildiren bu soruyu sevinçle cevapladım:

“Tabii. Zaten yolda kendine geldi. Şimdi de iş toplantısı vardı galiba...”

“Evet, konuklarını gezdirmesi gerekiyor. Bana da gel dedi ama... Bir grup İngiliz'i çekemeyecektim bugün. Sen ne yapıyorsun buralarda?”

Tehlikeli bir soru. Gerçekten de bu soruyu sormalıydım kendime. Gerçeği söylemek yerine pasaja arkadan dolanırken hazırladığım yalanı geveledim:

“Şurada bir müzik dükkânı var. Oraya uğrarım diye çıkmıştım.”

Allahtan nerede oturduğumu bilmiyordu. Sonra afişi göstererek,

“Bu filmi gördün mü?” diye sordu.

Filmi izlemiş olmama rağmen hayır anlamında başımı salladım.

“Girelim mi? Beş dakika var.”

Sevincimi belli etmemeye çalışarak umursamaz bir omuz hareketiyle onayladım. Acele etmeden biletleri aldım. Fuayenin merdivenlerinden inerken artık daha yakın yürüyorduk. Biz dışardan bakıldığında sinemaya giden bir çifttik. Çift. Bir kadın ve bir erkek. Bu kadar kolay olduğuna inanamıyordum.

Koltuklara oturduğumuz andan itibaren Gaye'y-

le yaşayacağım olası geleceğin hayallerine daldım. Filmi izleyemiyordum. Ona bakamıyordum. Yalnız başıma gelmişim gibi davranıyordum. Ama onun omzuma değen omzu... kokusu... karanlık...

Sinemadan çıkınca yürümeye başladık. Vedalaşıp ayrılamıyorduk. Susuyordum. Gülümsedi:

“Bugün çok suskunsun.”

Dün geceki halinden eser yok, demeye getiriyordu. Ya onu hayal kırıklığına uğrattıyorsam diye paniğe kapıldım. Onu beklerken girdiğim saçma müzikal atmosferinden çoktan çıkmıştım. Yine de kendimi frenlemeye çalıştım:

“Filmi düşünüyorum.”

“Ben sonunu pek sevmedim ama yine de...”

İçerden güzel kokuların yükseldiği bir kafenin önündeydik.

“Şurada bir kahve içelim mi?”

Bunu umursamaz bir ifadeyle söylemiştim. O kafenin önünde olmasak aklımın ucundan geçmeyecekmiş gibi bir edayla...

Karşı karşıya oturduk. Film üzerine konuşuyorduk. Hikâyesi çok da karmaşık değildi. Sokaklarda yaşayan iki evsizin aşkını anlatıyordu. İkisi de gençliğini çok geride bırakmış orta yaşlı sıradan insanlardı. Ama birbirlerine âşık oluyorlardı. Sonra da bu aşkı yaşatmaya çalışıyorlardı. Tamamen sokaklarda, derme çatma kulübelerde, kilise aşevlerinde, çöplüklerde geçen bir film. Beğendiğimiz sahneleri, oyunculukları övüyorduk. Gaye'nin söylediklerini değil sesini dinliyordum. Bana bakan gözlerinden ayıramıyordum bakışlarımı. Dudağının sol köşesindeki bene bakmamaya özen gösteriyordum. Bir yandan da tedirgin oluyordum. İnsanların karşılarında arzuladıkları biri olduğunda beden diliyle bunu açık

ettiklerini, binlerce ipucu verdiklerini ve de bunların kadınlar tarafından kolaylıkla anlaşıldığını düşünüyordum. Gözbebeklerim büyümüş müydü? Tutkunun o kendine has kokusunu salgılamaya başlamış mıydım? Ben bu sorularla boğuşurken Gaye olumsuz bir cümle kurdu:

“Ama yine de... Oyunculuğun mükemmel olması, atmosfer falan... Her şeye rağmen hikâyeyi inandırıcı bulmadım. Bence öyle aşk olmaz.”

Bu sözlerdeki olumsuzluğun hedefinin film olduğunu bilmeme rağmen alınmıştım. Sanki bana söylüyordu. Böyle aşk olmaz... diyordu. Aşk olmaz... diyordu. Allah kahretsin ki haklıydı.

“Bence aşk...”

Ne söyleyeceğimi tasarlamamıştım. Gümüş bileziğinin süslemelerinden birine gözümü dikerek içimden geldiği gibi devam ettim:

“Bence her ortamda olabilir. Hatta en beklenmedik yerde karşımıza çıkar. Hani birini beklerken saate bakıp durursun, hep gözün kapıda olur, şimdi içeri girecek, şimdi gelecek, diye düşünürsün ve o gelmez... tam tersine beklemeyi unuttuğun bir anda, başka bir şey düşünürken bir anda çıkagelir ya... Öyle bir şeydir. Bence aşk hazırlıksız yakalanan bir şeydir. Beklemediğin bir anda. O yüzden insanlar tedirgin olurlar. İnanamazlar. Yok canım, derler, bu aşk değil, olsa olsa bir arzu. Tutku... derler. Oysa aşk...”

Gaye gülümseyerek izliyordu beni. Duraklayınca hemen müdahale etti:

“Oysa aşk?”

Omuzlarım düşmüştü. Ne söylersem söyleyeyim kulağa bayat romantik laflar olarak gelecekti. Yapacak bir şey yoktu. Yine de devam ettim:

“Karanlık bir şeydir.”

Gaye ilk kez gözlerini kaçırdı benden. Sinemada omuz omuzaydık. Masadaysa dizlerimiz birbirine değiyordu. Bazen. Farkında olmadan. Ve ben... Gaye'nin yerine geçip kendime bakmaya başladım: Bir gece önce sevgilisinin tanıştırdığı bir salon çapkınından aşk nağmeleri... Nedir niyeti bu kel adamın? Kendini ne sanıyor? Söylediklerine kendisi inanıyor mu?

“Ben aşka inanmıyorum. İnsanlar sadece birbirlerini kullanıyorlar.”

Bu sözlerin gerçekçiliği yüzündeki gölgelerle birleşince umut kırıcı bir noktaya geldiğimi acıyla fark ettim. Akıllıca bir cevaptı. Söylediklerimin tek kelimesine bile inanmadığını söyleyerek aramıza kalın bir duvar örmüştü. Aşılması mümkün olmayan dev bir duvar. Ben de kararmaya başladım. İşte her şeyin sonuydu. Başlamadan bitmişti. Onları bir daha görmemeye karar verdim. Ne İzzet'i ne Gaye'yi. İzzet'le hikâyesine kaldığı yerden devam edecekti. Birazdan şu kafeden çıkacak, ayrı yönlere gidecektik. O İzzet'in yanına, ben... Ben? Ben *İkinci Hayatlar*'ı yazmak üzere eve. Hikâyeyi yazarken romantik bayağılıkların tuzağına düşmesem bari diye kendimi uyarırken Gaye'nin sesini duydum:

“Akşam işin yoksa bize gelsene. Size güzel bir spagetti ziyafeti çekerim.”

Bize gelsene? İzzet'le ona. Onlara. Size ziyafet çekerim? İzzet ve sana. Aynı mesafede miyiz? Teklifinin arkasındaki olası anlamları kurcalamaya son verip, neden olmasın, dedim. Neden olmasın? Aslında bir sürü neden vardı. Ama birden her şeye olumlu yönünden bakmaya başlamıştım: Ben aşka inanmıyorum, demişti demesine ama neden üzerime alınmıştım ki? Resmi olarak İzzet'e âşık olması bek-

leniyordu. Aslında şunu demek istiyordu: Ben İz-zet'e âşık değilim. Âşık olsa aşka inanırdı, değil mi? Yaşanmadan inanılmaz ki... Belki de onu inandır-mam için bir adım atmıştı bana doğru. Fazla mı olumlu düşünüyordum?

Kafeden de birlikte çıktık. Evine doğru yürür-ken markete girdik. Alışveriş yapmalıyız, dedi. Yap-malıyız. Gizli özne: Biz. Biz eşittir sen ve ben. Mar-ketten çıktığımızda ellerim ağır torbalarla doluydu. Köşebaşında duran gözlük satıcısı başıyla selam verdi. Gaye şaşkınlıkla benim karşılık vermemi izli-yordu. *Yıllardır bu mahallede oturuyoruz Gaye; sen ve ben... bak herkes, tüm esnaf tanıyor bizi, diyor-dum içimden.*

“Nerden tanıyorsun o adamı?”

İçimden güldüm.

“Bir zamanlar takıldığım bir yerde *bodyguard*'-dı.”

Neresiymiş orası, diye sormadı. Henüz tanımak-ta olduğunuz birine ikinci soruyu soramazsınız. İliş-kinin bu aşamasında verilen cevaplarla yetinmek zorundasınızdır. Ama ileride –Gaye ile birlikte yaşa-maya başladığımızda– bugünün hikâyesini anlatma-ya söz verdim kendime. Her bir ayrıntıyı. Onu park-ta nasıl beklediğimi, kapısını çalıp kaçışımı, gözlük-çüyle konuşmalarımı, adama verdiğim sigaranın bankın kenarında kendi kendine bitişini, tesadüfen karşılaşmak için arka sokakta deli gibi koşmamı, fil-mi daha önceden izlemiş olduğumu, kafedeki ko-nuşmalarımızı... her şeyi en ince ayrıntısına kadar ona tekrar anlatacaktım.

6

Sabah. Evin içine yayılmış olan omlet, çay ve portakal kokusu nefis bir kahvaltının hazırlanmakta olduğunu haber veriyordu. Ama odanın kapısı hâlâ kapalıydı. Önder kendini affettirmek amacıyla mutfakta harıl harıl çalışıyordu. Oysa bütün gece sivrisineklerle boğuşarak yazmaya çalışmış, ancak sabaha karşı birkaç saat uyuyabilmişti. Üstelik kanepede...

Arada sırada yaptığı işe ara veriyor ve endişeyle kapalı odaya bakıyordu. Her şeyi tepsinin üzerine özenle yerleştirdikten sonra usulca kapıyı tıklattı; ses gelmeyince yavaşça içeri girdi.

Defne kötü bir gece geçirdiği her halinden belli olan bir yüz ifadesiyle yatakta oturuyordu. Önder kahvaltı tepsisini iki yastıkla destekleyerek kucağına koyarken itiraz etmedi. Belki de o kadar kızmamıştı. Hem Defne'nin kızgınlıkları saman alevi gibiydi, parlayıp sönerdi.

“Prensesimiz beni affedecekler mi?”

Defne kahvaltısına dokunmadan Önder’in yüzüne dimdik bakarak,

“Ne oluyor Önder? Dün gece ne oldu sana?” diye sordu.

Önder suçunu çoktan kabul etmiş bir şekilde yere bakmayı sürdürdü. Defne üsteledi:

“Bir açıklama bekliyorum.”

Önder artık konuşmalıydı:

“İçki dokunmuş olmalı. Çok özür dilerim.”

Defne buz gibi bir sesle devam etti:

“Aslında yapmam gereken... Önder, buna aile içi tecavüz diyorlar!”

Biz bir aile değiliz ki! Önder’in dilinin ucuna kadar gelmiş yanlış –çok yanlış– bir düşünceydi. Bu düşünceyi bastırırken yüzü acıyla gerildi:

“Hayır Defne, hayır. Çok özür dilerim. Çok... ben sadece... yani biraz sert seviştiğimizi sanıyordum.”

“Hayır Önder, dün gece sevişmedik! Sen bana saldırdın. Tedaviye ihtiyacın var senin. Manyaklaştın.”

“Ama bu haksızlık. En azından başlangıçta...”

Defne’nin yüzünde karmakarışık bir ifade vardı. Morarmış dudağı kötü görünüyor, Önder ne kadar hafifletmeye çalışsa da dün gecenin dehşetini gözler önüne seriyordu. Onu terk edecekti. Önder bunu anlayıp paniğe kapıldı.

“Defne’cim, ne olur unutalım. Hem bak söz, sarhoş olana kadar içmek yok. Şimdi portakal suyunu iç. Dibe çökmesin. Omlet de soğuyacak.”

Defne kahvaltı tepsisini Önder’e iade ederken kızgın ve yorgun bir sesle,

“Gidiyorum Önder,” dedi. “Birazdan...”

İçindeki panik büyümeye başlamıştı. Defne evi

terk ederse bu her şeyin sonu olurdu. Önder bu ayrılığa hazır değildi. Acilen bir şeyler yapıp ona engel olmalıydı. Evet, dün acayip hislere kapılmıştı. O ma-lum olaydan sonra Defne kendini odaya kilitlemişti; ve tuhaf şey, Önder onu tamamen unutarak tüm gece çalışmıştı. Gaye'yle karşılaşma sahnesini -ki ol-dukça uzun bir sahneydi- yeni baştan yazmıştı. Doğrudan temiz deftere. Aldığı notları istediği gibi kullanmış, hatta daha da iyisi: Gaye'ye bir beden, bir suret bulmuştu. Hikâye akmaya başlamıştı. Film gibi. Motor demişti. Yazdıkça sarhoşluğundan sıyrıl-mış, başka bir Önder'e, âşık bir Önder'e dönüşmüş-tü. Garip olan, dün gece yaşadıkları sevişmeden do-layı hiçbir suçluluk hissetmemesi-ydi. Evet, yapması gerekenleri yapıyor, olması gerektiği gibi özür dili-yordu ama yüzeydeki bu görüntünün ardında aslın-da kendini çok iyi hissediyordu. Çok güçlü. Her şe-yi yapabilecek kudrette. Karanlık güçlere sahip biri. Tek şartı yalnız kalmamasıydı. Eğer Defne giderse tüm bu kâğıttan kule ânında yerle bir olacaktı.

“Seninle artık aynı çatı altında yaşayamam.”

Önder müthiş bir oyunculukla yüzündeki ifade-yi değiştirdi:

“Eğer gidersen... Çok kötü şeyler yapabilirim Defne.”

Defne onu ilk kez böyle görüyordu, şaşırmıştı. Önder yatağın kenarına oturup devam etti:

“Babamı kaybettikten sonra ağır bir depresyon geçirmişt看. Bunu sana tam olarak anlatmadım. Anlatamadım... Bazen, çok kötü oluyordum. Ama senden sonra her şey düzelmeye başlamıştı. Şimdiy-se...”

Kesik kesik konuşuyordu. İlk kez görüyormuş gibi Defne'nin kucağındaki kahvalt看 tepsisine boş

boş bakarak itiraflarına devam ediyordu:

“Bu roman beni çok geriyor. Başaramayacağımı hissediyorum.” Yalan işe yarıyordu. Defne kalkıp gitmiyor, onu dinliyordu. “Seni çok seviyorum Defne. Çok. Hayal edemeyeceğin kadar çok. Beni sen kurtardın. Televizyon işi... sonra bu roman... her şeyi senin sayende yapabiliyorum. Eğer gidersen yine o karanlık boşluğa düşeceğim.”

Defne'nin sesinin titrediğini duydu:

“Dün gece çok kötüydün Önder. Çok korkuңtun. Başka biri gibiydin.”

Önder aşama kaydettiğini düşündü. Bundan sonra dikkatli adımlarla yürümeliydi:

“Bir kez intiharı denedim. Beceremedim...”

Asla böyle bir şey olmamıştı. Düşünmüştü tabii ama hiçbir zaman denememişti. En kolay inanılan yalanlar en büyükleridir. Yaşlı bir Kızılderiliden öğrendiği bu yöntemi çok yerinde kullanmıştı.

“Eğer gidersen...”

Önder yaratmaya çalıştığı dramatik sahnenin etkisine girmeye başlamış olan Defne'nin gözlerinin yaşardığını fark etti. İçinde Önder olmayan bir Önder bu durumu acıklı bulmuş olacak ki kendisinin de gözleri sulandı. Tepsiyi götürmek üzere yataktan kalktı. Ağladığını görmesini istemiyormuş gibi davranıyordu. Bu partiyi kazanacaktı. Hissediyordu. Az kalmıştı. Ama buna sevinerek içine girdiği duygusal çıkışa ket vurmak istemiyordu. İlginç olan tepsiyi mutfak tezgâhına koyduğu anda gerçekten de söylediklerine kendisinin de inandığını fark etmesiydi. Arkasından Defne'nin yaklaştığını duydu. Tereddüt ediyor gibiydi. Önder son perdeye geçmenin tam sırası olduğuna karar vererek yere çömeldi. Mutfak dolaplarının dibinde, bacakları kollarının arasında

gerçekten bir sinir krizi geçiriyor gibi derin nefesler alarak anormal bir görüntü yakalamıştı.

“Tamam... Gitmiyorum. Sonra konuşuruz...”

Bu sözleri duyunca Önder emekleyerek gidip Defne'nin bacaklarına sarıldı. İşte bu ânı da görmeliydi dün geceki hayali tanıklar... O zaman böcekleşmenin nasıl bir süreç olduğunu anlayabilirlerdi. Defne yerlerde sürünen kocasının kafasını okşamaya başladı. Önder, Defne'yi tekrar kazanmaya başladığını düşünürken pişmanlık hislerinin de filizlendiğinin farkına vardı. Değer miydi? Şu köpekleşmeye değer miydi? Alt tarafı bir fanteziydi. Bedeli bu kadar ağır mı olmalıydı? Neden gitmesine izin vermiyordu? Terk edilmek, yalnız kalmak neden bu kadar korkunç geliyordu? Bu soruları cevaplamaya hazır değildi. O yüzden de yatıştırıcı düşünceler ürettiyordu. Madem dün geceki fanteziydi, şu anda yaşadıklarını da pekâlâ duygusal bir fantezi olarak görebilirdi. Gerçekte bunları hissetmiyordu ki... Sadece Defne gitmesin diye öyleymiş gibi yapıyordu.

Defne onu yerden kaldırdı. Banyonun kapısına kadar götürdü. Önder aynadaki halini görünce kendine acıdı. Defne'den daha kötü görünüyordu. Uzun zamandır ağlamamıştı. Aslında iyi gelmişti. Üzerine bir hastalık sonrası yorgunluğu çökmüştü. Yüzünü yıkadıktan sonra daha uzunca bir zaman tek başına yatacağı üçlü kanepeye gidip uzandı. Gözlerini kapattı. Bu sahneleri daha fazla uzatmamalıydı. Defne kalacaktı.

Önder gözleri kapalıyken Defne'nin önce banyoya, daha sonra da mutfığa gittiğini duydu. Gözlerini hafifçe aralayıp ne yaptığını baktı. Defne arkası dönük bir şekilde masaya oturmuş ağır ağır kahvaltı ediyordu. Karısının aklından geçenleri tahmin et-

meye çalıştı. Kafası karışmış olmalıydı. Dün gece kendisine korkunç bir şekilde davranan kocasının sorunlarının ciddiyetini tartıyor olmalıydı. Ya bir daha böyle davranırsa diye kuşkulanıyordu herhalde. Önder bir daha böyle bir şey olmayacağını çok iyi biliyordu. Ama dün gece ne olduğunu o da daha sonra düşünecekti. Şu anda sırası değildi.

Önder gözleri kapalı, bekliyordu. Defne kahvaltı tepsisini mutfığa götürdükten sonra Önder'in yanına oturdu.

"Sorunların olduğunun farkındayım. Tamam... Gitmiyorum. Ama... Bana bir süre yaklaşma Önder. Tekrar sana güvenebilmem için zamana ihtiyacım var. Burada kalacağım ama... O kadar..."

Önder ona şefkat dolu bir ifadeyle baktı:

"Teşekkür ederim."

Defne daha fazla Önder'le yalnız kalmamak için erken bir saat olmasına rağmen havlusunu alıp denize gitti. Belli ki kimseye yakalanmak istemiyordu. Malum morluklar nedeniyle. Bunları düşününce Önder'in içi yine zafer hisleriyle doldu. Defterlerini açıp çalışmaya başlayacaktı ki ağır bir uykunun bastırıldığını hissetti. Bu güçlü isteğe direnmeli miydi... kestiremiyordu. İçinden bir ses, sağlıklı tavrın güdülerine karşı gelmemek olduğunu söylüyordu, yorucu bir gece ve zor bir sabah geçirmişti. Bir başka ses ise çalışmanın gerçek erdem olduğunu, romanın akma-ya başladığını... Önder'in uykuyla bulanmış olan zihnini bu erdem lafının nereden çıktığını çözümleyemedi. Her şey dönüp dolaşıp varoluşsal sorunlara, oradan da orta yaş krizlerine gelip bağlanacaktı. İçindeki birinin önce uyuması gerektiğini emreden ses daha da tehditkâr şeyler söylemeye başladı: Dün gece Defne'ye yaptıkları da onun bu zavallı bunalımlarının

başka bir yüzüydü. Uyku öylesine güçlüydü ki... Yüzünü yıkamak için kalkmasına bile izin vermedi. Omuzlarından aşağı ittirdi... Sonra onun zihin gözünü tuttuğu gibi içinden çıkardı ve Önder'e çevirerek ne kadar zavallı bir durumda olduğunu gösterdi bir anlığına. Yenilgiyle koltuğa tekrar uzandı. Gözleri kapandı. Birazdan uykuya dalacağına emindi. Gözünün önünde dönüp duran renkli küreciklerin pencereden sızan ışıktan kaynaklandığını biliyordu. Her şeyi biliyordu. Hepsinin nedenlerini... Şaşırtıcı bir şeyin olmadığı bir varoluştı bu. Tüm olup bitenin önceden kestirilebileceği... Her şey onun elindeydi.

Güzel bir kokuyla uyandı. Defne duştan çıkmış, giyiniyordu. Önder bıkkın bir şekilde doğruldu. Bitkindi. Kimbilir kaç saattir uyuyordu. Baş önünde, iplerinden kurtulmuş bir kukla gibi oturuyordu. Kilimin üzerindeki eğri büğrü desenlere bakarak zihnini toparlamaya çalıştı. Defne'nin severek aldığı otantik bir kilim. Bu kaba desenleri neden güzel bulduklarını düşünüyordu. Elişi olduğu için... Çirkin de olsa biricik olan değerliydi. Masaya oturup defteri açtı.

< Özgünlük >

Belirlenmiş bir hayatın çizgilerini izlese de parmak izlerimiz farklı. Özgün olan ruhlarımız ise onu ortaya çıkarmaya çalışmalı... Sanat bu yollardan biri olabilir. Belki de tek yol. Sanatçının ortaya koyduğu yapının değeri ne kadar çok parmak izi bıraktığı ile orantılı olmalı. Yapıtı oluşturan unsurların her birinde ne kadar çok iz bırakırsa o kadar iyi. Yaşarken de yaptığımız bu değil mi?

Önder başını kaldırıp evin içine baktı. Her yer Defne'nin izleriyle doluydu. Duvarlardaki küçük resimler, kurutulmuş buğday sapları, ağaç kabukları, ahşap heykelcikler, işlemeli yastıklar, kilimler... Kendisinin izini bulmak için kitaplığa bakması gerekti. Sekiz raftan oluşan kitaplığın en alt kısmı yine Defne'nindi. Yoga, alternatif tıp, astroloji, tarot, popüler psikoloji kitapları ve çok-satan romanlar... Kadın-erkek ilişkilerine odaklanmış içi boş romanlar. Önder bunların bazılarını okumuştı. Kendisi de ilişkiler üzerine bir roman yazıyordu. Farkı neydi? Bu soruyla uğraşmak için enerjisi olmadığını düşünerek bakışlarını üst raflara çevirdi. Her birini okurken o dünyaların gerçekliğine ve o dünyalara okuyarak tanık olmanın çok önemli olduğuna inandığı kitaplara baktı. Biraz rahatlamıştı.

"Şerminlerle Datça'ya iniyoruz, bir şey ister misin?"

Önder düşünceleri bölündüğü için rahatsız olmuştu ama Defne'nin iletişimi uygar bir biçimde sürdürmesinden mutlu olmuştu. Sesinde herhangi bir pürüz yoktu. Yavaş yavaş her şey normale dönecekti.

"Hayır sağ ol!" diye bağırırken fikrini değiştirdi: "Kahve! Kahve alır mısınız?"

Uyuklamasının nedeni buydu. Kahvenin yokluğu. Yazmaya devam edebilmek için Defne'nin evden çıkmasını bekliyordu. Tam bir yalnızlık istiyordu. Ama Defne bir türlü gitmek bilmiyordu. Verandaya çıkıp dışarı bakmaya başladı. Aslında farkında olmadan havuzlu köşke bakıyordu. Bunu ayırmadığında omuzlarını silkip bakışlarını başka bir yöne çevirdi. Deniz, deniz, deniz... Her yer puslu bir maviliğe gömülmüştü. İnsanın böyle bir yerde hayal

kurması çok daha zor oluyordu. Aklına gelen tüm sahneler bu sisli atmosferin içinde eriyip gidiyordu. Denizin sonsuzluğu akla gelenleri önemsizleştiriyordu. Çünkü Çin manzaralarında olduğu gibi, bu sisin içinde masalsı bir biçimde boşluğa uzanan ağaçlar ya da uzun kanatlı kuşlar da yoktu. Havuzlu köşk bu manzara içinde merak uyandıran tek şeydi. Yine oraya bakıyordu. Aslında havuzun mercimek kadar görünen parçasına odaklanmış, Talya ile Eva'nın orada olup olmadığını merak ettiğini itiraf etti kendine. Bu itirafla birlikte bakışlarını çoban ve koyunlar kayalıklarına çevirdi. Ceza olarak... O sırada Defne gitmekte olduğunu söyledi de bu azap bitti.

Masaya döndü. Nereden başlayacağını biliyordu. En başından itibaren yazdıklarını okuyacaktı. Bu bölümler önemliydi ve ileride olacakların ipuçları burada verilmeliydi. Bir sigara sarıp keyifle dudaklarının arasına yerleştirdi. Okumaya başladı.

Yaya geçidinde beklerken yağmurda ıslanan halini izledi bir süre. Sağında solunda duran insanları hayal etmeye çalıştı. Sonra yeşil yandı, karşıya geçti ve metronun merdivenleri... Aşağıya daha aşağıya inerkenki hali... Yürüyen yol. Ansızın bu girişi biraz uzun tuttuğu hissine kapıldı. Ya okurlar ilk sayfalar da sıkılıp da kitabın geri kalanını okumazlarsa? Yine de tek bir satırı bile karalamadı. Bazı şeylerin geldiği gibi kalmasında yarar vardı. Okumayan okumazdı. Orada o biçimde var olmuştu işte. Metroda insanlara bakarak düşündüğü bölümü okurken biraz durakladı. Sonra defterine yeni notlar aldı:

< Giriş >

Başlangıçlar neden önemli? Bir tohumun çatlayıp sürgün vermesi gibi roman ilk sayfala-

rından başlayarak büyüyen bir yapı mı? Yoksa birçok noktadan başlayıp birbirini tamamlayan bir örümcek ağı mı? Merkezi en sonunda ortaya çıkan bir ilişkiler zinciri? Benimki bir okun hedefine doğru yol alması gibi dosdoğru, sırasıyla gidecek. Bunu biliyorum ama yine de başa dönüp birçok şeyin sırasını değiştirmek için yanıp tutuşuyorum bazen. Gerçek yaşamda elimde olmayan bu özgürlüğü, yazarken sonuna kadar sömürmemek için kendimi zor tutuyorum. Peki böyle bir gücüm olsaydı? Gerçekte yaşanmış olan olayları baştan yaşayabilme hakkım olsaydı? Dün gece yine yaşanır mıydı? Defne'nin isteğine uygun olarak evin içine çekilseydik... Her şey farklı mı olurdu?

< Okur >

Bir yerlerde anlatılanların arkasını okuyabilen birileri olduğuna dair bir inanç olmasa yazmaya değer mi? Ben kimi kitapları okurken, yazarın bana -doğrudan bana- seslendiğini hissettiğim bölümlerde müthiş bir zevk alıyorum: Sevgili okur, şimdi sen bu satırları nerede, hangi duygular içinde okuyorsun bilemiyorum ama ben... gibisinden cümleleri hep birkaç kez okurum. Seslenilen okurun gerçekten de ben olup olmadığını düşünürüm. Okur insanın hayal gücünün çok ötesinde... Yaşananlara tanık olan ad-sız insanlar... Dün gece de benzer şekilde birilerinin gözlerini üzerimde hissettim. Bundan emimim.

Ne kadar zorlarsa zorlasın tüm düşünceleri bir girdap gibi dün gecenin etrafında dönüyordu. Bu sa-

bah Defne'nin ayaklarının dibinde yaptıkları ise ona dokunmuyordu. Bu sabah gerçek değildi. Gerçek olan, Önder'in de kavramakta zorlandığı, dün gece içinden çıkan daha önce hiç tanımadığı yönüydü.

Romana yoğunlaşmak için diyalogları seslendirmeye başladı. Kulağa normal konuşmalar gibi gelmesini istiyordu. Arada defterine bir şeyler çizdi: çirkin bir balık, elektronların eliptik yörüngelerle sarmaladığı ne idüğü belirsiz bir atom, kendine benzeyen gözlüklü bir adam, dalları yılanlar gibi kıvrılan bir ağaç, çeşitli gözlük çerçeveleri, balık tutan yaşlı bir adam... Bir yandan da İzzetlerin evini düşünüyordu. İzzet'in annesinin resmini hayal etmeye çalıştıkça kendi annesinin sureti geliyordu gözünün önüne. Sonra metin boyunca çok içtiğini fark etti. Dün gecenin etkisi olmalı, diye düşündü. Ama asıl birinci bölümün sonlarına doğru şaşkınlığı gerçek bir ürpertiye dönüştü. Lafı dolandırıp babasına getirmişti. Bunu planlamamıştı işte.

Heisenberg yüzünden, dedi babası. Benim bir yerlerde ortaya çıkacağım belliydi. Önder'in ensesindeki tüyler dimdik olmuştu. Babasının sesi kafasının içinde yankılanıyordu. Bu hayali kendisi yaratıyordu ama çok da gerçek gibiydi. Ses yani. Rüyalarda olduğu gibi. Hem zihninin bir ürünü... hem de başka bir şey! Önder babasının sesini tekrar duyacakmış gibi kımıltısız bekliyordu. Bu sırada gözünün ucuyla onun arkasındaki koltukta oturduğunu fark etti. İçinde bir şeylerin parçalandığını, boğazına doğru bir çığlığın yükseldiğini hissederek yumruğunu ısırды. Oradaydı. Pencereden dışarıyı seyreliyordu. Bir de sigara içiyordu. Bu tuhaf, diye düşündü. Ölümünden sonra sigaraya başlama vakaşı! Nereye bildirilir böyle bir durum? Peki ama, şimdi na-

sıl bu kadar canlı ve burada? Böyle umursamaz bir edayla sigara içiyordu... Önder tam olarak arkasına dönerse doğa! olarak koltuğun boş olduğunu görecekti. Dönmedi. Hayalleri akışına bırakmaya karar verdi. Yazısına devam etmeliydi. Yine de ağzında yakmayı unuttuğu sigarasını çaktırmadan defterlerden birinin ardına gizledi.

En doğrusu da bu olur, dedi babası. Yine kafasının içinde yankılandı bu sözler. O kendine özgü vurgularıyla sesini cümlelerin sonunda yükselterek... Önder neden ortaya çıktığını anlayamadığı bu hayalin yok olmasını umarak gözlerini yumdu. Tabii, diye devam etti babasının hayali. *Her şey sana göre düzenleniyor, değil mi? Tüm dünya, tüm evren senin çevrende dönüyor. Sen gözlerini kapatınca eşya yok oluyor... İki yaşındayken de böyleydin. Sonra düzeldin sanmıştım.* Önder gözlerini araladığında ağlamamak için kendini zorladığını hissetti. Onu özlemek, ondan korkmak, onun istediği kişi olamamanın verdiği vicdan azabı, yetersizlik hissi, başarısızlık, ölüm korkusu, salt insan olmaktan duyulan acı... hepsi birbirine karışarak Önder'in arkasında duran baba hayalinde cisimleşiyordu. İster istemez onu düşünüyordu: Şakacı değildi, evet, ama o can acıtıcı ironi... Her şeyi dosdoğru söyleyen... Sözcüklerinin içi tıkabasa anlam doluydu. Önder içinse... Görünüp kaybolan, her an onu şaşırtan, varlığı belli olmayan bir yanılsamalar zinciriydi sözcükler. Şimdi babası Bay Kartoteks'in yanındaki berjerde oturuyordu (Bu eşyalar İstanbul'da değil miydi?). Ayağını sinirle sallayarak Bay Kartoteks'i işaret etti. L-M çekmececi. *Madde kavramı için alınmış notlar sana yol gösterecektir.* Önder karşısında eziliyordu. Henüz toy bir üniversite öğrencisi, birçok hayali var. Yetiş-

kinlere ait dünyanın henüz kirletmemiş olduğu bir-
çok hayal. Dokununca dağılacak bir tül inceliğın-
de... Ne söylese o ve onun üretmiş olduğu bilgi-sak-
lar Bay Kartoteks'in önünde hiçbir şey ifade etme-
yecek. Fizik... Her şeyin sırrının bilindiğı ve Ön-
der'in içeri alınmadığı o büyük şato.

Önder ani bir kararla yerinden fırladığı gibi ve-
randaya çıktı. Rüzgâr çanları kıpırtısız, bekliyorlar-
dı. Yan gözle odanın bomboş olduğunu görmüştü.
Babasının cenazesini anlattığı bölümü çıkarmaya
karar verdi. Sağlıklı düşünemiyordu. Neden böyle
olduğunu sordu kendine. Uzakta deniz rüzgârla kı-
pırdıyor, sahile giden yol ağustosböceklerinin sesi-
le gıcırdıyordu. Sıcaktı. Sahildekiler çardağın altına
çekilmiş, İbrahim'in karısının kızartmalarının tadı-
nı çıkarıyor olmalıydılar. Deniz bomboştı. İri bir ter
damlası sırtından kayarak kuyruksokumuna ulaştı.
Dün gece Defne'ye yaptıkları neydi peki? Sonucunu
düşünmeden yaptığı bir hareket. Babası olsa hiçbir
hareketin nedensiz olmayacağını söylerdi. Android
gibi bir adamdı, diye düşündü verandada olmanın
verdiği güvenle. Hayaletler gün ışığından hoşlan-
mazlardı. Babası geçmişin içinden cevap verdi: Ha-
yalet diye bir şey olmaz. "Ama delilik diye bir şey
var baba!" dedi yüksek sesle. Sonra bunu Defne'nin
duymuş olabileceğinden korkarak arkasını döndü.
Evde kimse yoktu. Kahverengi gölgelerin oynadığı
evin içine doğru daldı. Yatak odasında hızla mayosu-
nu giydi. Düşünmemeye çalışıyordu.

Koşar adım sahile inip kendini soğuk suyun içi-
ne bıraktı. Deniz ona her zaman iyi gelirdi. Serin ve
yaşam veren deniz. Sahildeki kalabalıktan uzaklaş-
mak için bir süre kelebek stili yüzdü. Aslında tam
kelebek sayılmazdı. Bacaklarını kırarak suya hızla

vuramıyordu. Sadece iki koluyla birden öne doğru fırlıyordu. Ayakları ise kurbağalama stilinde devam ediyordu. Yarı kelebek yarı kurbağa bir adam... İyice açıldıktan sonra bir süre sırtüstü yatarak dinlendi. Kapalı olan gözkapaklarının ardında oynayan renk halkalarını izleyerek gevşemeye başladı. Bedeni yerçekiminden az da olsa kurtulmuş olduğu için zihni de ferahlamaya başlamıştı. Eskiden neden delileri suyla tedavi ettiklerinin gizemini çözdüğünü fark edip gülümsedi. Bu tür bir gizemin çözümü ancak o gerçeği yaşayarak oluyordu işte. Şu anda olduğu gibi. Neden-sonuç ilişkilerini didiklemeden... Sadece deneyimleyerek. Babasıyla aralarındaki fark buydu işte. Defterinin başında olsaydı şimdi bu konuda bir not alırdı. Aklından o notu yazmaya çalıştı: *Küçüktür işareti, gizemlerin çözümü, büyüktür işareti... Gizemleri çözmek için...* Hayır hayır: *Küçüktür işareti, babamla farklarım, büyüktür işareti...* Olmuyordu. Kalem-kâğıtsız yazamıyordu. Birden derin bir nefes alıp suyun üzerinde ters dönüp kollarıyla bacaklarını sardı. Cenin pozisyonu. Dış dünyanın yerini denizin içindeki sesler almıştı. Kumların hışırtısı, midyelerin ağustosböceklerini andıran çıtırtıları, uzaklardan geçen bir motorun gürültüsü... Nefesi önce hiç bitmeyecekmiş gibi geldi. Bu halde yaşamaya devam edebilirmiş gibi hissediyordu. Oysa boğulmadan önceki aşamalardan biriydi bu. Birkaç dakika daha suyun altında kalsa boğulma başlayacaktı. Ama bedeni ona sormadan Önder'i suyun dışına fırlattı. Denizin karnından yeniden doğmuş gibi capcanlıydı, derin nefesler alarak tekrar sırtüstü yattı.

Sonra, denizden çıkıp kumsala uzandığı zaman, bacaklarındaki kıllarda incecik bir yel esiyordu. Derisi karardıkça bu kılların da rengi sanki açılıyordu.

Topuklarıyla kumu eşeledi. Altı serindi. Sağından gelen gülüşmelere başını çevirdi. Ama kumsalın boş olduğunu gördü. Bu ânı daha önce yaşamış olduğu duygusuna kapıldı. Ama bu daha önce yaşadığı déjà vu'lara benzemiyordu. Biraz daha yapay: Daha önce yaşamıştım duygusu değil de, ben bu ânı daha önce okumuştum duygusu, déjà lu. İbrahim'in çardağının altında birileri vardı. Hilmi Bey Selim Albay'la oturmuş bira içiyordu. Önder'i de izlemişlerdi o halde. Başkalarının bu meraklı bakışları... Ne de olsa o bu büyük ailenin yazarcılık oynayan serseri oğluydu. Bakışlarını havuzlu köşke çevirdi. Her türlü güzelliğin saklandığı bir şato. Önündeki küçük koyun açıklarında demirlemiş beyaz yatta da kimse yok gibiydi. Yukarılara doğru bakmayı sürdürdü. Çoban ve koyunlar lanetlendikleri yerde duruyorlardı.

Ayağa kalkıp yürümeye başladı. Eve gitmek istemiyordu. Güneş ışınları eğilmeye başlamıştı. Aslında Hilmi Beyler olmasa çardakta bira içebilirdi. Arkası dönük olduğu halde onların bakışlarını üzerinde hissediyordu. Belki biraz yürüyüş yapmalıydı. Eve giden yolun yarısında, bilinmeyen yönlerle doğru uzayan patikaların bekçiliğini yapan badem ağacından sağa doğru kıvrıldı. Tepeye doğru... Önce sıcak geldi. Rüzgârın olmadığı kuytu köşelerden geçerken bir yılanın sahibini arayan bir cinsel organ gibi kayarak ilerlediğini gördü. Uzaklaşması için bir süre durup bekledi. Zehirsiz olduğuna kendini çabucak ikna etti. Yürüyüş için hiç de uygun bir saat olmadığını düşünce düşünce tepeye çıktı. Yükseldikçe tatlı bir rüzgâr esmeye başladı. Kalın bir dal parçasını baston gibi kullanarak hepsi birbirine benzeyen otları inceledi. Yükselen yabani nane ve kekik kokuları... Defne'yi özledi. Ansızın. Kendiliğinden. Belki

de bu zamansız sevgi boşalması nedeniyle çoban ve koyunların oraya kadar yürüyüp daha sonradan Defne'ye anlatabileceği bir ayrıntı, bir şey bulmaya karar verdi. Belki onu yeniden kazanabilirdi. İstese bunu yapabilirdi. İşte bu sabah, onca şeyden sonra, gitmesine engel olabilmmişti. Kendisini tekrar sevmesini de sağlayabilirdi. Ama bunu istiyor muydu? Evet, bazen ona ilişkin sıcak duygular dolanıyordu içinde. Özellikle de onun zayıflıklarını düşündüğü zamanlarda... Acımayla şefkat arasında gidip gelen bir sarkaç. Belki de herkesin böyle olduğunu, evlendikten belli bir zaman sonra eşlerin birbirlerine tutkuyla ya da aşkla değil başka nedenlerle bağlı kaldıklarını, bunun doğal bir süreç olduğunu düşündü. Eğer öyleyse, içindeki boşluğun sorumlusu ne kendisi ne de Defne'ydi. Peki buna boyun eğmeli miydi?

Evleri uzaktan oldukça küçük görünüyordu. Keklik Koyu ise olduğundan daha güzel, daha alımlı. Kayalar binlerce yıl önce yaşanmış bir deprem sırasında tepenin üstlerinden kopup buraya yuvarlanmış gibi duruyorlardı. İrili ufaklı onlarca kaya, dikenlerin, otların arasına yayılmıştı. Diğerlerinden daha büyük olanı çobandı. Önder bu büyük kayanın yanına gidip yüzeyini inceledi. Sağ tarafı kalın bir yosun tabakasıyla kaplanmıştı. Kuzey bu taraf olmalı, diye düşündü. Sonra da bu yosun tabakasının çobanın kepenegi olduğunu hayal etti. Yana kaykılmış yeşil-kahverengi bir kepenek. Bir parçasını koparıp şortunun cebine koydu. Defne'ye bu parçayı verirken söyleyeceklerini düşünerek gülümsüyordu ki arkasından bir ses geldiğini duydu. Yılandır korkusuyla döndüğünde bulunduğu yere tırmanan adamın Osman İsfendiyar olduğunu fark etti. Boyundan sarkan fotoğraf makinesi, sırt çantası, geniş

kenarlı şapkası, açık renk safari takımlarıyla kolonyal bir filmin içinden çıkmış gibiydi.

“Merhaba!”

“Merhaba, Osman Bey!”

“Göründüğünden daha yüksekmış...”

El sıkıştılar. Dağın başında el sıkışmak tühaf oluyordu. Bu karşılaşma Önder’i gereğinden fazla heyecanlandırmıştı:

“Ne büyük bir rastlantı değil mi? Bir yıldır buradayız ve ilk kez bu tepeye tırmanıyorum, sizinle karşılaşıyorum.”

Osman Bey gülümsedi. Bir yandan da gözlerini kırmış, bulundukları noktadan Keklik Koyu’nun nasıl göründüğünü inceliyordu.

“Ben tesadüflere inanmam.”

Önder ister istemez babasını hatırladı. Doğru cevap, diye düşündü. Osman Bey biraz dolandıktan sonra uygun bulduğu bir yerde durup tripotun bacaklarını uzatmaya başladı. Önder yanına gidip fotoğraf makinesini yerine takmasına yardım etti.

“Işığı kaçırmak istemediğim için sıcağa katlanmam gerekti. Siz Önder? Siz ne yapıyorsunuz?”

Önder gülümsedi. Dilinin ucuna gelen cevap, babamın hayaletinden kaçıyorum, oldu. Bu cevabın yaratacağı izlenimin çok züppece olduğuna karar vererek ciddi bir ses tonuyla yanıtladı:

“Bu kayaları yakından incelemeye geldim.”

Osman Bey gözünü vizörden ayırmayarak konuştu:

“Çoban ve koyunlar... Demek aynı nedenle buradayız. Bakın tesadüf değilmiş...”

Önder şaşırdı. Osman Bey deklanşörün uzatma kablosuna birkaç kez bastıktan sonra diyaframı değiştirmeye başladı:

“Dün gece Defne anlattı. Çok ilgimi çekti. Yakından görmek istedim.”

Başka ne olabilirdi ki? Önder havuzun mavi ışıklarına bakarak romanının sahnelerini hayal ederken Defne de anlatıp durmuştu. Lanetli çobanı, koyunları ve daha birçok şeyi... Osman Bey’in Defne’den kırk yıldır tanıdığı biri gibi söz ettiğini düşünüp rahatsız oldu. Gerçi kendisine de Önder diyordu. *Önder siz...* Defne’den söz ederken ne demesini bekliyordu ki? Defne Hanım? Eşiniz? Hiçbiri Osman Bey’in ağzına yakışmazdı.

“Halk efsaneleri...”

Önder laf olsun diye ağzından dökülen bu söz-cüklerin içine sinmiş olan küçümseyici havadan rahatsız oldu. Osman Bey’in yüzünden belli belirsiz bir gülümseme geçmişti. Galiba. Emin olamıyordu.

“Şöyle geçer misiniz Önder?”

Önder dev çoban kayasının yanına geçti. Objektife bakarken gülümseyecekti, son anda vazgeçti. Gülümsenecek bir şey yoktu. Basit bir karşılaşma, hepsi bu. Rüzgâr mayosunun ıslak yerlerinin yapış yapış olduğunu hatırlattı. Üstelik ıslaklık şortunda da beyaz bir tuz şeridiyle çevrili koyu renkli büyük lekeler yapmıştı. Bir an önce üzerindeki tuzdan kurtulmalıydı. Osman Bey tripotun yerini değiştirip başka bir açıdan çekim yapmaya başladı. Artık Önder’le ilgilenmiyordu. O da koyun-kayalardan birinin üzerine oturup bir sigara sarmaya başladı. Az sonra Osman Bey yanına gelip sırt çantasından bir termos çıkardı. İçinde bol buzlu bir içki vardı. Osman Bey iki bardak çıkarıp Önder’e uzattı:

“Rastlantıya yer yok. Talya’ya buzlu çay hazırlamasını söyledim, hepsi o. Ve işte iki bardak koymuş çantaya. Buyrun...”

Nane ve limon tadının ağır bastığı hafif alkollü soğuk çay. Önder'in ağzının içinden başlayarak tüm bedenine tatlı bir his yayıldı. Güzeldi. Bu adam her şeyin en güzelini elde etmiş şanslı biriydi. On-on beş yıl sonra onun gibi olabilir miydi? Hiç sanmıyordu. Fotoğraf çekmek bir zamanlar ilgi alanına girmiş, sonra da girdiği hızla çıkıp gitmişti. Onlarca yamuk yumuk fotoğraf kalmıştı geride. Onları da buraya taşınırken bulmuş, sıkıntıyla tek tek baktıktan sonra çöpe atmıştı. Aslında hiçbir merakı yoktu. Sıkıcı biriydi. Elinden hiçbir iş gelmeyen miskininki. Defne'yle taban tabana zıttılar. Şu küçük kulübeyi mükemmel bir eve çevirmeyi o başarmıştı, Önder değil.

"Bu çoban ve koyunlar efsanesi ilgimi çekti. Başka yerlerde de buna benzer hikâyeler dinlemiştim. Ama bu kadar yakınımnda olması... İşte bu tuhaf. İnsan efsaneleri hep uzağında arıyor."

Önder fotoğraf makinesini işaret etti:

"Fotoğraf çekmeyi seviyorsunuz..."

Osman Bey o an fark etmiş gibi gözünü makineden ayırmadan,

"Ah, evet," dedi. "Özellikle bu tür şeyleri belgeliyorum. Arşivim için." Bir an Önder'in soru dolu yüzüne baktı ve açıklamalara girişti:

"Halk efsaneleri, antik inançlar, masallar ve bunlarla ilgili her şey... Nesneler, mekânlar, insanlar... Bunları belgeliyorum."

"O halde... şöyle de konuşmalısınız. Bu hikâyeyi anlatan yaşlı kadınla..."

"Fatma, evet, biraz önce konuştum."

Çantasından küçük bir kayıt teybi çıkarıp kasedi bir süre geri sardı. Sonra yaşlı kadının sesi duyulmaya başladı. İkisi de ses çıkarmadan sonuna kadar dinlediler. Önemli bir soruşturmayla yoğunlaşmış iki

dedektif gibiydiler. Önder kendisinin asıl dedektif olmadığını hissederek huzursuz oldu. Yaşlı kadının sözleri bitince Osman Bey teybi durdurdu.

“Böylece dosya tamamlanmış oldu.”

“Buna benzer çok kayıt var mı elinizde?”

“Çok mu? Bilmem. Binin üzerinde galiba...”

Önder’in yüzündeki şaşkınlık gerçektir. Osman Bey buna sevinerek,

“İnanın çok değil. Neredeyse otuz yıldır biriktiriyorum,” dedi.

Önder neden diye soracaktı ki vazgeçti. Bu noktada neden diye sormak onun yaptığı işin önemini kavramamış olduğunu açık etmek anlamını taşıyacaktı. Bir şeyler söylemek istedi:

“Bu arşivi görmek isterdim.”

Cümlesini tamamladığında densizlik ettiğini fark etti. Önem vermiyormuş gibi davranmak isterken tam tersine aşırı bir istekte bulunmuştu.

“Tabii... Neden olmasın. Son birkaç yılın belgeleri burada. Ama arşivin tamamı...”

“Kusura bakmayın. Arşivinizi göstermenizi istemekle kabalık ettim.”

Osman Bey, saçmalama anlamına gelecek bir hareketle elini sallayıp Önder’i susturdu.

“Biraz daha çay?”

“Evet, lütfen.”

Önder sanki Beyoğlu’nda her zaman gittiği bir kahvedeydi. Bu yanılsamayı yaratan sadece damagından zihnine ulaşan zevk uyarıları değil, Osman Bey’in de o dünyanın bir kişisi olduğu izlenimiydi. Hatta o dünyanın da ötesinden... New York ya da Paris’ten. Belki Petersburg’dan. Kendisinin geride bıraktığı dünyanın kopyalandığı asıl dünyadan...

“Ben sadece Çin kültürüne ilgi duyduğunuzu

sanmıştım.”

“Evet, Çin’in benim için özel bir önemi var. Son eşim Çinliydi.”

Önder komik bir şey duymuş gibi sırtıttı. Osman Bey hoşgörüyüyle devam etti:

“Şaka yapmıyorum. Portekiz’de tanışmıştık. Birkaç yıl orada kalmıştım. Antropologdu. Bana Çin kültürünü öğreten o oldu. Bazı şeyler kitaplardan öğrenilmiyor. Birebir tanışmaların önemli olduğunu onunla anladım. Tabii o özel biriydi. Batı’yı da iyi tanıyordu. Hep dalga geçerdi Batılıların Çin hakkındaki düşünceleriyle... Çin’i tek bir ülke, tek bir kültür gibi algılayışımızın saçmalığını anlatırdı. Haklıydı da. Onlarca kültürün, binlerce yılın tarihlerinin bir arada yaşandığı büyük bir dünya Çin. Dünya bize anlatıldığı gibi değil. Çok daha büyük...”

“Evinizin duvarlarında asılı olan resimler bunu anlatıyor aslında. Hepsi birbirinden çok farklı.”

“Bir kere içine girmeye başladığınızda sizi kendisine çeken müthiş bir şey var Çin kültüründe. Bunu çok düşündüm. Yazılı tarihi o kadar eskilere gidiyor ki... Neredeyse Avrupa’nın taş devrini yaşadığı çağlara kadar. O zamandan beri anlatılan efsaneler hâlâ popüler kültürün içinde yaşıyor. Sanatlarını çok uzun bir süre bu mirası aktarmak için bir *medium* olarak kullanmışlar. Bir tür bellek.”

Önder bütün hayatını bomboş geçirmiş biri olduğunu düşünüyordu. Evet bu dünyada yaşıyordu ama hiçbir şeyin farkında değildi. O bir Japon’la bir Çinliyi bile ayırt edemezdi. Osman Bey Önder’in sıkıntılı yüz ifadesini değiştirmek için,

“Siz neler yapıyorsunuz Önder? Bu dünyadaki esaretinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?” diye sordu.

Bu dünya derken eliyle Keklik Koyu’nu işaret

ediyordu. Dünya nimetlerini İsa'nın ayaklarına seren Lucifer gibi...

"Şu sıralar bir roman yazıyorum."

Osman Bey ilgiyle gözlerini açtı:

"Sormamın sakıncası yoksa nasıl bir roman?"

Önder yazmaya başladığından bu yana ilk kez biriyle bu konuyu konuşmak üzere olduğunu fark etti:

"Zaman üzerine... Zamanın geçişi ve suçların zaman ile ilişkisi."

"Müruruzaman!"

"Evet, özel hayatlarımızda zamanaşımı mümkün mü? Bunun gibi bir sorunun peşindeyim."

"Kulağa hoş geliyor..."

Bir süre ikisi de sustular. Güneş tepenin ardında kaybolmak üzereydi.

"Ölümsüz olsaydık zamanla ilişkimiz de çok farklı olurdu."

Osman Bey bunları söylerken Önder'den cevap beklemiyordu.

"Ölümsüzlük mitleri arşivimde özel bir yer kaplıyor. Mutlaka göz atmalısınız. İnsanın zamanla ilişkisi konusunda, tabii daha birçok konuda, işinize yarar bilgiler bulabilirsiniz."

Önder bu ikili konuşmadan aldığı zevki geçmişinde kendine entelektüel diyen tanıdıklarıyla tatmadığını düşündü. Datça'ya gelmekle çok yerinde bir karar vermişti. Yoksa şimdi o kafelerden birinde oturmuş birilerini çekiştiriyor olacaktı. Önder tüm korunma kalkanlarını indirip Osman Bey'e içini dökmeye başladı:

"Defne'yle tanışana kadar başka bir dünyanın insanıydım. Beni buraya sürükleyen o oldu. Şehir hayatından bunalmıştım ama yine de terk etmeye

cesaretim yoktu. Ondan önce ne yaptığını bilmez bir halde orada burada sürtüyordum.”

“Ne iş yapıyordunuz?”

Önder gülerek:

“Uzun hikâye. En son bir dizi yazıyordum. Televizyon için. Daha önce de üniversitedeydim. Asistandım. Aslında...”

“Hangi bölümde?”

“Fizik. Babamın arzusu beni iyi bir bilimci yapmaktı. Kendisi öyleydi. Yani bir bilim adamıydı.”

“Ama siz istemiyordunuz?”

“Bilemiyorum... Aslında istiyordum. Hâlâ da hayatın anlamının fizik yoluyla öğrenilebileceğine inanıyorum. Ama üniversite bana göre değildi. Babama olan saygılarından bana bir kadro vermişlerdi. Bölümde otuz yılı geçmiş bir hocanın oğlunu almaya-caklardı da kimi alacaklardı? Zaten fizik bölümüne çok da talep olduğu söylenemezdi... Ben de bir süre gidip geldim bölüme. Doktoraya kayıtlıydım ama hiçbir şey yapmıyordum. Bütün gün yazıyordum. Gençliğimden beri şiire, edebiyata merakım vardı. Sonra baktım ki yapabileceğim tek iş bu.”

“Kimse istediği işi yapamıyor bu çağda. Aslında mesleklerin çok saçma olduğunu düşünüyorum. Uzmanlık ruhu öldürüyor. Hele şehir hayatı... Artık nedenini çoktan unuttuğumuz, üzerine hiç düşünmediğimiz şeyleri yapıp durduğumuz bir yer.”

Önder bardağın dibindeki çayı içmeden önce mırıldandı:

“Maymunlar cehennemi...”

Osman Bey manzaradan gözünü ayırıp Önder’e bakmaya başladı, bir şeyler hatırlamaya çalışıyor gibiydi.

“Ünlü bir Çin masalı vardır. Özel bir maymunu

anlatır. Taş bir yumurtadan doğmuş olan bu maymun, ilk bakışta diğer sıradan maymunlara benzetmekle birlikte büyülü güçlere sahiptir. Birlikte yaşadığı maymunlar bu güçlerinin farkına varıp onu kralları yaparlar. Üç yüz yıl yaşadktan sonra ölümü düşünmeye başlar. Kaçınılmaz son... Buda ve diğer tanrıların hikâyelerinden duymuş olduğu ölümsüzlüğü aramaya karar verir. Ve bir ustanın yanına girer. Sonsuz yaşamın sırlarının yanı sıra birçok şey öğrenir. Örneğin istediği şekle girebilmekte, gökyüzünde uçabilmektedir.”

Önder’in yüzünde beliren ifadeyi görünce Osman Bey,

“Biliyor musunuz bu hikâyeyi?” diye sordu.

“Yo, hayır. Devam edin lütfen.”

“Sonra kabilesinin yaşadığı yere döner. O yokken idareyi ele geçirmiş olan bir canavarı yener ve tekrar hüküm sürmeye başlar. Çok değerli bir silah yapar. İstenildiğinde bir iğne kadar küçültüp yanında taşıyabildiği çok güçlü bir silah... Bir gün krallığında keyif sürerken yeraltından iki muhafız çıkar gelir. Artık aşağı inmesinin zamanı gelmiştir. Maymun çok kızar ve bu muhafızları öldürür. Cehennem mahkemesinin yargıçları bu korkusuz maymunu ne yapacaklarını tartışırlar. Maymun ölümler kitabını kontrol etmek ister. İlgili kayıtlara bakar ve zamanının dolmuş olduğunu görür. Kızıp kitabı yere fırlatır. Kaderini reddeder. Bu arada maymunun yaptıkları büyük tanrıların kulağına gider. Tanrılar bu yaramaz maymunun cennette gözetim altında tutulmasına karar verirler. Böylece düzen bozulmayacaktır. Maymuna cennet atlarının seyisliği görevini önerirler. Maymun cennet bürokrasisinde çok önemli olduğunu sandığı bu görevi zevkle kabul eder. Ama

sonra, bu iş için hiçbir şey ödenmediğini öğrenir ve göksel hiyerarşide en altlarda olan bu görev yüzünden mesele çıkarır. Bunun üzerine tanrılar ona Büyü-Saga-Cennetin-Eşiti gibi kulağa hoş gelen, aslında hiçbir anlamı olmayan bir unvan vererek cennette kalmaya ikna ederler.”

Önder eğlenerek,

“Kariyer meraklısı bir maymun!” dedi.

“Öyle. Bir süre cennette keyif çatar. Artık cennetteki görevi ölümsüz şeftali bahçesine bekçilik yapmaktır. Bu şeftaliler altı bin yılda bir düzenlenen bir şölende cennet halkı tarafından yenilerek ölümsüzlüklerini tazelemekte kullanılmaktadır. Maymun şeftalilerin tadını merak eder ve bir tane yer. O kadar güzeldir ki kendini tutamaz ve bahçenin yarısını yer bitirir. Bir ağacın dalında uyuyakalır. Şölen için şeftalileri toplamaya gelen muhafızlar onu bu şekilde bulurlar. Maymun ise böyle bir şölenin varlığından haberdar olunca kendisinin davet edilmemiş olduğunu anlar ve iyice deliye döner. İntikam almak amacıyla şölen için hazırlanan şarabı da içer.”

Osman Bey bir süre durakladıktan sonra tatlı bir meltemin taşıdığı otların kokusunu ciğerlerine çekerek devam etti:

“Tanrılar bu yaramaz maymunla baş edemeyeceklerini anlayınca sorunu çözme işi Buda’ya düşer. Buda onu dev avucunun içine koyar ve ona şöyle der: ‘Eğer avucumun içinden kaçmayı başarırsan cennetin yönetimini sana vereceğim. Ama eğer başaramazsan dünyaya dönecek ve ölümsüzlüğü bulmak için çalışacaksın.’ Maymun tüm gücüyle sıçrar ve oldukça uzun bir uçuştan sonra yere konar. Kıllarından birini koparıp oradaki kayalardan birinin üzerine adını kazır. Kanıt olsun diye bir de işer ora-

ya. Buda'nın yanına dönüp sözünü tutmasını ister. Buda maymunun söylediklerini dinledikten sonra gülmeye başlar. 'Elimin içinden hiç çıkamadın ki,' der ve parmaklarından birini gösterir. Maymunun adı yazılıdır."

"Hikâye bitiyor mu?"

Osman Bey başını salladı:

"Hayır, maymun bir süre bir dağın içinde cezalandırılıyor ancak sonra başka bir görev veriliyor ve macerası devam ediyor. Maymunun hikâyelerinin birçok çeşidi binlerce yıldır anlatılıp çoğaltılıyor."

Önder Osman Bey'in neden bu hikâyeyi anlattığını merak etti. Konu nereden buraya gelmişti ki? Önder kendisi hakkında hemen her şeyi, geçmişini, geleceğini bağladığı romanını, buraya ilişkin duygularını anlatmıştı; Osman Bey ise karşılığında bu hikâyeyi... Belki o da kendinden söz etmemek için hikâyeler anlatmayı tercih ediyordu. Ama yok, haksızlık ediyordu: Çinli karısını, gizli arşivini anlatmıştı. Arşivin gizli olduğunu nereden çıkarıyordu ki... Önder dalgın dalgın mırıldandı:

"İlginç... Anlamlı."

"Birçok şeyi bir arada anlatıyor.. Halk efsaneleri hiçbir zaman tek bir şey anlatmazlar. Her zaman farklı farklı birçok şeyi bir arada anlatırlar. Asıl amacını hiçbir zaman anlayamazsınız. Dinleyenin kim olduğuna göre yeniden şekillenir. Birbirine zıt gibi görünen gerçekler bu masallarda hep beraberdirlere. Hem odur hem de başka bir şeydir. Maymun hem kaderine başkaldıran insandır hem de açgözlülüğün simgesidir. Hem o, hem öteki. Bu bizim mantığımıza ters gelen bir şey. Bizim için her şeyin tek bir anlamı vardır. Edebiyattan da o yüzden hoşlanmıyorum. Tüm o yapıtların arkasında yazarlarının niyetleri, ta-

sarıları, planları var ve üstelik bu çok da kolay anlaşılıyor. Bir kitabı okuyup bitirdikten sonra yazarın o kitabı neden ve nasıl yazdığını görebiliyorum. Bu da canımı sıkıyor. İçinde değerli hiçbir şey bulamıyorum. Alınmayın, yani yazdığınız kitap hakkında bir fikrim yok ve eminim çok da iyi yazacaksınız. Bu benim saplantım. İnsanlığın derin geçmişinden süzülüp gelen efsaneleri o yüzden seviyorum. Arkasında duran bir yazar olmadığı için belki...”

Önder aşağılarda diğer evlerin arasında duran evinin verandasına bakarak yazma çabalarını düşündü. Osman Bey’e hak vermiyordu. Veremezdi... O zaman kendisinin hiçbir anlamı kalmazdı. Yapmaya çalıştıklarının...

“Benim de bildiğim bir maymun masalı var. Ama çok kısa. Çin maymunu gibi renkli bir macerası da yok.”

Osman Bey Sean Connery gözleriyle gülümseyerek Önder’e baktı. Bu bakıştan cesaretle Önder devam etti:

“Benim hikâyemin maymunu bir gün içi kuş dolu bir sepet çalar ve dama çıkar. Kazayla sepetin ağzı açılınca kuşlar kanatlanıp uçarlar. Bunun üzerine kuşlara heveslenen maymun önce sepetin içine girer ve oradan da, uçabileceği inancıyla kendisini aşağı bırakır; yere düşer ve boynu kırılır.”

Anlattığı kısa hikâyenin etkisini Osman Bey’in yüzünde görmek için bir süre bekledi.

“İşte benim yazdığım dünyanın insanı için hayat da böyle bir şey olacak. Daha doğrusu hayat benim için böyle bir yanılsamalar zinciri... Babama göre bu böyle değildi tabii.”

Daha sonra iki adam konuşa konuşa kayalıkları terk ettiler.

Eve girdiğimizde alacakaranlıktı. Lambalar yavaşca birden yabancılaştım. İzzet'le doluydu ev. Dün gece sızdığı koltuk, holde Gaye'yi öperken üzerine bastığı halı, duvarlarda Gaye'yle çektiirmiş oldukları fotoğraflar... Her yerde onun damgası vardı. Huzursuz olmam yersizdi. Birkaç saat sonrayı düşünseydim ya: Masanın çevresinde üçümüz oturacağız, İzzet'le Gaye gelecekle ilgili planlarını anlatacaklar, ben dinleyeceğim... Aslında çıkıp gitmeliydim. Gaye'nin varlığı aklıma gelen tüm olumsuz düşünceleri sildiği için aldırmadım. Daha önce de aynı kararı vermişim ama işte Gaye'yle yan yanaydım. Mutfakta salata yapıyorduk. İki kadeh çıkarmıştı Gaye. Şarabı açmışım. Şişenin markasını, etiketinin üzerindeki resmin ayrıntılarını zihnime not ederek kadehlere doldurmuştum. İş yaparken arada yudumluyorduk. Onunla aynı zamanlarda içiyordum, aynı miktarda. Şarabın tadını aynı şekilde hissetmek için. O

sırada telefon çaldı.

“Merhaba canım. N’aber? Ne yaptın?”

Kiminle konuştuğunu anlamıştım. İzzet’in söylediklerini dinlerken kadehini alıp salona doğru yürümeye başlamıştı. Havucu rendelemeyi bırakıp kulak kesildim.

“Yaa... Ama ben de yemek hazırlıyordum. Önder’le sinemada karşılaştık, onu da çağırdım. Düşündüm ki... Öyle mi? Tamam. Görüşürüz canım, iyi eğlenceler.”

Tekrar rendelemeye başladığımda Gaye’nin gerçekliği kaydırmasındaki inceliği düşünüyordum. *Sinemada karşılaştık*. Aslında sokakta karşılaşp sinemaya gitmeye karar vermiştik. Bu bilinçli bir kaydırma mıydı? Yoksa telefonda bazı gerçekleri bu şekilde özetlemek kolayımıza mı geliyordu? Gerçekten de sinemada karşılaşmışız denilebilirdi belki. Ya da onun için biz sinemada karşılaşmış olabilirdik. Bu sırada Gaye’nin arkamda ne yapacağını bilmez bir şekilde durduğunu fark ettim. Durumu bana nasıl açıklayacağını düşünüyor olmalıydı. İzzet’in gelelemeyeceğini anladığım için kulaklarım uğulduyordu. Yüzümdeki denetimsiz sırıtmayı görmesin diye arkamı dönmüyordum.

“İzzet gelemiyormuş. Konuklar ille de göbek dansı izlemek istiyorlarmış.”

Gaye’nin sesindeki ton beni endişelendirmeye başlamıştı. Ne demek istediği açıktı aslında: *İzzet olmadan sen ve ben burada? Biraz saçma değil mi? Uygun değil. Yanlış*. Ne diyeceğimi bilemiyordum. Bir bahane uydurup gitmeye kalksam bu daha da garip bir izlenim bırakırdı Gaye üzerinde. Hatta İzzet üzerinde de. Ama hiçbir şey olmamış gibi yemek hazırlamaya da devam edemezdik. Sözcükler ağzım-

dan ağır ağır çıkmaya başladılar:

“İstersen yemeği boş verelim. Ben de zaten...”

Bu cevap yerindeydi: *Yemek asıl olarak İzzet için yapılıyordu, o gelmeyeceğine göre anlamı kalmadı...* Gaye ne düşündü bilmiyorum ama kendine haksızlık yapılmış bir kız gibi dudaklarını büzerek ısrar etti:

“Olur mu? Ben açlıktan ölüyorum. İzzet orada keyif çatsın, biz burada aç oturalım.”

Her şey yoluna girmişti işte. Sevinçten oynamama az vardı. Romantik müzikallerde her şey çarçabuk yoluna girerdi zaten. Birazdan müzik duyulacak ve ben sevincimi anlatan bir şarkı söyleyerek dans etmeye başlayacaktım. Köşede duran ayaklı lambayı mikrofona olarak kullanarak balkona çıkacaktım. Aşağıya baktığımda herkesin benim müziğimle dans ettiğini görecektim. Yaşlılar, gençler, dükkâncılar, komşular, hepsi gözlükçüden aldıkları gözlükleri takmış, komik bir dans eşliğinde bu sevinci kutluyor olacaktı.

Karşılıklı oturduk sofraya. Aramızdaki üçüncü tabağı kaldırmamıştık. İzzet'i hemen silip atamazdı değil mi? Gaye spagetti tenceresini İzzet'in tabağının üzerine koydu. İçimden sinsice güldüm. Saçma: *Nihale İzzet!*

“Nefis olmuş!”

“Afîyet olsun.”

Bir şeyler anlatmalı, sessizliğin uzamasına izin vermemeliydim. Sessizlik her şeyi olduğundan daha önemli hale getirirdi. Başımla üzerinde bir yığın biblonun durduğu büfeyi göstererek,

“Ne kadar ilginç şeyler onlar.. Antika mı biriktiriyorsun?” diye sordum.

Gaye neden söz ettiğimi bilmesine rağmen om-

zunun üzerinden şöyle bir baktı büfeye:

“Aslında anneannemden kaldılar bana. Onun bibloları...”

“Şu bebek çok hoş. Hiç zenci bir porselen heykelcik görmemiştim.”

“Bir zamanlar modaymış herhalde. Ben çocukluğumun büyük bir kısmını onlarla oynayarak geçirdim. O bebek, şu öpüşen çocuklar, balık tutan adam... Onlar benim oyun arkadaşlarımdı. Hepsinin birer rolü vardı, birer kişilikleri. Oyunlarımın konuları değişse de o kişiler hep olurlardı. Yaşlı denizci babam olurdu çoğu zaman. Bebek benim bebeğim. Şu fırfırlı şemsiye tutan kadın annem. Şık davetlere gidip beni unuturdu.”

Oyunun içindeki annesinden mi yoksa gerçek annesinden mi söz ettiğini anlayamadım. Dalgın bir hareketle makarnayı çatalına doluyordu. Sonra bu üzüntüden sıyrıldı ve gülümseyerek,

“E, biraz da senden söz edelim... Beni boş ver,” dedi.

Ben? Neyi nasıl anlatırsam onu etkileyebilirdim acaba? Aklıma saçma sapan cümleler geliyordu: Bir müzikalde rol alıyorum, âşık genç adam rolünde. Bir başkası: Babam öldüğünden beri adını koymaya cesaret edemediğim bir boşluğun içinde yüzüyorum. Ya da: Dün gece karşılaştığımız andan bu yana sana âşık olmakla meşgulüm... Öyle olsa ya. Pat diye söyleyiverse insan. Asıl olanı.

“Ben... şu aralar yalnız yaşıyorum.” Ne demekti bu? Yüzüm kızarmaya başlamıştı. “Yani babamı kaybettiğimden bu yana... Aynı evdeyim. Bir türlü kafamı toplayıp bir plan... şey... biraz daha şarap?” Kıvranıyordum. “İşte... bir kitap dizisi işine girdim.” Bunu dün gece söylemiştin salak! Onları etkiléyece-

ğim diye Emre Bey'den girip *İkinci Hayatlar*'dan çıkmış ZED'de yaşadıklarını bire bin katarak anlatmıştın ya...

"Bir ara üniversitedeydim. Doktora yapıyordum."

"Öyle mi? Ne üzerine?"

"Fizik..."

"Genel olarak mı? Yani belli bir konun vardı herhalde..."

Neden uzatıyordu ki?

"Henüz konumu seçmemiştim. Aslında yeterliğe de girmemişim."

"Ne oldu? Neden bıraktın?"

"Üniversitenin bana göre olmadığını anladım."

"Ben psikoloji okudum. Sanırım ben de bu mesleğin bana göre olmadığını anladım. Zor, çok zor insanlarla uğraşmak."

"Yapma... Ben psikoloji okumak isterdim."

Samimiyetle kurduğum bu cümle beni olduğumdan daha az akıllı göstermiş olmalıydı.

"Ama işin içine girince öyle olmuyor. Ben de okulda okurken zevk alıyordum. Ama gerçek yaşam... Stajımı Bakırköy'de yaparken bu mesleği kaldıramayacağımı anladım."

Kitaplığın kapaklı bölmesini açıp bir klasörün içinden bir resim çıkardı. Bana uzattı. Onun resmiydi. Saçları daha uzun, bakışları daha canlı karakalem bir portresi. Dudağının kenarındaki beni bile çizmişti ressam.

"Çok güzel."

Çok güzelsin. Çok. Çok uzaklardan Cevdet Bey'in *ama* diye devam eden itirazı cınladı kulaklarımda.

"Hastanede ilk günümüzdü. Gonca diye bir ar-

kadaşım vardı. Staja birlikte başlamıştık ve korkudan birbirimizden ayrılmıyorduk. Her tarafta tuhaf insanlar vardı. Çoğu çocuk gibiydi. Sigara otlanarak, birbirlerini kızdırarak eğleniyorlardı. Bahçede şakalaşıyorlardı. Ziyaretçiler, doktorlar, hastalar hepsi bu hastanenin içinde bildiğimiz kuralların çok dışında bir dünyada gibiydiler. Neyse... orada hastaların resimlerini yapan bir ressamla tanıştık. Bizim de resmimizi yaptı. Biz hasta değiliz, stajyeriz, dedik ama o fark etmez, dedi. Çok iyi birine benziyordu. Yetenekli, duyarlı. Ama...”

“Ama o da aslında hastalardan biriydi değil mi?”

Zeki bir adam izlenimi yaratmak için yaptığım bu hamleyle hikâyesinin tadını kaçırdığımı son anda fark ettim. Sürprizi sona saklamıştı doğal olarak. Üzüntüyle başını salladı.

“Evet... Başta hiçbir şey anlamadık. O kadar normal ve akıllı görünüyordu ki. Diğer hastalar gibi giysileri de kötü değildi. Konuşmanın bir yerinde ‘Yine başladılar,’ dedi. Biz soru soran gözlerle ona bakıyorduk. ‘Müziğe başladılar. Her gün, her gün çalışıyorlar. Hep aynı müzik. Bıktırdılar artık.’ Biz müzik falan duymuyorduk. Çevrenin gürültüsüne kulak verdik. Ama hayır, müzik yoktu. Sonra saçmalamaya başladı. Bizim dünyamızın dışında başka bir dünya daha vardı. Sadece onun görebildiği...”

“Neymiş hikâyesi?”

Omuzlarını silkti.

“Öğrenemedik. Hastalardan biriydi işte. Zaten o anda o kadar sarsılmıştık ki... Ben sanırım o gün büyüdüm. Yani o anda öyle bir şey olmuştu ki kendime, dünyaya, hayata bakışım da bir şeyler kökünden sarsılmıştı. Sandığım şey değildi hayat. Psikolog olamayacağıma o gün karar verdim.”

Sofrayı öylece bırakıp koltuklara geçtik. Şarap ikimizi de gevşetmişti. Müzik setinden yükselen Afrikalı şarkıcıya kulak versek ne dediğini anlayacakmışız gibi geliyordu.

“Sonra bıraktın mı psikolojiyi?”

“Evet. Hatta karşı tarafa geçtim diyebilirim. Halkla ilişkiler yapıyorum. Daha doğrusu insanlar hangi ürünü neden sever, onun üzerinde çalışıyorum. Hangi renk, hangi biçim...”

“Renklerin özel bir önemi olduğu doğru mu?”

“Bilmem. Bir sürü çalışma, bir sürü bilgi var. Ama neyin doğru neyin yanlış olduğunu kim biliyor ki?”

Bir sigara yakıp düşünmeye başladı. Ardından aklına güzel bir şey gelmiş gibi gülümsedi:

“Bir renk testi var örneğin. Ne kadar doğrudur bilemem. Ama kişilik hakkında fikir verdiği söylüyor.”

“Nasıl bir şey?”

“İstersen sana yapayım...”

O dolaptaki klasörden bir kâğıt çıkardı, bir de kalem aldı.

“Ne yapacağım?”

“Hiç... Sadece konuşacaksın.”

Uzmanlara özgü duygusuz bir sesle kuralları söylemeye başladı:

“Ben birazdan sana birtakım renk adları söyleyeceğim. Sen rengi duyar duymaz o renkten bir kapı düşüneceksin. Bana anlatmaya başlayacaksın. Nasıl bir kapı olduğunu... Sonra kapıyı açma ya da açma hakkın var. O kapının ardında neler gördüğünü anlatacaksın bana. Hazır mısınız?”

İri bir yudum şarap aldım ağzıma. Evet anlamında başımı salladım. Şarabın asidi yanaklarımı

iğneliyordu.

“Söylüyorum: Mavi!”

Duvardaki dans tiyatrosu afişine bakarak bir şeyler hayal etmeye çalışıyordum.

“Düşünmek yok. Hemen, gözünün önünde beliren mavi kapıyı anlatmalısın. Çabuk.”

Aklıma hiçbir şey gelmiyordu ama yine de konuşmaya başladım:

“Öyle sıradan bir kapı. Tek özelliği...” Tam uyduracakken gözümün önüne derme çatma mavi bir kapı geldi:

“Mavi metal bir kapı. Bir gecekondü kapısı gibi. Üzerinde anahtar yok. Sadece içeriden sürgülenebiliyor. Bir bahçe kapısı belki.”

“Peki açıyor musun bu kapıyı?”

“Evet. Aslında dışardan açılmayan bir kapı bu. Ama ben kalemimi çıkarıp, kapının aralığından içeri sokup sürgüyü yerinden oynatıyorum ve açıyorum.”

“Ne görüyorsun ardında?”

Hoşuma gitmeye başlamıştı. Yok yere bir kapı, yok yere bir dünya... Kanepenin koluna doğru kaykılıp tavandaki bir noktaya bakarak konuşmaya devam ettim:

“Bir avlu. Burası bir köy evi. Ortada bir kuyu var. Kapaklı. Çevrede çeşitli şeyler var: bir köşede üzerine kilim serilmiş bir sedir, bir başka köşede yuvarlak bir yer sofrası. Evin iki penceresi var bu avluya bakan. Ortada bir kapı. Pencerelerden içeri bakıyorum. Bildiğin köy evi. Bir kadının bebeğini emzirdiğini görüp bakmaktan vazgeçiyorum... Burada ne işim var, diye düşünüyorum. Ya birileri gelip beni burada bulursa? Başkasının evinde bulunmaktan rahatsız olup dışarı çıkıyorum.”

“Bu kadar mı?”

Gaye bir yandan da söylediklerimi not alıyordu. O kadar güzeldi ki... Tamamen benimleydi. Ne İzzet, ne başka bir şey... Sadece ben vardım orada, onun zihninin içinde. Bunu hissedebiliyordum. Suskunluğumu bu bölümü bitirmiş olmama bir işaret olarak yorumladı:

“Sarı kapı!”

“Ahşap bir kapı geliyor gözümün önüne. Oturduğum evin kapısı gibi bir kapı. Sarı ahşapla kaplanmış çelik bir kapı.”

“Açıyor musun?”

“Tabii ki. Anahtarım var zaten. Açıp evime giriyorum.”

“Ne görüyorsun içerde?”

“Ne görüyorum? Kendi evim. Eşyalar, halı... Aslında kendi evim ama her şey bana yabancı geliyor. Sanki başkasının evine girmişim gibi... Odaları dolaşıyorum. Evde birilerinin olup olmadığını kontrol ediyorum. Babam hayatta olsa onunla karşılaşmışdım herhalde. Ama yok. Kimse yok. Bir süre sonra yatağa girip uyuyorum.”

“Beyaz kapı!”

Gaye hızlanmış mıydı? Yoksa ben daha başka şeyler söylemek istiyordum da bunu belli edememiş miydim?

“Beyaz kapı... Beyaz. Bir laboratuvar kapısı. Arında çok gizli deneylerin yapıldığı bir yer. Tuhaf bir alaşımdan yapılmış çok modern, sağlam bir kapı.”

“Giriyor musun?”

“Hayır, maalesef manyetik kartım çalışmıyor. Giriş iznim iptal edilmiş.”

Aslında şaka yapıyordum ama Gaye üzerinde durmadı:

“Pekâlâ... Şimdi: Siyah kapı!”

“Tamam. Siyah kapı. Siyah... Boşluk... Kapı hayal edemiyorum.” Bir an Gaye’nin apartman kapısı geldi gözümün önüne ama sonunda nasıl yorumlanacağını bilmediğim bir testte riskli bir cevap vermek istemedim.

“Boşluk... Bu bir kapı değil. Daha doğrusu bir mağara girişi gibi. İçerisi karanlık olduğu için simsiyah görünen bir giriş. Nereye açıldığını hiç merak etmiyorum. İçeride yarasalar, böcekler falan vardır, diye düşünüyorum. O hissi veriyor bana. Ama bir gün içeri girmek zorunda kalacakmışım gibi de geliyor.”

“Tamam mı?”

Başımla onayladım. Sıkılmaya başlamıştım. Ne zaman biteceğini merak ediyordum.

“Son kapımız: Kırmızı kapı!”

Keyifle gerindim. Güzel bir kapı olmalı, diye düşünüyordum:

“Bu bir gece kulübünün kapısı. Acayip eğlenceli, çılgın bir yer var arkasında.”

“Giriyor musun?”

“Girmek istiyorum da... Kapıdaki *bodyguard* içeri almıyor beni ve oradan uzaklaşır gibi yapıyorum. Yan duvarlardan birine tırmanıp içeri gizlice giriyorum.”

“İçerisi nasıl?”

“Çok güzel. Bir yandan bulunduğum ortamdan çok zevk alıyorum ama bir yandan da yakalanmaktan korkuyorum. Sahnede şarkı söyleyen bir kadın var. Kadın beni fark ediyor. Ama bir şey yapmıyor. Aslında onun da beni istediğini anlıyorum. O kapıdan girmeye hakkı olanlardan biri değilmiş beklediği, benmişim. Benim gibi bir kaçak yolcu. Şarkısı-

nın sözlerinden anlıyorum bunu. Biletsiz yolculuk eden bir adamı anlatıyor.. Başka kimse aramızdaki elektriğin farkına varmıyor. Ona yaklaştırmaya çalışırsam yakalanıp dışarı atılacağım için öylece duruyorum.”

Gaye'nin derin bir nefes aldığını duyunca doğruldum.

“Kapılar bu kadar.”

“Deli miyim doktor hanım?”

“Hayır da... Neyse, en başından başlayalım. Her renk bir yönünü simgeliyor. Önce mavi. Bu renk dünyayla ve sosyal yaşamınla ilgili. Senin insanlarla ilişkilerin, insanlara bakışın... Mavi kapıyı çok basit olarak tanımladın. Sen insanların dünyasını çok da olumlu görmüyorsun. Kapı arkadan sürgülenmiş. Yani insanların sana açık olmadıklarını düşünüyorsun. Aslında seni dünyalarına çekmiyorlar ama yine de sürgüyü açıp onların arasına giriyorsun. İnsanlarla ilişki kurmaya çalışıyorsun. Burada ilginç olan, kapıyı kaleminin yardımıyla açman. Kalem burada senin yazarlığın olabilir. Ya da cinsellik ile ilgili bir simge. Ama yazarlık diye yorumlasak daha iyi. İçeri girdiğinde iki alanla karşılaşılıyorsun: avlu ve eviçi. Bunlar da çok simgesel. Biri insanların herkesle paylaştıkları alan, avlu; diğeri ise evlerinin içi, mahrem dünyaları. Sen mahrem dünyalarını da gözlüyorsun. Evet, bu mekânda tamamen gözlemcisin. Senin insanlarla ilişkin çok mutlu değil. Bir köy evi diyorsun. İnsanlara biraz tepeden bakıyorsun galiba. Ama onların mahremiyetine saygı da duyuyorsun. Bunda yakalanma korkusu da var ki bu korku daha sonra da ortaya çıkacak.”

Şarabın ya da Gaye'nin söylediklerinin etkisiyle terliyordum.

“Anne ve bebek. Bir aile. Toplumsal hayata baktığında senin gördüğün bu. Üstelik bu seni itiyor, korkutuyor.”

Bu sözlerin anlamını yıllar sonra çözecektim. Henüz farkında değildim.

“Ve insanların arasına girdiğin gibi çıkıyorsun da. Gelelim sarı kapıya.” Bunu söyledikten sonra başını yazdıklarından kaldırıp beni süzdü. Tepkilerimi görmek istiyordu belli ki. Bir sigara yakıp dumanını üfledim. İnsanlarla arama mesafe koymak için dumandan bir duvar ördüğümü düşünebilirdi pekâlâ.

“Evet sarı kapı? Anlamı nedir?”

“İç dünya. Ruhun. Bir kere sen kendi iç dünyanın farkındasın. İstedğin zaman girip çıkabiliğin evin gibi tanımlıyorsun.”

“Herkes böyle değil midir?”

Gaye gülümseyerek başını salladı.

“Hayır canım, nerde... İnsanların en zor girdikleri kapılardan biridir bu. En çok sıkıldıkları. Bakalım senin içinde neler varmış?”

Notlarını gözden geçirirken kıpırdayan dudakları... O küçük mükemmel kahverengi ben. Bir bü-yücü gibi içimi okuduğundan kuşkulandım. Saçma: *Zihnimin içinde biri dolaşıyor.*

“Evet, kendi evin. Anahtarı cebinde. Bu şu anlama da geliyor, başkalarının girmeleri mümkün değil. Hatta kapıyı ahşap yapmaya bile razı olmamışsın: çelik bir kapı. Kırılabilir gibi görünüyorsun ama sağlamsın. Bu iyi. İçerde iki şey dikkatimi çekti. Babanla ilgili olan duyguların... ki bu çok kolay açıklanabilir bir durum: Onu özlemişsin. Bir de başkasının olup olmadığını kontrol ediyorsun. Bu garip. Kalbini kontrol ediyorsun desem değil... Bir de ya-

bancı gibi hissediyorsun kendi içinde: Buralarda bazı sorunlar var. Sen de farkındasın. Çıkıp gitmiyorsun. Ama uyuyorsun. Sorunları erteliyorsun.”

Nutkum tutulmuştu. Biraz önce laf olsun diye anlattıklarım bir korku filmi gibi geliyordu şimdi. Babam?

“Gelelim iş ve parayla ilişkine. Beyaz kapıya... Evet bir laboratuvar. Şimdi daha önce anlattıklarından kopya çekiyorum: Bu senin içeri giremediğin üniversiteyi simgeliyor. Aslında güzel bir kapı, yani senin için olumlu bir işmiş ama artık içeri giremiyorsun. Bir zamanlar o manyetik kartın varmış ama şimdi iptal edilmiş. Bu da tastamam anlattıklarına uyuyor.”

“Peki ya bilmeseydin?”

Gaye kâğıtlara bakıp bir süre düşündü:

“Bir zamanlar iyi bir işin olduğunu ama oradan kovulduğunu söyledim. Belki de bambaşka bir şey söyledim. Bilemiyorum. Bazı şeyleri bildikten sonra onu bilmeseydik nelerin olabileceğini asla tahmin edemeyiz.”

Karşımda gelişkin bir bilgisayar varmış gibi hissettim. Bu ona olan hayranlığımı perçinlemekten başka bir işe yaramadı. Saçma: *Çöz ruhumu dijital melek...*

“Evet bu kadar, somut dünyevi işlerle ilgili başka bir şey söylememişsin. Gelelim siyah kapıya. Siyah ölümün simgesi. Bir başka deyişle senin ölümün nasıl algıladığın. Metafizik konulara yaklaşımın... Söylediklerine bakılırsa sen ölümden sonrası hakkında oldukça gerçekçi düşüncelere sahipsin. Ölümden sonra senin için hiçbir şey yok. Böcekler, yarasalar var ama onlar ölümün doğal yüzü gibi. Ölmek istemiyorsun ve bir yandan da bunun kaçınıl-

maz olduğunun bilincindesin. Gerçekçi bir tutumun var. Metafizikle ilişkin yok gibi bir şey. Bu aslında bir yazar için çok da hoş bir şey olmasa gerek.”

Doğruydı. Doğru muydu? Yüzümü asmış olmalıydım. İçimdeki olumsuz Önder makineli tüfek gibi konuşuyordu: *Zaten ne zaman yazar oldun ki? Uyduruk reklam ajansı projeleri ne zamandan beri edebiyat sınıfına dahil ediliyor? Sen sadece alık bir serserisin. Çocukluk arkadaşının sevgilisine asılan bir zavallı.*

“Özür dilerim, seni incitmek istemedim.”

Kederlendiğim hemen anlaşıldığı için kendimden nefret ettim.

“Yok canım, önemli değil. Sosyalist gerçekçi bir yazar olacağım ben zaten.”

Saçmalamak dışında bir seçeneğim yoktu. Metafizikle ilişkim? Aşk metafizik bir şey değil mi Gaye, diye sormak istiyordum ona. Sonra dizlerine kapanıp beni sevmesi için yalvarmak. Tanrım, ne küçültücü bir şey aşk! Tanrım mı? Lafın gelişi... mi?

Gaye beni üzdüğü için üzölmüş gibiydi.

“Lütfen sözünü sakınma!”

“Merak etme...”

Gölümsemesinde seni asla üzmeyeceğim mesajı gizliydi. Bundan emindim. Özel bir şeyleri paylaşan insanların kırılğanlığı bulaşmıştı ikimize de.

“Tamam. Son kapımız kırmızı. Senin aşk hayatın.”

Heyecanlanıp neler söylediğimi hatırlamaya çalıştım (gece kulübü, şarkıcı kadın?) ama Gaye’nin hızına erişmem zordu.

“Sorun daha kapının ağzında başlıyor. İçeri alınmıyorsun. Tıpkı iş hayatında ya da toplumsal yaşamda olduğu gibi. Ama bir fark var; sen buraya ka-

ak giriyorsun. Gerçi mavi kapıdan da zorla girmiş-
tin ama orada hiç olmazsa kapıyı açıp girmiştin. Bu-
rada duvardan atlıyorsun. Yasak bir şey senin için
aşk. Aşk-ı memnu.”

İçimde ‘biliyor, anladı, her şeyi biliyor’ diye aynı
anda hem glen hem de ağlayan bir maymun tepini-
yordu.

“Güzel... Aşkın peşindesin. Yılmıyorsun. Kapı-
dan kovulunca bacadan giriyorsun.”

İyi ki bunları söylerken yüzüme bakmıyordu.
İfademi düzeltmek için tüm kaslarımı tek tek ikna
etmeye çalışıyordum.

“Bacadan giriyorsun ama içerde yine uzaksın
kadına. Garip bir durum. Sen birine açık gibisin.
Uzaktan. Kadının da bunun farkında olduğunu sa-
nıyorsun. Kadın bunu sana şifreli bir yolla anlatıyor.
şarkıyla. Yine yakalanma korkusu. Başta da vardı.
İnsanların mahrem hayatına girdiğini düşünüp te-
dirgin oluyordun. Orada da bir kadın vardı. Belki
de... Bilemiyorum, ikisini birleştirince aile olmaktan
korktuğunu söyleyebilirim ama... Neyse sonuç ola-
rak aşk hayatın da bir ıkmazda.”

Bitmişti. Sersem gibiydim. Ne diyeceğimi, elimi
ayağımı nereye koyacağımı şaşırmıştım.

“şimdi testi sen değerlendir bakalım. Ne kadarı
doğruydun sence?”

Amatör bir falcı gibi heyecanla çıkmıştı sesi.

“Olduğa doğru ıktı. Daha doğrusu... Olabilir
şeyler.”

“Temkinlisin. Kendini saklamak isteyen insan-
lar bu soruya olumsuz cevap veriyorlar. Kendileriyle
barışık olanlar daha çok senin gibi...”

“Bu soru da testin bir parçası mıydı?”

Benimle kedi-fare oyunu oynamaktan mem-

nundu.

“Tabii.”

“Peki bitti mi? Son soru muydu?”

Hınzır bir ifade yerleşti yüzüne.

“Bunu asla bilemezsin.”

Beni bitirmişti. ıplakmışım gibi üşüdüm. Akşam çoktan geceye bağlanmıştı. Ne kadar aptalmışım... Gecenin başını düşünüyordum da. Müzikal kahramanı Önder! Zavallı kobay Önder! Peynir ne tarafta acaba?... Ayağa kalkıp banyoya gittim. Gaye de sofrayı toplamaya başladı. İşte gece bitmişti. Birazdan, yüzümü yıkadıktan sonra buradan çıkıp gitmem gerekecekti.

Yenik kahramanlar gibi tek kelime düşünmeden yüzümü yıkadım. *Ayna ayna söyle bana: Bir ben miyim perişan?* Kendimi güldürmeye çalışıyordum. İnsanın içinde kendisine yardım eden küçük adamlar mı vardı acaba? Ya da aptal maymunlar...

Dışarı çıkınca salona dönmedim. Holde gitme hazırlıkları yapmaya başladım. Dün gece İzzet’in durduğu yerde duruyordum. Acaba beni de öper miydi? Gaye şaşırmış gibi baktı yüzüme:

“Hayrola?”

“Geç oldu.”

“Evin yakın mı?”

Tanrım, bu konuşma gittikçe acıklı bir hal almaya başladı:

“Yakın sayılmaz.”

“Bu saatten sonra boş ver. Burada kalabilirsin. Kanepe rahattır. Hem cumartesi bu akşam. Yarın sabah iş yok güç yok. Biraz daha laflarız.”

Kalbim! Ah o anda yerinden çıkmadı ya... Ellerim titremeye başladı.

“Rahatsızlık vermek istemem.”

“Deli misin? Bak şarabımız daha bitmemiş.”

Birer kadeh daha çıktı şişeden. Tedirgindim. Gaye'nin geceyi uzatma çabalarının ardında ne vardı acaba? Cevdet Bey'in uyarısı benim için de geçerli olabilir miydi? Müzikal neşemden pek bir şey kalmamıştı. Gerçekler ağır basmaya başlamıştı. Bu işin sonu belliydi. Birazdan o odasına gidecek, ben kanepede rahatsız bir gece geçirip sabahın köründe taksiye atlayıp uzun bir yolculuk yapacak ve sonra her köşesinde babamın anılarının olduğu eve gidecek, televizyonun karşısında uyuyakalacaktım.

“Ne düşünüyorsun?”

“Babamı...”

Ani soru ve ani cevap. Mademki gerçeklerin acımasız bölgesindeydik, bu da benim payıma düştü. Gaye'ye içimden geçenleri anlatıp gitmeye karar verdim (sürekli gitmeye karar veriyordum). Burada içimi dökersem kurtulabilirmişim gibi geliyordu. Aklıma ilk gelen sahneden başladım anlatmaya:

“Cenazeden döndüğümde birkaç yakın arkadaşım yanımdan ayrılmamıştı. Koskoca evde yine bana ait olan odaya girmiş, kapıyı her zaman olduğu gibi sıkı sıkı kapatmıştık. Babam içerde çalışıyor hissinden kurtulamıyordum. Gizlice sigara içmek için pencereyi araladığımda Cemal'le göz göze gelmiştik.”

“İzzet de var mıydı?”

“Hayır. Bu dediğim dört yıl önceydi. O tarihte İzzet'le çoktan kopmuştuk. O iktisat mastırına devam etmişti, ben babamın çalıştığı üniversiteye geçmiştim. Fizikçi olacaktım ya... Her neyse, ne diyordum?”

“Cenazeden dönmüştünüz...”

“Evet. Odama sığınmıştık... babam evde olduğu

zamanlar bana gelen arkadaşlarımla her zaman yaptığımız gibi... Ama, artık sigarayı gizlememize gerek yoktu. İşte tam pencereyi açarken... Bunu fark ettiğimiz anda beni insan kalıbında tutmaya yarayan içimdeki son kablo da kopmuş, ağlamaya başlamıştım. Daha çok büyük bir hıçkırık gibiydi. Sonsuz bir hıçkırık. Nefessiz kalmıştım. Gözyaşlarımla babamın içine bırakıldığı toprağa karıştığını hayal etmiştim. Sonra arkadaşlarım birer birer gündelik yaşamlarına döndüler. Zaten ben de iyiymişim gibi davranıyordum. Gerçekten de kendimi iyi sanıyordum. Oysa bunun hiç de böyle olmadığını Ceyda gösterecekti bana.”

Ok yaydan çıkmıştı. Nefes almadan anlatıyordum.

“Babam öleli neredeyse bir yıl oluyordu. Kendimi ondan geride kalan boşluğun içine bırakmıştım. Babamın arkasında bıraktığı boşluk öyle derindi ki barındırdığı sonsuz özgürlük duygusu cehennemi andırıyordu. Hiçbir şey yapmadan evde oturuyordum. Aslında kederli değildim. Yas tutmuyordum. Yani, biri çıkıp ne hissediyorsun, diye sorsaydı, babamın ölümünden dolayı acı çekiyorum, demezdim. Tam tersine onun yapmamı istediği şeyleri yapmak zorunda değildim, üniversiteye devam etmek zorunda değildim, hiçbir şey yapmak zorunda değildim. Hiçbir şey... Hiçbir şey yapmama özgürlüğü... Babamın bankadaki birikimi çalışmamı gerektirmeyecek düzeydeydi, zaten hiçbir şey yapmıyordum; paraya ihtiyacım yoktu. Sabahdan akşama kadar televizyon seyrediyordum. Bazen arkadaşlarım beni dışarıya, insan içine çıkarıyorlardı. Onlar da olmasaydı o evde unutulup gidecektim. Ceyda o sıralar hayatıma girmiş, yaşça benden büyük yetişkin bir ka-

dındı. Ben onun genç sevgilisiydim. Hep ben onda kalıyordum. Çok ısrar etti yaşadığım yeri görmek için. En sonunda eve gelmeyi başardığında dehşete kapılmıştı. ‘Baban hiç gitmemiş gibi...’ Gayri ihtiyari bu sözcükler dökülmüştü dudaklarından. Babamın dev çalışma masasının tüm mekânı belirlediği annesiz oturma odamıza uzun uzun baktı. Yosunlu bir suyun dibinde unutulmuş gibi duran koltuk takımlarımız iyice görünmez olmuşlardı. Sonra babamın olağanüstü düzenli kitaplığına takıldı gözleri. En çok da Bay Kartoteks’ten etkilenmişti. Hatta ona Bay Kartoteks’in küçük numaralarından birini de göstermiştim. Önce, bir süre, çekmecelerini açmasına, kartlarda yazılı olan açıklamalara göz atmasına, üzerinde büyük bir azametle açık duran Webster’ın sayfalarını okşamasına izin vermiştim. Sonra ‘Bay Kartoteks çok hınzırdır Ceyda!’ demiştim. Deliymişim gibi bakmıştı yüzüme. ‘Bir madde seçelim ve onun anlamına bakalım. Örneğin AŞK! Aşk maddesini bulur musun?’ diye sorduğumda Ceyda hemen bulmuştu Aşk maddesini. Hayal kırıklığına uğramış bir sesle, ‘Ama bir şey yazmıyor burada?’ demişti. Bense kartı daha dikkatli incelemesini söylemiştim. Ceyda kartın dibindeki küçük notu okumuştı: ‘Bkz: Cinsellik.’ Bu kadar, ne bir açıklama ne bir tarif. Oyunu kendisinin keşfetmesini bekliyordum. Babam bu kavramı tanımlamak yerine bir başka yere bakın, diyordu. Ceyda Cinsellik maddesine gittiğinde orada da bir açıklama bulamayacaktı, sadece onu Erotizm maddesine gönderen başka bir Bkz. notu... Erotizm onu Pornografi’ye, Pornografi Suç kavramına, Suç Yasak’a, Yasak Hastalık’a, Hastalık Tedavi’ye, Tedavi Yaşam’a ve en sonunda da Yaşam tekrar Aşk’a götürecekti. Ceyda Pornografi’-

ye geldiğinde oyunu çözmüştü ve zevkle küçük çekmecelerin içinde kavramları kovalamaya başlamıştı. Ben de bir yandan ona açıklamalarda bulunuyordum.”

O sırada Gaye sözümü kesti:

“Nedir bu? Şu kütüphanelerdeki kartlar gibi bir şey mi?”

“Evet. Babamın delice bir merakı. Önce kendi konusuyla ilgili notlarını tasnif ederek başlamış, sonra bilimle ilgili daha genel maddeler eklemiş. Kocaman kişisel bir ansiklopedi gibidir. Tüm çocukluğum bu Bay Kartoteks’in çekmeceleri arasında geçmiştir. Ne zaman bir şeyi bilmediğim ortaya çıkarsa hemen Bay Kartoteks’in başına götürülür, ilgili maddeleri bulup okumam beklenirdi. Ben nefret ederdim bu ayaklı bilgi bankasından. Ama bir gün, babam evde yokken öylesine kurcalamaya başladım. Nedense Aşk maddesinden başlamıştım. Herkesin merakı... Aslında aşkın anlamı değildi merak ettiğim, babamın Aşk meselesini nasıl tanımladığıydı. Tabii Aşk maddesini bulup okuyunca Ceyda gibi hayal kırıklığına uğradım. Cinsellik’e gönderiyordu. Babamın kalpsiz biri olduğuna hükmettim o anda. Ama cevabın Cinsellik kartında da olmadığını görünce bunun bir oyun olduğunu anladım. Babam bana şaka yapmıştı! Ben bunları anlatınca Ceyda babamın eğlenceli ve esprili biri olduğunu düşünmüştü. Onun şaka anlayışının bu tür tuhaflıklarla sınırlı olduğunu söylemedim. Ayrıca yaptığı numara gerçekten de güzeldi. Tabii öğretici de olduğunu şimdi şimdi anlıyorum. Acaba bu döngüyü ne zaman hazırlamıştı?”

Şarap kadehini fondipleyip boğazımı temizledim. Sorunun cevabını Gaye bilemezdi tabii.

“Ceyda’nın ziyaretinin ne yazık ki tek hoş bölümü buydu. Çünkü odama girdiğinde söylediği sözler beni çok derinimden kırmıştı: ‘Bu... Ama bu bir çocuk odası!’ Böyle demişti. Yıllardır değişmeyen evimizin, değişmeyen odasında, ilkgençliğimin aşağılanışına tanık oluyordum. Babam öleli daha bir yıl olmuştu. Herhangi bir değişiklik yapmaya fırsatım olmamıştı. Buna benzer şeyler geçirmiştım içimden. Oysa hastalıklı bir durumdu, şimdi çok net görebiliyorum. Ama Ceyda’nın o odada sevişmek istemesi de pek sağlıklı bir tavır sayılmazdı. Ben bunun mümkün olmadığını söyleyince iyice gerildik. Tam bir felaketti canım. Ceyda hiç gelmemeliydi eve. Zaten bir daha da gelmedi.”

Gaye anlayan gözlerle dinliyordu beni. Durmadım. Annemi de anlattım. Başka şeyleri de. Sabaha kadar anlatsam dinleyecek gibiydi. Hep böyle olmaz mı? Önce içini açan bir insana şefkatle yaklaşır, onu sonsuz bir sevgiyle iyi edeceğinizi sanırsınız. Ama bir süre sonra anlatılan iç dünyaya dair hikâyeler biter, çözüm bulunamaz ve herkes gündelik gerçekliğine geri döner. Üzerinde yaşam bulunan iki yalnız gezegen gibi birbirinize yaklaştığınızı hissedersiniz ama bu sadece optik bir yanılsamadır; yörüngeleriniz asla kesişmez. Şimdi de kısa bir süre için bu ruh durumunu Gaye yaşıyordu. Artık beni tanıyordu. Ancak yaşlı bir Kızılderilinin dediği gibi: Birini ne kadar ayrıntılı tanırsak ona âşık olmamız o kadar zorlaşır. Hâlâ bir aşk hayali kurduğumu fark edince acıyla gülümsedim.

“Ya, işte böyle doktor hanım...”

Gaye beklemediğim bir şey yaptı, sırtımı sıvazladı:

“Hepsi geride kalmış. Bazen ardımızda bırak-

tıklarımız yanımızda yürümeye devam ederler. Bırakalım yürüsünler. Belki bize bir yardımları dokunur... Belki bizi bir şeylere karşı korumaya çalışıyorlardır...”

“Ama, ben... Sanki yeni bir hayata girmem gerekiyor ama ben giriş kapısını bulamıyorum. Hatta rengini bile bilmiyorum.”

“Bay Kartoteks’e baktın mı?”

Şaşkınlıkla yüzüne baktım. Gecenin ilerleyen saatleri tuhaf düşüncelerin yeşermesine geniş olanaklar sunar, bunu biliyordum ama...

“Bay Kartoteks’i görmek isterdim. Duruyor mu?”

Başımı salladım. Onun evime gelmesine asla izin vermemeliydim. En azından bazı şeyleri yoluna koymadan... O anda bu endişelerin ne kadar gereksiz olduğunu bilmiyordum tabii. Gaye pencereyi açtı.

“Biraz havayı değiştirelim.”

Sonra içeri gidip elinde bir şişe içki ve bir büyük gazozla geri geldi. İki de küçük kadeh.

“*Tekilla shot* partisine hoş geldin!”

Müzik setini barların müşterilerini daha hızlı içmeye teşvik eden tanıdık müziklerden birine ayarladı. Yere oturdu. Sehpanın üzerindikileri masaya taşımam için toplayıp elime verdi. Sonra ben de onun yanına yere oturdum. Karşımızda (bu gece üzerinde uyumama karar verilmiş olan) üçlü kanepe, arkasında asılı duran bir dans tiyatrosu afişi barımızın manzarasını oluşturunuyordu. Orta sehpa da bar tezgâhı. Küçük kadehine yarısına kadar tekila, gerisine gazoz doldurduktan sonra peçeteyle kadehin ağzını kapatıp sehpayı hızlıca indirdi. Darbenin etkisiyle köpüren tekila-gazoz karışımını hızlı bir

şekilde içti. Ben de bu işlemi aynen tekrar ettim. Bir şişe şarabın üzerine tekila. Yarın sabah çatlamış kafamın tasını elime alıp çıkacaktım bu evden ama şimdi... İkincileri ben koydum kadehlere, hop, köpük köpük tekila... İkimiz de yaramaz çocuklar gibi gülmeye başlamıştık. Gaye müziğin temposuna uyarak omuzlarıyla ritim tutmaya başlamıştı. Ben de ona ayak uydurmaya çalışıyordum. Birbiri ardına masanın üzerinde patlayan kadehlerimiz ve her yere köpük köpük bulaşan heyecanlı bir sarhoşluk... Şişenin yarısını geçtikten sonra... Bir başka parça çalmaya başladı müzik seti. Sözleri anlaşılmıyordu ama sevişmekten söz eden bir şarkı olduğu o kadar belliydi ki. Ona sarılmak istiyordum. Sadece sarılmak. Saçlarını koklamak. Kuzey ormanlarının yağmurlu günbatımlarında açan bir çiçek gibi kokuyordu. Serin... Bileziğinin yapıldığı uzak bir zamanın coğrafyasına aitti sanki.

İkimiz de sessizleşmiştik. Gaye belki de bu gecenin sonu hakkında kaygılanmaya başlamıştı. İki yalnız insanın bedenlerinden yükselen sessiz bir gerilim vardı odanın içinde. Cinsel bir gerilim.

“Bana bir şeyler okur musun?”

Şaşırtıcı bir teklifti. Belki o da bu gerilimi aşmak istiyordu.

“Tabii. Ne okumamı istersin?”

“Şimdi... Ayağa kalk.”

Kalktım.

“Doğru kitaplığa git.”

Gittim.

“Üstteki rafın tam ortasındaki kırmızı kitabı al.”

Kitab-ı Mukaddes! Gaye misyoner rahiplerin etkisiyle gizlice Hristiyan mı olmuştu? O metafizik hakkında söyledikleri... Zihnim bulanır gibi olduysa

da aldırmadım. Gaye'nin kölesi olmak dışında bir gayem yoktu hayatta. (Bu kelime oyununu yapmayacağıma içimden söz vermiş olmama rağmen kendimi tutamıyordum: Gaye'den başka gayem yok! Gaye'den başka gayem yok!)

“Şimdi otur buraya.”

Yanına oturdum.

“İçindekiler bölümünden *Neşideler Neşidesi*'ni bul. Açıp istediğin yerleri oku.”

Loş ortamda ince kâğıda basılı harfleri seçmekte zorlanıyordum. Okumak için dokunaklı bir bölüm arıyordu gözlerim. Ah diye başlayan bir Bap'ta karar kıldım devamını okumadan:

“Ah, ne güzelsin, sevgilim,

Ah sen ne güzelsin.

Peçen arkasından gözlerin güvercinler.

Gilead dağının yamaçlarında yatan

Keçi sürüsü gibidir saçın.

Kırkılmış, yıkanmaktan çıkmış,

Koyun sürüsü gibidir dişlerin;

O koyunların hep ikizleri var,

Ve aralarında yavrusuz olan yok.

Dudakların kızıl kaytan gibi,

Ağzın da ne güzel.

Peçen arkasından yanakların,

Sanki nar parçası.

Boynun Davud'un kulesine benziyor.

O kule ki, silah evi olarak yapılmıştır,

Üzerine bin büyük kalkan,

Hep yiğit kalkanlar asılmıştır.

İki memen, sanki bir çift geyik yavrusu,

Zambaklar arasında otlayan, ikiz ceylan yavru-

su.

Gün serinlenince, ve gölgeler uzanınca,
Mür dağına,
Ve günnük tepesine gideceğim.”

Kendi sesime yabancılaşmıştım. Sakin ama içten okuyordum. Gaye'nin gözleri buğulanmıştı. Ne düşünüyor, ne hissediyordu anlayamıyordum. Elimdeki kitabın Kitab-ı Mukaddes olduğunu hatırladım durunca. Nasıl oluyordu? Belki de sarhoşluğun bir yanılsamasaydı. Ama çok güzeldi. Ona dokunmak...

“Devam etsene...”

Fısıldamıştı. O sözlerin yarattığı etki kaybolmadan devam etmemi istiyordu. Kaldığım yerden okumayı sürdürdüm:

“Çarıklar içinde ayakların ne güzel, ey emir kızı!
Toplu kalçaların sanki mücevherler,
Üstat ellerinin işi.
Göbeğin yuvarlak bir tas,
Onda karışık şarap eksik değil;
Karnın buğday yığını,
Zambaklarla kuşanmış.
İki memen sanki bir çift geyik yavrusu,
İkiz ceylan yavrusu.
Fildişi kulesi gibidir boynun senin;
Bat-rabbim kapısı yanındaki
Heşbon havuzlarıdır gözlerin;
Şam'a doğru bakan
Libnan kulesi gibidir burnun senin.
Başın, senin üzerinde Karmel gibi,
Başının saçı da sanki erguvani;
Kral senin kâküllerine esir oldu.
Zevkler içinde, ey sevgilim,
Sen ne güzelsin, ve ne şirinsin.

Bu senin boyun hurma ağacına,
Memelerin de salkımlara benziyor.
Hurma ağacına çıkayım,
Dallarını tutayım, dedim;
Memelerin üzüm salkımları gibi olsun,
Solğunun kokusu da elma gibi...”

Gaye'nin kitabı elimden aldığını ve sonra yüzünü yüzüme yaklaştırdığını fark ettim. Dudaklarımız birbirine değdiğinde içimdeki buzdağı aniden erimeye başladı. Yarın yoktu artık, ne de dün. Çok uzun zamandır birbirini özleyen iki âşık gibi öpüşüyorduk. Hızla... açlıkla... Bir yandan öpüşüp bir yandan soyunuyorduk. Dillerimiz bizden bağımsız iki canlı gibi kendi başlarına hareket ediyorlardı. Ense mi kavradığında gümüş bileziği boynumu çizmeye başladı. Hareketleri hiç de yumuşak değildi. Yaşanılan ânın gerçekliğine kendini ve beni inandırmak istercesine ısıyor, tırnaklarını geçiriyor, acıtıyordu. Kokusunu öğrenmiştim. Ve de tadını. Sevgilimin ağzından içtiğim, binlerce yılın içinden süzülüp gelen şarabın tadıydı. Meçhul Kuzey ormanlarının kuytu kokularını içime çekiyordum. Gaye'nin su perisi halinden eser yoktu. O karanlık bir orman kraliçesi gibiydi. Korkutucu ve büyüleyiciydi. Fildişi boynunu öperken varlığını efsanelerden bildiğim o muhteşem ülkeyi adımlıyordum. Dünya o kadar uzağımızdaydı ki... Bildiğim tek dil *Neşideler Neşidesi*'nin dizelerinden ibaretti artık. Yüksek sesle söylesem bağılılığı ile herkesi utandıracak o basit aşk sözcükleri benim duam olmuştu. İçinde yer aldığımız tablonun adı köpükler içinde çoğalıyordu: Kutsal Kitap'ın içine sızmış sürüngenlerin fark edilmeden önceki son çiftleşmeleri.

8

“Biraz daha ay?”

Önder evet anlamında başını salladı. Talya ile Eva ortalıkta yoktular. Kahvaltıyı hazırladıktan sonra görünmez olmuşlardı. Defne yarın sabah Osman Bey’e kahvaltıya gidiyoruz, dediğinde Önder hiç itiraz etmeksizin evet demişti. O meşum geceden sonra yaptıkları anlaşmanın yazısız kurallarına göre artık Defne’nin isteklerine karşı çıkmıyor, onunla hiçbir konuda tartışmıyordu. Hâlâ üçlü kanepede uyuyordu ancak bunu çok dert etmiyordu. Defne’yi çok uzak bir geleceğe ertelemişti. Dondurmuştu. Kafası sadece Gaye’yle meşguldü. İzzet’i aradan çıkarıp onunla birlikte olmanın bir yolunu bulmuştu. Gaye’ye âşık olmuştu. Bunun gerçekliği üzerine kafa yormuyor, sabahlara kadar *Neşideler Neşidesi*’ni okuyor, Gaye’yle geçirdikleri gecenin hayalini kurup duruyordu. Defne’den uzaklaştıkça Gaye’ye yaklaşıyordu. Gaye ona çok farklı bir şey sunuyor-

du. Gizli iç dünyasının kapılarını gösteriyordu. Üstelik yasaklanmış bir aşkın zehirli baştan çıkarıcılığı vardı. Defne'nin tüm doğrudanlığına karşı Gaye'nin karanlığı. Şimdi Osman Bey ve Defne'yle bambulara kurulmuş kahvaltı ederken içinde kıpır kıpır olan şey, yazdığı dünyadan bu dünyaya sızan o kötücül güçtü. Dün gece son noktayı koymuştu, Gaye'yle sevişmişlerdi. Bu sevişmeyi hararetlendiren belki de ertesi sabah Talya'yı görecektir olmasıydı. Bunları tam olarak itiraf edemese de titreşimlerini algılıyordu. Talya'yı görmek istiyordu. Çünkü Gaye'yi onun bedeninde hayal ediyordu.

“Önder, siz ne diyorsunuz bu meydan düzenleme işine?”

Önder elinde reçel sürmekte olduğu kepekli ekmek dilimiyle boş boş baktı. Ne sorulduğunu algılamaya çalışıyordu ki Defne otoriter bir sesle açıkladı:

“Zeliha Hoca'nın anlattığı proje. Köyün meydanına küçük bir park yapmak... Ortasına güzel bir Atatürk heykelinin konulacağı, çevresinin çimlendirileceği bir yer...”

Önder hatırlıyordu. Ekmeğinden damlayan reçeli bıçağının ucuyla yakalayıp ağzına götürürken umursamaz bir ifadeyle yanıtladı:

“Bence saçma. Ne gerek var... Her yeri bir bayrak töreni meydanına çevirmenin bir anlamı yok ki...”

Osman Bey, bu beklediğimiz cevap değildi, der gibi Defne'ye baktı. Defne, dişlerini sıktı. Günlerden sonra Önder'le hiçbir şey olmamış gibi konuşmak zorunda kalmıştı:

“Ama Önder'cim, Zeliha Hoca çok uğraşiyor. Okuldaki çocuklar için... Gidip okul sonrasında onlara Türkçe dersi veriyor, İstanbul'daki tanıdıkları-

na kitap bağışı yaptırtıyor, okulun kitaplığını görsen yok yok...”

Önder cevap vermek istemiyordu. Gerçek düşüncesi son derece aşağılayıcıydı: Ne olacaktı yani? Kimbilir kimlerin balkonlarında, çekyatların gizli bölmelerinde, kapı arkalarında küflenmeye bırakılmış ıvır zıvır kitaplar, gazetelerin dağıttığı kötü kâğıda basılmış ansiklopediler... Ne olacaktı bunlarla? Olacak olanı söyleyebilirdi Önder: Çocuklar kısa bir süreliğine bu kitaplara göz atacak, daha sonra Önder gibilerin yazdığı televizyon dizilerinde, magazin programlarında kendilerini kaybedecek, daha sonra cinsel organları gelişimlerini tamamladığında turizm cenneti ülkemiz sahillerinin bilmemkaç yıldızlı tesislerinin hizmetlileri olacaklar; biraz açığöz olanları yaşlı turist kadınlar tarafından kapatılmayı şans addedeceklerdi. Bu ortamdan bir çıkış olsaydı başta kendisi... Aklına renk kapıları geldi. Acaba Defne o kapıların ardında ne görürdü? Bu güzel bir düşünce jimnastiği olabilirdi ama sırası değildi. Defne’yle tarafsız bir ortamda tartışıyor olmanın tadını çıkarıyordu. Omuzlarını silkti:

“Köy halkı ne düşünüyor bu konuda? Onlara sordunuz mu? Belki başka bir ihtiyaçları vardır...”

Defne’nin alnı kımıştı. Bu konuda bir sorun vardı belki. Belki de artık Önder’le muhatap olmak istemiyordu.

“Muhtar bu konuyu çok önemsiyor.”

“Önder haklı galiba. Köylüler su şebekesinin geliştirilmesini istiyorlarmış diye bir şey de kulağıma çalındı.”

Cevap Osman Bey’den gelmişti. Önder’in içi rahatlamıştı. İşte Osman Bey de onunla aynı fikirdeydi. Doğal olarak. Önemli insanlar dünyayı benzer şe-

killerde görürlerdi. Ancak Osman Bey ekledi:

“Ama o iş bizim altından kalkamayacağımız kadar büyük...”

Defne birden sinirlendi ve Önder’e bağırdı:

“Neden üstüne vazife olmayan şeylere burnunu sokuyorsun anlamıyorum!”

Bu sözler kahvaltı masasının iyi düşünülmüş zarif tasarımını utandıran bir soğukluk yarattı. Önder şaşırdı. Bu ilk kez oluyordu. Defne ona başkalarının önünde ilk kez kızıyordu. Önder başka zaman olsa çok sert bir tepki gösterebilirdi ama şimdi daha fazla ileri gitmemesi gerektiğini düşünüyordu. Defne’yle aralarındaki sorun henüz askıdayken gerilimi tırmandırmasının bir anlamı yoktu. Ayrıca hâlâ romanın atmosferindeydi. Üstelik masada Osman Bey vardı. Ona çok büyük bir saygı duyuyordu. Onunla kayalıklarda geçirdiği akşamüstü saatlerini özgeçmişinde özel bir yere yazmıştı. Defne onu anlamıyordu, anlayamazdı. Son zamanlarda aşırı arzularla taşıyordu Önder. Yükseliyordu. Bunu, yazma sürecinin olumlu bir parçası olarak değerlendiriyordu. Masadaki gerginliğin büyümekte olduğunu fark eden Osman Bey bir bahane bulup onları yalnız bıraktı. Defne kaldığı yerden sürdürdü:

“Siz hep böylesiniz...”

Yüzünde açık bir iğrenme ifadesi vardı. Önder onun bu yüzünü de ilk kez görüyordu. Üstelik ‘siz’ diyerek onu birtakım yanlış ve kötü insanlarla aynı yerde gördüğünü ifade etmeye çalışıyordu. Önder bu ‘siz’ lafını duyar duymaz bir fotoğraf karesi canlandı zihninde. Cemal, Ertan ve diğer arkadaşlarıyla her zaman gittikleri bir *cafe*’de kendilerini önemli birileri sanarak oturuyorlar... Defne gibilerin aklının ermediği konular üzerine ahkâm keserken... Eski-

den olsa bu sözleri duyduktan sonra daha derininden sarsılırdı ama şimdi... Şimdi? Gaye'nin hayatına girişinden sonra mı? O sadece bir kurmacaydı. Oysa karşısında duran Defne'ydi. Onu terk etmek üzere olan karısı... Durumu toparlamalıydı. Özür dilemek için ağzını açtı.

"Sus Önder. Rica ederim bir şey söyleme."

Öne eğilip fısıltıyla:

"Osman Bey bu meydan düzenleme işini finanse etmeyi kabul etti. Bu sabah bu nedenle buradayız. Hem hiçbir şeyden haberin yok, hem de her şeye karışyorsun. Oturduğun yerden ahkâm kesiyorsun."

Önder ciddi dünya meseleleri hakkında Defne gibi birinden azar işitmeyi hiçbir koşulda kabullenemezdi:

"Fikrimi sordunuz söyledim. Hem bu uygarlık taşıyıcılarının ulvi planları da beni hiç ilgilendirmiyor tamam mı? Saçma. Külliye safsata."

Defne kıpkırmızı olmuştu. Önder farkında değildi ama kötü şeyler duyacaktı:

"Önder senin dramın bu işte. Senin de onlardan bir farkın yok. Sadece kendini düşünen o züppelerden hiçbir farkın yok. Her fırsatta tiksindiğini söylediğin o bencil, o her şeye tepeden bakan, hiçbir şeye inanmayan tiplerden bir farkın yok. Bu insanlar bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Bir şeyler... Sizin gibilerin asla anlayamayacağı da bu: başkaları için bir şeyler yapmak!"

Aslında Defne ilk kez bu kadar ağır konuşuyordu ama nedense Önder bunu anlamak istemiyordu. Ona göre bu basit bir heves, kadınca bir kapristi. Bu kavganın uzaması halinde aklını meşgul edecek yeni bir kriz ortamının oluşacağını, Defne'yi yumuşat-

masının iyice güçleşeceğini ve bu nedenle de kitabının aksayacağını düşünerek geri adım atmaya karar verdi. Olayların denetiminden çıkmasına izin vermemeliydi. Bu içinde bulunduğu hayat da en az yazdığı kadar gerçektir ama burada her şeye hâkim olamıyordu. Gaye'yle o gece her şey kendi arzuladığı biçimde şekillenmişti ama bu hayatında her şey dışında geliyor gibiydi. Bu hayatta insanların garip istekleri vardı. Köye bir meydan yapmak gibi.

“Tamam, anlıyorum. Ben sadece gerçekten yararlı bir şeyler yapılabilir mi diye düşünüyordum.”

Defne onu dinlemiyor gibiydi. Gözleri dolmuştu. Havuzun üzerinden denize bakıyordu. Osman Bey'in yatı maviliğin üzerinde salınıyordu. Önder Defne'yi mutsuz ediyordu. Bu açıktı. Yüzünden okunuyordu. Hiçbir şeyi gizlemeyen, olduğu gibi bir kadındı Defne. Peki o halde bu kadının karşısında neden hep yanlış yerde buluyordu kendini? Uzanıp kolunu okşamak istedi ama cesaret edemedi. Sözcüklerin yapamadığını dokunarak hiç yapamazdı. Defne portakal rengi bluzunun içinde soluyordu. Ona daha ne kadar dayanacaktı acaba? Sınırlarını zorluyordu gerçekten. Önder yediklerinin bir kısmının boğazına kadar yükseldiğini hissetti. Mide asidi. Yutkunurken konuşmaya başladığı için sesi biraz boğuldu:

“Asıl köydekilere sormadan bir şey yapmanın onları aşağılamak olduğunu söylemek istemiştin. Yoksa neden karşı çıkayım ki...”

Bu sözler havada asılı kaldı. Defne uzaklardan geriye gelmiyordu. Belli ki Önder'le ilgili düşüncelerini, anılarını, özellikle de o geceye ve sabahına ait olanlarını gözden geçiriyordu. Onu duyduğuna dair bir belirti yoktu durumunda. Önder bir an için ‘acaba

biraz önce konuştum mu yoksa ben de mi susuyordum' diye kuşkulandı. Hiçbir şey olmamış gibi çayını bitirdi. O sırada Osman Bey geri geldi.

"Su işi tamamdır. Haftaya bir keşif grubu gelecek. Dostlarımdan birinin inşaat şirketi üstlenecek yapımını. Meydan da, su şebekesinin onarımı da yapılacak. Artık dert edilecek bir şey kalmadı. Önder, kaygılarınıza tümüyle katılıyorum. Köyün doğal dokusuna zarar vermemeliyiz. İşinin ehli bir mimar geliyor buraya. Kısa zamanda her şeyi yoluna koyarız."

Önder'le Defne çatışan istekleriyle kahvaltıyı babalarının burnundan getirmiş iki çocuk gibisusuyorlardı. Önder meselenin bu kadar çabuk halledilmesine şaşırmişti. Osman Bey sandığından çok daha nüfuzlu biri olmalıydı. Başka bir açıklaması yoktu. Sonunda herkes kazanmıştı. Önder ilk kez kavgalarının bir işe yaradığını düşündü. Defne artık kızamazdı. Her şey yoluna girmişti işte. Defne bunu komşulara müjdelemek için sabırsızlanıyor olmalıydı. Hatta belki de 'sevgili' kocasının su meselesini gündeme getirip nasıl önemli bir rol oynadığını da anlatabilirdi. Hoş anlatmasa da olurdu. Önder adsız bir kahramandı. Ama Defne'de en ufak bir gevşeme olmamıştı, masadan sarkan pötikare örtünün kımıldanışından ayağını sinirle salladığını tahmin edebiliyordu.

"Bunu kutlamak için bir şeyler yapmalıyız. Ne dersiniz?"

Osman Bey sabırla onları yatıştırmaya çalışıyordu. Defne teklifi duymak için Osman Bey'e döndü.

"Bir fikrim var. Neden tekneyle yarımadanın sahillerini keşfe çıkmıyoruz. Burna kadar gideriz. Oradaki kalıntıları merak ediyorum..."

“Knidos!” diye atıldı Defne. Sesinde o tanıdık sevinç vardı yine. Önder, onun da zayıf yönü bu işte, diye düşündü. *Hemen düzeliveriyor. Hep umut dolu. Hep hayat dolu. Oysa zamana karşı direnemeyecek. Meyvesiz bir ağaç gibi kuruyacak. Yaşlanıp bir yaşlılar yurdunda ölecek. Ziyaret edecek kimsesi olmayacak. Ben de olmayacağım.* Önder’in iç düşünceleri hızla kararıyordu. Ne zaman Defne neşelense, ne zaman aralarındaki kavgayı unutup gülümsese Önder, aslında mutlu olması yanlış, duygusuna kapılıyordu. Neden? Önder henüz bu soruyu kendine ciddiyetle sormamıştı. Sorunun farkındaydı ama üzerine düşünmeyi hep erteliyordu. Bu ilişkiyi derin dondurucuda saklıyordu. Kalbini ve aklını kitabına vermeye çalıştığını söylerdi eğer Osman Bey sorsaydı. Ne saçma bir düşünceydi: Osman Bey onun zihninden geçenler üzerine nasıl böyle bir soru sorabilirdi ki? Defne anlatmaya başlamıştı bile:

“Knidos antik dönemin en önemli liman şehirlerinden biriymiş. Milattan önce üç yüzlerde ihtişamlı bir kent.”

Kış boyunca okuduğu turist kitaplarından aklında kalanları heyecanla anlatırken arada sırada Önder’le göz göze geliyor, biraz önce tiksintiyle sarf ettiği sözleri tamamen unutmuşa benziyordu. Belki o da rol yapıyordu. Önder gülümseyerek uyum sağlamaya çalışıyordu. Osman Bey ilgiyle Defne’yi dinliyordu.

“...Afrodit’in tapınağı da oradaymış.”

Osman Bey arkeolojinin gizemlerine akıl sır ermez demek istercesine araya girdi:

“Kimbilir kaç yerde daha vardır...”

“Evet ama burada da bir tane varmış. Ana cadde, aslanlı su oluğu, tapınağın tabanı kazılarla çıka-

rılmış. Kuruluşu çok daha eskilere gidiyor ancak üç yüzlerde bir dünya metropolü haline geliyor. Bir ara Datça Yarımadası'nı karadan koparmak için boğaz açmaya bile çalışmışlar. Ama granit kayaları delmeye güçleri yetmemiş. Bir sürü tıp okulu varmış. Datça'nın havası ve doğası sağlığa iyi geldiği için..."

Defne son cümlesini söylerken derin nefesler alarak güzel havayı ciğerlerine çekti. Önder fırsat-tan yararlanıp, buraya ilk yerleştikleri günlerde aralarında bir espri haline gelen cümleyi söyledi:

"Yaşlı bir Kızılderili demiş ki: Tanrı, yarattığı kulun uzun ömürlü olmasını istiyorsa Datça Yarımadası'na bırakır."

Defne gülerek Önder'e baktı. Araları düzelecekti. Önder bundan emindi. Başka bir seçenek var mıydı bu yarımada-da?

"Kim demiş?"

Osman Bey'in kafası karışmıştı. Önder konuşma önceliğini ele geçirdiği için keyiflendi:

"Ünlü Bizanslı gezgin Strabon! Datça'yla ilgili tüm rehberlerde bu cümleyi bulursunuz."

"O tür kitaplara karşı kötü bir önyargım var. Galiba çok şey kaçırıyorum. Neyse ki yanımda sizler varsınız!"

Önder, Osman Bey'in hiçbir araştırma yapmadan buraya yerleşmiş olmasına çok kısa bir an şaşır-dı. Söylediklerinin altındaki iğnelemeyi de anlamazlıktan geldi. Birisi hakkındaki düşünceleri olumluysa onu tersine çevirmek için çok daha ciddi şeyler olması gerekirdi. Önder bunun için çok beklemeyecekti. Ama o anda her şeyden habersiz, bambaşka şeyler düşünüyordu. Az kalsın bu Knidos gezisine Talya ile Eva da gelecek mi, diye soracaktı. Ama sonra deniz yolculuklarının midesine hiç de iyi

gelmediğini hatırlayarak sustu. Üstelik hayatta en nefret ettiği şey antik şehirlerin tozlu kalıntıları arasında anlamsızca dolaşmaktı. Hiçbir şey anlamadan, yüzlerce yıl önce oralarda bir yaşam olduğunu hayal ederek kızgın güneşin altında terlemek ona göre değildi. Bütün günü hayal kurarak geçiriyordu zaten.

“Siz gidin. Hem benim çalışmam lazım. Defne bilir, denizle aram hoş değildir. Ayağım karada olsun isterim.”

Osman Bey çaresiz Defne’ye çevirdi bakışlarını:

“Ya siz Defne?”

“Şey... Ben ne zamandır Knidos’u görelim diyorum Önder’e ama... Karadan da çok zor ulaşımı.”

Defne bunları söylerken Önder’in ne tepki vereceğini görmek için ona bakıyordu. Modern kadının modern kocasından izin isteme ânı... Araları kötü bile olsa. Önder o anda birkaç duygunun içinde yüzüyordu. Birincisi, bu gezinin Defne’ye çok iyi geleceği ve kendisine daha iyi davranmasına neden olacağı hissi; ikincisi, yalnız kalmanın bu aralar kendine çok iyi geldiği düşüncesi; üçüncüsü, Defne’nin bu geziyi çok istemesine rağmen izin ister gibi ona bakmasının getirdiği kıvanç. Onun üzerinde bir tür sahip olma durumunun kanıtıydı Defne’nin doğrudan cevap vermeyişi. Önder böyle zamanlarda (bir kadın kendini ona teslim ettiğine dair işaretler verdiği zamanlarda) karışık duygulara kapılırdı. Hem onu ele geçirmiş olduğu için kendini çok güçlü hissederek hem de artık ele geçirilecek bir şey kalmadığı için heyecanı azalırdı.

“Siz gidin. Benim gerçekten de çalışmam gerekli.”

O sırada Osman Bey şaşırtıcı bir teklifte bulundu:

“Önder, siz de arşivimde çalışabilirsiniz. Ne zamandır sizi davet edecektim. Kitaplıkta rahat rahat çalışırsınız...”

Önder hiç tereddüt etmeden cevap verdi:

“Çok sevinirim. Bu benim ilgimi çeker işte. Kayıtlarınızı gerçekten de çok merak ediyorum.”

Defne büyük bir şaşkınlıkla Önder’e bakıyordu. Ne arşivi, ne kayıtları, diye düşünüyor olmalıydı. Önder Osman Bey’le karşılaşmalarını ona anlatmamıştı. İşte şimdi zamanı gelmiş ve Önder tam yerinde bir hamleyle hem Defne üzerindeki etkisini pekiştirmiş (Gördün mü sevgilim benim Osman Bey’le paylaştığım senin bilmediğin neler var) hem de onu mutlu etmiş (İşte sana gezip dolaşman için fırsat benim küçük sevgilim) hem de kayıtlar falan diyerek gizemli adam izlenimi yaratmıştı. Bu numaraları eskiden ne kadar kolay ve başarıyla gerçekleştirirdi. Özellikle Ceyda’nın üzerinde. Sürprizler... Kadınların kalbine giden yol beyinlerinden geçiyordu. Bunu çoğu erkeğin bilmediğini düşünüp kendini ayrıcalıklı bir konumda görürdü.

Her şey mükemmel ilerliyordu. Kısa sürede organize oldular. Defne’yle eve döndüler. Üzerini değişmesi gerekiyordu, Önder’in de kimi ihtiyaçlarını gidermesi. Osman Bey bu sırada yatı hazırlayacaktı. Yolda Defne arşiv meselesinin ne olduğunu sorduğunda Önder kayalıklara yaptığı yürüyüşü, Osman Bey’le karşılaşmalarını kısaca anlattı. Defne neden-se Önder’in Osman Bey’le kurduğu samimiyetten rahatsız olmuş gibiydi. Önder Keklik Koyu’nun en önemli şahsiyetiyle yakınlık kurarak Defne’nin rolünü çalmıştı. Son günlerde onun açısından her şey yoluna girmiş gibiydi. Artık Defne’yi kendine çekecek ışık onda vardı. Yalnız Defne’yi mi?

Havuzlu köşke döndüklerinde Osman Bey kap-
tan giysileri içinde onları bekliyordu. Defne aşağıda
Eva'nın hazırladığı piknik sepetini kontrol ederken
Osman Bey Önder'e çalışma odasına kadar eşlik et-
ti. Mutfağın yanından geçerken duvarda asılı res-
min önünde durdular. Osman Bey Önder'e kayalık-
larda anlattığı efsaneyi hatırlattı:

“İşte Buda'nın parmağına adını yazan yaramaz
maymun!”

Önder lunaparkta gezmeye çıkmış bir çocuk gi-
bi merakla resmi inceliyordu. Gerçekten de bu o
maymundu. İlk gördüğünde elinde tuttuğu meyve-
ye anlam veremediği maymunu şimdi hemen tanı-
mıştı. Çin cennetinin ölümsüzlük içeren şeftalilerin-
den biriydi elindeki. Önder hayranlıkla resmi ince-
lerken tüm bu bilgilere, resimlere, eve sahip olduğu
için Osman Bey'e gıpta ediyordu. Daha sonra merdi-
venlerden çıktılar. İkinci katın ortasında kare şek-
linde bir sahanlık vardı. Oda ve banyo kapıları bura-
ya açılıyordu. Evin ön cephesine bakan odaya girer-
lerken Önder diğer odaların Eva ve Talya'ya ait ol-
duğunu düşünüyordu. Acaba Talya hangi kapının
ardındaydı? Kırmızı kapı hangisiydi? Çalışma oda-
sına girdiklerinde Önder'in içindeki erotik titleşim-
ler yerini daha soylu duygulara bıraktı. Tüm duvar-
ları kaplayan kitaplıkta yüzlerce kitabın çoğunun
Önder'in bilmediği dillerde yazılmış oluşu kendini
bir parça kötü hissetmesine neden oldu. İki pence-
renin arasına yerleştirilmiş dışbükey aynadaki gö-
rüntüsüne baktı: Birazdan devasa çalışma masası-
nın ardındaki deri koltuğa oturup çalışacak olan
kendisi miydi? Açık duran bir kitabın yanında du-
ran yeşil banker lambasının altın zincirine bakarak
bu odayı kendi mütevazı çalışma ortamıyla karşıla-

tırdı. Önder aralarındaki sınıf farkının bu kadar büyük olduğunu ilk kez fark ediyordu. Aslında o anda içinden geçen, bir an önce o evden çıkıp gitmekti. Çünkü zamanında tüm bu harika çalışma ortamını hak eden babasının her şeyi nasıl da kendi elleriyle yapmak zorunda kaldığını, kırık dökük eşyalarını yenilerken nasıl da büyük bir sabır ve inançla çalıştığını, tüm bu çabalarının nasıl da karşılıksız kaldığını hatırlayıp kendini kötü hissetmeye başlamıştı. Karşı köşeye yerleştirilmiş iki adet deri berjere baktığındaysa gelecekte bir sahne belirdi: Havanın erken karardığı bir kış akşamı bu koltuklara kurulmuş konuşuyorlar, saatlerin nasıl geçtiğini unuttukları bir sohbet. Ortama yayılan kahve kokusu...

Bu sırada Osman Bey çalışma masasının arkasındaki kitaplığın kapalı bölümünü açıp arşivlediği klasörleri Önder'e göstermekteydi. Dosyalama mantığını anlattıktan sonra Önder'in tüm beyin kimyasını bir anda değiştirecek şu sözleri söyledi:

"Bu arada bir şeye ihtiyacınız olursa şu telefondan 1'e basın. Talya size yardımcı olacaktır. Özel buzlu çayını yapmasını isteyin, bu konudaki başarısının takdir edilmesi onu çok mutlu ediyor."

Duyduklarının gerçek olduğuna inanamıyordu Önder. İçinden yükselen dalga dalga adrenalinin kırk yıldır düzenli olarak kan pompalayan kalbini zorlayabileceğinden korkarak sakinleşmek için yutkundu. Heyecanı belli olmasın diye çalışma odasına iltifatlar etti.

Osman Bey odadan çıktıktan sonra pencereden aşağıya bakmaya başladı. Eva, Defne'ye elindeki kavanozu göstererek bir şeyler anlatıyordu. Önlerinde büyük bir piknik sepeti vardı. Kısa bir süre sonra Osman Bey de onlara katıldı. Üçü birlikte havuzun

yanından sahile inen merdivenlere yöneldiler. Birkaç saniye içinde gözden kayboldular. Arkalarına bile bakmamışlardı. Oysa Önder orada onlara –çocukça bir şey ama– el sallamak için beklemişti. Beklemeye devam etti. Nasılsa yat görüş alanının içindeydi. Gerçekten de bir-iki dakika sonra onları yata ulaştıracak olan kayık görüldü. Eva ayaklarını suya sokarak burunda oturmuştu, Osman Bey ortada kürek çekiyordu, uzaktan çok daha genç görünüyordu, Önder ona bakarken bundan sonra her gün düzenli olarak spor yapmaya karar verdi. Kayığın arkasında Defne oturuyordu. Bu gezinin onur konuğu oydu. Defne başını sağa çevirmiş sahildeki gazinoya bakıyordu. Komşuların kendisini görüp görmediğini merak ediyor olmalıydı. Önder kendini her bakımdan yabancı hissettiği odanın penceresinde bir heykel gibi bekliyordu. En sonunda Defne eve bakmayı akıl etti. Önder hemen el salladı. Defne de isteksizce karşılık verdi. Tuttuğu nefesini boşaltarak gülmüsedti. Rahatlamıştı. Defne hâlâ onundu. Artık işinin başına dönebilirdi. Uzaktan kumandayla klimanın ayarını artırdı.

Klasörlerin önce sırtlarını okudu. Sonra en yeni-sinden geriye doğru incelemeye karar verdi. İlk dosyadan başladı. Osman Bey'in Muğla çevresinden topladığı efsanelerden oluşuyordu. Her kaydın başında tarih, yer, konuşulan kişinin adı, yaşı, mesleği yazılıydı. Sonra da anlatan kişinin ağzından kaleme alınmış efsanenin bir özeti. Tüm ciddi adamların sıkı bir çalışma disiplini vardı anlaşılan. Önder İstanbul'a döndüklerinde –artık bu dönme düşüncesini sorgulamıyordu– Bay Kartoteks'i elden geçirip genişleteceğine dair kararlar alırken bir yandan da büyük bir saygıyla sayfaları çeviriyordu. Şeytanlar,

cinler, yılanlar, kutsal mağaralar, nehirler, göller, şeyhler, ermişler ve âşıklar üzerine çeşit çeşit hikâye... Önder, acaba bu tür efsaneleri kitabımda kullansam mı, diye düşündü bir süre. Saçma bir düşünceydi. Yazdıklarıyla halk efsanelerinin hiçbir ilgisi yoktu ki. Şehrin göbeğinde geçiyordu onun hikâyesi. Belki kahramanlardan birine anlattırabilirdi. Ama anlatılan her şeyin asıl hikâyeyle bir bağlantısı olmalıydı. Romanda gereksiz ayrıntılar okuyucunun dikkatini dağıtabilir, hikâyenin özünü anlamasına engel olabilirdi. Sonra bir sigara yakıp Yılanlı Şeyh'in hikâyesini okumaya başladı.

Muğla – Pazarcılar Köyü

Mustafa Güneş

Yaş: 56

Meslek: İmam

Vaktiyle Yılanlı Şeyh adıyla bilinen Kuran ve tefsir ilimlerinde çok derin bir hoca varmış. Evinde yılanlarla yaşar ama hiçbiri onu sokmamış. Köyde birini yılan soksa hemen ona götürürler, zehri parmağının ucuyla söker atarmış. Üstelik o kişiyi de bir daha yılan, akrep falan sokmamış. Bu işin ilmini Hızır Peygamber'den öğrenmiş. Kış bahara kavuştuğu gecede Hızır Peygamber gelip Şeyh'i yanına alır, sabaha kadar dünyanın gizli sırlarını öğretirmiş. Halk da bu Şeyh'i çok sevip sayarmış. Civarın zorba beyi, Şeyh Hazretleri'nin gördüğü saygıdan rahatsız olmuş, bir gün konağına çağırtmış. Yılanlı Şeyh Hazretleri, halk senin için marifet sahibi olduğunu söyler durur, göster bakalım mucizeni, demiş. Şeyh Hazretleri, mucize Allah'a mahsustur, biz onun basit kullarıyız, demiş. Bey si-

nirlenmiş. Ne yani, halka verdiğini benden mi esirgiyorsun, diye üstelemiş. Bunu üzerine Şeyh bir kap su getirilmesini buyurmuş. Hemen gümüştten büyük bir tas getirmişler. Beyin kafasını tutup tasın içine doğru eğmiş. Ne görüyorsun Beyim, diye sormuş. Bey kendimi, demiş. İyi bak, diyerek başını suya daha da yaklaştırıp hafifçe daldırmış. Bunu üzerine bey bir anda kendini bir gemide forsa olarak bulmuş. Küreklerle zincirli yüzlerce köleyle birlikte bir kadirganın içinde! Sağına soluna bakıp Şeyh'i, maiyetini aramış ama zebani Arabın kırbacı sırtında saklayınca çaresiz küreğe asılmış. Bir gün geri dönüp o Şeyh'i bulup işkencelerle öldürmeye ant içmiş. Günlerce kürek çekmiş. Öyle bir zaman gelmiş ki artık eskiden bir bey olduğunu, köşkünü, karılarını, çocuklarını, Şeyh'i falan unutmuş. Bir gün yine sırtlarında kırbaç küreklerle asılmış giderlerken müthiş bir fırtına kopmuş. Dev dalgalar kadirgayı ortadan ikiye bölmüş, forsaların hepsi denizi boylamış. Bey de bir tahta parçasına tutunup günlerce yüzmüş. Sahile vardığında köylüler gelişini uğurlu sayıp ona bakmışlar. Besleyip üst baş vermişler. Köyden öksüz ve yetim bir kızla evlendirmişler. Bu karısından bir oğlu dünyaya gelmiş. Oğlan büyüyüp babasının sağ kolu bir levend olmuş. Birlikte balığa çıkıp tuttuklarını yiyerek mutlu bir hayat sürmüşler. Bey de zamanla kocamış. Ağzında diş kalmamış ama yine de oğluyla balığa çıkmaya devam ediyormuş. Yine böyle bir gün balığa gittiklerinde deniz patlamış. Küçük tekneleri alabora olmuş. Zavallı yaşlı adam suyun içinde debelenmeye başlamış. Yüzemeyecek ka-

dar yaşlı olduğu için suyun dibine doğru gitmeye başlamış. Tam o sırada bir el onu saçlarından tutup suyun dışına çekmiş. Meğer onu suyun dışına çeken Yılanlı Şeyh'in ta kendisiymiş. Kafasını tasta dışarı çıkardığında çevredeki insanların şaşkın bakışlarıyla karşılaşmış Bey. Hiç kimse bir şey anlamamış. Şeyh aradan hiç zaman geçmemiş olduğunu, ona bir ömür gibi gelen zamanın aslında başının tasa girip çıkmasından ibaret bir an olduğunu fark etmiş. Şeyh'in kerametine, Allah'ın büyüklüğüne o anda teslim olmuş. Hemen Şeyh'in ellerine sarılıp af dilemiş. Hatta Beyliğini bırakıp Şeyh'in çömezi olmuş, yıllarca yanında ona hizmet etmiş.

Önder bu hikâyenin kendisiyle, yazmakta olduğu romanıyla, Gaye'yle ve daha birçok şeyle ilgili olduğunu düşünüyordu ancak adını koyamıyordu. Böyle bir efsaneyi kitabının neresine ekleyebilirdi ki? Belki kitabın başına bağımsız bir bölüm olarak koyabilirdi. Ama yanlış anlaşılabilirdi. Kitabın dini bir içeriği olduğunu düşünebilirlerdi. Sıkıntıyla başını kaldırıp boş berjerlere baktı. Bir an için babasının hayaletini görmeyi umdu. Ona mı soracaktı? Paralel evrenler ve kuvantum fiziğiyle ilgili birtakım cümleleri toparlamaya çalışıyordu kafasının içinde. Ama fizik bilgileri de hayaletler gibiydi. Gerekli olduklarında ortaya çıkmıyorlardı. Hikâyeyi masanın üzerinde duran kâğıtlardan birine kopya edip cebine koydu. Eli tuhaf bir nesneye değince irkildi. Hemen o garip tüylü şeyi cebinden çıkardı: yosun parçası. Çobanın kepenegi diye mırıldandı. Acaba Defneler ne yapıyorlardı? Bu merakla, çoktan gözden kaybolmuş olan yatı görme refleksiyle pencereden

dışarı baktı. Denizin üzeri bomboştu ama...

Gözlerine inanamıyordu. Talya havuzun kenarında güneşleniyordu. Bikinisinin üstü yoktu. *Topless*! Bu sözcüğün etkinleştirdiği beyin hücreleri telaşla erkeklik organına kan pompalanmasını buyurmuşlardı. Önder'in çenesi sarkmış, gözbebekleri büyümüş, ensesindeki tüyler havaya dikilmişti. Yerinden kalkarken erkeklik organı masanın kenarına çarptı. Acı hissi. Önder'in aklı başından gitmişti. Oradaydı. Yirmi-otuz metre ötesinde... Havuzlu köşkte sadece ikisi... Acaba Talya'nın Önder'in evde olduğundan haberi var mıydı? Her şeyin saat gibi işlemesine özen gösteren Osman Bey böyle bir ayrıntıyı atlamış olamazdı. Tabii ki Talya'nın haberi vardı. Demek Önder burada nuh nebiden kalma efsanelerle uğraşırken Talya orada sere serpe güneşleniyordu... Alışık olduğu belliydi. Osman Bey hep böyle yapıyor olmalıydı. Burada çalışıyor ve arada sırada gözlerini dinlendirmek için havuzun kenarında güneşlenen cariyelerine bakıyordu... Ne hayat! Boğazi kurumuştı. Buzlu çay!

Avuçlarındaki teri üzerine silip ahizeyi eline aldı. Gözünü Talya'dan ayırmıyordu. 1 tuşuna uzunca bir süre bastı. Eşzamanlı olarak, Talya'nın şezlongun kenarına koymuş olduğu telefona uzandığını, düğmesine bastığını ve dudaklarını oynattığını gördü:

"Önder Bey?"

Talya Hanım mı demeliydi? Pencereden ona bakıyordu. Talya da ona. Örtünme gereği duymamıştı. Talya'nın meme başları pembe iki göz gibiydi.

"Şey. Merhaba, ben soğuk bir şeyler rica edecektim?"

Cevap hemen geldi. Aksanı olmasına rağmen

sözcükleri oldukça doğru vurguluyordu Talya:

“Ne arzu edersiniz?”

Arzu! Arzu ediyordu, evet. Beynindeki birkaç sağlam hücre cevabı üretmeyi başardı:

“Çay. Buzlu çay.”

Talya şezlongun köşesinde dalgalanan pareoyu alıp sarınırken Önder’in saçma umutları da erkeklik organıyla birlikte söndü.

Talya’nın kapıyı tıklatmasını beklerken saniyeler yıl gibi geçmişti. Bu süre içinde Osman Beylerin teknesi kaza yapmış, Defne dalgalar arasında kaybolmuş, her nasılsa Önder havuzlu köşkün yeni sahibi olmuş, roman yazmaya boş vermiş, Osman Bey’in kaldığı yerden halk efsaneleri toplama işine devam etmiş, Talya’yla defalarca sevişmiş, bambaşka biri olmuştu. İşte şimdi de her zamanki gibi buzlu çayının gelmesini bekliyordu. İşin garibi tüm bu korkunç düşünceler yüzünden vicdan azabı çekmiyor, cinsel güdülerinin hedefe varmak için yarattığı bu acımasız planları umutla onaylıyordu. Talya’nın kapıyı tıklatmasıyla bu gönüllü delilik nöbeti diner gibi oldu.

“Buyrun.”

Kendisinden birkaç santim uzun olan Talya elindeki tepside bir sürahi buzlu çayla karşısındaydı. Taze naneyle süslenmiş buzlu çayı yudumlamasını ve ne kadar güzel olduğunu söylemesini bekliyordu. Önder büyükçe bir yudum alırken gözlerini kapamış, Talya’dan yayılan güneş sütü kokusunu içine çekiyordu. Koku alma yetisi onlarca kat artmış gibiydi. Baş döner gibi oldu.

“Nefis olmuş. Teşekkür ederim.”

Talya sürahiyi tepsiyle birlikte masanın üzerine bırakırken:

“Başka bir şey?”

Önder buzlu çayın etkisiyle gevşemişti:

“Türkçe’yi ne kadar güzel konuşuyorsun...”

“Pardon?”

Talya’nın Türkçesi burada bitiyor olmalıydı. Aynı cümleyi tekrar etmesinin anlamsız olacağını anlayınca Önder kırık dökük bir İngilizce’yle devam etti. Talya’nın da İngilizcesi çok daha iyi değildi. Ülkemizi nasıl buluyorsun, ne zaman geldin, gibi sorular sorarken İngilizce’de daha kolay senli benli olunduğunu fark ederek rahatladı. Talya da Önder’le yarı Türkçe yarı İngilizce konuşurken eğleniyor gibiydi. Bu çok doğaldı: Onu önemli biri sanıyordu. Tabii ya, Osman Bey’in çalışma odasını teslim ettiği bir yazardı. Karısını almıştı ama olsun. Bu son düşüncüyü münasebetsiz bir şaka olarak düşünmeyi tercih etti. Gerçi bu türden ahlaksız bir ticarete o anda imzasını koymaya hazırdı. Talya konuşurken Önder bakışlarını kızın ela gözlerinden ayırmamaya, paresunun altında bir çift geyik yavrusu gibi kıpırdanan göğüslerine bakmamaya özen gösteriyordu. Talya bu sırada, asıl işinin kimya mühendisliği olduğunu ama birtakım ajanslar kanalıyla banka sahibi bir Türk’e asistan olarak Eva’yla iki yıl önce buraya geldiğini, sonra adamın işlerinin bozulduğunu ve Osman Bey’in onları yanına aldığını anlatıyordu. Önder Talya’nın anlattıklarını dikkatle dinliyor, sözleri bitmeye yaklaştığında yeni bir soru ile bu diyalogu uzatmaya çalışıyordu. Arada kendinden söz etmeye de kalktı. Roman yazdığını söyledi. Bunun üzerine Talya ona önceki kitaplarını sordu. Önder bu noktada biraz gerildi. Televizyon yazarlığı yaptığını söylemek zorunda kaldı. Sonra bir sessizlik oldu. Gitmeye hazırlanıyordu ki Önder önce yaptığı buzlu çaya,

sonra da onun güzelliğine iltifat etti. Talya küçük bir kahkaha atarak teşekkür etti. Önder onun kendisini baştan çıkarmaya çalıştığı izlenimine kapılmıştı. Durmadan çok güzelsin, çok büyüleyicisin anlamına gelecek basit İngilizce sözcükler dökülüyordu ağzından. Sonra “Seni öpebilir miyim?” diye sordu. Türkçe konuşuyor olsalar böyle bir soru soramazdı. Talya duyduğu sözlerin içeriğinden emin olamadığı için tutulmuştu. Önder onun bu sessizliğini olumlu bir işaret olarak algılayarak Talya’ya sarıldı. Saldırdığını düşünmemesi için yavaşça dudaklarını dudaklarına yaklaştırdı. Onu öpmeye başladı. Dudağının sol tarafındaki ben onu bekliyordu. Talya çok kısa bir an için de olsa beklenmedik bir şekilde kendini bırakmış gibiydi. Çok sarhoş olmuş da bir türlü aylamıyormuş gibi. Yine de diliyle ağzının içine girmeye çabalamadı. Ona zarar vermekten korkar gibi zarif hareketler yapıyordu. Önder kızın ensesindeki düğümü kendini bile şaşırtan bir ustalıkla çözdü. Pareo ayaklarının dibine süzüldü. Talya’nın çıplak bedenine sarıldı. Talya’nın göğüslerini öperken bir şey oldu. Bir anahtarın kilitte dönmesi gibi bir şey. Önder o anda öpüşmeyi kısa kesip göğüslerine hamle etmesinin yanlış bir strateji olduğunu anladı ama çok geçti. Talya tüm gücüyle onu itti ve yerdeki pareosunu alıp sarındı:

“No, Önder Bey! Don’t!”

Talya başka bir şey demeden hışımla dışarı çıktı. Onu istememişti. Onu itmişti. Önder bir boşluğun içine yuvarlanmıştı. İlk aklına gelen düşünce, Gaye’yi bu kadar uzun boylu hayal etmediği olmuştu. Sonra her şeyi nasıl bu kadar yanlış yorumlamış olduğuna şaşırdı. Orada öyle sere serpe yatmasının, gelip bu odada cilveli bir sesle konuşmasının, hatta

ilk anda kendini bırakmasının anlamı neydi peki? Tamam, aralarında kültür farkı vardı ve onlar çok daha bağımsız, özgüvenleri olan kadınlardı ama yine de... Defne! Tabii ya, Talya odaya girdikten sonra Önder'den hoşlanmış; onunla konuşmaktan, Osman Bey'in çalışmalarını emanet edecek kadar önemse- diği bu çok özel konuğu ile samimiyet kurmaktan zevk almıştı. Önder'i çekici bulduğu kesindi. 'Author!' deyişindeki şaşkınlığı hatırlıyordu da... Tabii, ama sonra Defne'yi hatırlamıştı Talya. Evli olduğunu... Bir rezalete neden olmamak için onu durdur- mak zorunda kalmıştı. Önder, Defne'nin varlığının bu güzel ânı berbat ettiğini düşünüyor, kendi geçmi- şine lanetler yağdırıyordu. Ayaklarına kapanıp Def- ne'yi kalmaya zorlamış olmasaydı... diye başlayan gerçektışı düşünceler içine gömülüyordu.

Talya'yı görürüm umuduyla aşağı baktı. Havuz boştu. Osman Bey'in çalışma odasında yalnız kal- mıştı. Sürahideki çayın buzları çoktan erimişti. Tal- ya'nın yaptığı çay... Önder bedeninden yükselen keskin ter kokusunu fark edip irkildi. Küllükteki si- garaya gözü takıldı. Ağzı da leş gibi kokuyor olma- lıydı. Kahvaltıdan sonra dişlerini fırçalamamıştı. Dışbükey aynaya baktı. Şakakları ve tepesi tama- men kelleşmişti. Arkadan öne doğru tarayarak ken- dine bohem bir görüntü kazandırdığını düşündüğü saçları da dağılmıştı. Kırk yaşındaydı, çirkindi, ahla- ken düşüktü. Talya'nın ondan hoşlandığı falan yok- tu. Ona tepeden bakmıştı. Önder'in cilve sandığı alaydan başka bir şey değildi. *Author*, derken bir ka- şını havaya kaldırışını hatırladı. Açık açık dalga geç- mişti bu eciş büçüş Türk'le. Peki neden öpmesine izin vermişti? Aynadaki çirkinleşmeye devam eden görüntüsüne bakan Önder bu sorunun da -ne yazık

ki doğru- cevabını bulmuştu: Çünkü beklemiyordu. Önder onun aklının ucundan bile geçmiyordu. Talya onun böyle bir şeye kalkışacağını o kadar beklemiyordu ki şaşkınlıktan birkaç saniye donakalmıştı. Belki de uygun sözcükleri aramıştı. Ne de olsa o burada Osman Bey'in konukuydu. Yüzüne tokadı vurup gidemezdi. En fazla kapıyı çarpardı. Bu kadar basitti.

Koşarak odadan çıktı, merdivenlerden indi, kendini evin dışına attı. Dış kapıyı gürültüyle kapattı. Talya duysun istiyordu. Bir daha buraya ayak basamayacağını çok iyi biliyordu. Evine doğru yürürken şakakları zonkluyor, sıcak öğlen güneşi altında her yanından ter fışkırıyordu. Yol bitmek bilmiyordu. Sabah Defne'yle bu yoldan yürürken kendinden emin bir adamdı, oysa şimdi iğrenç biri olmuştu. İğrenç mi? İğrenç bir adam değildi, sadece durmadan kaybeden biriydi. Karşısına çıkan yol ayrımlarında hep yanlış tarafı seçen biri.

Eve girdiğinde her şeyi gözden çıkarmıştı artık. Aslında her şeyi çoktan kaybetmişti. Defne'yi, Osman Bey'i, Talya'yı... Hepsi Defne'nin yüzündendi. Onu günlerdir yatağınaalmayan Defne'ydi. Cinselliği bir ceza olarak kullanıyordu. O da bir intikam aracı olarak kullanmaya çalışmıştı işte. Bir yandan soyunuyor, bir yandan da söyleniyordu. Soğuk bir duş yapacaktı. Deliliğin en güzel tedavisi. O anda gözünün önüne Talya'nın çıplak bedeni geldi. Göğüslerini öpmüştü. Kalçalarından kavramıştı. Ellerinin belleğinde, Talya'nın -şaşırtıcı bir şekilde Defne'ninkinden daha gevşek olan- poposu canlandı. Ne kadar da güzeldi... Duşun altında bir süre kendini tatmin etti. Hayallerinde Talya sevişmeyi uzatması için ona yalvarıyordu.

Tüm kirli sıvılarla birlikte zihnini de boşaltmış şekilde çalışma masasının başına döndü. Sandalyeyi sol tarafa koydu. Havuzlu köşk görüş alanına girsin istemiyordu. Rüzgâr çanları nefeslerini tutmuş onu izliyorlardı. Cebinden çıkardığı kâğıdı ve yosun parçasını masanın üzerine bıraktı. Yılanlı Şeyh ile çoban kayalıkları arasında bir ilişki varmış gibi gözünü dikmiş bu nesneye bakıyordu. Defterini açtı.

< Acı >

İnsanın bir anda kendisinin ne mal olduğunu fark etmesidir. Her zaman zihninin derinliklerinde duran gerçekle yüz yüze gelmesidir. Düşmanlarının söylediklerinin aslında ne kadar doğru olduğunu anlamasıdır. Düzeltilmesi olanaksız hatalar yaptıktan sonra duyduğu pişmanlıktır. Kötülüğün insanı yalnızlaştırdığını idrak etmektir. Zayıflıklarının onu ele geçirip çiğ çiğ yemesidir.

Yazmak iyi geliyordu. Dikkati başka yönlere dağılıyor, sözcüklerin ve cümlelerin yapılarını düşünmek onu asıl meselesinden uzaklaştırıyordu. Bir sigara sararak insanın zaaflarının onu nasıl 'çiğ çiğ yiyebileceğini' hayal etmeye çalıştı. Birazdan romanının yeni bölümünü yazmaya başlayacaktı. Ancak bu öğleden sonra yaşadıkları nedeniyle yorgundu. Romanın durdurulmuş zamanında Gaye'nin yanında yatarak bekliyordu. Biraz daha bekleyebilirdi.

Sigarasından derin bir nefes alıp içinde tuttu. Ciğerlerindeki nikotin ılık hızıyla kanına karıştı ve aynı hızla beynindeki bölgeleri uyardı. Temel Reis'in ıspanaklı kas güçlendirme sürecini hatırlatan bir şey vardı bu deneyimde. Nefesini bırakırken içinin

ezildiğini hissetti. Ne olmuştu? Neden her şey denetiminden çıkmıştı?

Başa dönerek düşünmeye karar verdi. Defne'nin içinde bulunduğu yatın görüneceği yöne doğru bakıyordu. Güneş ışınları eğilmeye başlamıştı. Günübirlik gelmiş tekneler Keklik Koyu'nu terk etmeye hazırlanıyorlardı. Sarı kafalı bir grup yabancı çocuğun sesleri vadide çınlıyordu. Ne dedikleri anlaşılmıyordu. Büyük bir binaya benzettiği belleğinin koridorlarına döndü. Çok geçmişe değil, son dönem kayıtlarına bakması gerekiyordu. Son dönem yaşadıkları, çocukluk anıları gibi belirli odalara henüz yerleştirilip sınıflandırılmamışlardı. Binanın giriş katındaki lobiye benzer yerde sıralarının gelmesini bekliyorlardı. Kayıt masasının önü her zamanki gibi kalabalıktı. Önder başka zamanlarda bu girişi kullanmazdı. Burası yeni gelen anıları depolamak üzere çalışan bir birimdi. O genellikle bu otel-depo-hastane karışımı yapının arka kapılarından birinden içeriye süzülür, uzak geçmişinde yaşadıklarının saklandığı odaları arardı. Ama bu sefer işi aceleydi. O nedenle lobiden başlaması gerekiyordu.

Mahşer yeri gibi kalabalık olan kayıt masasının en önünde içinde Talya'nın yer aldığı anlar peş peşe dizilmişlerdi. Durmadan '*No, Önder Bey! Don't!*' diye tekrarlayan Talya'nın pareosuna sarınmış halinin hemen arkasında gözlerini iri iri açmış, Önder'in zaman kazanmak için anlattığı saçmalıkları dinleyen hali; sonra, yine pareolu ve elinde tepsiyle buzlu çayı getirdiği an; ardından da onu havuzun kenarında güneşlenirken gördüğü an... Bunlardan bazıları kayıt kuyruğunda beklerken solmaya başlamıştı bile. '*No, Önder Bey! Don't!*' diyen Talya'lı an ise git-tikçe parlak bir hale gelerek en iyi odalardan birine

yerleşeceğini belli ediyordu. Bu Talya olayının anıları belli ki kayıt işlerini altüst etmişti. Gündelik rutin içinde anıları sınıflandırmaya çalışan memurlar daha önceden kuyrukta olan Defne’li, Osman Bey’li anıları bir tarafa bırakmış onunla uğraşıyorlardı. Önder lobide solmaya başlamış anıların arasında dolaşırken birilerinin ona yardım etmesi gerektiğini düşündü. İçinde Osman Bey’le Defne’nin olduğu anıları, üzerinde ‘Havuzlu Köşk Bölümüne Gider’ yazılı merdivene doğru yönlendirmeye çalışan görevlinin omzuna dokundu. Üniformalı adam yüzünü döndüğünde onun Teşvikiye’deki gözlük satıcısı olduğunu hatırladı Önder. Sonra buna şaşırmadı. Burası onun belleğiydi. Her şeyin bir başka şeyi hatırlatması kadar doğal bir şey olamazdı. Adam hemen şikâyete başladı:

“Bu anılar zorluk çıkarıyor müdürüm. İçinde Defne Hanım’ın bulunduğu anılar Havuzlu Köşk Bölümü’ne gitmek istemiyorlar. Yedinci katta sadece onlara ait olan bölüme gitmekte ısrar ediyorlar.”

Önder iskambil kâğıtları gibi iki boyutlu anı parçalarına baktı: sabah kahvaltıda Defne’yle kavga etmelerine ilişkin sahneler. Çok sıkıcıydılar.

“Nereye gitmek istiyorlarsa oraya götür sen de!”

Adam bozulmuş bir yüz ifadesiyle Önder’e si-tem etmeye başladı:

“Ama Önder Bey, son günlerde her şey çığrından çıktı. Havuzlu köşk davetinden beri her şey arapsaçına döndü. Ondan önce çok rahattık. Evinize ait önemsiz gündelik anılar geliyor ve onları çabucak solacakları için bir süre lobide bekletiyorduk, dayanabilenleri en üst kattaki boş odalara yerleştiriyorduk. Ama sonra birdenbire kalabalıklaşmaya başladı burası. Önce havuzlu köşk için bir oda açtık,

yetmedi, Osman Bey için ayrı, şimdi de hizmetçileri için ayrı...”

Önder hizmetçi lafını duyunca biraz bozuldu ama belli etmedi. Talya’dan böyle söz edilmesi hoşuna gitmemişti.

“Beni o davet gecesinin bulunduğu bölüme götürebilir misin?”

Adam ellerini iki yana açarak,

“O gecenin hangi ânına? O kadar çok kayıt var ki o geceye dair... Hangi an?” diye sordu.

Önder gözlük satıcısının herhangi bir yorum yapacağından çekinerek kısa bir süre tereddüt etti. Sonra,

“Defne’yle ilgili olanlara...” dedi.

Adam bu daraltmayı çok da yeterli bulmamıştı ama sesini çıkarmadı. Asansöre bindiler. Kumanda düğmeleri olmayan garip bir asansördü bu. Önder neden daha önce bu asansörü kullanmadığını düşünürken adam cevap verdi:

“Yeni yapıldı. Son zamanlarda eklenen katlara ulaşmak için.”

Adamın sözleri biter bitmez asansörün kapısı açıldı ve Önder kendini o gecenin Defne’li anların içinde buldu. Beyaz elbisesi içinde Defne’nin davet-teki duruşları, ay ışığında eve dönüş sırasında ağacın altında durakladıkları anlar ve en sonunda verandadaki halleri. Bunlar gerçekten de iç açıcı değildi. Önder gerçekte olduğundan çok daha iri çıkmıştı bu resimlerde. Defne’ye saldırdığı, onu ortancaların gölgesine yıktığı anlar... Ortancaların ardında görünen karanlık kapının eski çocukluk anılarına bir geçit olduğunu hemen anladı. Bu kavrayış ânında başka şeyler de düşünecekti ancak babasının sesini duydu:

“Kendini toparlamalısın oğlum. Kırk yaşına gel-
din, yaptığın hareketlere bak.”

Önder Defne'nin yüzündeki acı dolu ifadeyi he-
nüz zihninden silmemişti ki verandada masanın ba-
şında olduğunu ve babasının tüm canlılığıyla karşı-
sındaki sandalyede oturduğunu fark etti. Güneş ba-
basının arkasında parladığı için gözü kamaşıyor, yü-
zünü tam olarak göremiyor ama yine de karşısın-
daki gölgenin babası olduğunu anlayabiliyordu. Önder
hem babasının artık yaşayanlar dünyasında olma-
dığını hatırlayarak derin bir üzüntüye kapıldı hem
de onu böyle güçlü ve sağlıklı bir şekilde karşısında
gördüğü için sevindi. Aynı anda da öfkelen-
di. Bu öf-
kenin kimyasal bileşenleri Defne'ye kızdığı zaman
hissettiklerine çok benziyordu. Yaşadığı hayatın bu
şekilde olmasının tüm sorumluluğunun kendisine
değil ona ait olduğunu, bu hale gelmesinin ardında
onu zorlamasının yattığını, böyle bir baba olmasaydı
kendisinin de çok farklı biri olacağını söylemek ge-
çiyordu içinden. Ancak babası o anda bir hayalet ol-
duğu için bu düşüncelerini açık bir biçimde duyuy-
ordu.

“Yanılıyorsun oğlum. Herkesin yaşadıklarının
sorumluluğu kendisine aittir. Ben nasıl ki anneden
sonra... geri kalan yirmi yılını yalnız başıma ta-
mamladığım için kimseyi suçlamıyorsam sen de
kendinden başka sorumlu arama. Önce durumla
yüzleşmelisin. Görüyorum ki benim yolumu terk
edip kayboldun. Kendini bir yazar olduğuna inan-
dırdın. Tamam. Buraya kadar tamam. Peki ama son-
ra neden saldırganlaştın? Kadınlarla alıp veremedi-
ğin nedir?”

Önder cevap vermiyordu. Söyleyebileceği bir
şey yoktu. Babası haksızdı, bunu biliyordu sadece.

Ona gününü gösterecekti. Önder'i ve Önder'in dünyasını hiçbir zaman ciddiye almamıştı. Oysa o babası için fizikçi olmaya bile çabalamış, kendisi için yazılmamış senaryolarda figürasyon yapmaya çabalamıştı. Babası bu olumsuz düşünceleri algılamıştı. Derin bir nefes aldı:

“Bak oğlum. Durumun hiç parlak değil. Beni mezarımdan kaldırıp buraya oturtup akıl danıştığına göre durumun sandığından da kötü. Yapman gereken aslında çok basit: iyi bir insan olmaya çabala-man. Aşırılıktan kaçın, dürüst ol ve önce Defne'ye git, her şeyi itiraf et. Onu tekrar kazanmaya çalış. O senin hayatındaki tek doğru şey.”

Önder hırsla ayağa kalktı.

Hangisinin önce olduğunu hiçbir aletin ölçemeyeceği bir zaman aralığında: Önder ayağa kalkmış-tı-babası kayıplara karışmıştı-Osman Bey'in yatı koya girmişti.

Önder'in sakinleşmek için bir kadeh bir şey iç-meye ihtiyacı vardı. Bir yandan Talya'nın her şeyi sır olarak saklaması için dua ediyor, bir yandan da 'Baba sen karışma, bu benim hayatım!' diye mırıldanıyordu.

9

Yerde yatıyorduk. Gözlerim açıktı. Gaye'nin ince bir uykunun içinde olduğunu hissedebiliyordum. Bar olarak kullandığımız sehpanın üzerindeki mum sona yaklaştığı için beklenmedik parlamalarla can çekişiyordu. Açık olan pencereden içeri dolan rüzgârla tüller uçuşuyor, ortama olağandışı bir görünüm kazandırıyordu. Çıplaktık. Az önce İzzet'i aldatmıştık. Bu düşünceyi tüm gücümle zihnimden uzaklaştırmaya çalışıyor ancak her geçen dakika biraz daha tükeniyordum. Yedi ana günahtan birini işlemiştim. Sırada ötekiler mi vardı? Kutsal Kitap, *te-killâ shot* köpükleriyle yapış yapış olmuş masanın üzerinde unutulmuştu. Üşümeye başlamıştım. Gaye'ye sarıldım. Bedenim onun duruşuna uyum sağladı.

Kalp atışlarını hissediyordum. Yaşıyordu. Zihnimin içindeki bir göz evin tavanından bizi izliyordu. Alacakaranlıkta denizatları gibi birbirine dolanmış

bir kadın ve bir erkek... Zihin gözüm bir kademe daha yükselerek evin dışından, Ferah Apartmanı'nın üzerinden bakmaya başladı. Evin duvarları saydamlaşmış, yerdeki yatışımızın görülmesine izin veriyordu. Apartmanın damında sabahı bekleyen martı kalabalığına sezdirmeden biraz daha yukarı çıktım. Önce İstanbul'un tamamını, daha sonra Anadolu'yu, sonra tüm kıtaları görebileceğim bir yüksekliğe... Yine de bu evin içi, Gaye ve benim çıplaklığımız görünüyordu. Dünyanın parlak mavi bir bilye kadar küçüldüğü yere kadar uzaklaştığımda bile kendimi görebiliyordum. Şu koskoca evrende birine sarılarak boşluğa düşmemeye çalışan nokta kadar küçük bir canlı olduğumu hissedince yüreğim burkuldu. Ardından endişeli sorular akın etmeye başladı. Bundan sonra ne olacaktı? Bu gecenin anlamı neydi? Gaye İzzet'i terk edecek miydi? Nasıl bir gerekçe öne sürecekti? Örneğin bu gece yaşadıklarımızı İzzet'e anlatacak mıydı? Yoksa her şeyi benim mi itiraf etmem gerekecekti? Başlangıçta çok kolay olacağını düşündüğüm ne varsa şimdi çözülmesi olanaksız sorunlara dönüşmüştü. Kafamın içinde döndürdüğüm endişeler birbirine dolandıkça yeni korkular ürüyordu: Belki de bu Gaye için bir gecelik bir şeydi... Belki de sabah kalkınca dün gece hiçbir şey olmadı, biraz içkiliydik hepsi bu, tamam mı Önder'cim diyecek ve sonra da gidip İzzet'li hayatına devam edecekti. Böyle bir kadın mıydı Gaye? Böylesine güvenilmez... Cevdet Bey'in yarım kalan uyarı konuşması çınliyordu kulaklarımda. Ya Cevdet Bey duysaydı bu yaptıklarımızı? Daha dün gece sofrasına oturttuğu adamın böylesine alçakça davranması anlaşılır bir şey miydi? Gaye gözlerini açmadan bana doğru döndü.

Can çekişen mum da sönünce her yer biraz daha karardı. Gaye'nin çilekli dondurma rengindeki memebaşları karanlıkta ışıldıyordu. Elim yumuşak poposunun üzerinde vahşi bir hayvanın av sonrası huzuruyla dinleniyordu. Gaye iyice göğsüme yaslandı. Bacağımı bacaklarının arasında sıkıştırdı. Gözleri kapalıydı. Uyuyor muydu? Galiba. Belki de her şeyi sabaha ertelemişti. Bilmiyordum. Daha önce zina yapmamıştım ki. Ama onlar evli değillerdi! Bu duruma da zina denemezdi. Gaye'nin omzundaki çiçek aşısı izini okşarken yine de pişman değilim, diye düşünüyordum. Başa dönsek yine böyle davranırdım. Her şeye rağmen ona âşık olmuştum. Gaye'ye kafede söylediklerimden güç almaya çalışıyordum: Aşk beklenmedik bir anda çıkar insanın karşısına. Çoğunlukla bunun farkına varmayız. Ben bu sefer yakalamıştım. Aşktı bu. Değil mi? Hiçbir şeye karar veremiyordum. Hiçbir plan yapamıyordum. Gözlerimi kapatıp uyumaya çalıştım. Gözümün önünde hayali bir Doğu'nun gizemli çölleri uzanıp gidiyordu. Her vaha bir seraptı ve her serabın içinde Gaye bana aşkı sunuyordu.

Aniden evin içi telefonun sesiyle çınlamaya başladı. Telaşla yerimizden fırladık.

"Alo? İzzet! Ne oldu? Ne? Evet burada... Ne oldu ama? Tamam, veriyorum."

Gaye telefonu bana doğru uzatırken hâlâ giyinmeye çalışıyordum. Gömleğimin düğmelerini iliklerken İzzet'e bu kadar saat (sahi saat kaç olmuştu?) burada ne yaptığımı anlatacak mantıklı cümleler bulmaya çalışıyordum:

"Alo İzzet?"

"Önder, hemen gelebilir misin? Babamı gözaltına aldılar. Bir şeyler yapmamız lazım."

İzzet'le konuşmaya kendimi hazırlamak için hiç zamanım olmamıştı. Planlarıma göre mümkünse hiç karşılaşmayacaktık. Öyle umuyordum. Oysa şimdi İzzet telefonda korkunç şeyler söylüyordu. Durmadan konuşuyordu.

“Ne? Cevdet Amca'yı polisler mi aldı?”

“Evet. Biraz önce geldiler. Alıp götürdüler. Ben de şimdi arabadayım, arkalarından gidiyorum.”

“Tamam, ben hemen çıkıyorum. Nereye gele-yim?”

“Bilmiyorum Önder. Bilmiyorum. Ben onları ta-kipteyim. Sahil yolundayız. Bekle. Vardığımızda tekrar arayacağım. Gaye çıkmasın. Sen yalnız gel. Utanç verici, of Allahım!”

“Peki bir şey demediler mi? Suçu neymiş?”

“Off, of. Önder Gaye'ye belli etme n'olur: ırza te-cavüz ve ölüme sebebiyet vermek. İnanamıyorum. Şimdi kapıyorum, birazdan tekrar ararım.”

Ben de inanamıyordum. Gaye soru dolu gözler-le bana bakıyordu.

“Bir alacak meselesi...”

Son anda bunu uydurabilmişim. İzzet, Gaye'ye belli etme demişti. Ne yapıyordum böyle? Az önce yan yana yatan iki âşık değilmişiz de, o hâlâ İzzet'in evleneceği kadınmış gibi uzak uzak konuşuyordum. Yalan söylüyordum. Bu filmin kötü adamı meğer Cevdet Bey'miş, diye bir düşünce, karanlığın içinde parladı ve söndü. Böyle şeyler düşünmemeliydim. En iyisi Gaye'ye her şeyi anlatmaktı.

“Alacak meselesi değil. İzzet sana söylememi is-temedi. Babası...”

Cümleyi tamamlamadan önce yutkundum. Bu bir kâbustu. Evet, vicdan azabı duyduğum için uy-kumda böyle korkunç rüyalar görüyordum. Biraz-

dan da Cevdet Bey'e dönüşecek, ardından da idam edilecektim... Gaye sinirlendiğini saklama gereği duymadan bağırdı:

"Ne olmuş Önder, anlatsana!"

Gaye'nin sesi bunun bir rüya olmadığını söylüyordu.

"Şey... Babası tecavüz suçundan göz altına alınmış."

"Ne? Kime?"

"Bilmiyorum. Soramadım. İzzet de bilmiyordu galiba. Dehşet içindeydi. Polislerin arabasını takip ediyormuş. Birazdan arayacak."

Gaye başını iki yana sallıyordu:

"Doğru olamaz. İftiradır. Biz bir kere karşılaştık ama asla öyle birine benzemiyordu. Değil mi Önder? Sen tanıyorsun babasını..."

"Evet, yıllardır tanıyorum. Mümkün değil... yani... imkânsız."

Ama içimden bir ses her şeyin çok farklı olabileceğini söylüyordu. Kanıtsa: işte ben! Az önce İzzet'in sevgilisiyle şu halının üzerinde...

Gaye acele acele konuşmaya başladı:

"Tamam. O zaman bir plan yapmalıyız. Sen birazdan İzzet'in yanına gidersin. Sabaha bırakırlar zaten babasını. Bir yanlışlık olmuştur, mutlaka..."

Sesi buz gibi çıkıyordu.

"Sonra... evet, öteki meseleyi sonra konuşuruz."

Öteki mesele, bu gece yaşadıklarımızdı. Bu söz içimde bir yerlere battı. Mesele... Şimdiden halledilmesi gereken bir mesele olmuştuk. Birkaç saat önceki kendinden emin ve çekici kadını özlüyordum. Gaye ise buz gibi sesiyle konuşmaya devam ediyordu:

"Ben hallederim. Sen şimdi onun yanına gider-

sin. Zaten beni istemedi. Babası çıkana kadar destek ol. Neden benden saklıyor ki?”

Sesindeki uzaklığı fark etmemek mümkün değildi. Kendimi avutmaya çalıştım: Mantıklı düşünemediği her halinden belli oluyordu. Sayıklar gibi konuşuyordu. Benim de gerginlikten midem bulanıyordu. O kadar içmiştik ki... Aslında ikimiz de hâlâ sarhoştuk.

“Senden utanmış olmalı. Her neyse... Bak ne diyeceğim: Önce koyu birer kahve içelim. Sonra telefon ettiğinde ben giderim. Sonrasını... sonra düşünürüz.”

Birlikte mutfığa gittik. Suyun kaynamasını beklerken, arada sırada ağızımızdan ‘inanamıyorum’, ‘kesin iftiradır’ gibi yarım cümleler çıkıyordu. İkimiz de çok sarsılmıştık. Birbirimizin çekimine kapılmış, bir şeyler yaşamıştık; tamam, belki yanlıştı ama bu kadar büyük bir cezayı yine de hak etmiyorduk. Belki de ediyorduk. Ama aslında en büyük ceza İzzet’e verilmişti. Üstelik hiçbir suçu yoktu. Aynı anda hem babasını, hem de sevgilisini kaybetmişti.

Kahvelerimizi mutfakta içmeye başladık. Gaye benimle göz göze gelmiyordu. Yüzüme bakamıyordu. Böyle bir şeyi İzzet’e yaptığı için pişman mıydı? Kendini kötü hissediyordu. Bu apaçık görünüyordu. Beni değil doğal olarak İzzet’i düşünüyordu. Bana bir söz vermemişi ki. Bir kez yaşanmış olan hiç yaşanmamış sayılabilirdi. Aydınlanmaya başlamıştım: Aslında tek kaybeden bendim. Tabii... Bu İzzet için geçici bir felaketti. Boş yere ortalığı ayağa kaldırıyordu. Basit bir yanlışlık vardı ortada. Nasılsa Cevdet Bey’in suçsuzluğu kanıtlanacak ve evine dönecekti. Ama bu süre içinde Gaye İzzet’ten ayrılmayı

erteleyecek, üstelik aşkımızın başladığı geceyi hep bu kâbus atmosferinde hatırlayacağı için bir süre sonra benimle birlikte olmak gibi bir düşünceyi aklından geçirmiş olduğuna bile şaşar hale gelecek, sarhoşluk ânında yaşanmış yanlış bir şey olarak belleğinin derinliklerine gömecek, İzzet'le yaşamına kaldığı yerden devam edecekti. Bana düşen elbette çekip gitmek olacaktı. Tuhaftı, ama babasının başına gelen bu talihsiz olay Gaye'yi kaybetmesine engel olacaktı. İki yanlış bazen bir doğruya götürebilirdi insanı.

Telefon çaldığında hemen açtım. İzzet acele acele durumu bildiriyordu: Polisler karakolda beklemesine gerek olmadığını, soruşturma tamamlanınca babasını serbest bırakacaklarını söyleyip onu ikna etmişlerdi. Eve dönüyordu. Ayrıntıları sonra anlatırım, dedi. Hemen eve geliyorum, deyip telefonu kapattı.

Gaye'ye konuştuklarımızı özetledim. Sesimin tonundan benim de kendimi çok kötü hissettiğimi anlamıştı. Onu bir daha göremeyeceğimden emin bir halde elimi kapıya uzattığımda koşarak gelip bana sarıldı:

“Her şey çok güzeldi. Hiçbir şey bunu bozamayacak. Tamam mı? Her şey yoluna girecek.”

Az önce kapıldığım karamsar düşünceleri bir çırpıda silen bu basit cümleleri kalbimin üzerine bir muska gibi yazdım. Güzel sözler aramakla zaman kaybetmek istemedim:

“Gaye, neden bilmiyorum ama sana âşık oldum. İlk karşılaştığımız an. Böyle biri değilim, ben aslında... ama böyle bir hikâye oldu bizimkisi... Karanlık.”

Sözümü keserek acı bir alayla benim cümlemle

beni vurdu:

“Aşk karanlık bir şeydir.”

Onu öpmeye cesaret edemedim. Ağır ağır merdivenlerden inmeye başladım. Saatler önce bu merdivenleri müzikal film kahramanı olarak çıkan ben, şimdi bir kara-filmin tekinsiz figüranı olarak iniyordum. Başrolde olduğumu sanırken şimdi başkasının hikâyesinde yan karakterlerden biri olmuştum. Yaşayacağı kaderin gereklerini yapan zavallı bir adam. İzzet’le hiç karşılaşmasaydım... Evet, bu olasılık da vardı ve bu olasılığın yaratacağı evrende ben masum biri olarak hayatıma devam ediyor olacaktım. Evde yazıyor olacaktım. Babamın masasında, yeni bir düzen vermeye başladığım kitaplığın önünde *İkinci Hayatlar* projesi üzerinde çalışıyor olacaktım. Olacaktım... İyi biri olacaktım. Ama işte Yeraltı Tanrısı Hades... O sırada merdiven otomatiği bu zavallı yolcunun artık zemin kata inmiş olduğunu varsayarak söndü. Karanlıkta donakaldım. Kör gözlerimi sağa sola çevirip elektrik düğmesini aradım. Hiçbir şey görünmüyordu. El yordamıyla duvarları yoklamaya başladım. Pürtüklü serin yüzey güven vermiyordu. Her an yanlışlıkla başka bir kapının ziline dokunabilirdim. Bu karanlık gecede böyle bir şey olması son derece doğaldı. Ceplerimi araştırmaya başladım. Boşuna. Çakmağımı Gaye’de unutmuştum. Bu bir başka kötü işaretti. Suç mahallinde delil bıraktığını sonradan fark eden bir katil gibi titredim. Ardından kaderime boyun eğip tırabzana tutunarak basamakları yavaş yavaş inmeye başladım. İki katı daha bu şekilde indim. Prensesin yaşadığı kuleye kolayca tırmanmıştım ama şimdi her şey tersine dönmüştü: Karanlık bir kuyunun içinden çıkmaya çalışıyordum.

Siyah demir kapıyı açıp derin bir nefes aldım. Sonra da arkama bakmadan hızlı adımlarla yürüdüm. Yollar şaşırtıcı derecede kalabalıktı. Saatime baktığımda henüz bir buçuk olduğunu gördüm. Cumartesi gece yarısı hayat bu semtlerde hız kazanırdı. Güçbela bir taksi buldum.

Gece hayatını yaşamak için arabalarına dolmuş insanları boş gözlerle izlerken bir yandan da yarını, ondan sonraki yarını, olabilecek olayları düşünüyordum. Kurduğum denklemlerde Gaye'yi hep sabit alıyor, diğer değişkenlerin varacağı noktaları hesaplamaya çalışıyordum. Her şeyi aklımın içinden yaşayıp bitiriyorum. Bu bir tür korunma stratejisidir, derdi babam olsa. *Organizma* (benden söz ediyor) *kendini olası tehlikelere karşı uyanık tutmak ister, önceden kurgular yapar, hayal eder. Gece-leri de durmaz, düşlerinde üç boyutlu, hatta zaman duygusunun benzetimini de eklersek dört boyutlu bir biçimde alıştırmasını yapar. İşte her şeyin bir açıklaması var.* Var baba. Ben basit bir organizmayım. Bir organlar topluluğu. Bir krallık. Ne krallığı, bir imparatorluk. Dokular, kaslar, damarlar ve hücreler topluluğu. Yüzde yetmiş su olan bir varlık. Hiçbir zaman kabullenemedim sulu biri olmayı. Böyle der miyim hiç? Bu tür esprileri babama yapamazdım. Onun odasına girdiğim andan itibaren mizah duygusu tamamen biterdi. Belki de eksiği oydu babamın. Neşeli biri sayılmazdı. Hayır, yanlış oldu. Neşelenirdi. Ama onu güldüren olaylar genellikle benim aklımın ermediği şeylerdi.

Aklımı dağıtmayı başardığım bir anda taksi sürücüsü kendi kendine konuşmaya başladı. Eliyle ön camın dışında bir yerleri işaret ediyor, birlikte izlemekte olduğumuz bir film üzerine yaptığı yorumla-

ra katılmamı bekler gibi birbiri ardına soru cümleleri kuruyordu. İstedğim bir yerinden konuşmaya girebilirdim. Söze katılmaya niyetim yoktu ama yine de onu onayladığımı belirten sesler çıkardım. Sürücü bu tavrımı bir sohbetin başlangıcı olarak düşünmüş olacak ki anlatmaya başladı:

“Ben kardeş mağduruyum beyefendi. Gerçekten... Ne geldiyse başıma kardeşimin yüzünden geldi. Serseri, üçkâğıtçı, tembel, dolandırıcı ve ahlaksız. Benim böyle bir kardeşim var. Benim iki yıl öncesine kadar bir şarküterim, bir de çalıştırdığım taksim vardı. Durumum iyi sayılırdı. Şimdiki halime kıyasla krallar gibiydim. Kardeşim askerden döner dönmez yanıma yerleşti, serseriliğe başladı. Şarküteride iş verdim, kasayı soydu, âlemlerde yedi. Taksiye koydum, kaza yaptı. Zarar, hep zarar.. Bir ara kumarda para kaptırmış, adamlar kapımıza dayandı... Onlarla mücadele. Hep para. Hep para. Sonra geldi bu bir gün, takım elbise falan, bir mahcup... Evlenmeye karar vermiş. Tövbe etmiş. Namaza başlamış. Dini bütün bir kız bulmuş. İşin foyası sonra meydana çıktı. Benzin istasyonları işi yapan bir tarikataya girmiş. Kız şeyhin tek kızymış.”

İşte bu, dedim içimden, gerçek yaşam hikâyeleri böyle. İhtiras, mafya, aşk, tarikat, para... Her şey var. Gerçek hayat dediğin böyle olmalı. Bu düşüş hikâyesini her gece bıkip usanmadan müşterilere anlatan mağdur sürücü sözlerine devam etti:

“Tarikat basıldı. Rezillik. Televizyonlarda falan. Hapisten zor kurtuldu. Sonra öyle bir oyun etti ki bana. Ah kafam ah.”

Acaba İzzet de birkaç yıl sonra bu gece yaşadıklarını böyle mi anlatacaktı? Benden böyle mi söz edecekti? Şimdi evinde çaresizlik içinde bekleyen

İzzet her şeyi öğrendikten sonra benden nefret edecekti. O anda aklıma korkunç bir şey geldi: İzzet'le yıllardır görüşmüyorduk ve dün tesadüfen karşılaşmıştık. Bugün başına gelen felakette yanına çağırdığı ilk kişinin ben olması ne anlama geliyordu? Benden başka arkadaşı, dostu yok muydu?

“Ortak olduk bununla. İkinci el araba alım satım işi kurduk. Ben sermayeyi koymak için dükkânı, of of, ipotek yaptım. Arabaları bizimkisi bulacak. Bir baktım acayip lüks arabalar getiriyor. Mercedesler, BMW'ler... Sonra çıktı ipliği pazara eşşoğlunun. Kaçak arabaymış bunlar. Herif bizi yaktı mı! Üç yıl hapis yattık. Neyse, af çıktı da yakayı sıyırdık. Ama dükkân falan gitti tabii.”

Dayanamamıştım:

“Şimdi nerede kardeşiniz?”

“Boynu altında kalsın. Bir gemide iş buldu, defoldu gitti. Denizaşırı taşıma yapıyorlar. Oralardan bir zararı dokunmasa diye dua ediyorum. Şu elimde kalan taksiyle evi geçindirmeye çalışıyorum. Her şey gitti. Koskoca dükkân gitti beyefendi. Ocağımı söndürdü. Kızın bile kısmetini kapattı uğursuz. Birileri talip oluyor önce; sonra bir araştırma yapıyorlar, karanlık bu aile deyip istemekten vazgeçiyorlar. Kız bunalıma girdi.”

Adamın anlattıkları *İkinci Hayatlar* projesine uygun bir hikâye olabilirdi. Gerçi böyle bir hikâyeyi anlatacaksam bir numara daha yapmam gerekirdi. Bu serseri kardeşin yarattığı trajik sorunları sıradanlıktan kurtarmak için, kitap bittiğinde okurun ilgisini çekecek bir şey: Örneğin, hikâyenin finalinde bunları anlatan sürücünün o serseri kardeşin kendisi olduğu anlaşılırdı. Yürüyen bir felaket olduğunu ağbisinin ağzından anlatarak aslında bir tür bedel

ödeyen bir kahramana dönüşürdü kardeş. Sürücüye alıcı gözüyle baktım. Yalan söyleme olasılığı yok gibi görünüyordu. Gerçekten de ağbi olan oydu. Mağdur olan oydu. Genç bir Kızılderilinin söyleyeceği gibi, gerçek hayat sıkıcıydı.

Sitenin önüne geldiğimizde taksici hâlâ kardeşine lanet okuyordu. Onu dertleriyle baş başa bırakıp başka bir karanlık hikâyenin içine adım attım. İzzet pencerede beni bekliyordu.

Asansörde çok büyük bir hata yapmış olduğumu fark ettim. Boynum fena halde kızarmıştı. Gaye'nin bileziği tahminimden daha fazla tahriş gücüne sahipmiş. Ya üzerime sinmiş olan kokusu? Bunu algılamaması mümkün müydü? Asansör dördüncü kata yaklaşırken sıkıntıyla terlemeye başlamıştım. Artık her şey için çok geçti. Asansörden çıktığımda İzzet kapının önünde ceset gibi bitkin beni bekliyordu.

“İzzet, neler oluyor?”

“Önder, felaket! Çok fena. Geç içeri...”

İçeri girdiğimde evin tanıdık kokusunda kimi yabancı ve uğursuz bileşenler algıladım. Salona geçtik. İkimiz de ayaktaydık. İzzet yerinde duramıyordu. Onu sakinleştirmem gerekiyordu.

“Çok fena. Çok. Kalbi de var biliyorsun. Yüreğine inecek... Karakol köşelerinde ölecek. Ona işken-ce yaparlar mı?”

Denetimi ele almam gerekiyordu. Filmlerden öğrendiğim iyi niyetli yardımcı erkek oyuncularını taklit ederek,

“İzzet önce bir sakın ol. Geç şuraya otur. Şu kravatını çıkar,” dedim.

İzzet iş yemeğinden döndüğü kıyafet içinde donup kalmıştı. Gömleğinin sol tarafı pantolonundan

dışarı çıkmıştı. Fermuarının üzerinde geniş bir leke oluşmuştu. Tuvaletten aceleyle çıkmış olduğu belli oluyordu. Sarkık yanakları, kırılmış saçları onu olduğundan çok daha yaşlı gösteriyordu. Ona acımaya başlayacaktım ki şimdi bunun sırası değildi:

“Her şeyi en başından, yavaş yavaş anlatmaya başla. Ama dur... önce bir kendini toparla.”

Hemen mutfağa gidip iki su bardağının içine bol buz doldurdum. İçki barı olarak kullandıkları camlı dolaptan bir şişe viskiyi kapıp İzzet’in yanına döndüm:

“Önce konuşmadan şunu iç.”

İzzet çok susamış biri gibi bardağı sonuna kadar içti. Uzattığım sigarayı ağzına yerleştirirken,

“Tamam. Şimdi yavaş yavaş başla anlatmaya,” dedim.

“Akşam, biliyorsun İngilizlerle yemekteydim. Döndüğümde babam her zamanki gibi televizyonun karşısında uyukluyordu. Tam ceketimi çıkarıyordum ki kapı çalındı. Bir an sen geldin sandım. Neden... Neyse, kapıyı açtığımda iki adam önce polis olduklarını söylediler, sonra da babamı sordular.”

“Kimliklerini gösterdiler mi?”

“Hayır, ama her hallerinden sivil polis oldukları belliydi. Her neyse... Babama seslendim. O da, hayırdır, diyerek geldi, adamlara ne olduğunu sordu. Önce, bir olay için ifadenize başvuracağız, bizimle karakola kadar gelmeniz gerekli, dediler. Babam üzerine bir şeyler giymek için içeri gittiğinde, ben üsteledim. Oğluyum, dedim, bu saatte nasıl bir ifade bu, falan diye sordum kibarlığı elden bırakmadan. Adamlardan kara suratlı olanı iğrenir gibi ‘ırza tecavüz ve ölüme sebebiyet verme’ dedi. Başka da bir şey demedi. O sırada babam geldi. Birlikte asansöre

doğru giderlerken, ben de geliyorum, dedim ve arabanın anahtarlarını aldım. Ama onlar gerek yok, deyip çat diye kapattılar asansörün kapısını. Babamı bir daha göremeyecekmişim gibi bir duyguya kapıldım. Koşarak merdivenlerden indim. Peşlerine takıldım. Yolda delirecek gibi oldum. Birilerini arayıp yardım istemeliydim. İstekileri ararsam bu olayın duyulacağını düşündüm. Sonra saate baktım, henüz çok geç değildi. Senin hâlâ Gaye’de olabileceğini düşünüp aradım. Ona bir şey belli etmedin değil mi?”

İşte bu kadar basitti: Henüz Gaye’nin evinde konukluğun normal sınırları içindeymişim İzzet’e göre. Midemden keskin bir asit dalgası gırtlığıma kadar yükseldi. Kusabilirdim. Yalan söylemek dışında bir seçeneğim yoktu:

“Hayır, bir alacak meselesi, dedim.”

“Neyse... Sonra karakola girdik. Babamı sorguya aldıkları için göremedim. Beklemeye başladım. Bir ara nöbetçi komiserlerden birine kendimi tanıtip bilgi almak istediğimi söyledim. Gençten bir polisti. Anladığım kadarıyla iyi eğitim almış kibar bir polis grubu var. Neyse bu da onlardandı ve bana durumu kısaca anlattı. Babamın yanında çalışan kızlardan biri intihar etmiş. Ayşe Solmaz diye bir kız. En son babamla görülmüş. Cuma akşamüstü. Dün yani... Sonra da kendini asmış. Geride de bir mektup bırakmış. Karnında taşıdığı günahı dünyaya getiremeyeceğini yazıyormuş. Soruşturma başlamış. Esnafın verdiği tarifler, otomobilin plakası...”

“Bir dakika. Nasıl oluyor bu? Yani esnaf her gelip geçen aracın plakasını mı alıyormuş? Nasıl bir mahalle bu?”

İzzet gülümsedi:

“Aynı soruyu ben de sordum. Polis küçük mahallelerde herkesin birbirini tanıdığını ve gözetlediğini söyledi. Mahallemizin kızını yaşlı ve zengin bir adam mı kapatıyor diye bakmışlardır, dedi.”

Bardaklarımı bir kez daha içkiyle doldurdum. İçimdeki dedektif kolları sıvamış küçük not defterine bir şeyler yazmaya başlamıştı:

“Anlıyorum. Mektup? Mektupta ne yazıyormuş? Babandan söz ediyor muymuş?”

“Emin değilim. Polise mektubu görebilir miyim, dediğimde gülümsedi. Bunun mümkün olmadığını söyledi. Ama babamın adı geçmiyormuş. Sadece taşıdığı günahı dünyaya getiremeyeceğini yazmış.”

“Allah Allah!”

Biraz uğraşırsam bu muammayı aydınlatıp Cevdet Bey’i polisin elinden kurtarabilirmişim gibi geliyordu. Bunu yapmalıydım. Saçma: *İşte sana adil bir alışveriş, al babanı, ver sevgilini...* Utanç verici.

“Sonra?”

“Hepsi bu. Kibar polis, babanız bu gece burada kalacak, görgü tanıklarıyla yüzleştirilecek, ifadesi alınacak, parmak izi falan, sonra duruma göre, serbest de kalabilir şubeye de gönderilebilir, dedi. Babam suçsuzdur, dedim. Nasıl emin olabiliyorsunuz, diye sordu. Ben de, o benim babam, tanıyorum onu, dedim. Polis eğer suçsuzsa biz anlarız, merak etmeyin, dedi. Sonra da çıkıp eve geldim. İşte bu kadar.”

“Kızın kimsesi yok muymuş?”

“Bilmiyorum. Karakolda bir adam vardı. Kara kuru orta yaşlı biri. Galiba amcasıymış. O da civarda oturuyormuş. Cesedi komşular bulmuş, adama haber vermişler. Of Önder, çok utanç vericiydi. Adam bir köşede sigara içiyordu, sürekli yere bakıyordu. Kendimi çok kötü hissettim. Çok aşağılık... Adamın

yüzüne bakamadım. Adamcağız kederden ve çaresizlikten içine kapanmıştı. Ne diyebilirdi ki... Aslında adama maddi bir yardımda bulunmamız lazım, değil mi?”

Kan parası diye bir şey duymuştum ama... Beynim kafatasımın içini zorluyordu. Yine çok içki içmiştim. İzzet yardım ister gözlerle bana bakıyordu. Davayı tek başıma çözemeyeceğimi anlamıştım:

“Dur bakalım. Acele hareket etmeyelim. Önce bir avukat bulmalıyız.”

“Doğru. Bu hiç aklıma gelmedi. Doğru! Ama nereden bulacağız avukatı? Şirketin avukatlarına da gidemem... Babama yıllardır söylüyorum bir avukatla çalış, diye ama dinlemez ki... Dur bir dakika, telefon defterimi alıp geleyim, şu anda hiçbir şey düşünemiyorum.”

İçeriye gittiğinde Cevdet Bey’in geçmiş yüzyılda İzzet’in annesiyle çekilmiş fotoğraflarına bakmaya başladım. Clark Gable yakışıklılığıyla kendinden emin pozlar vermiş olan Cevdet Bey... Onun hikâyesi böyle mi sonlanacaktı? Yanında çalışan kızlardan birinin ölümüne neden olarak? Oğluna büyük bir utanç bırakarak? Olabilir miydi? Suçlu olabilir miydi? Cuma akşamı şu masada oturup rakı içerkenki halini gözümde canlandırmaya başladım. Balık yorduk. Balıkları Sarıyer’den aldığını söylemişti. İzzet de şaşırmıştı. Sarıyer’de ne işi olduğunu sormuştu. O da işteki kızlardan birini evine bıraktığını, kızın hastalandığını söylemişti. Evet, bu o kız olmalıydı. İzzet elinde defterle salona dönünce bu ayrıntıları ona anlatmaya başladım. Sessizce dinledi.

“Evet doğru, hatırlıyorum, doğru,” diye mırıldanıyordu. Babasının bu kızla görüldüğü doğrudu. O geceyi hatırladığımızda bundan kesin bir şekilde

emin olabiliyorduk. Bunu hatırlamış olmamız babasının suçlu olduğuna dair bir kanıtmış gibi içimiz kararmaya başlamıştı. O sırada Cevdet Bey'in balıkçıda gördüğü tuhaf balığı hatırladım. Çirkin, ne olduğu belirsiz yaratığı.. Ayşe Solmaz'ın doğurmak istemediği günah! Bunun bir başka uğursuzluk işareti olduğuna hükmettim ama bu düşüncemi İzzet'le paylaşmadım. İzzet dalgın dalgın defterinin sayfalarını çeviriyordu. Bıraksam uyuyacak gibiydi. Saat sabahın üçünü geçmişti. Birden başını defterden kaldırdı:

“Önder, sence babam suçlu mu?”

Aniden sorulmuş önemli bir soru. Cevaplamayı geciktirirsem bu konuda kuşkuym olduğu izlenimi yaratırım korkusuyla, hayır, dedim.

“Kesinlikle suçlu olamaz. Baban, kızı gerçekten de iyilik olsun diye evine bırakmıştır. Sonra da balık alıp eve dönmüştür. Her şey aydınlanacak, merak etme.”

İzzet söylediklerimin arkasının boş olduğunu düşünüyor olmalıydı ki başka bir soru sordu:

“Peki, bir erkek otuz altı yıl boyunca bir kadının yasını tutabilir mi? Böyle bir aşk olabilir mi?”

Bence de bu pek mümkün değildi ama artık başka bir Önder vardı sahnede:

“Neden olmasın? İnsanlar anne ve babalarının birbirlerine âşık olabileceklerini pek düşünmezler. Ama onlar da bir zamanlar gençtiler, değil mi? Arkanda duran resimlere bir baksana... Otuz altı yıl bir kadının resminin gölgesinde yaşayan bir adam yanında çalışan kızlara tecavüz eder mi?”

Soruyu ‘tecavüz’ kelimesiyle bilerek sertleştirmiştim. Çünkü ben de çok iyi biliyordum ki Cevdet Bey'in başka bir kadına, canlı bir kadına kapılması

çok da mümkündü. Ama tecavüz etmezdi. Ya benim babam? O da yirmi yılını aynı şekilde geçirmemiş miydi? Belki de öğrencilerden biriyle? Bu o kadar uzak bir olasılıktı ki... Böyle bir şey olsa anlardım.

“Üstelik, yıllardır babanla yaşıyorsun. Onun kadınlarla ilişkin bir zaafı olduğunu gördün mü?”

“Hayır ama... ama bu daha anormal bir şey değil mi? Yani birini çok sevebilirsin, uğrunda çılgınlıklar yapabilirsin, o öldüğünde delirebilirsin, yıllarca unutmayabilirsin ama... ama yine de bedenin doğal ihtiyaçları vardır. Zaten aşk denilen şey de böyle bir doğal ihtiyacın sonucu değil midir?”

Aslında ben de aynen İzzet gibi düşünüyordum. Yıllarca bastırılan cinsellik bir yerden kendini ortaya koyabiliyordu. Hem de en akıl almaz biçimde. İçimden bir ses ise şiddetle itiraz ediyordu. Bu sesin sahibi Gaye’ye âşık olan bendim.

“Saçmalama İzzet. Eğer baban başka birine âşık olacaktıysa bu yanında çalışan kızlardan biri olmazdı herhalde...”

“Neden olmasın? İnsanların çoğu işyerlerindeki insanlarla evleniyorlar. Ya da sevişiyorlar. Eşlerini aldatıyorlar...”

Aldatıyorlar... Bu sözün zihnimde büyümesine izin vermemeliydim:

“Saçmalıyorsun İzzet. Neredeyse babanı suçlu çıkaracaksın. Unutma, baban hasta olduğu için kızı evine bırakmış, iyilik etmiş ve şimdi karakolda!”

İzzet başını sallıyordu. Belli ki o da birçoklarının kolayca yaptığı gibi başına kötü şeyler gelen insanların aslında bunları hak ettiklerine dair acımasız düşünceler geliştirmeye başlamıştı. İnsanlar bazen kötülükle baş edebilmek için kurbanda da bir sorumluluk bulmaya çalışırlar. Çünkü nedensiz kö-

t l   n varlığını kabul etmek çok zordur. Eğer nedensiz k t l  k diye bir Şey varsa, bir gün ben de o rastlantısal kötülüğün kurbanı olabilirim, diye düşünür insan.  zzet'in babasını bu kadar kolay harcamasına da sinirlenmeye başlamıştım. Ama kuşku bulaŐıcı bir Şeydir. Bunları düşünürken bir yandan da Cevdet Bey'in suçlu olabileceği seçeneği g   kazanıyordu zihnimde.

"Hah, buldum. Salim. Bu  ocuk liseden arkadaşım. Sonradan avukat olmuştu. Geçenlerde Gaye'yle bir barda karşılaşmıştık. Kartını da vermişti. Tamam, onu arayabiliriz."

Saate baktım. Dörde geliyordu.

" zzet' im yarın Őabah ararız. Bu saatte kimseyi arayamayız. Şimdi biraz uyuyalım. Yarın için g   toplamamız gerekli."

 zzet bitkin bir Şekilde başını salladı:

"Tamam. Sen benim yata ımda yat, ben buraya kıvrılırım."

"Hayır, sen yatağında yatıyorsun. Ben Şuraya kıvrılırım."

Bir Şey demedi. Belli ki akklı birkaç saniyeden fazla bir konu üzerinde yo unlaŐamıyordu. Salon-
dan çıkarken bir an döndü:

"Ama eğer babam böyle bir Şey yaptıysa onu asla affetmeyece im. Yakayı sıyırsa bile..."

Bir Şey diyemedim. Gözlerimi kırpıŐtırdım. Gaye'yle yaşadıklarımızı ona asla anlatamayaca ımızı anladım.

 zzet salondan çıktıktan sonra ışıkları kapatıp   l  kanepeye uzandım. Pencereden esen rüzgârla devetabanının yaprakları kıpırdıyordu. Kentin ışıkları odanın içinde müphem gölgelerin canlanmasına yetecek kadar güçlüydü. Gözlerimi kapattım. Boy-

numdaki kızarıklık tatlı tatlı sızlıyordu. Ellerimi burnuma götürdüm. Gaye'den kalan son koku zerreciklerini içime çektim. Onun kokusunu algıladığım anda görüntüsü de tüm berraklığıyla canlandı. Bara dönüştürmüş olduğumuz sehpanın yanında dizlerimizin üzerinde öpüşüyorduk. Teni sıcaktı... Ani bir kapı çarpması sesiyle gözlerimi açtım. İzzet'in annesinin büyük boyutlu siyah-beyaz fotoğrafı uzaktan geçen bir arabanın farıyla aydınlandı. İzzet tuvalete gitmiş olmalıydı. Ellerimin arasında duran organım, Sevtap Hanım'la göz göze gelince hızla söndü. Doğrulduğum, bir sigara yaktım. Ne yapıyordum böyle? Felaketler denizinde çırpınan bu evin içine bir yılan gibi çöreklenmiş, zehrimi gizlice akıtmaya hazırlanıyordum. Beni böyle kötü kılan şey neydi? İnsan âşık olduğunda suçluluk değil coşku hissederdi. Oysa ben...

Durumu değerlendirmeye çalıştım: İki seçenek vardı, iki senaryo. Cevdet Bey birinde suçluydu, diğesinde masum. Ama ben her iki senaryoda da kötü adamdım. Kendimi aradan çıkararak senaryoları düşünmeye başladım:

Birinci senaryoda Cevdet Bey'in Ayşe Solmaz ile tek ilişkisi işçi-işveren düzlemindeydi. O gün Ayşe Solmaz hamile olduğu için bulantı, baş dönmesi gibi belirtilerle fenalaşmış, işten erken çıkmak istediğini söylemişti. Kime? Önce işyerindeki en samimi arkadaşına tabii. O da patrondan izin istemek için Ayşe'yi Cevdet Bey'in odasına götürmüştü. Cevdet Bey kızın durumuna üzülmüş, belki de çalışanlarına yeterince destek olamadığını düşünmüş (iyi patron), onu taksiyle göndermeyi planlayarak evinin yerini sormuştu. Sarıyer'de oturduğunu öğrenince yüklü bir miktar para vermesi gerekeceğini

hesaplayıp, benim de o tarafta işim var, seni bırakırım, demiş, Ayşe Solmaz'ı evine kadar götürmüş, sonra da balıkçılara uğrayıp masum bir şekilde alışveriş yapmıştı. Peki o halde Ayşe Solmaz'ın taşıdığı bebeğin babası kimdi? Kimbilir? Yani Ayşe Solmaz dışında kim bilebilir? İşyerindeki arkadaşlarından biri bilebilirdi. Bunu aklıma iyice not ettim. Yarın avukata bu noktayı araştırmasını hatırlatacaktım.

İkinci senaryoda ise Cevdet Bey kötü adamdı. Birkaç zamandır Ayşe Solmaz'la birlikte oluyorlardı. İş çıkışlarında veya tatillerde orta sınıf otellerde, yazlık yerlerde veya bu evde! O halde işyerinde Ayşe Solmaz'ın son zamanlarda işe geliş gidiş saatlerinde bir düzensizlik olup olmadığı araştırılmalıydı. Ayrıca İzzet'e de babasının son zamanlarda geceleri eve gelmediği oldu mu, bu sorulmalıydı. Başka? Bu apartmanın kapıcısı sorgulanabilirdi. Kızın bir resmi bulunup gösterilmeliydi. Belki bu eve getirmişti kötü Cevdet Bey kızı. Ama bu düşük bir olasılıktı. Duvarlarda bu resimler varken... Ama belki de... Evet, evet, senaryo daha da anlamlı bir hale gelebilirdi: Ayşe Solmaz, Sevtap Hanım'a inanılmaz derecede benziyor olabilirdi, Cevdet Bey'in de neden yıllar sonra böyle bir gönül macerasına kalkıştığı bu sayede anlam kazanırdı. Alışıldık bir yerli film kalıbı. Her ne sebeple olursa olsun aralarında bir ilişki vardı. Yatıyorlardı. Ve o gün Ayşe Solmaz Cevdet Bey'in ofisine giderek ondan hamile kalmış olduğunu söyledi. Cevdet Bey bir rezalet çıkmasın diye sekreterine Ayşe'nin hastalandığını, onu evine bırakacağını söyleyip kızı alıp hemen dışarı çıkardı. Arabayla önce sahilde bir yere park edip tartıştılar. Cevdet Bey çocuğu aldırabileceklerini, korkmamasını söyledi; ama Ayşe Solmaz henüz bilemediğimiz bir

nedenle buna karşı çıktı, belki de Cevdet Bey'e âşık-
tı. Belki onunla evlenmek istiyordu. Belki de... Bile-
miyordum, bu senaryonun birçok yeri sarkıyordu.
Sonunda her şeyi yoluna koyacaklarını söyleyip onu
evine bıraktı. Belki de onu evine ilk bırakışı değildi
ve bu yüzden de esnaf, arabasını iyice bellemişti.
Sonra kafasını dağıtmak için balıkçıların orada do-
laşmaya başladı. O tuhaf balığa dikkat etmesinin
nedeni de duyduğu vicdan azabıydı. Kafası karış-
mıştı. Ayşe Solmaz'la evlenemezdi. İzzet ne derdi
sonra?

Senaryoların ikisi de olabilirdi. Şu anda hangisi-
nin gerçek olduğunu bilmediğimiz için iki olayın da
gerçeklik değeri yüzde elliydi. Schrödinger'in kedi-
sinin yaşam durumu gibi. Kutuyu açmadığımız sü-
rece hem yaşıyor hem de ölü. Oysa Ayşe Solmaz çok-
tan ölmüştü. Cevdet Bey ise sorguda. Zavallı adam...
(*Laf aramızda bir gelin adayın da var. Çok güzel bir
kız. Ama...*) Cevdet Bey'in son görüntülerinden en
belirgin olanı Gaye hakkında yarım kalan bu cümle-
siydi. Bu anı kendi durumumu sorgulamama neden
oldu: Peki ya Gaye'yle benim hikâyem nasıl süre-
cekti? Bunu düşünemeyecek kadar yorulmuş ol-
malıyım ki uykuya teslim oldum.

“Önder Bey! Önder Bey!”

Önder havlusuna kurulanırken sesin geldiği yöne doğru baktı. İbrahim’in kumsal gazinosunda oturan Zeliha Hoca, Selim Albay ve Memduh onu çağırıyorlardı. Şaşırdı. O kadar alışmıştı ki yalnız başına denize girdikten sonra selam bile vermeye gerek duymadan çardağın yanından geçip gitmeye. Çaresiz onlara doğru yürüdü.

Masaların çoğu boştu. Mutfaktan kızartma kokuları geliyordu. Buzdolabının vitrini taze yapıldığı her hallerinden belli olan zeytinyağlılar ve yoğurtlu mezelerle doluydu. Arka taraflarda demirden geniş bir rafa yerleştirilmiş televizyon yerli müzik klipleri yayınlayan bir kanala ayarlanmış, sesi iyice kısılmıştı. İbrahim, Mercan’la birlikte yerleri suluyordu. Küçük çocuk büyük bir ciddiyetle eski bir yağ tenekesinden maşrapayla su alıyor ve yere koyu renkli yelpazeler oluşturacak şekilde serpiyordu. Babası

oğluna işi öğretiyordu. Önder, Selim Albay'ın eliyle işaret ettiği sandalyeye oturdu. Zeliha Hoca renkli plaj giysilerinin içinde hiç de korkutucu görünmüyordu. Kollarının sarkan yağları yumuşak bir tulum giymiş gibi bir hava veriyordu. Önder Zeliha Hoca'nın küçük halterlerle nasıl bir hareket çalışması gerektiğini hayalinde canlandırdı. Selim Albay ise koyu yeşil camlı cunta gözlüklerini takmış, bilinmeyen bir emir-komuta zincirinin gereklerini yerine getirircesine susuyordu. Önder, 12 Eylül'de Selim Albay'ın hangi rütbede olduğunu tahmin etmeye çalıştı. Yüzbaşı? Olabilirdi. Defne, Albay'ın erken emekliliğiyle ilgili bir şeyler anlatmıştı ama o sıralar bu insanlarla ilgilenmediği için aklında tutmamıştı. Gerçi birçok askerin benzer bir hikâyesi vardı: genelkurmay başkanlığına kadar giden yolda çıkan engeller ve bundan kaybedenin ülke olması... Belki bir gün, kitabını bitirip rahata erdiğinde, Albay'la uzun bir içki muhabbetinde darbe anılarını anlatabilirdi. Seksen karanlığından sinsice alay ederek intikam alabilirdi. O anda komşularının bu beklenmedik çağrısı karşısında şaşkın olduğu için bu kitabını bitirince rahata ereceğine ilişkin düşüncesi- nin önemini tam olarak algılayamadı.

“Merhaba.”

Zeliha Hoca,

“Merhaba Önder Bey. Duyduğumuza göre çok yararlı işler yapmışsınız...” dedi.

Önder neden söz edildiğini anlamaz gibi bakındı. Aslında bal gibi biliyordu. Belli ki Defne onun hem su şebekesi hem de heykel meselesini çözmesi için Osman Bey'i nasıl ikna ettiğini anlatmıştı. Araları kötü bile olsa kocasının cemiyet içindeki durumunu kollayan bir kadın. Islak mayosu beyaz plas-

tik sandalyeye yapışarak rahatsız edici bir kayganlık hissi yaratmıştı. Hafifçe kımıldanarak mayosunun havayla temasını artırmaya çalışıyordu. Zeliha Hoca Önder'in tevazuyla sustuğuna hükmederek sözlerine devam etti:

“Sizin gibi genç ve aydın insanların buraya yerleşmesi ne kadar da iyi oldu. Bakın gördünüz mü, ne çok şeyi değiştiriyoruz. Bir insan bazen birçok şeyi değiştirebilir. Köylüler su şebekesinin tamirinden dolayı çok sevinçliler. Meydanın düzenlenmesi de bitince hep birlikte köyde bir kutlama yaparız artık. Yıllardır yapamadığımız şeyleri sizler birkaç günde hallettiniz.”

Memduh olup bitenlere kuşkuyla yaklaştığını belli etmemek için uzaklara bakıyordu. Selim Albay bir şey hatırlamış gibi mırıldandı:

“Törenle açarız heykeli.”

Önder gülümsüyordu. Kararsızdı. Bu kendiliğinden kazanmış olduğu prestiji sahiplenmeli miydi? Ne su meselesi ne de meydanın düzenlenmesi onu ilgilendiriyordu. Bunu defalarca dile getirmeye çalışmıştı ama iş bu noktalara gelmişti. Ağırbaşlı görünmeye çalışarak gülümsüyordu ama içi hiç rahat değildi. Talya olayı onu gereğinden fazla sarsmıştı. Üzerinden bir hafta geçmesine rağmen Defne hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi görünüyordu. Aynı uzaklıkta duruyordu. Zaten çok meşguldü. Osman Bey'le bu su meselesi için koşturup duruyorlardı. Akşamüstleri de tekne gezisine çıkıyorlardı. Son birkaç gündür Şermin'le çocuklar da katılıyordu bu gezilere. Belli ki onunla da arası düzelmişti. Önder'e ilişmiyordu. Defne'ye saldırdığı gece belli ki bir şeyler ciddi şekilde kırılmıştı. Bir de Talya meselesini duymuş olsaydı... Felaket olurdu. Önder'i bu sefer

gerçekten terk ederdi, bundan adı gibi emindi. Buna hakkı da vardı. Müthiş bir yenilgi içindeydi. Aklı tüm bunlarla o kadar meşguldü ki olayları akışına bırakmaya karar verdi. Komşular dilediklerini düşünmekte özgürdüler. Bu aşamada hayırsever biri olarak tanınmanın bir sakıncası olmazdı.

“Evet. Her şey daha iyi olacak. Ben bir şey yapmadım. Asıl Osman Bey’e teşekkür etmeliyiz.”

Selim Albay’ın kaşları kıımıldadı:

“Doğru. Belki törende ona bir şilt vermeliyiz.”

Memduh arsızca güldü:

“Nereden bulacağız şilti?”

Zeliha Hoca müdahale etti:

“Datça’da yaptırırız. Ya da Bodrum’da. İbrahim’e söyleriz, Bodrum’a gidip gelenler oluyor, o kolay iş. Asıl başka bir şeye karar vermemiz gerekiyor.”

Önder Zeliha Hoca’nın plaj çantasından çıkardığı pakete şaşkınlıkla bakıyordu. Paket açıldığında içinden *Fotoğraflarla Atatürk’ün Hayatı* adlı bir kitap çıktığını gördü. Sigaradan tarazlanmış sesiyle yaşlı kadın konuşmaya devam etti:

“Ata’nın nasıl bir heykelini yaptıracağız? Bunu konuşmalıyız. İşte bu albümden yararlanabiliriz diye düşündüm. Orijinal bir heykel olmalı. Bir büst değil.”

Memduh ciddi mi şaka mı belli olmayan bir tonda,

“Denizle, balıkçılıkla, gemicilikle ilgili bir kompozisyon bulabilir miyiz hocam?” diye sordu.

Zeliha Hoca yıllar boyunca şımarmaya yer arayan öğrencilerle uğraşmanın verdiği deneyimle Memduh’un sözlerindeki alaycılığı duymazdan gelerek içini çekti:

“Bilemiyorum. İşte albüm burada, bir bakın...”

Albümü Memduh’un değil Önder’in önüne itti. Sınıfın çalışkanı Önder’di artık. Selim Albay sağ tarafından fotoğraflara bakıyordu. Önder kendini Osman İsfendiyar gibi hissederek kitabın sayfalarını çevirmeye başladı. Memduh o sırada İbrahim’i yanlarına çağırırdı.

“Ben bir bira içeceğim. Sen Önder?”

Önder başıyla onayladı. Öğlen sıcağında birkaç bira yuvarladıktan sonra bu delileri kendi hallerinde bırakır evde biraz uyurum, diye düşündü. Gerçi eve gitmek de burada kalmak kadar sıkıcı bir seçenektir. Memduh o sırada bir sürü şey sipariş ediyordu. Patates, salata, dolma, börülce...

Önder fotoğraflara bakıyordu. Hepsini bir yerlerde görmüş olduğu onlarca Atatürk resmi. Zübeyde Hanım’ın elini öperken, Trablus’ta yerel giysiler içinde, Anadolu’nun çeşitli yerlerinde silah arkadaşlarıyla, Kocatepe’deki meşhur poz, salıncakta sallanırken, Florya’da denize girerken, Savarona’da kahve içerken... Önder kayıtsız bir ifadeyle bu siyah-beyaz fotoğraflara bakarken hepsini ne kadar da iyi bildiğine şaşırdı. Çocukluğundan beri kimbilir kaç kez görmüştü bu resimleri. Son yıllarda Atatürk resimleri satışlarında büyük bir patlama olmuştu; ofis malzemeleri satan büyük marketlerde onlarca çeşidi satışa sunulur hale gelmişti. Herkese, her kesime, her ortama göre bir Atatürk resmi mevcuttu: eğlence yerleri için baloda dans eden Ata, spor salonları için yüzen Ata, geleceğe yatırım yapan holdinglerin girişleri için dürbünle uzaklara bakan Ata, entelektüel eğilimli kişilerin çalıştığı gazete, yayınevi, ajans türü yerler için ince tel çerçeveli gözlüğüyle derin derin bakan Ata, ağırbaşlı akade-

misyenler için dalgın dalgın kitap okuyan Ata... O sırada kulaklarında çınlayan Zeliha Hoca'nın sorusu 'Atatürk imajlarının gündelik hayatımızdaki örtük politik işlevi' konulu bir düşünce silsilesinin başlamasına engel oldu:-

“Önder Bey, bence çocuklarla çekilmiş bir resmi seçelim. Onun asker ya da siyasetçi yönünü değil de başöğretmenliğini ön plana çıkaralım.”

Otoriter öğretmen emeklisi kadın bunları söylerken 'senin burada, aramızda olduğunun farkındayım, buna rağmen böyle düşünüyorum' demek ister gibi Selim Albay'a sert bir bakış fırlattı. Yüzünde beyaz lekeler bulunan asker emeklisi kaşlarını oynatmakla yetindi. Önder, iyi ki Memduh var, diye düşündü, yoksa aklını yitirmiş emekliler arasında bunalacaktı. Memduh'un gözü olaylara daha farklı bakmasına neden oluyordu. Neden yumuşak başlılıkla onların dediklerini onayladığını anlıyor olmalıydı Memduh.

İbrahim önlerine birer tabak koyarken Önder kitabı kucağına kaydırarak çocuklarla çekilmiş olan fotoğrafları işaretlemeye başladı. İlk fotoğrafta ne Ata'nın ne de yarım metre yanında duran çocuğun yüzü gülüyordu. Ata her zamanki gibi şık bir takım giymişti. Yeleği, ceket cebinden görünen mendili, sol elinde tuttuğu sigarası... Ama çocuk? Üstü başı dökülüyordu. Başında eski bir kasket, üzerinde paçaları kıvrılmış buruşuk ve kaba bir pantolon, sol yanında bir silah gibi tuttuğu sopası ve ağlamak üzere bakışlarıyla çok mutsuz görünüyordu. Belki de Ata bu çocuk büyüyünce çoban olacak diye yüzünü asıyordu. Üstelik hazır olda durmaya çalışan çocuk Ata'nın yanında olmaktan dolayı heyecan duymuşa benzemiyordu. Belki de yanındaki duranın

kim olduğunu bilmiyordu. Ata kederli bir yüz ifadesiyle kameraya bakıyordu. İkinci fotoğraf, öğretmenlerin çok sevdiği 'okuma yazma öğretene başöğretmen' resmiydi. Karatahtanın bir yanına u, ü, ı, i harfleri yazılmıştı, ortadan bir çizgi çekilmiş, diğer yana elyazısıyla f ve imzasından çok iyi tanınan k harfleri yazılmıştı. Ata bu sefer daha koyu renk bir takım giymişti ve mendili yine olması gereken yerdeydi. Aslında bu fotoğrafta herhangi bir çocuk görünmüyordu. Karatahtanın üzerinde duran bayrakların biçimi Önder'i rahatsız etti. Aylar şimdiki bayraklarda kullanılandan daha kalındı. Zaman içinde değişmiş olmalıydı. Üçüncü fotoğrafta Ata bir sınıftaydı. Sol kolunu kürsüye yaslamış, tahtadaki matematik sorusunu çözen delikanlıyı izliyordu. Üzerinde kalın bir palto, kürsüye yasladığı elinde melon bir şapka ve bir baston. Tahtada otuz beş virgöl altmış beş sayısının on iki ile çarpımı vardı. Fotoğraflı çeken kişi öğrencilerin arasına oturmuş olmalıydı, üç çocuğun flu başları girmişti kadrāja.

İbrahim masayı leziz mezelerle donatırken Önder bu fotoğraflara bakmanın garip bir huzur verdiğini hissetti. Bir ülkenin, bir tarihin kuruluş hikâyesi bu resimlerle anlatılıyordu sanki. Hologram gibi. Önder'in fizik biliminin sihrine kapılmasını istediği zamanlarda babasının yaptığı numaralardan biriydi: Bir parça hologram göstermişti laboratuvarında. Işıkları kapatmış, fotoğraf negatifine benzeyen bir film parçasını helyum-neon laserinin kırmızı huzmesinin önüne tutmuş, bir uçağın üç boyutlu görüntüsünü canlandırmıştı. Sonra babası bu filmin bir köşesini kesip tekrar bakmasını söylemişti. Laser ışığında o küçük film parçasının arkasında aynı uçağın minik bir hali görünür olmuştu. Önder'i çok etkile-

mişti hologramın mantığı. Küçük bir parçasında bile bütünün bilgisi eksiksiz olarak vardı. Şimdi Atatürk'ün hayatını anlatan resimlere bakarken aynı şeyi düşünüyordu: Onun hayatı bu ülkenin tarihinin holografik görüntüsü gibiydi. Hiçbir ayrıntı tesadüf değildi, hiçbir duruş, hiçbir düşünce... Oysa cumhuriyetin kurucu ruhuna sonuna kadar bağlı olan babasının politik duruşunu küçümserdi gençliğinde: Tamamlanmamış burjuva demokratik devriminden ibaretti babası. O dönem Sovyetler Birliği'nin enstitülerince hazırlanan propaganda kitaplarında anlatılan felsefenin temel ilkelerini en ileri düşünce sistemi olarak kabul eden Önder için suyun yüz derecede kaynaması gibi açık ve tartışılması gereksiz bir saptamaydı bu. Ancak aradan uzun zaman geçince bu saptamanın ardındaki düşünsel temelleri tamamen unutmuştu. Neden sonra (babasının ölümünden sonra), kitaplıkta bulduğu bir kitabı karıştırırken aydınlanmış, gözleri dolmuştu. Babasının ona aşılamaya çalıştığı ruhun tartışmasız bir örneğini tutuyordu elinde: *Geometri*. Ata'nın imzasını taşıyan bu kitabı daha önce görmediği için tüm düşünce dünyasının yanlış biçimlenmiş olduğunu düşünmüş, Datça'ya taşınırken yanına aldığı seçme kitapların arasına bu ince kitapçığı da katmıştı. O kitabın varlığının Önder'e ifade ettiği duyguları Selim Albay'ın ya da Zeliha Hoca'nın anlaması mümkün müydü? Kendisi bile tam anlamıyla dillendirmeyi denememişti ki... Kitabı elinde evirip çevirirken babasının yaşamı boyunca ne yapmaya çalıştığını kavramıştı. Bunu ancak bu kelimeyle ifade edebilirdi, kavramak. Anlamak değildi, hissetmek de değildi. Neden-sonuç ilişkilerine dayanarak sosyopolitik terimlerle anlatabileceği bir bilgi değil-

di bu. Acıklıydı üstelik. Babasının o masanın başında ya da üniversitedeki laboratuvarında, girdiği derslerinde yapmaya çalıştığı şeyleri kavramıştı. Kurucu bir ruhtu ondaki. Yoksa mesele Atatürk'ün geometri kitabı yazmış olması değildi. O kadar basit değildi. Garip bir şeydi. İnsanların kaderi, zamanı ve hayatı çabalayarak değiştirebileceklerine duydukları bu saf inançtı onu etkileyen. Önder'in yaşı otuzu bulduğunda çevresinde asla göremediği bir ruh durumuydu bu. Kimse kişisel başarı dışında bir şeye inanmıyordu. Öyle değilmiş gibi yapıyorlardı ama başarının ışığı çevresinde pervane oluyorlardı hemen. Kendisi de çok farklı değildi belki. Ama onun böyle bir babası vardı.

Babası ve Atatürk hakkındaki olumlu duyguların etkisiyle son baktığı iki resmi seçerek Zeliha Hoca'nın önüne itti: Fotoğraflardan birinde yedi-sekiz yaşlarında bir kız çocuğu Ata'nın karşısındaydı. O, büyük oymaları olan bir masanın yanında oturmuş, sağ eliyle çocuğun sol bileğini zarifçe kavrayıp masaya dayamıştı; sol elinde sönmeye yüz tutmuş bir sigara, ceket cebinde yine mendil. Arka tarafta kalabalık bir erkek topluluğu. Kızın yüzü tam olarak görünmüyordu ama bir şeyler anlattığı belli oluyordu. Çocuk sağ elini boynuna doğru götürmüştü. Muhtemelen onu ne kadar çok sevdiklerini anlatıyordu. Öbür fotoğrafta kırçilli bir ceket giymiş olan Ata'nın denizci kıyafetleri içindeki bir çocuğa –belki de aynı çocuğa– küçük bir kitap okuttuğu görülüyordu. Ata sol eliyle kitabın kapağını hafifçe tutarak sözcükleri heceleyen çocuğu büyük bir ciddiyetle izliyordu.

Zeliha Hoca büyük kemik çerçeveli gözlüğünün arkasından fotoğrafları inceliyordu. Kararsız gibiy-

di. Selim Albay'ı büsbütün gücendirmemek için düşüncesini sordu:

“Sizce Selim Bey, hangisi uygun olur?”

“Hoca'nım, bence bu uygundur.”

“Değil mi? Bana da bu iyi görünüyor. Memduh sen ne diyorsun?”

Memduh başını uzatıp dikkatle baktı.

“Valla bilemiyorum. Heykeltıraş istediğimizi yapacak mı? Ona da bağlı... Ayrıca böyle büyük bir heykel yapmak hem zaman alır, hem de pahalı olur. Osman Bey tamamını karşılayacak mı?”

Zeliha Hoca ve Selim Albay bir süre kaşlarını çatıp düşündüler. Memduh'a hak veriyorlardı belli ki. İkisi de aynı anda Önder'e baktılar. Bir şey demediler ama demiş kadar oldular. Önder aldırmazlık edemezdi:

“Şey, bilmem ki... Osman Bey'e danışalım.”

Önder'in cevabı ‘ben kendisiyle konuşur hallerim, siz merak etmeyin’ anlamına geliyordu. Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz pişman oldu. Osman Bey'le nasıl görüşecekti? Havuzlu köşke adım atamazdı. Talya'yla karşılaşmaya hem cesareti hem de yüzü yoktu. İçi sıkıldı. Talya'yı düşünmek istemiyordu. Bir haftadır kurtulmaya çalıştığı bir kâbusa dönüşmüştü. Bir yandan onun suretinde tasarladığı Gaye'yle sevişme sahnelerini düşünüyor, bir yandan babasının hayaletiyle boğuşuyor, bir yandan da İzzet'le nasıl başa çıkacağını düşünüyordu. Cevdet Bey'in gözaltına alındığı bölüm tamamlanmıştı ama ne güçlkle... Şimdi İzzet'le Önder sabaha karşı rahatsız bir uykunun içinde kıvranıyorlardı. Bir sonraki bölüm başlayana kadar uyuyacaklardı. Bu durum o anda Önder'e çok tuhaf geldi. Hikâyenin içinde kahramanların uyutulması... Acaba Gaye ne yapı-

yordu? O da uyuyor olmalıydı. Önder yavaş yavaş kendi yazma tekniğini anlamaya başlamıştı. Aslında hiçbir yazılı kuralı yoktu bu işin ama belirgin eğilimlerin olduğu da açıktı. Kendisi en kolay olduğunu sandığı yolu seçmiş, her şeyi kahramanının ağzından anlatmaya karar vermişti. Bunun doğal sonucu olarak da her sahnede Önder vardı. Onun olmadığı yerlerde, diğer kahramanların neler yaptığını okuyucu göremiyordu.

“Ooo, kimleri görüyoruz?”

Önder r’leri söyleyemeyen bu sesin sahibini tanıyordu. Albay’ın neşeli karısı Ayten Hanım’dı. Önder sesin geldiği yöne doğru döndüğünde Ayten Hanım ve Sevgi Hanım’ın muzip bir ifadeyle onu süzdüklerini fark etti. Bir şey söylemesine fırsat vermediler, bir yandan konuşuyorlar, bir yandan da deniz çantalarından çıkardıkları kitapları, güneş yağlarını, havlularını komşu masanın üzerine yerleştiriyorlardı.

“Önder Bey, sizi hangi rüzgâr attı? Kitabınız bitti mi? Yoksa onu mu kutluyorsunuz?”

Zeliha Hoca hemen araya girerek az önce yakaladıkları ciddi ortamın bozulmasına izin vermedi. Kısaca heykel meselesini anlatıp seçtikleri fotoğrafı gösterdi. Kadınlar resme şöyle bir baktılar. Ayten Hanım, Atatürk’ün ne kadar etkileyici bir erkek olduğunu ima eden bir konuşmaya başlamıştı ki Selim Albay sessizce kalkıp denize gitti. Memduh’la Önder çoktan ikinci biralarını devirmişlerdi. Önder mayosunun kurumuş olduğunu fark etti. Zeliha Hoca, yılların verdiği bir alışkanlıkla, çocuklar, diyerek söze başladı:

“Yahu çocuklar, Osman Bey müthiş yararlı işler yapıyor. Bu meydan işi tamamlanınca ona bir jest

yapmalıyız.”

Ayten Hanım atıldı:

“Haklısın Hoca’nım. Çok kibar, çok centilmen, çok müthiş bir adam. Hâza beyefendi. Artık öyleleri kalmadı.”

Ardından Sevgi Hanım da Osman Bey güzellemelerine katıldı. Bir süre sonra bu orta yaşlı kadınlar birbirlerinin sözlerini keserek, heyecan içinde Osman Bey’in giyimini, kuşamını, sakalını, duruşunu, ses tonunu, anlattığı hikâyeleri, evini, eşyalarını Önder’i hayretlere düşüren bir ayrıntı zenginliğiyle konuşmaya başlamışlardı. O gece hepsi, aynı anda orada bulunmamışlar da her biri tek tek tanışmışlar gibi Osman Bey’le yaşadıkları sahneleri birbirlerine anlatıp duruyorlardı. Önder arada sırada Memduh’un alaycı bakışlarına yakalanıyor ve ima edebileceği şeylerden rahatsız olarak birasına gömülüyordu. Çok içiyordu yine... Öğlen öğlen... Beyni bulanmaya başlamıştı. İstese şu kadınları hayrete düşürecek kadar çok şey anlatabilirdi Osman Bey hakkında. Kayalıklardaki akşamüstü, Çinli karısı, araştırmaları, sonra sabah kahvaltısı... Sonra? Sonrası yoktu. Ama yine de onlardan çok daha fazlasını paylaşmıştı Osman Bey’le. Artık Osman Bey’le iletişimi Defne sağlıyordu. Talya’ya yaptığı münasebetsizlikten sonra Osman Bey’le de karşılaşmaktan çekiniyordu. Basit ve aşağılık bir davranışta bulunmuştu. Yakışsız. Oysa o öyle centilmen, öyle karizmatik... Önder’in içinde güçlü bir şimşek çaktı. Hafifçe yerinden bile zıpladı. Bu şimşegın aydınlattığı düşünceler aşağı yukarı şunu söylüyordu: Bu Osman İsfendiyar denilen Bay Mükemmel gerçekten de o kadar iyi miydi? Parasını nereye harcayacağını bilmeyen bir kodamandan başka neydi ki? Önder bu kö-

tücül düşüncelerin kaynağının kendi dışında bir yerlerde olduğundan kuşkulananarak sağına soluna baktı. Aslında farkında olmaksızın havuzlu köşke doğru dönmüştü. Dracula'nın şatosuydu o! O kızlar da Dracula'nın gelinleriydi... Önder bu saçma düşünceleri kovalamak amacıyla masadakilere biraz serinlemesi gerektiğini söyleyerek kalktı.

Deniz dizlerine gelene kadar yürüdü, su çivi gibi soğuktu, durdu. Ellerini beline koyup uzaklara bakmaya başladı. Güneşin kavurucu sıcakını kelinde hissediyordu. Bacakları ise donuyordu. Biralar etkisini göstermeye başlamıştı, sidik kesesi patlamak üzereydi. Ani bir kararla ileriye doğru atıldı. Bir süre dipten gitti, sonra yüzeye çıkıp sırtüstü yattı. Çevrede kimsenin yüzmediğine emin olunca yavaş yavaş işemeye başladı. Deniz suyunun basıncına direnen idrar tuhaf bir etki yaratıyordu. Uzun uzun işerken tüm bu denizin kendisinden kaynaklanmakta olduğu yanılsamasını yaşıyordu. Defne olsa ne kadar kızardı kimbilir... Hayvanlıktı yaptığı. Yalnız olmanın getirdiği güvenle hiçbir şey olmamış gibi yüzmeye devam etti. Defne neredeydi peki? Osman Bey'le... İlk kıskançlık duygusunu o anda tattı. Devamının geleceğini anlamıştı. Sinir içinde yüzmeye devam etti. Sağ kulağına su kaçmıştı. Her kulaçta koydan biraz daha uzaklaşıyordu. Defne neredeydi? Osman Bey'in yanında... Hırsla yüzüyordu. Dün neredeydi? Osman Bey'in yanında... Bunun ciddi bir kıskançlık döneminin başlangıcı olduğunu fark etmişti ama içindeki daha makul Önder onu rahatlatacak düşünceler üretmeyi sürdürüyor, bu kıskançlığın kendi aşağılık davranışlarını iyi insanlara yansıtmaktan ibaret olduğunu anlatıyordu ona. Onlar kendisi gibi bencil, ihtiraslı, uçkuru düşük değil-

lerdi. Onlar yararlı işler yapan, sağlıklı insanlardı. Peki ama Osman Bey neden her söyleneni kabul ediyordu? Belki de hayal edemeyeceği kadar büyük bir servetin sahibiydi. Olamaz mıydı? Olabilirdi. Peki ama bu servetin kaynağı neydi? Bu kadar büyük para? Böylesine sorumsuzca harcansın?

Önder farkında olmadan çok açılmıştı. Arkasına dönüp baktığında Keklik Koyu'nu bir bütün halinde gördü. Uzaklarda çoban ve koyunlar kayalıkları bile nokta kadar kalmıştı. Gazino, evlerine doğru kıvrılan toprak yol ve sağ tarafta havuzlu köşk bir kartpostal gibi hareketsizdi. Köpekbalığı korkusu hissedip hissetmediğini sordu kendine. Böyle bir soru sorabildiğine göre hissetmiyordu. Sırtüstü yüzmeye başladı. Yavaş yavaş karaya varacaktı nasıl olsa... Yorulmuştu. Nefesini iyi kullanmalı, acele etmemeliydi (Seksen bölü iki eşittir kırk). Sonuçta iyi bir yüzücüydü. Ama kitabını bitirmeden bu noktada boğularak ölebileceği düşüncesi çok acıklı geldi. O kadar şanssız olabilir miydi? Belki de dünyada bu biçimde yarım kalmış binlerce kitap vardı. Yaşlı bir Kızılderilin dediği gibi: Bilinen yapıtlar hayatta kalanlara aitti. Bunun bir ölüm-kalım meselesi olduğunu anladı. Biraz dinlenmek için kurbağalama yüzmeye başladı. Kafasını denizden her çıkarışında havuzlu köşke bakıyordu. İçinde hâlâ Talya'yı çıplak görme umudu olduğunu fark edince sinirlendi. Dracula'nın gelinleriydi onlar! Düşüncelerinin ibresi artık olumsuzla dönmüştü. Birçok şeyi aynı anda kötülemeye başlamıştı. Osman Bey ne idüğü belirsiz bir koda mandı, belki de bir uyuşturucu kaçakçısıydı; babası, hayatta en hakiki mürşit olduğuna inandığı bilimin yolunda yaşamını boş yere harcamış bir zavallıydı, üstelik ölüydü; Atatürk kimbilir kimlerin ilk ve orta

dereceli okullara fotoğraflarını pazarlayarak zengin olduğu bir imgeydi, ayrıca o da ölüydü; ülkemiz büyük yalancıların cirit attığı beli silahlı adamların oynacağı olmuş bir Ortadoğu ülkesiydi; bilim, çokuluslu şirketlerin cahilleri köleleştirerek kendilerine zengin olma yolunu açan araçlardan en insafsız olanıydı; kendisi... Kendisi orta yaş bunalımıyla boğuşan uçkuru düşük, inançsız, bencil, alkolik bir yazar müsveddesiydi! Babasının hayaleti sandığı şey kendi ruhunda kalmış son vicdan kırıntısından başka bir şey değildi. Vicdan gibi bir kavrama o denli yabancılaşmıştı ki onu babasının hayaleti sanıyordu. Öyle sanmayı tercih ediyordu. Evde onu bekleyen kimse yoktu. Defne? Ona karşı çoktan tükenmişti. Çocuk sahibi olamayacağından emin olduğu için evlendiği güzel ama derinliksiz bir kadındı. Onun kim olduğunu bile bilmiyordu aslında. Onun ne düşündüğü, ne hissettiği, ne istediği Önder'i gerçek anlamda hiç ilgilendirmemişti ki! Hiçbir cazibesi olmayan sıradan ve iyi niyetli bir kadındı. Sigara içmiyor, doğayı ve tarihi seviyor, insanlara yararlı işler yaparak zamanını değerlendiriyordu. Üç yıl boyunca tüm ilgisini Önder'e vermişti. Önder de çocuk sahibi olmayacak bu sahte annenin gönüllü oğluydu. Ruhunun derinliklerindeki bencil genler bu hesaplarla Defne'ye yaklaştırmıştı onu. Bu aşk falan değildi. Aşk mı? Talya mı? Talya'nın sadece memelerini ve poposunu istiyordu. Buydu. Bu kadar basitti. Peki ya Gaye? Bu noktada durakladı.

Sahilden yayılan çocuk sesleri iyice duyulur hale gelmişti. Artık ölümün menzilinden çıkmıştı. Rahat bir nefes aldı. Siyah kapı daha uzun bir süre kapalı kalacaktı (Kırk çarpı iki!). İçinden güldü. Yaşlı bir Kızılderilinin dediği gibi acı patlıcanı kırağı çal-

mazdı. Boyunu geçmeyen yerlere gelince dizlerini kırıp bir süre daha suda dinlendi. Denizde uzun zaman kalınca böyle bir hak kazanılıyormuş gibi doğal bir şekilde, hiç vicdan azabı duymadan bir kez daha işedi. Bu kadar yüzdükten sonra bir deniz hayvanı sayılırdı. Zaten tüm canlılar sudan gelmiyorlar mıydı? Bir hayvandı. Kötümser düşüncelerini gidebilecekleri en uç noktaya kadar kovalamıştı. Gaye? Evet, o kırmızı kapının ardında Önder'i bekliyordu. Şifreli sözlerle yüklü şarkılar söylüyordu. Sonra -birkaç gün önce satır satır kendisi tasarlayıp yazmamış gibi- Gaye'yle yerde yattıkları geceyi gerçek bir anı gibi hatırlamaya başladı. Otel-depo-hastane karışımı belleğinin bir yerlerinde bu türden sahte anıların birikmekte olduğuna hükmetti. Akşam birkaç kadeh daha içtikten sonra, Defne'nin yokluğu yüzünden tek kişilik bir akvaryuma dönüşecek olan evin verandasında uzaklardaki hayalet gemilere gözünü dikip o bellek şatosunun koridorlarında gezinerek Gaye'ye ait sahte anıları arayacağından adı gibi emindi.

Denizden çıkınca eve gitmeyi gözü yemedi. Hem hesabı ödemesi gerekiyordu hem de evde babasının hayaleti onun yolunu gözlüyor olabilirdi. Biraz daha dişini sıkmalıydı. Kitap bittiğinde babası da geldiği yere dönecekti. Ama şimdi? Şimdi çok kızgındı: Cevdet Bey'i düşürdüğü durumu üzerine alınıyor, uzun ve gereksiz söylevler vermeye başlıyordu. Böyle durumlarda ona sırtını dönüyor, işine yoğunlaşmaya çalışıyordu. Üstelik az önce yüzerken, onlara (kimlere? Babasına? Ata'ya?) karşı oldukça sert düşünceler üretmişti. Bunun acısı mutlaka çıkardı.

Gazinoya döndüğünde İbrahim'in masayı sildi-

ğini gördü. Komşular gitmişlerdi. Rahat bir nefes aldı. Aynı masaya oturmadı. Gerilerdeki televizyona yakın boş masalardan birine geçti. Bir bira daha söyledi. İbrahim müthiş bir anlayış örneği göstererek televizyonun kumandasını da getirdi. Gazinonun mutfak tarafı kalabalık sayılırdı, sabah denize girenler şimdi bol kızartmalı, ızgaralı yemeklerine yumulmuşlardı. Çocuklar o kadar gürültü yapıyorlardı ki Önder hangi kanalı açarsa açsın kimseyi rahatsız etmiş olmayacaktı. Bu uzak sahilde bu kadar çok kanalın görüntülenebilmesine şaşarak *zap* yapmaya başladı. Uydu antenlerine ve elektromanyetik dalgalara şükretti. Maxwell denklemlerini içinden tekrar edip rahatladı. Unutmuş da olabilirdi. Bir gün unutacaktı ve bu onun gerçek dünyayla kopuşunun tamamlandığı gün olacaktı. Şu kitap bitince tekrar fizik çalışmaya karar verdi.

Mercan da onunla birlikte televizyonu izlemeye başladı. Elinde kocaman bir domates vardı. Sularını akıtmaktan çekinmeksizin ısıra ısıra yiyordu. Önder çocuğu gülümseyerek izledi. Üzerinde sadece yırtık bir mayo olan güneş karası tenli küçük çocuğa karşı acımayla karışık bir şefkat hissetti. Ata ve köylü çocuk fotoğrafındaki çocuk da Ata'nın sarışınlığı ile tezat oluşturacak şekilde karaydı. Bu kara kuru çocuğun o fotoğraflardaki çocuklarla ortak bir kaderi paylaştığını düşünüyordu. Ama o Mercan'dı. İbrahim'in küçük oğlu. Gelecekte bu gazinoyu işletecek olan Keklik Koyu'nun küçük bir sakini. Yabancılaşmanın sonu olmadığına hükmederek birkaç kanalı hızla geçti. Çocuğun yüzünde hiçbir değişiklik olmadı. Ekranda olup bitenleri büyük bir ciddiyetle izliyor gibi görünüyordu ama kanal değişikliklerine tepki vermiyordu. Müzik klipi, otomobil rek-

lamı, çizgi film, siyah-beyaz bir polisiye, yerli bir film, başka bir reklam, tehlikeli sporlar.. Önder hızla kanalları değiştiriyor, bir yandan da Mercan'ın tepkilerini ölçmeye çalışıyordu. Hiç! Sadece domatesi dişliyor, sabit bir şekilde ekrana bakıyordu. Önder pes etti. Yine de bir şeyler öğrensin diye belgesel kanallarından birini açtı.

Şimdi Önder (geçtiğimiz yıllarda azımsanmayacak bir ilgi gören *Yanlışı Aşkın Gözyaşları*'nın senaristi ve bugünlerde kendini Keklik Koyu'ndaki evinde roman çalışmalarına adanmış olan seçkin kişi) ve Mercan (Mercan işte, orali bir köylü çocuk) ekrandaki belgesel filmi aynı ciddiyetle izliyorlardı. Belgeselde hayvanlar üzerinde yapılan birtakım deneyler anlatılıyordu. Maymunlar büyük bir kafeste (Önder bu mekânı eskiden Gülhane Hayvanat Bahçesi'nde görmüş olduğu maymunlar bölümüne benzetti) toplanmışlar, orta yerde asılı duran muz hevingine bakıyorlardı. Önder soğuk birasından iri bir yudum aldığı sırada hayvanlardan bazıları muzlara erişmek için hamle ettiler; bunun üzerine deneyi tasarlayan araştırmacılar basınçlı suyla hepsini bir güzel ıslatmaya başladılar. Maymunlar sinir içinde kafesin uzak köşelerine kaçarlarken Mercan kıkırdadı. Aradan zaman geçince aynı sahne bir kez daha tekrarlandı. Muzları almaya çalıştıklarında sert bir şekilde cezalandırıldılar. O sırada beyaz sakallı bir araştırmacı görüntüye girdi ve bu grubun muzların yasak olduğunu birkaç gün içinde kolayca öğrendiklerini söyledi. Önder basınçlı suyla cezalandırılma yönteminin siyasi gösterilerde de kullanıldığını hatırlayarak hedefi belirsiz bir öfkeye kapıldı. Mercan domatesinin son çeyreğini emmekle meşguldü. Ardından bu maymun grubundan bir maymun dışarı çıkarıldı

ve yerine yeni bir maymun konuldu. Bu maymunun doğal olarak olarak su cezasından haberi yoktu ve hemen ortada nefis bir yemek olarak bekleyen muzlara hamle etti. Bu sefer araştırmacıların su sıkmasına gerek kalmadan diğer maymunların, kafesin yakın tarihinden habersiz bu zavallı yeni maymunu döverek engelledikleri görüldü. Önder derin düşünceler içinde, grup psikolojisinin maymunlarda da mükemmel bir şekilde oluştuğunu, kafesin içinde yeni bir geleneğin nasıl da kolaylıkla yaratılabildiğini izlerken Mercan domatesini bitirip hamur teknesinin başında çiğbörek yapan anasının yanına gitti. Araştırmacılar büyük bir gururla bulgularını anlatıyorlardı. Önder şaşkındı, ne diyeceğini bilemiyordu. Kime? Sağına soluna bakındı. Kime olacak, Osman Bey'e tabii. Onun o muhteris mitolojik maymununa karşı gerçek ama zavallı ve kandırılmış bilim maymunu!

İbrahim boşalan birasını tazelemek üzere yanına geldiğinde Önder çocuklar gibi heyecanla bir hayvan belgeseli izlediği için utandı. İbrahim elinde boş şişeyle ekrana bir süre baktıktan sonra, "Aynı insan gibiler," dedi.

Önder, dişlerini göstererek sırıtan bir maymunun dondurulmuş görüntüsü üzerinden akan jenerik yazılarına bakarken İbrahim'e hak verdi. Evet, ortada büyütülecek bir şey yoktu. İnsan gibiydiler. Önder nedense masadan kalkarken kendini Osman Bey'le görüşmeye hazır hissediyordu. Oysa bu görüşme hiç gerçekleşmeyecekti.

11

Sıcak bir pazar sabahıydı. İstanbullular yaklaşmakta olan yaz günlerini kutlamak istercesine Boğaz kıyısına doluşmuşlardı. İzzet'le Emirgân'a vardığımızda yıllardır bu semte adımımı atmamış olduğumu düşünüyordum. Bir gece önce hayatımın aşk hikâyesinin içindeydim, birkaç saat sonraysa garip bir polisiyenin tanığı.

Avukat Salim Terzioğlu bizimle aynı yaşta ama ikimizden de genç duran neşeli bir adamdı. Biraz *Uzay Yolu*'ndaki doktora benziyordu. Ailesiyle kahvaltı yapmak üzere yıllardır uğramadığım bu kahveye gelmişlerdi. Belleğimin uzak köşelerindeki bu mekâna ilişkin kayıtlar hep sonbahar ve kış mevsimlerine aitti. Üniversitede öğrenci olduğumuz yıllar... Her şey o kadar çok değişmişti ki. Nerede o sarı yaprakların uçtuğu soğuk ve mutsuz kahve, nerede *şimdiki* pazar sabahı insanların bol gazeteli omletli dünyası... İzzet selamsız sabahsız masaya çö-

küp derdini anlatmaya başladığında Salim'in anlayışlı karısı balon almak bahanesiyle çocukları sahile götürdü hemen. Salim bu tür durumlara alışık bir adam olarak bir yandan menemenini yiyor, bir yandan da dinliyordu. Kahvaltısını bitirdiğinde İzzet de anlatacaklarının sonuna gelmişti. Salim ağzını sıkıca peçeteyle sildikten sonra planını anlattı. Önce nöbetçi savcüyı bulacaktı, sonra otopsi isteyecekti, ayrıca ortada hamilelik gibi somut bir durum vardı: O bizim can simidimiz, demişti cenini kastederek. Ardından Cevdet Bey çeşitli tahliller yaptıracaktı. Amaçları bebeğin Cevdet Bey'e ait olmadığını kanıtlamaktı. En önemli hedef buydu. Ama Salim bununla da kalmayacak, Ayşe Solmaz'ın mahallesine gidip küçük bir araştırma yapacaktı. İzzet, bunu duyunca biz de gelelim, diye atıldı, ancak Salim çok yerinde bir kararla yalnız gitmesi gerektiğini, olayın müdahillerinin ortalıkta dolaşmasının uygun olmayacağını söyledi. Daha sonra Salim'in karısıyla çocukları geldi. Oğlanlar babalarının çevresini sarıp sahilde izledikleri balıkçıları büyük bir coşkuyla anlatmaya başladılar. Salim sihirli bir değnekle dokunulmuşçasına değişmişti. Biraz önce ciddi ciddi planlar yapan adam gitmiş, yerine çocuklarla gülüp eğlenen genç bir baba gelmişti. Aklında ne biz, ne Cevdet Bey, ne de başka bir şey vardı. O anda sadece bir babaydı. Çocuklarının gözünde sürekli aynı adam. Sonsuz bir güven veren neşe kaynağı. Onları böyle izlemek garibime gitti. Gaye'nin renk kapılarında hissettiklerime benzer bir duygu dalgası içimi yaladı. Mavi Kapı'yı açıyorum ve ardında emziren bir kadın görüyorum, orada bulunmamam gerek, diye düşünüyorum... Böyle demiştim. Daha doğrusu böyle hissetmiştim. Şimdi de benzer bir durum içindey-

dim. Oradan uzaklaşmalıydim. Sahi ne işim vardı burada? Bu ne biçim filmi? Ne biçim karakterdim ben? Bir kahraman gibi davranmalı, sevdiğim kadının yanına koşmalı, tüm hayatımızı o aşkın gereklerine göre yeniden düzenlemeliydim. İzzet'in cesedini çiğneyerek... İzzet de bu mutlu aile tablosuna dayanamamış olmalı ki kalktı. Salim'in elimizi kuvvetlice sıkarken, her şey düzelecek, merak etmeyin, demesine rağmen İzzet, kahveden adımımızı atar atmaz sinir içinde söylenmeye başlamıştı:

"Umurunda değil. Şu işe bak. Ben babam gözaltında diyorum, adam hiç istifini bozmadan yumurtanın dibini sıyrıyor. Olacak şey değil."

"Bence işini iyi bilen biri."

"Umarım öyledir. Bu herif lisede kıytırık bir öğrenciydi. Şapşalın tekiydi. Futbol dışında hiçbir şeyle ilgilenmeyen tiplerden. Plansız, programsız... Ama işte... Babası da hâkimdi. Bu yüzden o da avukatlığı seçti. Yıllarca görüşmedik, sonra karşılaşıncı baktım basbayağı adam olmuş..."

"Evet, baksana tam bir aile babası."

"Öyle de... Sinir oldum yine de. Hani hiç tanımasam... Parasını verip tuttuğum bir avukat olsa, böyle davransa bir derece."

"Yahu büyütme. Onlar doktor gibidirler. Bu tür olaylar onların gündelik işleri arasında. Önemli olan: Yapması gerekenleri biliyor mu? Bence çok iyi biliyor."

"Umarım sen haklısındır."

Sahilde yürüyorduk. Amacımız Emirgân'dan bir an önce uzaklaşmaktı. İzzet yeterince uzaklaşmış olduğumuzu düşünüp bir banka çöktü. Başını ellerinin arasına aldı. Yanına iliştim.

"Önder, neden bizim başımıza geldi böyle bir

şey hâlâ anlamıyorum. Bütün gece düşündüm. Babamın o kızla ilişkisi olabileceğine ihtimal vermiyorum ama yine de...”

“Yine de içini bir kurt kemiriyor, değil mi?”

“Evet... Sence olabilir mi böyle bir şey?”

“Bence olmaz ama... En kötü duruma hazırlamalısın kendini... Yani bir B planın olmalı. Yani... Tut ki babanın o kızla ilişkisi vardı...”

İzzet acıyla yüzüne baktı. Bu tür bir fikir jimnastiğine hazır değildi galiba. Ama onu alıştırsam iyi olurdu. Üstelik sırada bekleyen başka bir felaket daha vardı İzzet’i. Ben.

“Ama testlerde her şey ortaya çıkacak, değil mi? Demek istiyorsun ki... Sonuçlar babamın suçlu olduğunu gösterirse...”

“Evet. Bunu demek istiyorum. Dünyanın sonu olmamalı bu. Bir hata yapmış olabilir, âşık olmuştur, baştan çıkmıştır... Dünyanın binbir türlü hali var.”

“Bir türlü kabullenemiyorum. Babam benim için o masanın başında rakısını içen, yaşayacaklarını çoktan bitirmiş biriydi. Annemin resimleri kadar sabit biri. Onun yaşamı da annemle beraber bitmiş olmalıydı.”

“Sence bu normal mi?”

“Değil tabii. Ama insan, babasının annesini aldatığımı çok zor kabul ediyor.”

“Neden aldatmış olsun ki İzzet? Annen artık yaşıyor.”

İzzet cevap vermedi. Onun durumu benden farklıydı tabii. Ben annemin yaşadığına tanık olmuştum. Ölümüne de... Ama onun için annesi hiç yaşamamış olduğu için hiç ölmemişti de...

“Peki ne yapacağız?”

“Bunu Salim’le konuşuruz. Ayrıca baban katil

değil. Bunu unutma. Kimse onu hapse atamaz. Kızın yaşı da küçük değil. Bir sürü insanın evlilik dışı ilişkisi oluyor. İntihar etmiş olması tamamen onun sorumluluğunda.”

“Doğru. Ama böyle bir durumda babamla nasıl yüz yüze geliriz, bilmiyorum.”

“Yapma İzzet, onun senden başka kimsesi var mı? Sen onun oğlusun. Ne kadar büyük bir hata yapmış olursa olsun... Senin bir evlat olarak sorumlulukların var.”

İçtenlikle konuşuyordum. Konuştukça Cevdet Bey’in suçlu olduğuna inanmıştık. Bu havadan sıyrılmamız gerekiyordu.

“Şimdi B planı hazır değil mi? Yani dünyanın sonu gelmeyecek... Üstelik bu çok zayıf bir olasılık biliyorsun. Büyük bir ihtimalle kısa bir zaman sonra testler sonuçlanacak, baban eve dönecek ve her şey eskisi gibi olacak.”

İzzet’i yatıştırmıştım. Tam bir şeyler yiyelim mi diyecektim ki Gaye’ye uğrayacağını söyledi. Allak bullak oldum. Son derece doğaldı; sevgilisine gidecekti. Yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Ben de eve gidip bir toparlanayım, demek zorunda kaldım. Ayrıldık. Belli ki bir süre yalnız kalmak istiyordu. (Hayır: Gaye’ye gidiyordu!) Bu düşünceyle otobüste kıvranmaya başladım. O Gaye’ye ulaşmadan ben ulaşmalıydım. Hayır, karışmamalıydım. Kafam karmakarıştı. Cep telefonu kullanmadığıma lanetler yağdırdım. Aptalca bir inat yüzünden... İnsanlarla çevrelenmiş yanlış bir adam olarak otobüs her durduğunda inip koşmak istiyordum. Yapamadım. Yapamamalıydım. Koskoca bir mezarı andıran evime döndüm.

Sakin olmaya çalışıyordum. Gaye’yi özliyordum. Sürekli İzzet’in şu anda nerede olduğunu dü-

şünüyordum. Gaye belki de ona acımış, teskin etmek için kucağına yatırmış, başını okşuyor, her şeyin düzeleceğine dair sözler veriyordu. Belki bu sıcak şefkat gösterisi acıklı bir sevişmeye dönüşüyordu, tam şu anda... ben babamın ıssızlığında terk edilmiş bir kütüphaneyi andıran evimizin içinde... kapatılmış bir vahşi gibi dolanıp dururken... Ben... Fazla olan bendim ama bunu anlamak istemiyordum. Bazen birilerinin hayatında fazlayızdır, bu kadar basittir. Bize orada yer yoktur.

Bir yanda gittikçe kararan bu duygular vardı, bir yanda da... Gaye'nin büyüü. Yıllardır kimseyle yaşamadığım bir geceydi. Çok derin bir denizde yüzmek gibiydi. Evrende var olmanın ne kadar büyüü bir gerçeklik olduğunu fark etmiştim. Uzak geçmişten süzülüp gelen *Neşideler Neşidesi*'ydi Gaye. Ben eski mutlu bir Amerikan filmi. Kahramanlarının aptallık derecesinde saf ve iyi niyetli oldukları o stüdyo filmlerinin sahte yağmurlu sokakları kadar içli; aşk dışında hiçbir seçeneğe yüz vermeden korkusuzca sigara içen jönleri kadar kararlıydım. Gözükaraydım. Aynaya baktığımda tanınmayacak kadar değişmiş olduğumu gördüm. Gaye bana baktığında ne görüyorsa o olmuştum. Başka insanlarla yaşarken varlığını hissettiğim kuşkulardan örülmüş o şeffaf duvarın eriyip gittiğini hissetmiştim. Hissetmiştim. Kendimi... Şu evrende yapayalnız olmadığımı... Şu anlam veremediğim hayatın içinde zavallı bir nokta olmadığımı... Hissetmiştim. Tam şu anda Gaye ona benim hayal bile edemeyeceğim bir dille durumu anlatıyordu. Durumumuzu... Evet, mutlaka öyle olmalıydı. O bir su perisi olduğu kadar karanlık ormanların ecesiydi.

Çevremde dönüp duran kuvvetli duyguların gir-

dabında acı çekerek bekliyordum. Gaye'nin aramasını bekliyordum. İzzet'i başından savdıktan sonra mutlaka beni arayacaktı. Başka bir seçeneğim yoktu. Her zaman kapalı duran panjurların deliklerinden gelen güneş ışınlarının içine doğru duman kusarak sigara içtim bir süre. Akşam oluyordu. Televizyonda her zamanki filmlerden biri vardı. Rita Hayworth yoktu. Gaye yoktu. Babam yoktu. Ben yoktum.

Uyumuşum. Kanepede gözlerimi güçlkle açtığımda evin içindeki tüm nesnelerin bıraktığım gibi beklediklerini gördüm. Bu durum sadece kısa süren bir dehşet duygusu uyandırdı. Sabah olmuştu. Rüyasız uykunun verdiği yorgunlukla kımıldamadan yatmayı sürdürdüm. Yeniden uyursam belki içinde Gaye'nin olduğu mutlu bir rüya görürüm diye umut ettim. Boşunaydı. Aksine... Gözlerimi kapattığımda, Cevdet Bey'in, gözlük satıcısının, İzzet'in, Salim Terzioğlu'nun, taksi sürücüsünün, Ferah Apartmanı'na ait olduğu su götürmez karanlık merdivenlerin, ZED şirketinde karşılaştığım sekreterlerin, babamın, Sevtap Hanım'ın anlaşılmasız bir sırayla girip çıktıkları hayali bir tiyatro sahnesinde buluyordum kendimi. Tam bir kâbus. İzleyicilerin tamamını polislerin oluşturduğu özel bir gösteri. Sahnenin üzerinde hilalleri normalden büyük iki bayrağın arasına yerleştirilmiş Atatürk resmi vardı. Sahnede ne yapacağımı bilemeden duruyordum. Bu hayallerden kurtulmak için içlerinden birine sıkıca sarıldım. Emre Bey'in görüntüsü yapmam gereken ödevlerimi hatırlatmıştı.

Yüzümü soğuk suyla deli gibi yıkarken aynadaki aksimle göz göze gelmemeye çalışıyordum. Gaye aramamıştı. Sakallarım uzamıştı, kelim büyümüşü. Hatta İzzet de aramamıştı. Bunun anlamı birlikte ol-

malarıydı. Her şey kötü gidiyordu benim açımdan. Benim açım yoktu. Köşe kapmacada herkes bir yeri kapmış, ben ortada kalmıştım. Bunları boş vermeliydim. Günlerden pazartesiydi ve benim eskiden de bir hayatım vardı. Bir kahve içtikten sonra başlatacağım bir hayat. Evet, çok parlak sayılmazdı, ama daha kötüsü de olabilirdi. En azından kimseye bir kötülüğüm dokunmuyordu. Kendi halinde bocalayana biriydim. Milyonlarca aşksız insandan biri. Buzdolabında bulduğum taze kaşarı ekmeksiz yerken böyle acıklı şeyler düşündüğüm için kendimle dalga geçmeye çalıştım. Bir miktar başarılı oldum. Galiz sözlerle kendime uzun uzun sövdüm. Sonra babamın masasının başına geçtim. *İkinci Hayatlar*'ın ilk kitabı yazılmak üzere beni bekliyordu. Ancak herhangi bir şey yazmak yerine çalışma masasının üzerindeki nesnelere hipnotize olmuş gibi bakıyordum. Bir zamanlar, çok uzak değil, birkaç yıl öncesi ne kadar bu masada oturup çalışan bir adam vardı. Çocukluğumdan beri çevresinden sessizce dolanarak geçtiğim, o olmadığında bile varlığını hissetmemeneden olan büyük masa, çekmecelerinin içindekilerle, üzerindeki tüm nesnelerle öylece duruyordu karşımda. Öylesine korunmasız. Onca anlam yüklediğim o büyük çalışma bitmişti. Hiç olmamış gibiydi artık. Zaman yolculuğu, paralel evrenler, büyük patlama, yerçekimi, atomaltı parçacıklar, hidrojen bombası, belirsizlik prensibi, hologramlar... Bunları konuştuğum adam artık yoktu. O zamanlar sıkıldığımı sandığım bu sohbetlerin artık mümkün olmayışı gerçeğini kavramakta güçlük çekiyordum. O gece Gaye'ye her şeyi anlatmıştım değil mi? Tüm samimiyetimle... Olmamışlığımı. Ne denli büyük bir hayal kırıklığı olduğumu. Aşk böyle büyük bir itiraf

olmalıydı. Başka ne olabilirdi ki?

İstesem tüm bu defterleri, makaleleri, kırtasiye malzemelerini, taklit banker lambasını, sümen-kurutma-kâğıdı-mektup açacağı takımını büyük mavi bir çöp torbasına koyup atabilirdim. Bir anda. Hep-sinden kurtulabilirdim. Ama sonrasında hissedebileceğim vicdan azabıyla başa çıkamayacağımı anladığım için bu evi (tamamen saçmalayarak) bir müzeye dönüştürmeye karar verdim. Bay Kartoteks bu kararımı onaylayarak gülümsedi. Başım la hafifçe selamladım onu. Saçma: *İnsan yalnızken ne yaparsa yapsın delirmiş olmaz*. Delilik başkalarına karşı verdiğimiz bir sınavdır. Diğer nesnelerin düzenini bozmadan masanın üzerinde defterime küçük bir yer açıp son aklıma gelenleri yazmaya karar verdim.

O sırada telefon çalmaya başladı. Kalbim deli gibi çarparak arayanın mutlaka Gaye olduğunu söylüyordu. Her şey düzelecekti. Yalnız değildim. Koşarak gidip telefonu açtım.

Ne yazık ki arayan İzzet'ti.

Telefonda anlatamayacağım kadar çok şey oldu, diyordu. İşten arıyordu. Bugün günlerden pazartesi-ydi ve İzzet de tüm çalışan insanlar gibi mesai yapıyordu. Bunu neden akıl edememiştim? Peki Gaye neden aramamıştı öylese? O da isteydi ama yine de arayabilirdi. Bu soru gelecekteki tüm kötü olayların tohumunu içinde saklıyordu. Ne kadar yok saysam da bu böyleydi. Gaye'de buluşalım, dediğinde tüm kara bulutlar dağıldı.

O kadar çabuk fırlayıp Ferah Apartmanı'na vardım ki... İzzet'ten önce geldiğimden emin olarak zili çaldım. Israrla. Siyah demir kapı tık diye aralanınca Bağdat Hırsızgı gibi uçarak çıktım merdivenleri. Ancak kapıda Gaye'nin uykusuzluktan şişmiş gözlerini

gördüğümde o kötü tohumdan güçlü bir filizin çoktan yeşermiş olduğunu acıyla fark ettim. Sarılmak için öne doğru fırlayan halim, seni istemiyorum diyen bir kadın bedeninin sert direnişiyle karşılaştı. İçeri girdiğimde İzzet'i gördüm. Dünden daha iyi görünüyordu. Gaye'nin soğukluğunun nedensiz olmadığını anladığım için aniden iyimserleştim.

"Gel kardeşim gel. Korkunç bir gündü ama sonuna geldik artık. Yakında bitecek... Şubeye gittim sabah, işten yarım gün izin aldım, babamı gördüm. Neyse ki onun morali yerindeydi. Atölyeyle ilgili talimatlar verdi. Salim'le bir sürü iş yaptık, sonra babamın testleri için hastaneye acilen götürülmesini sağladık. Allahtan orada iyi bir komiser vardı. Neyse, testlerin sonuçları bu akşam çıkacak. Salim otopsi için dün nöbetçi savcıcı bulmuş. İşin kötüsü ailesi otopsiye karşı çıktı dün."

"Ailesi mi?"

"Bir amcası var. Ezik büzük bir adam. Ben adam önce para sızdırmaya çalışıyor, diye düşünüyordum. Ama sonra... anlayamadık... her neyse... sonunda razı oldu. Salim'in adli tıpta tanıdıkları olduğu için sonucu bu akşamüzeri öğrenecek."

"DNA testi o kadar çabuk sonuç veriyor mu?"

"Bilmiyorum. Galiba daha basit sonuçlar çıkacak önce. Kan grupları falan. Ama Salim bu ilk testlerin bile eğer şanslıysak babamı oradan çıkartacak kadar bilgi verebileceğini söyledi. Her neyse, zaten yarın sabah gözaltı süresi doluyor. Önemli olan içimizin rahat etmesi."

"Demiştin sana. Her şey hızla yoluna girecek diye."

Bunları konuşurken yan gözle Gaye'nin durumunu inceliyordum. Yüzüme bakmadan kahve ser-

visi yapıyordu. Benden utanıyor gibiydi. Orada bulunmam bile ona taşınması güç bir yük gibi ağır geliyor olmalıydı. Bir ara İzzet şeker almak için mutfağa gittiğinde fısıltıyla, ne oldu, diye sordum. Sonra, dedi. Yüzüme bakmadan. Gözlerinin içine bakmaya çalıştım. Başını çevirdi. Bitmişti. Neden anlamamakta direniyordum ki... İzzet geri geldiğinde gözlerimde yaşlarla büfenin üzerindeki bibloları bakıyordum. Tanıklarım. Yaşananların gerçek olduğunu onlar söyleyebilirdi. Porselen tenli zenci kız, öpüşen bebekler, yaşlı balıkçı, bir davette kurum kurum salınan şemsiyeli kadın... Hiçbiri yüz vermedi. İzzet halimi fark etmesin diye mutfağa yöneldim. Bir bardak su alacağımı mırıldandım. Ya Gaye her şeyi anlatmışsa diye utandırıcı bir korkuya da kapılmadım değil. Neyse ki bu korku akıldıştıydı. İzzet aramızda geçenleri bilse beni buraya asla çağırmazdı. O halde sakladıkları neydi? Gaye'nin söylenemeyen bir şeylerin ağırlığı altında ezilmesinin nedeni neydi? Onu bıraktığımda -şurada, şu holde, şu halının üzerinde- yaşadıklarına sonuna kadar sahip çıkacak bir kadın vardı. Nereye gitmişti şimdi? İzzet'in onun üzerinde bu kadar güçlü bir etkisi olabilir miydi?

Mutfaktan dönüp suçlusu olduğum aşk üçgeninde yerimi aldım. Orta sehpanın ardında duran kanepenin ortasına oturdum. Salim'den gelecek telefonu beklerken sessizliğin büyümesine dayanamadığım için konuşmaya başladım. Aklıma geleni anlatıyordum. Yeter ki Gaye'li düşüncelerin keder girdabına yakalanmayayım. *İkinci Hayatlar* kitap dizisi için tasarladığım hikâyeleri anlatıyordum. Beni koruma içgüdüleriyle kolları sıvayıp bu düşünceleri üretmekte olan beyin hücrelerime önce şaşırdım, sonra da onları serbest bıraktım. Doğaçlama yapı-

yordum. Cumartesi gecesı İzzet'e giderken bindiğim taksinin çilekeş sürücüsünün hikâyesiydi anlattığım. Tabii çeşitli ayrıntılarla süslüyordum. İzzet merakla, Gaye kaygıyla beni dinliyordu, farkındaydım. Bir yandan da belki anlattıklarımle, hikâyelerimle Gaye'yi etkilemeyi başarır, yüzünde tekrar o duru, seven kadın ifadesini yakalarım, diye umut ediyordum. Cılız ama inatçı bir arzuydu bu. Hain kardeş hikâyesi bitince bir yenisine geçtim. Gözlük satıcısından devşirdiğim bir *bodyguard* hikâyesiydi. Bu ilk hikâyeden daha az ilginçti ama bu sefer Gaye'nin yüzünde ışıldayan bir şey görür gibi oldum. Anlattıklarım ona o günü hatırlatmış olmalıydı. İşte öyle şursuzca gezerken aklımın kamerası bu görüntüleri topluyor Gaye'ciğim, böylesine müthiş bir adamım, diye düşünüyordum. İçimden.

Daha sonra bu tek kişilik gösteri doğal olarak bölündü. Gaye yiyecek bir şeyler hazırlamak için mutfaka gitti. İzzet ihtiyaç molası verdiğini açıkladı ve ben de salonda yapayalnız kaldım. Büfenin üzerindeki yaşlı balıkçı heykelciğiyle göz göze geldim. Gaye'nin babası olduğunu hatırladım. Saygıyla selamladım. Gaye'yle mutfakta belki birkaç kelime konuşabilirim diye ayağa kalkmışım ki İzzet'in telefonu çalmaya başladı. Ekranında SALIMT yazıyordu. İzzet telefonumu açın, diye bağırdı içerden. Çaresiz telefonu açtım. Gaye de yanıma gelmişti. Telefonun kulaklığına ikimiz de kulaklarımızı olabildiğince yanaştırmıştık, Gaye'nin kokuşunu alıyordum, ama o benimle ilgili değildi. Belli ki aklındaki öncelikli konu Cevdet Bey'in durumu, yani İzzet'ti. Salim Terzioğlu nefes nefeseydi. Ses çok cızırtılı geliyordu:

"Alo, İzzet! Şarjım bitiyor. Duyuyor musun?"

"Ben Önder, bana söyleyebilirsiniz, sonuçlar ne

oldu?”

“Yahu haberler bir tuhaf. Kan grupları testinden bir şey çıkmadı, her ikisi de sıfır eraş pozitif. Ancak sperm testinin sonucu çok garip. Testlerin sonucuna göre, Cevdet Bey doğuştan kısır görünüyor. Bir şey anlamadım bu işten.”

Duyduklarım kötü bir şaka gibiydi. İçerdiği anlamın korkunç sonuçlarını anlamaktan acizdim.

“Testler ne kadar güvenilir?”

“Yüzde yüz... böyle diyorlar. Yahu benim kadar oğlu var, dedim, anasına sormak lazım, dediler. Bu adli tıptakiler böyle oluyor. Hiçbir şeyi ciddiye almıyorlar. Neyse, size anlattığım iyi oldu, siz İzzet’e uygun bir dille anlatırsınız artık. Ben şimdi şubeye gidiyorum. Raporları komiser’e vereceğim, babasına bir şey çaktırmadan suçsuz olduğu anlaşıldı demeleri için ikna etmeye çalışacağım. Tekrar ararım.”

Gaye de tüm konuşulanları duymuştu. Korkuyla bana bakıyordu. Sifonun sesini duyduk. Yarım saniye sonra İzzet karşımıza dikilip ne olmuş diye soracaktı.

“Kimdi? Salim miydi? Ne diyor? Sonuçlar çıkmış mı?”

Gaye’nin dili tutulmuş gibiydi. Koşarak salondan çıktı. İzzet’in yüzündeki ifade aniden değişti. Olaylar denetimden çıkmadan müdahale etmeliydim:

“Bir şey yok İzzet. Sonuçlar babanın masum olduğunu göstermiş. Şimdi Salim şubeye gidiyor, büyük bir ihtimalle birkaç saat sonra...”

Ama İzzet bana inanmıyordu. Parmağıyla Gaye’nin az önce oturduğu boş koltuğu göstererek, peki buna ne oldu, diye soruyordu durmadan. Gaye’den ‘bu’ diye söz etmesinin rahatsız edici yanına

aldırmadan onu yatıştırarak sözler ediyordum. Rahatlamıştım. Yalan söylemememe gerek kalmadan durumu ona doğru bir biçimde açıklayabiliyordum. Evet, asıl gerçeği söylemiyordum ama o kadarı da olurdu. İzzet ben kendim konuşurum, diyerek telefona sarıldı. Birkaç saniye sonra telefonun cevap vermediğini görünce iyice öfkelenildi:

“Ne oluyor Allah aşkına! Hiçbir şey anlamıyorum. Telefon cevap vermiyor, Gaye orada ağlıyor, ne oluyor Önder? Gerçeği söyle! Haydi!”

Yutkundum. Gerçeği? Hangisini? Nasıl? İçimden iyi bir ton tutturursam her şeyi alıştırma alıştırma anlatabilirim diye düşündüm:

“Ya... Aslında iki yanlış bir doğru meselesi... Tahlillerde bir sorun varmış. Kan grupları aynı çıkmış.”

İzzet’in yüzü bembeyaz olmuştu. Alt dudağı ağlayacak gibi titriyordu. Belli ki babasının yüz kızartıcı bir suçtan hüküm giyeceğine inanıyordu.

“Ama, diğer teste göre... baban kısır görünüyormuş. Dolayısıyla suçsuz olduğu kanıtlanıyor. İki yanlış bir doğru.”

Kendimce böyle şık bir çözüm bulmuştum. Üstelik sesimdeki kayıtsızlıkla olayı önemsizleştirmeye çalışıyordum.

“Yani... O halde sorun yok?”

“Yok.”

Bu kadar da kolay olmuştu. İzzet babasının kısır olup da kendisinin nasıl var olabildiğini sorgulamıyordu bile. Can alıcı kelimeyi telaffuz etmemiştim çünkü.

“Tabii ya, o yaşta adam nasıl çocuk yapsın?”

Bu son sözleri kendi kendine mırıldanmıştı. O sırada içeri gelen Gaye’ye dönüp benden duyduklarını tekrarladı.

“...Duydun mu? Olacak şey değil. Yani bu şekilde suçsuzluğu anlaşıldı. Ama...”

Gaye gelip onu ensesinden okşamaya başladığında tercihini açık bir şekilde ortaya koyduğunu düşündüm.

“Her şey düzelecek... Merak etme.”

İzzet bir çocuk gibi başını kaldırıp Gaye’nin gözlerinin içine baktı:

“İnsan sonradan da kısır olabilir, değil mi? Yani bu çok doğal bir şey... Değil mi? Yaşlılıktan...”

Gaye onun başını okşayarak karşılık verdi. Ne yazık ki onun şefkati benim ikiyüzlülüğümden çok daha can acıtıcıydı İzzet için.

“Ne önemi var ki? Önemli olan insanı büyüten kişidir. Baba diye bildiği...”

“Yani babam, babam olmadığının farkında mı sence?”

‘Yani babam gerçek babam değil mi’ diye sormamıştı. Onun yerine babasının bu gerçeği bilip bilmediğini sorguluyordu. Sesinde metalik bir tını vardı. Önce tüm soruları sorup cevapları sakın sakın dinleyecek ve ardından da delirecek birinin ifadesi yüzüne hâkim olmuştu.

“Bunu ona sormamalısın. Hiçbir şey olmamış gibi davranmalısın. Tamam mı? Şimdi her şeyi unutmaya çalış. Gözlerini kapat.”

İzzet yaşadığı gerilimi kaldıramayacak kadar bitkin bir şekilde başını Gaye’nin göğüslerinin ortasına bıraktı. Hıçkırarak ağlıyordu. Sessizce çıktım salondan, evden, hayatlarından...

Korsan, tabağındaki haşlanmış sosisi sakın sakın yerken Önder o güne kadar yazdığı tüm bölümleri okuma hazırlığı yapmaktaydı. Neredeyse sonuna gelmişti. Bitirecekti. Her şeye rağmen. Emekli fizik profesörü Ziya Ustaoglu, yani babası birkaç gündür ortalıkta görünmüyordu. Önder yazma konusunda sebat ettiği için babasının yıldığını düşünüyordu. Korsan yemeğini bitirip ayrıntılı bir yalanma-temizlenme faslından sonra zarif bir hareketle masanın üzerine çıktı ve Önder'in göz hizasında uyuklamaya başladı. İçinden hayvanın başını okşamak geçtiyse de cesaret edemedi. Hemen kaçıp giderdi. Defne gibi.

Verandanın dört bir yanını çevreleyen sararmış ortancalara baktı. O geceden beri Defne'yle oturup konuşmamışlar, aralarındaki gerginliği sözcüklere dökmemişlerdi. İlk zamanlar, birkaç kez sabah kahvaltısı hazırlayıp gözüne girmeye çalıştıysa da daha

sonraları geç kalktığı için (ya da Defne erken çıktığı için) sabah kahvaltıları da tarihe karışmıştı. Bazı geceler cesaretini toplayıp ona yakınlaşmak için hamle ettiğinde Defne tıpkı Korsan gibi huysuzlanıp kaçmıştı yanından. Onu henüz affetmemişti. Belki de onu kitabıyla baş başa bırakmak için böyle davranıyordu, belki de Osman Bey'le giriştikleri işler gerçekten de çok zamanını alıyordu. Bunları defalarca düşünmüştü. Düşüncelerinin barometresi kederi gösterdiği zamanlarda, kendini suçluyor, bu muameleyi hak ettiğini düşünüyordu. İbre fırtınayı gösterdiğindeyse, birkaç kadeh içtiğinde örneğin, kıskançlık krizine kapılıyor, herkese içinden sövüp sayıyordu. Her iki durumda da Önder bu konunun üzerine gidecek gücü kendinde bulamıyordu. Önce kitap bitsin, sonra... diye düşünüyordu. Kitabını bitirdiğinde yine eski Önder olacaktı. İstanbul'a dönecekti. Neredeyse bir yıldır gözünde tüten kafelerden birine girip bir espresso söyleyecek, günlük gazetelere göz atarken keyifle gerinecekti. Sonra belki Cemal çıkacaktı bir yerden ya da Ertan gelecekti yanında yeni bir sevgiliyle... akşam Boğaz'da bir meyhaneye... son dedikodular... gelip geçen şilepler... balonlara atış yaptıran tüfekçiler... boşalan kadehler... Bu hayallerin hiçbirinde Defne yoktu. Buna şaşır-mıyordu çünkü iş için (kitabını bastırtmak için) şehre gidecekti ve Defne'nin burayı bırakacağını sanmıyordu. Emin miydi?

Sadece ortancalar değil alacakaranlıkta bahçenin tamamı kötü görünüyordu. Evin içinde de tozlu bir boş vermişlik vardı. Mutfak girişinde asılı olması gereken kuru buğday demeti bir haftadır düştüğü yerde duruyordu. Önder özellikle kaldırmıyordu. Defne'nin onu yerden alacağı gün bir şeylerin düze-

leceğini umuyordu. Rüzgâr çanları bile boyunlarını bükmüş kımıldamadan oradan sökülüp atılacakları günü bekliyorlardı. Bu terk edilmiş izlenimi veren ortam Önder'in içinde adını koyamadığı kötü duygular büyütüyordu. Sonra omuzlarını silkiyordu. Defne'ydi işte. Sabahları yoga yapan bir kadın. Ot çayları uzmanı. Köy meydanlarını kalantor parasıyla düzenleme inşaatı gönüllü amiri. Kızıyordu ona. Böyleydi işte, bir ânı bir ânına uymuyordu: Evet, kızgındı. Kendisiyle ilgilenmediği için. Kitabına ilgi göstermediği için. Her gününü Osman Bey'le geçirdiği için. Osman Bey'e de kızgındı. Karısını çalmıştı ondan. Önder'in yapmaya gücünün asla yetmeyeceği şeyler Osman Bey için mesele bile değildi. Konuşmaya değmezdi. Acaba ne konuşuyorlardı bütün gün? Kendisinden söz etmedikleri açıktı. O eğlencenin dışındaydı. Mademki yazıyordu... Yazıyordu. Yazıyor muydu? Var mıydı?

Tabii ki vardı. İbrahim'in karanlıkta sıcak bir yuva gibi görünen sahil gazinosuna sevgiyle baktı. Artık onlara alışmıştı. Her gün denize girdikten sonra öğlen yemeklerini orada yiyordu. Selim Albay, Zeliha Hoca, Mercan, Ayten Hanım, Hatice (İbrahim'in hamarat karısı), ara sıra Hilmi Bey... Hepsi onu kabullenmişlerdi. Hatta bazen keyfi yerinde olduğunda onlara *Yanlış Aşkın Gözyaşları*'yla ilgili eski dedikoduları veriyor, özellikle kadınların gözlerini fal taşı gibi açarak dinleyişleriyle eğleniyordu. Ayten Hanım'ın o r'leri yuta yuta bir tür Fransız aksanıyla yaptığı yorumlar da hoşuna gidiyordu. Kimi zaman, romanını okusa neler söyleyeceğini de merak ediyordu doğrusu. Bazen Gaye'yle yaşadıkları bölümü Ayten Hanım'ın gözüyle okuyordu. Ne düşünürdü acaba? Belki de *Neşideler Neşidesi*'nden

hoşlanmazdı. Belki o da Cevdet Bey gibi ikircikli bir laf ederdi Gaye hakkında. Ya Zeliha Hoca? O nasıl okurdu acaba? Bir sürü yazım yanlışı bulurdu önce. Devrik tümce kullanmayın Önder Bey, derdi gözlüğünün üzerinden. Başını sallardı o da. Gerçi neşeli bir gününü yakalarsa... Bugünkü gibi. Bu sabah hepsi çok neşeliydi. Heykel getirilip meydandaki kaidenin üzerine yerleştirilmişti. Büyük kalın bir örtünün altında yarın sabahki açılışı beklemeye başlamıştı parmağıyla uzakları gösteren Ata. Önder'in seçtiği poz olmamıştı. Osman Bey, Zeliha Hoca'ya fiberglastan yapılan bu heykellerin kalıbının hazır olduğunu ve bu kadar kısa sürede başka bir seçeneklerinin olmadığını uzun uzun anlatmıştı. Kocaman bir heykeldi. Önder yine de içten içe bu meseleyi kendisinin halletmiş olduğunu düşünüp kendine pay çıkarıyordu. Buralardan geçip giderken bir iz bırakmıştı işte. Gerçi bunu kimse bilmeyecekti, hatırlamayacaktı, ama o zaten adsız bir kahraman değil miydi?

Sol tarafa bakmamaya çalışsa da zihin gözü havuzlu köşkün odalarında geziniyordu. Talya'yla yaşadıkları günü utançla hatırlıyordu. Zamanı geri almak mümkün olsaydı o güne gider, o saçmalıkları yapmasına engel olabilirdi. Hele kızı odada biraz daha tutmak için lafı uzatması... Korkunçtu. İnsan hayatında oluşabilen bu türden aşağılık olayları silebilmenin bir yolu olmalıydı. Kadınlarla yaşadığı en zavallı deneyimdi. Deneyim sözcüğü bile olayı olduğundan değerli gösteriyordu. Talya'nın ne düşündüğü umurunda değildi. Önemli olan kendine dair düşüncelerinin değişmiş olmasıydı. Bu olayı enine boyuna irdelememişti. Belki de üzerinden zaman geçmesi gerekiyordu. Zamanı gelince, belleğinin loş

odalarından birinde 'No, Önder Bey! Don't!' diye tekrarlayan Talya'nın pareosuna sarınmış halini karşısına alacak ve hesaplaşacaktı. Neden öyle davrandığını bir bir açıklayacaktı. Şimdi bilmediği ama zamanla bulacağı mantıklı gerekçeleri önüne serecekti. Gerçi zaman bazı şeyleri kendiliğinden hallederdi. Herkesin hesaplaşmadan bir yerlerinde gizlediği utanç verici anıları vardı. Bunda tuhaf olan bir şey yoktu. Tuhaf olan, o günden sonra Talya'yı hiç görmemiş olmasıydı. Eva da hiç görünmüyordu. Havuzlu köşkten hiç çıkmamaları garipti. Komşularla yaptıkları Osman Bey sohbetlerinde de hiç adları geçmemişti. Sanki hiç var olmamışlardı. Gaye gibi birer hayal miydiler? Uzun zamandır bellek şatosuna da güveni kalmamıştı. Çünkü bir süredir yazdığı kurmaca dünyanın kimi anları kendilerine uygun yerler ediniyorlar, davetsiz misafirler gibi geçmişteki gerçek anıları yerlerinden ediyorlardı. En fenası da kimi gerçek anı parçaları romanın bir yerlerine sızıyor, hayali dünyayla kaynaşıyor, tanınmaz hale geldikten sonra bellek otelinde yeni bir odaya yerleşiyordu. Ne zaman belleğinde dolaşmak için binanın içine adım atsa, kayıt bölümünde çalışanlar yanına gelip şikâyetle başlıyorlardı. Hepsi yaptıkları işten bıkmışa benziyordu. Onlara hep aynı cevabı veriyordu: Şu kitap bir bitsin, sıkı bir temizlik yapacağız çocuklar.

Ama şimdi geceydi ve karanlık denizin vaat ettiği hiçbir şey yoktu. Boşluk dışında. Önder masasının başında, uzaklardan nasıl da küçük bir böcek gibi görüldüğüne aldırmadan çalışıyordu. Defterlerinin sayfaları eskimiş, kötü elyazısıyla dolup taşmıştı. Elyazısına baktı uzun uzun. Karakterinin ne kadarını yansıtıyordu acaba? Tutarsızlığını apaçık or-

taya koyuyordu belki. Yazdığı bölümler arasında zaman yolculuğu yaparken sadece elyazısının değişimine bakıyordu. İlk sayfalar güzeldi. İzzet'le metroda karşılaştıkları sahnelerde sağa doğru yatık elyazısıyla sözcükler düzenli aralıklarla yazılmışlardı. Uzun zamandır planlanmış bir işe dikkatle başlandığı belli oluyordu. Ama yeknesaktı. Tüm y'lerin, g'lerin kuyrukları özenle fiyonk haline getirilmişti. A'lar çengelli, b'ler göbekli, m'ler yayvandı. Ne zaman ki İzzetlerin evine adım atıyordu, harflerin biçimleri bozulmaya başlıyordu. Kuyruklar kısalıyor, yuvarlaklar tamamlanmıyor, sözcükler bazen birbirlerine fazla yakınlaşıyor, bazen de uzun boşluklarla ayrılıyordu. Aslında bir şeyler ifade ediyordu bu değişimler. Uzun boşluklar tereddütün ya da korkunun ifadesi olabiliyordu zaman zaman.

Hayatının içinde de bu türden boşluklar olduğunu farkındaydı. Defne'yle aralarında var olan karanlık denizin gittikçe derinleşmesi gibi. Şehir ve şehre dönme düşünceleri ile yazı arasındaki boşluk gibi. Osman İsfendiyar ile babası gibi... Cevdet Bey'le İzzet arasında da benzer bir uzaklık yok muydu? Vardı. Ne yazık ki vardı.

Kafasının karışıklığını dindirmek için (kendisine böyle açıklıyordu) bir kadeh bir şey içmeye karar vererek mutfağa yöneldi. Buzdolabının neden bu kadar boş olduğunu sordu kendine. Cevabı çok basitti: Artık bu evde yemek pişmiyordu. Tıpkı bir zamanlar babasıyla yaşadığı dönemlerde olduğu gibi... Sadece taze kaşar, yoğurt, yumurta ve margarin bulunurdu dolapta. Bir de meyveler. Buzdolabının rafaları boşluktan sararmışlardı. Acıktıkça ekmek arası peynir.. Evin annesi gitmişti. Bu acıklı düşünceye karşı elindeki kartları hızla açtı Önder: Defne bu

evin annesi falan değildi, asla da olamayacaktı.

Dolaptan içki şişesini çıkarıp kadehe doldurdu. Her durumda buz. Tam mutfaktan çıkmak üzereydi ki şen bir kahkaha çınladı dışarıda. Önder başını kaldırıp küçük pencereden Memduhların evine baktı. Ev yine cıvıl cıvıldı. Tüm odaların ışıkları açıktı. Çocuklar yaramazlık peşindeydiler. Şermin elinde büyük bir kiraz kâsesiyle Sevgi Hanım'a servis yapıyordu. Memduh, Hilmi Bey'le dalgasını geçiyordu. Televizyondan yayılan reklam müzikleri nesele seslerini bastırıyordu. Orta sınıfın sınırsız sorumsuz mutluluğuna küfretti Önder. Mutluydular. Ahmakçasına. Kendilerinden memnundular. Kafalarında kendilerine ve geleceklerine ilişkin net planlar vardı. Önder bu kadar mesafeden anlayabiliyordu. Kendilerine, bahçe içindeki evlerine, birbirlerine güveniyorlardı. Yastıklı plastik sandalyelerine yaslanarak başkalarını çekiştiriyorlardı. Her evde bu küçük mahkemelerden binlercesi kuruluyordu akşamları. Önder onları izlemekten vazgeçti. Onlar tarafından görülüyordu. Ne tuhaf bir durum: Hortlak gibi bir adam bütün gece yalnız, evin içinde... *İşte içki alıyor şimdi Şermin Hanım. Ya evet, çok içiyor. Kitap yazıyormuş. Ayol onu kim yazsın? Önce karısına sahip çıksın. Yok canım, bu türden açık dedikodu yapmazdı onlar. İnceden inceye lafı çevirip dururlardı ağızlarının içinde. Akıl hocaları binlerce atasözü vardı: Büyük lokma ye büyük laf etme; bir şey söylemeden iki kere düşün; lokmaları kırk kere çiğnemededen yutma... Çiğnene çiğnene posası çıkmış bir hayattı onlarınki. Peki ya Önder'inki?...*

Önder onları, tüm orta sınıfı, mutfakta bırakıp verandaya döndü. Ama onu davetsiz bir misafir bekliyordu. Orada arkası dönük, masasına oturmuş,

yazdıklarını okuyordu. Üstelik, şaşılacak şey, bir eliyle de Korsan'ın başını okşuyordu. Kendini kim-selere sevdirmeyen o kibirli siyah-beyaz kedi, gösterilen ilgiden memnun, gözlerini yuma yuma sevdiri-yordu başını. Ne korkunç bir görüntü! Babası, her zaman giydiği mavi kareli gömleğinin içinde, zayıf ama dinç bir adam olarak oturuyordu işte. Önder bu görüntü karşısında donakalmış, tıpkı rüyalarda ol-duğu gibi, durumun gerçekdışılığını fark etmeyerek sadece dehşete düşmüştü. Daha önce hiç olmadığı kadar gerçektir bu sefer.

“Gel oğlum, gel.”

Önder bastığı yere güvenemeyerek ağır ağır yürüdü masaya doğru. Yaklaştıkça keskin lavanta kokusu artıyordu. Yaklaştıkça yaşı küçülüyordu. Hayali sayacın rakamları kırktan geriye doğru hızla azalmaya başlamışlardı.

“Otur şuraya.”

Yanındaki sandalyeye işaret etmişti babası. Oturdu. Nedense içinden bir ses, bu karşılaşmanın son olduğunu, dişini sıkarsa, bu sınavı başarıyla atlatırsa her şeyin düzeleceğini söylüyordu. Lisede ödevleri kontrol edilirken de böyle sessizce beklerdi Önder.

“Çınarcık'tı.”

Önder anlamadığını belirtir bir ifadeyle kaşlarını kaldırdı.

“Çınarcık'tı, dedim. Şurada soruyorsun ya, Kumbağ mıydı, Şarköy müydü diye. Çınarcık'tı. Seni deniz kıyısında gezdirirdim. Anlamayacağını bile bile bir şeyler anlatırdım. Kulağın dolsun isterdim. O gün yolda küçük bir kaplumbağa kabuğu bulmuş-tun. Baba içindeki nerede, diye sormuştun. Dört yaşındaydın. Ölümü anlayacak yaşta değildin, ben de

bildiğim şeylerden söz ettim sana. Aşıl ile kaplumbağa arasındaki yarış ilk o gün anlatmıştım. Aşıl'ın neden kaplumbağayı geçemeyeceğini... Nasıl çocuk büyütülür bilmiyordum. Sanıyordum ki... ne kadar çok bu tür öyküler anlatırsam o kadar iyi olur senin için. Ama olmadı.”

Önder konuşmanın gittiği yönden rahatsız olmaya başlamıştı:

“Baba nasıl geldin sen buraya?”

Bu sorunun arkasında, seslendirmedeği ama zihninden geçirdiği başka düşünceler vardı: Sen ölüsün baba, ölümden sonra hayata inanmazdın, tanrıtanımazdın, şimdi neden ve nasıl hortladın... gibi. Babası tabii ki hepsini duymuştu, gülümsedi:

“Oğlum, hayal gören ben değilim. Ben olsam tabii ki görmezdim. Beni gören sensin. Senin aklın bu konularda hiçbir zaman berrak olmadı ki...”

Önder bu mantıklı cevabı dinlerken bir yandan da kuşkuyla babasının Korsan'ı okşayan ellerine bakıyordu. İlk kez onunla böyle konuşuyordu. Daha önceki gelişlerinde ondan kaçmaya çalışmış, söylediklerini duymak istememişti. Soru sormak aklından bile geçmemişti. Korsan'ın neden ondan kaçmadığını da soracaktı, vazgeçti. Zaten babası konuşmaya devam ediyordu:

“Üstelik önemli olan bu değil. Önemli olan sensin. Senin hayatın. Yaşayan sensin. Senin böyle yalpalaman beni üzüyor. Sana iyi bir ortam yaratmaya çalıştım hep. Ama ben gider gitmez her şeyi boşladın. Üniversiteyi neden bıraktın? Biliyorsun, çok uğraşmıştım asistan olarak kabul edilmen için. Ömür Bey'e hayatımda ilk ve son kez ağız eğdim. O adamla yıldızımızın hiç barışmadığını bilmene rağmen... sen ne yaptın? Daha cesedim soğumadan be-

ni arkamdan bıçakladın. Saçma sapan senaryo işine girdin.”

“Öyle deme baba! Ben kendi hayatım hakkında kararlar verebilecek yaşıyaydım.”

“Evet, belli oluyor. Şu haline bak. Şu evin durumuna bak. Neden sevmediğin bir kadınla evlendin peki? Bu da mı o doğru kararlarından biriydi?”

“Sevmiştim. Yani seviyorum onu. Bu aralar biraz aramız kötü, o kadar. Düzelecek.”

Babası ortancaları göstererek dudak büktü:

“Sen öyle san.”

“Şu kitap bitince... eğer izin verirsen... çalışabilirsem...”

“Kitap mı? Okudum. Tüm yazdıklarını okudum.”

Önder bu sözleri duyunca aptalca bir heyecana kapıldı. Karşısındaki kendi zihninin yarattığı bir hayal değil de gerçek bir okurmuş gibi yorumlarını merak etmeye başladı:

“Ne düşünüyorsun?”

Babası acı gerçeği nasıl söyleyeceğini bilemeyen bir doktor gibi suskun bir şekilde başım iki yana sallıyordu:

“Başından beri itiraz ettim. Neden bu sevdaya kapıldığını anlayamıyorum. Gerçekten...”

Önder gerisini dinlemek istemiyordu. Emekli fizik profesörü, ona, yaşam tarzına, seçimlerine kökten karşıydı.

“Hiçbir yararı olmayan bir uğraş bu. Bir isteğin, yazma hevesin olduğu belli. Neden gerçekleri yazmıyorsun? Büyüklere masal anlatmanın ne anlamı var? Yazdıklarının anlamı net değil gibi. Tam bunun nedeni budur diyorum, başka bir yere gidiyor olaylar...”

Önder babasının yaklaşımını sığ bularak itiraz etti:

“Ama gerçekte de öyle oluyor baba.”

Sesi ergenliğe yeni adım atmış bir genç gibi horozlanarak çıkmıştı.

“Amacının gerçekleri anlatmak olduğunu sanmıyordum. Bu güzel bir gelişme.”

“Hikâyenin kendi gerçekliği var baba.”

“Öykünün gerçekliğiymiş! Okuyanların öyle sanmaları öykünün bir gerçekliği olduğu anlamına gelmez. Olsa olsa bir gerçekliğin bir benzetimi olabilir.”

Önder mırıldandı:

“Simülasyon.”

“Benzetim... Ne olduğunu çok iyi biliyorsun. Peki neden benzetim yaparız bunu anımsayabiliyor musun?”

Önder sınavda terliyordu:

“Gerçekliği anlamak için.”

“Yanlış. Gerçekliğin ne olduğunu anlamak için deneyler yaparız. Ancak her zaman deney yapmak zordur, pahalıdır, çok zaman ve enerji gerektirir. O zaman benzetimler ipucu verebilirler. Ama senin durumunda... Boşuna konuşuyorum. Ne yaptığının farkında bile değilsin. Örneğin şu soruyu yanıtlayabilir misin: Bu kitabı neden yazıyorsun?”

Önder cevap veremiyordu. Parçası olduğu bir hikâyenin neden yazıldığını nereden bilecekti ki?

“Çabanı, çalışma azmini takdir ediyorum ama sonuçsuz bir işe girdiğin için... senin için... üzülüyorum. Bak neden diye soruyorum, kekeliyorsun. Her şeyin bir nedeni vardır Önder. Her şeyin. İster roman olsun ister yaşam... Her şeyin bir nedeni vardır. Bu nedeni bilmediğin sürece yazmanın ya da ya-

şamanın bir anlamı yok.”

Önder içinden yükselen öfke dalgasının tepesine çıkıp diklendi:

“Sen biliyor muydun peki? Sen... yaşarken yani... hayatının nedenini biliyor muydun?”

Babası gülümsedi:

“Tabii. Bunu bilmeyecek ne var? O kadar zor değil Önder. Bizler, insanlar, doğadan çıkmış yaratıklarız, ama bir özelliğimiz var: Yaşadıklarımızı derinlemesine inceleyebiliyoruz. Düşünce gücümüz var. Maymun akrabalarımızın durumuna bir bak. Sefalet içindeler. Bit pire ayıklayıp duruyorlar. Bir de bize bak. Uçakları uçuran, gemileri yüzdüren, madde- nin ne olduğunu kavrayıp içindeki güce hâkim olan bize bak...”

Önder gerisini çok iyi biliyordu. Lafı değiştirmek istedi:

“Peki mutlu muydun baba? Hayatının son yirmi yılını yalnız başına yaşadın. Annemden sonra o masanın başında yapayalnız...”

“Neden yalnız olayım ki? Sen vardın. Büyüyordun. Seni yetiştirmeye çalışıyordum.”

Önder bu cümleleri duydu ama ‘annene âşık-tım’ anlamını çıkardı. Gözleri yaşardı.

“Baba, neden beni rahat bırakmıyorsun? Neden?”

Babası cevap vermek yerine Önder’in başını kollarının arasına aldı. Bu beklenmedik şefkat gösterisi Önder’in tüm direncini kırdı. Başını babasının kucağına koyup ağlamaya başladı. Korsan bu dokunaklı sahneyi fazla bulmuş olacak ki zıplayıp masadan indi, karanlığa karıştı. Hayal veya gerçek, fark etmiyordu Önder için. O anda, iyi ki babam yanımda, diye düşünüyordu.

Gıcırdayan tahtaların sesiyle başını kaldırdı. Defne merdivenleri çıkıyordu. Göz göze geldiklerinde berbat görüldüğünü Defne'nin yüzünden okudu. Masada tek başına, gözleri kıpkırmızı kel bir adam, Önder.

“İyi misin?”

Defne'nin sesi bir yabancı gibi çıkmıştı. *Evet, çok iyiyim, babam uğradı, biraz lafladık, romanımdan söz ettik, bak adam nerelerden gelip okuyor, senin umurunda bile değil.* Önder kendini acındırma-ya meraklı içsesini bastırarak gülümsedi:

“İyiyim. Hem de çok iyiyim. Yüzünü gören cennetlik.”

Defne gözlerini kaçırdı. Masaya oturdu. Yüzünde garip bir mahmurluk vardı. İçki mi içmişti?

“Nasıl gidiyor?”

Önder her şeyin düzelmeye başladığını hissetmek istiyordu. Konuşacaklardı ve her şey düzelecekti. Böyle düşünmeye çalışıyordu ama Defne'deki başkalık bu olumlu düşüncelerin doğru çıkmayacağını söylüyordu.

“Bilmiyorum, büyük bir bölümü bitti sayılır.. ama kafam karışık. Belki de bittiğinde okuruz ve sonra da yakarız.”

İnanmayarak başladığı bu cümleyi tamamladığında gerçekten de hepsini çöpe atabilirmiş gibi hissediyordu kendini. Belki daha yararlı şeyler yazabilirdi. Çocuklar için bilim kitapları örneğin. Maymunlar üzerine yapılmış çalışmaları derleyerek evrim düşüncesini anlatan bir kitap belki. Bu düşünce babasıyla konuşurken aklına gelmişti ama seslendirememişti. Ancak kurduğu cümlelerin acıklı içeriği Defne üzerinde beklediği etkiyi yaratmamıştı (*Sevmediğin bir kadınla neden evlendin ki?*). O zavallı

‘okuruz’ ve ‘yakarız’lar ancak rüzgâr çanlarının belli belirsiz titreşmesine neden olmuştu, o kadar... Defne artık Önder’le herhangi bir ‘biz’in içinde değildi.

“Konuşmalıyız Önder. Belki sırası değil ama... Aslında kitabını bitirmeni bekledim... ama... artık zamanı geldi....”

Önder Defne’nin kırık dökük cümlelerinin anlamını kavramaya çalışıyordu. Gözlerini kırptırdı. Geçmişte yaşadığı ayrılık sahneleri aklına geldi. Terk edilen olmaktansa terk eden olmak! Bu çok yoğun bir duygu olup damarlarında akmaya başladı. Ama çok geçti. İşte o masanın başındaydı, hazırlıksızdı, kaçacak bir yer yoktu. İstanbul’da olsaydı, işler bu noktaya gelmeden toz olurdu. Yutkunarak savunmaya geçti:

“Bak, özür dilerim. Sana son zamanlarda kötü davrandım. Ama her şeyi düzelteceğim. Şu kitap bitsin...”

Defne’nin yüzündeki acılı gülümseme bozulmamıştı. Bu gece ne kadar da buğulu, ne kadar da derin bakıyordu... Önder karısına aceleyle âşık oldu. O anda.

“Ya da... kitabın canı cehenneme. İstersen şimdi yakayım hepsini. Hiçbir önemi yok.”

“Önder, kendini kandırma. Ben senin umurunda bile değilim. Bilmiyorum neden... Başından beri bu ilişkiyi ayakta tutmak için çok çabaladım. Ama hep bir şeyler ters gitti. Beni sevdiğine inandırmıştım kendimi. Belki de sevgiyi tanımadığım için...”

Önder’in zihni duyduklarını hızla irdeliyor, satır aralarına gizlenmiş gerçeği bulmaya çalışıyordu. O, âna kadar vardığı sonuçlar iç açıcı değildi; ‘eskiden beni sevdiğini sanıyordum, çünkü sevginin ne oldu-

ğunu bilmiyordum' ve bu sözlerin mantıksal sonucu: 'Ama şimdi biliyorum'. Önder ona sevgiyi kimin öğretmiş olabileceğini ılık hızıyla anlamıştı. İtiraf ettirmeliydi:

"Şimdi ne değişti Defne?"

"Hiç. Hiçbir şey. Sadece emin oldum. Beni sevmeye emin oldum. O gece bana burada neden tecavüz ettin Önder?"

Utanç veren sözcüğün her harfı beyinde ayrı ayrı yankı bulmuştu. Önder bu saldırı karşısında şaşaladı:

"Bunu konuşmuştuk... yani açıklamıştım... öyle bir niyetim yoktu... sen yanlış anlamıştın. Daha doğru..."

"Öyle mi? Hiç üzerinde düşünmedin, değil mi? Neden böyle davrandığını hiç kendine sormadın, değil mi? Neden bir başka gece değil de, o gece bana saldırdığını hiç düşündün mü?"

Önder'in verecek cevabı yoktu. Bilmiyordu. Gözünün önünde Talya'nın pareolu görüntüsü hiç durmadan aynı sözleri tekrarlıyordu: *No, Önder Bey! Don't!*

"İşte bu yüzden hiçbir şey düzelemez aramızda. Çünkü sen bu ilişki üzerine kafa yormak bile istemiyorsun. İnsanlar birçok şey yaşıyor Önder, başkalarından hoşlanıyorlar, aldatıyorlar, ama sonra eğer birbirlerini seviyorlarsa ilişkileri için oturup konuşuyorlar, çaba harcıyorlar..."

"Ama ben seni aldatmadım ki..."

Defne tiksintiyle dudağını büktü:

"Neden yalan söylüyorsun ki? Bu saatten sonra hiçbir yararı yok, anlamıyor musun? Aramızdaki her şey çoktan bitti Önder."

Önder Talya'nın her şeyi kelimesi kelimesine

Defne'ye anlatmış olabileceğini düşündü. Hatta belki de yalnız Defne'ye değil Osman Bey'e de anlatmıştı. O da Defne gibi yüzünü buruşturup Önder'in Buda'nın avucunun içinde çırpınan muhteris maymundan başka bir şey olmadığını düşünmüştü. Belki de o maymunun hikâyesini anlatmasının nedeni tüm bu olup bitenleri bilmesiydi. Ama hayır, Talya olayı sonra olmuştu. Ama belki de davette Önder farkında olmadan maymunluğuna ilişkin bazı işaretleler vermişti. Önder kendini uzun zamandan beri ilk kez bu kadar kötü hissediyordu. Bu kadar aşağılanmış.

“Bir hata yaptım...”

Defne elini tuttu.

“Tartışmayalım Önder. Sen düşünmüyorsun ama ben o günden beri düşünüyorum... Kararımı verdim.”

Önder Defne'nin elini tutup dudaklarına bastırdı. Kadının ellerindeki kendine güvenin kaynağını anlamıştı. Başka birine âşık olan asıl oydu. O yüzden bu kadar kendinden emindi. O nedenle bu kadar güzeldi.

“Lütfen gitme. Sana ihtiyacım var.”

Defne elini yavaşça çekti.

“Hayır Önder. Bu doğru olmaz. İhtiyacın olan tek şey zaman. Kitabını bitirmek için... Şimdilik aklını dağıtmak istemiyorsun, sorunları da o nedenle erteliyorsun. Sonra beni, bu evi, bu yaşantımızı tamamen sileceksin.”

Önder söyleyecek söz bulamıyordu. O güne kadar tanıdığı Defne değildi konuşan. Bu kadar makul, bu kadar kendinden emin, bu kadar etkileyici... İçine biri girmiş gibiydi. Osman İsfendiyar'ın gülümseyen güçlü erkek yüzü canlandı zihninde.

“Başka biri var değil mi?”

“Bunu sormasan olmaz mı?”

“İnanamıyorum, beni aldattın!”

“Hayır aldatmadım Önder. Ne zamandır ayrı yaşadığımızın farkında değil misin?”

“Beni aldattın. Git, seni görmek istemiyorum.”

“Ne yüzle böyle bir tepki gösterdiğini anlamıyorum. Sen beni çoktan terk ettin. Bunu kabul et.”

Önder artık Defne’nin görüş alanının içinde olmasına bile tahammül edemiyordu:

“Tamam, sus artık. Git. Sadece git. Tamamen haklısın. Sen haklısın. Özür dilerim. Kötüyüm ben, tamam, anladım. Biliyorum. Zayıfım. Sen git yeter ki.”

Defne hışımlla masadan kalktı.

“Böyle bitsin istemezdim. Başlarda her şey güzeldi. En azından kendi yaşadıklarına saygı duy.”

Önder’in sesi çok cılız çıktı:

“Ne yapmamı bekliyorsun peki? Ne yapabiliyim?”

Defne cevap vermek yerine arkasından sarıldı. Kısa ama etkili bir temastı. Kimseye asla süt vermeyecek olan memeleri Önder’in omuzlarına değiyordu. Zavallı Önder... Geç kalınmış bir aşkın talih-siz bir kahramanı olduğunu düşünüp kendine acıyordu. O kısa güzel an bittikten sonra Defne yatak odasına gitti.

Önder bir süre yıldızlı geceye baktı. Binlerce göz tarafından izlendiği duygusuyla utandı. Pleiades’i buldu gözleri. Kendiliğinden. Osman Bey’in kendinden emin yüzü belirdi Orion’un üzerinde. Bir böcek kadar değersizdi Önder. Kendisi dışındaki herkesin yukarıda yazılı hikâyelerde bir rolü vardı. O burada, bu noktada, masanın başında, tüm hikâ-

yelerin ve hayatın dışında, yapayalnız... Gece kelekleri lambanın içinde anlamsızca dolanıyorlardı. İçerden gelen seslere kulak verince Defne'nin gerçekten de bavulunu hazırladığını anladı. Bitmişti. Her şey... Sonunda beklenen olmuştu. Önder önünde açık duran defterlerinin üzerinde kenetlenmiş ellerine baktı bir süre. Babasının ellerine ne kadar da benziyordu... Elinde sadece bu sayfalar kalmıştı. Yaralanan ruhunu iyileştirmek için Gaye'li bölümü açıp okuyacaktı ki vazgeçti. Bunu erteleyebilirdi. İçinde kabara kabara çağıldayan öfke ırmağı onu delice kararlar almaya zorluyordu. Mademki artık kötü adamdı, o halde kötü şeyler yapmalıydı. Burunlarından getirecekti. Ama önce biraz bilgi edinmeliydi. Sinsice yatak odasına girdi. Bozuk niyetlerini Defne'den gizlemek için uygar bir ses tonuyla konuşmaya başladı:

“Sakıncası yoksa... nereye gittiğini sorabilir miyim? Yani bir adres bırakacak mısın? Bir telefon?”

Defne Önder'in ne derece samimi olduğunu anlamak için yüzüne baktı:

“Datça'ya gidiyorum bu akşam. Sonra sana yazarım belki. Boşanma işlemlerini başlattığımda babanın evine gönderirim evrakları. Burada kalmazsın herhalde. Kontrat ekimde dolacak. Benim evdeki eşyalarını toplarım, uygun bir zamanda alırsın.”

Babasının evi. Zaten başka evi kalmamıştı. İki yıl boyunca yaşadıkları Defne'nin evine bir daha gidemeyeceğini o anda fark etti (*Benim evdeki eşyaların*). Önder, asla boşanmayacağını, hayatı onlara zehir edeceğini... gibi düşünceleri bastırarak ses tonunu denetim altında tutmayı başarıyordu:

“Tabii... anlıyorum. Bu saatte nasıl gideceksin Datça'ya. Yani sabahı beklesen...”

“Hayır, araba gelecek zaten. Her şey ayarlandı.”

Her şey ayarla-N-dı. Edilgen fiillerin bu kadar korkunç bir etkisi olduğunu bilmiyordu o âna kadar.

“Hep Datça’da mı kalacaksın?”

Defne konuşmanın uzamasından sıkılmışa benziyordu.

“Off, neden sorup duruyorsun ki. Daha bir saat öncesine kadar nerede olduğum aklımdan bile geçmiyordu.”

Önder bu sefer bağırdı:

“Çünkü nerede olduğunu biliyordum. Kiminle...”

Defne de kıpkırmızı bir yüzle bağırarak sözünü kesti, belli ki daha kötüsüne kendini hazırlamıştı:

“İyi ya, durumda değişen bir şey yok. Yarın sabah beni tekneyle alacak, uzun bir deniz yolculuğuna çıkacağız. Arada da avukat işlemleri başlatacak. Kısmetse bir daha karşılaşmayacağız. Anladın mı?”

Önder’in birçok iç organı o anda parçalandı. Daha fazla konuşmalarının bir anlamı yoktu. Odadan çıktı. Kitaplığın önüne geçip boş boş bakmaya başladı. Kitapların sırtlarını okuyordu. O gidene kadar kendini nereye koyacağını bilemiyordu. Hele bir gitseydi... Acıyla mücadele etmeye o zaman başlayacaktı. Belki babası gelirdi. Cevdet Bey’in durumunu düşündü. Romanı nasıl bağlayacağını kurgulamaya çalıştı. Koskoca adamdı (Seksen bölü iki eşittir kırk). Bu tür şeylerle başa çıkabilirdi. Yaşlı bir Kızılderili-nin dediği gibi: Sanat zor iştir, içiniz kan ağlasa da o gece sahneye çıkıp eğlendirmek zorundasınızdır. Durumuyla başa çıkabilmek için böyle saçmalıyor-du içinden. Kırktım kırıktım, diye mırıldandı.

Defne bavuluyla odadan çıktığında göz göze geldiler. Önder hiçbir hesap yapmaksızın Defne’nin ba-

vulunu elinden alıp verandaya taşıdı. Arkasına bakmıyordu. Defne'nin ne düşündüğü umurunda değildi. Kırktım kırktım, diye tekrarlayıp duruyordu içinden. Verandaya çıktığında karanlık bir cipin bahçe kapısında durduğunu gördü. Farları sönük kapkara bir cip. Önder cipin arkasına kadar bavulu taşıyıp bahçe kapısına geri döndü. Cehennemden gelen bu uğursuz araca dokunamazdı. O sırada Defne'nin gözlerinde yaşlarla onu izlediğini gördü.

Şimdi eşiğin iki yanında duruyorlardı. Bir süre sonra yerleri değişeceklerdi. Defne eliyle Önder'in yanağına dokundu. Önder ona vurmak istedi. Güçlü bir tokat! Mutluluğu acıya dönüştürebilecek bir darbe. Altyazılı bir Amerikan filminden acıklı bir sahne yaşamak istedi. Ama hareketsiz kaldı. Çok uzun bir an öyle kaldılar.

“Hoşçakal.”

Önder cevap veremedi. Zihni bir kâğıt gibi bomboştu. Hiçbir şey hissetmiyordu. Büyük bir boşluk. Sadece artık anlamını yitirmiş ‘kırktım kırktım’lar yankılanıyordu içinde... Kapının önünden çekildi. Defne bahçenin dışına çıktı.

Eve doğru yürürken cipin kapılarının açılıp kapandığını, daha sonra motorun çalıştığını ve sonra da lastiklerin toprak zeminde hızla döndüğünü duydu. Arkasına bakmadan eve girdi. Mutfağa kadar durmadan yürüdü. Kırktım kırktım, diye diye yeni bir kadeh aldı raftan. İçkiyi doldururken tekerlemenin tamamı neydi, diye merak etti. Cemal söyleyip dururdu. Her meyhaneye gittiklerinde aynı tekerlemeyi hızla söyler, sonra da içkisini bir dikişte bitirirdi. Nasıldı? Otuzdum topuzdum, kırktım kırktım... sonra?.. Elliydim... elliydim belliydim... sonra? Sonra Önder uydurmaya karar verdi: Altmıştım batmış-

tım... yetmişim bitmişim... seksendim serildim... doksandım noksandım... yüzdüm düzdüm... Düm-düzdüm. Toprakla aynı düzeyde. O kadarının yeterli olduğuna inanarak kadehi başına dikti. Sonra bir tane daha doldurdu. Nasılsa artık kimse karışamazdı. Yarın soran olursa, *ha evet dün gece Defne beni terk etti, evet dün gece... galiba Osman Bey'le gitti... ya evet, aldatıyormuş...* diyecekti. Osman İsfendiyar efsanesi, o büyük iyi insan efsanesi bir anda bitecekti.

Birden hınzır bir ifade yerleşti yüzüne. Aniden her şey aydınlanmıştı. Osman Bey yarın sabah heykelin açılışını yapacak ve sonra da teknesine atladığı gibi Datça'ya gidecekti. Her şeyin bugüne denk gelmesi tesadüf değildi. Osman İsfendiyar tesadüflere inanmazdı. Önder'in Defne'siz hayatının temelleri köyün meydanında atılmıştı. Hem de haftalar öncesinden. Planlamışlardı. Bunu onların yanına bırakmayacaktı. Dracula'ydı o! Her şey o gece davette başlamıştı. Onu şehvet düşkünü bir maymuna çevirecek içkiyi içirmişti Osman Bey... Gelinleri onu baştan çıkarmıştı. Ve sonunda, hikâyeye uygun olarak karısını çalmıştı yaşlı vampir! Yarın törene gidecek ve açılış konuşmaları sırasında söz isteyecekti. Osman Bey'den sonra... Öyle bir konuşma yapacaktı ki rezil olacaktı Osman Bey. *Bazıları da, diyecekti, Ata'nın yüce şahsiyeti arkasına saklanarak komşularının karılarını baştan çıkarıyor. Nereden buldukları belli olmayan paralarla iyilik dağıtıyor gibi ortalarda dolaşıyor! Kaç para bu heykel Osman Bey? Parayı nereden buluyorsunuz? Uyuşturucu mu? Silah mı? Cevap verin. İnsanların gözünü boyayabilirsiniz ama yüce Türk milleti size gereken karşılığı verecektir...* Sonra da ceketinin içine sakladığı içki şi-

şesinden bozma bombayı onlara doğru fırlatacaktı. Osman Bey'in Sean Connery sakalları alevler içinde yanarken halk Önder'i omuzlara alacaktı.

Önder tuvalete gidip midesindeki her şeyi çıkardı. Kahve yapmalıydı. Kendini toplamalıydı. Kaç çıkardı acaba? Kendini toplasa yani... İşte tüm çıkanlar kuburu doldurmuşlardı. *İçtensin oğlum Önder, ama için boktan*, dedi Cemal kulağına. Güldü. Birazdan Cemal kubura eğilmiş kafasını çekip çıkarak ve kendini Beyoğlu'nun tanıdık meyhanelelerinden birinde sarhoş olarak bulacaktı. Her şey, Defne, Keklik Koyu, muhteris Çin maymunu, romanı uzun sarhoşluğu sırasında ya da kusarken gördüğü bir hayaldi. Yılanlı Şeyh masalıydı yaşadıkları. Tüm bunların içinde romanının hiç yazılmamış olması kötü geldi. İnsan her şeyden vazgeçebiliyordu ama emeğinden... Kendini kandırıyordu. Hiçbir şeyden vazgeçmiş değildi, sadece bazı şeyleri kaybetmişti. Elinde sadece defterleri kalmıştı. Kısa bir zaman sonra buradan kurtulacaktı, şehre dönecekti. Yeni bir hayat onu bekliyordu. Böyle yapmamalıydı. Moralini yüksek tutmalıydı.

Kendini güçbela yerden kaldırıp mutfağa sürükledi. Kahve suyu koyup pencereden Memduhlara bakmaya başladı. Memduh çocuklardan birini omuzlarına almış evde tur atıyordu. Baba-oğul tutukları takımın formasını giymişlerdi. Önder hayatında hiç takım tutmadığı için gocundu. Onu insanlardan ayıran, bu mutfağın sefil yalnızlığına hapseden ondaki bu eksiklikmiş gibi hissediyordu. Bir takım tutabilseydi, kalabalıklarla birlikte herhangi bir şey için heyecanlanabilseydi, böyle yalnız kalmaz, bir kadınla evlenir, çoluğa çocuğa karışırdı. Büyük memelerinden süt damlayan bir kadınla...

Kahvesini alıp masanın başına dönerken kitaplıktaki raflardan birinin yarı yarıya boşalmış olduğunu fark etti. Tüm yoga, astroloji, bahçecilik, şifalı otlar kitapları gitmişti. Küçük ağaç heykelcikler, sevimli süsler gitmişti. Mutfağın önünde yerde yatan buğday demetine baktı. Defne gitmişti. Üstelik bu gecedен çok önce başlamıştı toplanmaya. Farkına varmamıştı.

Masaya oturduğunda defterinin üzerinde duran fotoğrafı fark etti.

Çoban ve koyunlar kayalıklarında duran kendisi. Suratında anlamsız bir ifade. Çoban olduğu düşünülen büyük kayanın yanında öylece duruyordu. Olduğundan daha çirkin görünüyordu. O anda Osman Bey'e bakıyordu. Oysa şimdi... Osman Bey'e bakan kendisine bakıyordu. Fotoğrafı Osman Bey Defne'ye vermiş olmalıydı... Giderken de Defne sezdirmeden defterin üzerine bırakmıştı. Neden saklamamıştı ki? O kadar mı tiksinimişti Önder'den? Defne'nin o masalı ilk anlattığı günü düşünmeye başladı. Bellek otelinin kayıt masasına uğrayıp o güne ilişkin anıları en iyi odalara yerleştirmelerini söyleyecekti. En kısa zamanda... Ama şimdi...

Şimdi.

Şu an.

Bitmek bilmeyen çok uzun bir ânın içinde durduğunun farkındaydı. Zaten buraya durmaya gelmişti. Hayatının orta yerinde duruyordu işte. O fotoğrafın içinde. O taşlaşmış çobanın ve taştan koyunların arasında yavaş yavaş katılaşmaya başlamıştı bile. Bu kış sol yanı yosun da tutardı.

13

Renkli ofis nesnelerinin içinde beklerken Gaye'yi düşünüyordum. Havaalanında uzaktan izlemiştim gidişlerini. *Check in* kuyruğunda birbirlerine dayanarak sıra beklemişler, sonra da sessizce pasaporttan geçmişlerdi. Onları uğurlayan kimse yoktu. Bu bir film olsaydı Gaye son bir kez ardına bakar, yüzlerce insan içinden beni görür ve tuzdan bir heykele dönüşürdü. Ama bakmadı. Artık başka bir hayata adım atıyordu ve geçmişte yaşananların bu yeni hayatına sızmasına izin vermek istemiyordu. Başka da bir seçeneği de yoktu galiba.

O gün, acı gerçeği öğrenmiş olan İzzet'i Gaye'nin evinde bırakıp çıktığımda birden hafiflemiş olduğumu hissetmiştim. Teşvikiye'den yürüye yürüye Beşiktaş'a inmiş, amaçsızca bir motora binip Üsküdar'a geçmiştim. Hava serin olmasına rağmen deniz tutmasın diye dışarda oturup sigara içerek hayatın tadını çıkarmaya çalışmışım. İnsanlara bakmışım.

Milyonlarca hayat vardı dışarıda. Uzaktan birbirlerine benziyorlardı ama yeterince dikkat edince her birinin diğerinden farklı olduğu anlaşıyordu. Her biri ayrı renkte bir kapıydı. Açması zordu belki ama hepsi de açılmayı bekliyorlardı. Benim gibi... Gaye'nin tercihini anlamıştım. İzzet'i terk etmesi mümkün değildi. Onu bu durumda bırakamazdı. Ben zamansız bir şekilde karşısına çıkmıştım. Bir gecelik bir şeydim. Belki de aşkın yoğunluğu, süresiyle ters orantılıydı. Ya da aşkın tamamını taraflardan biri yüklenince daha yoğun hissediliyordu. Bu müthiş buluşlarımı eve gider gitmez küçük kartlardan birine yazıp Bay Kartoteks'in Aşk maddesine ekleyecektim. Daha bir sürü şey yapacaktım. Minyatür deniz yolculuğu sırasında daha ne kararlar almıştım...

Ertesi sabah İzzet'in telefonuyla uyanmasam bu olumlu atmosfer ne kadar sürerdi bilmiyorum. Git ve hemen gazeteleri al, diyordu telefondaki İzzet. Rezalet, skandal... Cevdet Bey hastanedeydi. Yoğun bakıma alınmıştı. Beyin kanaması demiş doktorlar, durumu kritikti.

Gazetelerin üçüncü sayfaları o gün Cevdet Bey'in trajedisine ayrılmıştı. Bir tanesi olayı tamamen Cevdet Bey cephesinden veriyordu: İşyerinde çalışan kızlardan biri intihar ettikten sonra ilişkide bulunduğu şüphesiyle gözaltına alınışı; daha sonra yapılan tıbbi testler neticesinde doğuştan kısır olduğunun anlaşılması; otuz altı yaşındaki üst düzey yönetici konumunda çalışan oğlunun gerçek babası olmadığını ortaya çıkışı bir bir anlatılıyordu. Gazetelerin her biri olayın bir bölümünü öne çıkarmışlardı. Örneğin, bir tanesi 'Geçmişten Gelen İhanet' başlığını atmıştı. Olayın İzzet'in annesiyle ilgili kısmını deşiyorlardı: Yıllar önce ölmüş kadının gizli âşığı

kimdi? Talihsiz ‘baba’nın ‘oğlu’ şimdi ne yapacaktı? Hukuk ne diyordu? Bir başka gazete olayın bu yönünü atlamış, Ayşe Solmaz’ın hikâyesinin peşine düşmüştü. ‘Aile İçi Taciz’ başlığı altında olayın içyüzünün anlatıldığı satırları şaşkınlıkla okudum. Benim için de yeni bir gelişmeydi bu. Soruşturma sonunda Ayşe Solmaz’ın karnında taşıdığı bebeğin babasının, yıllardır genç kadına rahat vermeyen öz amcası olduğu ortaya çıkmıştı. Amca Hasan Solmaz suçunu itiraf etmişti. Yüzünü kapayan amcanın ağzından yazılmış cümle resim altı olmuştu: *Onu seviyordum, her zaman seveceğim*. İzzet’in ilk gördüğünde acıdığı adam bu olmalıydı. Bu haberlerin hepsinde de nüfus kâğıdından büyütülmüş aynı vesikalık Ayşe Solmaz fotoğrafı karanlık geleceğe kuşkuyla bakıyordu. İlk kez üçüncü sayfa trajedilerinden birinin bu kadar yakınında olduğum için çok garip hissediyordum kendimi. Hep uzağında bir yabancı gibi yaşadığımı sandığım insanlardan biriydim işte. İlk duygu buydu. Ancak biraz düşündüğümde o insanların da benim gibi anlam vermekte zorlandıkları hayatın içinde yapayalnız olduklarını fark ettim. Takım tutan, oy veren, bayramlaşan, namaz kılan, düğün dernek evlenen, birbirlerine sarılan insanlardan oluştuğunu sandığım toplum da aslında benim gibi insanlardan oluşuyordu: başlarına gelen olayların anlamını kavrayamadan, üst üste hatalar yaparak yaşayıp giden yalnızlar ordusu...

Gazeteleri bırakıp yola çıktığımda İzzetleri düşünüyordum: İzzet’in durumu korkunçtu, bu yaşında babasının gerçek babası olmadığını öğrenmişti. Bir melek tasviri gibi ipince gülümseyen annesinin adının lekelenmesi de aynı âna rastlıyordu. Belli ki Cevdet Bey de bu acı gerçeği yeni öğrenmişti. Onun

için çok daha kötü olmalıydı durum. Yıllardır fotoğraflarının gölgesinde yaşadığı ölmüş karısının ihanetini öğrenmişti. Tüm hayatı kocaman bir yalandan ibaretti. Cevdet Bey önce yüz kızartıcı bir suçla itham edilmişti, ardından masumiyeti kanıtlanmıştı evet... ama masumluğun ötesine geçmiş, bir kurban dönüşmüştü. Hastaneye giderken gözümün önüne bu iki talihsiz insanın beraber yaptıkları araba yolculuğu geliyordu. Cevdet Bey direksiyonda biraz sonra balık pazarına uğrama planları yaparken, Ayşe Solmaz kendini asabilmek için cesaret topluyor olmalıydı. Yaşamlarının birbirine nasıl bağlanmış olduğundan habersiz, meçhul bir geleceğe doğru gidiyorlardı. Biz ise o sırada İzzet'le metroda kucaklaşıyor olmalıydık. Belki de ben henüz ZED'den çıkmamıştım.

İzzet'i hastanede bulduğumda iyi değildi. Yanında Gaye vardı ama yine de çok kötü görünüyordu. Tansiyonu yükselmişti. Doktorlar ona da bir oda açmışlardı. Cevdet Bey yoğun bakımda olduğu için yanına kimse alınmıyordu zaten. Odaya girdiğimde Gaye hemen ayağa fırlayıp beni dışarı çıkardı. Koriorda fısıltıyla konuşurken bakışlarımı kalın gümüş bileziğinden alamıyordum. Gözlerine bakacak gücüm yoktu. Filmlerin makaraları karışmıştı. O müzikal sahneler artık başka bir filmin içindeydi, bu o film değildi. Oyuncular aynıydı ama o filmin başrol oyuncularından bazıları (örneğin ben) bu filmde yardımcı erkek oyuncu olmuştum. Yardımcı olmak dışında bir seçeneğim yoktu.

"...şimdi sakinleştirici verdik. Uyutmaya çalışıyoruz. Önder, her şey kontrolden çıktı. Çok kötü oldu. Gazeteleri gördün değil mi? Hepsini dava etmek lazım. Hepsini... İnsanların hayatlarıyla oynuyorlar.

Şu hale bak. Adamcağız gazetelerden öğrendi durumu, inanmadı. Avukatı buldu, ona sordu, çırpındı. Son dakikaya kadar inanmadı. Şimdi ayılsa yine kimse inandıramaz onu. Sonra tansiyonu yirmi ikiye fırlamış. Beyninde bir damar çatlamış. Durumu ağır galiba. Beyin sapına yakın bir yer..”

“Yani?”

“Ölebilir ya da bitkisel hayata geçebilir.”

O anda İzzet için samimiyetle üzüldüm. Onca şeyden sonra bir de, makineye bağlı bir bitkiye dönüşmüş öz babası olmadığını henüz öğrendiği bir adamın ölüm kararını vermek zorunda kalabilirdi. Bu kadarı fazlaydı.

“Aslında ben durumu idare ediyordum. Olayın kendisi kadar gazetelere düşmüş olmak, her şeyin ortaya çıkması İzzet’i yıktı. Geleceğinin bittiğini düşünüyor.”

O anda Gaye’ye sarılmak istiyordum. Saatlerce çıplaklığını okşadığım kadının yarım metre ötemde durması ve benim ona dokunamıyor oluşum içimi kavuruyordu. İç karanlığında cehennem rüzgârları esiyordu. Yanında daha fazla kalamazdım.

“Bir şey daha...”

Gaye kolumdan tutup beni durdurdu. Önüne baktı.

“O gece... şey... yaşananlar bir daha tekrar etmeyecek, biliyorsun değil mi? Tek bir andı...”

O anda öyle çok şey söyleyebilirdim ki... Aşkın zamansız, karanlık ve zor bir şey olduğunu, uğruna mücadele etmeyenlerin zaten aşkla karşılaşmamış olduklarını... bir sürü şey. Hepsi de aklımdan geçiyordu. Ancak yüzüme alaycı bir ifade vererek umursamaz bir sesle cevapladım:

“Hangi geceyi? Söylediklerinden hiçbir şey an-

lamadım. Sen de biraz dinlen istersen...”

Gaye’nin o anda gözleri doldu. Bu hoşuma gitmişti. Evet, istediğim buydu. Onun üzerinde bana dair bir acıydı görmek istediğim. Biraz kan, biraz gözyaşı... Kollarıma alıp teskin etmeye devam ettim:

“Şşş, düzelecek, her şey yoluna girecek. Bir ay sonra bu olayı kimse hatırlamayacak inan. İzzet de kendini toparlar. Büyütülecek bir şey yok. Cevdet Amca onun babası, yıllardır tanıyorum ben onları. Testler falan hikâye. Onu yatıştırırım ben. Sen de üzülme. Onun sana asıl bugünlerde ihtiyacı var.”

Gaye ağladıkça ben bıçağımı derinlere saplıyordum. O geceye dair en ufak bir şey çıkmayacaktı ağızımdan. Sadece İzzet’le onun mutluluğunu düşünen bir dost (!). Başka ne yapabilirdim ki... Üstelik bu tavrı gitgide benimsiyordum. Sesimdeki kendine güven ve ancak Gaye’nin anlayabileceği alaycı ton kendimi daha güçlü hissetmeme neden oluyordu. İyi gidiyordum. Bu hızla İzzet’i de yatıştırabilirdim:

“Ben içeri giriyorum. Sen de yüzünü yıka. Haydi.”

Gaye beklemediğim bir çıkış yaptı:

“Hiçbir şey anladığın yok. Aşk karanlık bir şeydir, demiştin... Anlayabileceğini sanmıştım. Ama sen... her şeyi sıradan insanlar gibi düşünüyormuşsun. Önder, aşka sahip olamazsın. Kimse olamaz. Bunu anlamıyor musun? O bizim üzerimizden geçer gider. Ne kadar şiddetliyse, geride bıraktığı enkaz o kadar büyük oluyor. Böyle bir şeyi taşıyamazsın. Taşıyamam.”

Gaye bitkin bir şekilde kollarımın arasından çıkıp gitti. O geceden sonraki her karşılaşmamız büyük bir veda resminin farklı parçalarını oluştuyordu. Arkasından bakarken bir daha buna benzer

bir şey yaşayamayacağımı anlamıştım. Bu düşünce öyle bir güçle damarlarımda dolaştı ki ona doğru sendeledim. Kendimi tutmasam arkasından koşacak, filmin sonunu değiştirecektim. Ama bunu yapamazdım. Haklıydı. Şaşkındım. O zamana kadar aşkı uçucu ve zararsız bir şey sanan ben, şimdi dizlerim titreyerek omuzlarıma yüklenmiş bu ağırlığın altında ayakta durmaya çalışıyordum.

İzzet sakinleştiricilerin etkisiyle bulanık bir uykunun içindeydi. Yatağın kenarına oturdum. Gözlerini aralar gibi oldu:

“Sen misin Kel Mahmut?”

“Kimi bekliyordun Noel Baba?”

Ağzımdan ‘baba’lı bir esprinin çıktığını son anda fark ettim. Böyle başlayan bir konuşmanın sonu kötü biterdi. Durumu toparlamak için konuşmaya başladım:

“Ne oldu oğlum... Kendini bırakma böyle...”

İzzet sakinleştiricinin verdiği şizofrenik bir gülümsemeye bilgece konuşmaya başladı:

“Ben bırakmadım... kendimi... hayat bıraktı... Zavallı babam... ölecek, biliyorsun değil mi? Belki de çoktan öldü. Haberi duyduğunda... Eve dönemezdi zaten... onunla karşılaşamazdı...”

Tüm gücümü toplayıp İzzet’e çıkışmaya başladım:

“Saçmalıyorsun İzzet. Gerçekten. O senin baban. Yukarıda hasta yatıyor ve sana ihtiyacı var. Bu test zırvalıklarını bir kenara bırak ve toparlan. Geçmiş karıştırmı. Bu kimseye bir yarar getirmez. Onca zaman geçmiş aradan...”

“Günahlar zamanaşımına uğrar mı Önder? Suçlar belki... ama günahlar?... Babama günah değil mi Önder? Yazık oldu...”

Söyleyecek bir şey yoktu.

“Önder, benim için bir şey yapmanı istiyorum. Anahtarları al, eve git. O kadının resimlerini yok et. Tamam mı?”

İçinden yükselen nefret dalgasıyla boğulur gibi ağlamaya başladı. Bu tablo karşısında benim de kendime güvenimden eser kalmamıştı. Gaye de benim gibi hissetmiş olmalıydı. Dışarıda ona daha farklı davranabilirdim, diye düşünerek pişman oldum.

“Saçmalama İzzet. Sen kendine gel, bakarız...”

Elimi sıkıca tuttu.

“Lütfen Önder. Bana söz ver... bunu yap... lütfen... başka türlü o eve dönemem... Babam hiç dönemez...”

“Tamam. Hallederim... Sen hızla toparlanmaya bak. Haydi...”

O sırada kapı tıklandı. Kalkıp açtığı anda Gaye'nin donuk bir ifadeyle durduğunu gördüm. Dışarı çıktım:

“Ne oldu Gaye?”

Gaye susuyordu. Hayalet görmüş gibiydi.

“Ölmüş.”

Hepsi buydu demek. Cevdet Bey hepimizin günahlarını yüklenip gitmişti sanki. Gözlerim doldu. Belli ki Gaye de en az benim kadar acı çekiyordu. Aslında onun durumu, yapmak zorunda olduğu seçim benimkinden çok daha korkunçtu. Gerçekten... bu kadarını hak etmek için ne yapmıştık? Kutsal Kitap'ın sayfalarını bu işe karıştırmış olduğumuz için cezalandırıldığımızı bile düşündüm çaresizlikten. Ona sarıldım. Gürültüyle ağlıyordu. Hıçkırıklar arasında sadece benim anlayabileceğim sözler söylüyordu. Karanlık bir aşk istemiyorum, diyordu, ay-

dınlık bir gelecek, normal bir hayat istiyorum... Elimden bir şey gelmiyordu. Kara veda sahnesi. Ezberimde olsa *Neşideler Neşidesi*'ni okurdum kulağına. Ama...

Tam o sırada arkamda kapının açıldığını ve İzzet'in kâbus görmüş bir çocuk gibi büyük gözlerle bize baktığını fark ettim. Bir metrekarelik alanda üçümüz sıkışıp kalmıştık. Ne oldu, diye sordu ve cevabı beklemeden durumu anladı.

Sonrası... Gerçekten de zor zamanlardı. O nedenle de havalimanında arkalarına bile bakmadan pasaporttan geçip gideceklerdi.

Ben onları -Gaye'yi- gizlice yolcu ettikten sonra bunalımlı bir döneme girdim. Durmadan dinlenmeden Gaye'yi düşünüyordum. O gece konuştuğumuz her şeyi, belleğimde ona ait her ânı solmadan satır satır yazdım. Unutmak istemiyordum. *Neşideler Neşidesi*'ni okuya okuya ezberledim. Ama yapmayı planladığım hiçbir şeyi yapamıyordum. Biri fişimi çekmişti. *İkinci Hayatlar* projesi öylece duruyordu. Aldığım ufak tefek notların dışında hiçbir şey yoktu elimde. Sonra...

Sonra aramadı. Çok bekledim ama aramadı. Belli ki Londra'ya yerleştikten sonra gerçekten de ikinci bir hayata başlamışlardı. Dönmeyeceklerdi. Gaye dönmeyecekti. Daha önce hiç var olmamışçasına yok olmuştu. Beni aşkın karanlığında yapayalnız bırakıp gitmişti. Buna inanmak istemiyordum ama gerçek buydu. Geceleri bu düşüncelerim yoğunlaşarak üzerime çöküyor, ruhumu akıldışı bir boşluğun içine hapsediyordu. Sonra...

Sonra nefret başladı. Bana bu kadar çok acı veren ve sonra çekip giden aşkımdan nefret etmeye başlamıştım. Yaşlı bir Kızılderilin dediği gibi, aşk

bekletilince zehre dönüşüyordu. O zaman Gaye'yle ilgili yazdığım sayfaları yakmak için elime aldım. Son bir kez okuyup yok edecektim. Ama aklıma başka bir çözüm geldi. Beni bu karanlık çamurun içinden çıkaracak bir çözüm: *İkinci Hayatlar*'ın ilk kitabı İzzet'in hikâyesi olacaktı.

Başlangıçta bir hezeyan olduğunu sanmıştım ama yazmaya başlayınca bunun iyi geldiğini fark ettim. Kitabı bitirip ZED'e gönderdim. Gaye'yle işim bitmişti. Ben de kendi ikinci hayatıma başlayabilirdim.

Bir hafta sonra ZED'den aradılar. Emre Bey kitabı okuduğunu, benimle görüşmek istediğini söylüyordu. Kabul ettim. İçimi bir heyecan dalgası sarmıştı. İnsan yaşadıklarını ne kadar kolay satabiliyormuş diye sonradan şaşıracaktım. O anda sadece heyecanlıydım.

İşte şimdi ZED'in renkli giriş salonunda Emre Bey'in randevusu için beklerken bunları düşünüyordum. Her bir kapısı farklı renklere boyanmış modern ofislerin önünde bekliyordum. Kapılara bakıp içimden güldüm. Uzun bacaklı sekreter tüm dikkatini topuklu ayakkabılarının üzerinde durmaya harcadığı için zayıf bir sesle Emre Bey'in beni beklediğini haber verdi. Odasına girdiğimde açık sarı renkli gözlüğünün ardından gülümseyen Emre Bey dinamik bir şekilde ayağa kalkıp elimi sıktı. Sonra birlikte toplantı masasına geçtik.

"Önder Bey, kitabınızı okudum. Bazı şeyleri not aldım, isterseniz birlikte üzerinden geçelim."

Emre Bey ilk karşılaştığımız gün üzerimde bıraktığı olumsuz izlenimi silmiş, işini ciddi yapan bir adam haline dönüşmüştü. Belki de birazdan yazdıklarım üzerine konuşacağı için onu olduğundan daha

önemli biri olarak algılıyordum. Fincanlara kahve koyarken konuşmaya başladı:

“Hikâye hoşuma gitti. Tam istediğimiz gibi. Bir üçüncü sayfa haberi... Çok iyi. Ancak bazı şeyleri gereksiz bulduğumu söylemeliyim. Çok fazla şeyin ucu açık kalmış...”

Bunları söylerken bir yandan da spirallenmiş dosyanın sayfalarını ileri geri çeviriyordu. Bense garip bir sarhoşluk içinde (tüm bunları ben mi yazdım?) o sayfalarda gözüme çarpan cümlelerin üzerinde ilginç bir *déjà vu* duygusu yaratmasına tanık oluyordum. Daha önce yaşamıştım değil de daha önce yazmıştım duygusu... Sonra bir kâğıt bulup çıkardı sayfaların arasından. Notlar.. Listesine bakarak gereksiz gördüğü yerleri nedenleriyle anlatıyordu. Aslında birçoğu doğrudu ama benim için her birinin bir anlamı vardı. Yer yer itiraz ediyor, ama bazılarını da kabul ediyordum.

“Şu gözlük satıcısının hikâyesini tamamen çıkarmalısınız... Onlarca sayfa bizi okur olarak hiç ilgilendirmeyen savaş sahneleri yazmışsınız. Dikkati dağıtıyor... Sonra benzer bir durum taksi sürücüsü için de geçerli. Hain kardeşin deniz yolculuğu tamamen çıksın... Böylece roman da cebe sığacak büyüklüğe gelecek.”

Söylediği bölümleri atmayı kabul ettim. Ama figürasyon düzeyinde yer almalarında direttim. Onlarla karşılaşmalarım daha sonraki olaylarla tam olarak açıklayamadığım bir ilişki içindeydiler. Bunların dışında saçma eleştirileri de vardı. Örneğin, bir ara yanlış bir şey söylüyor olabilirim diye boyun kırarak şunu sordu: “Bu *Neşideler Neşidesi* yerine *Kuran*’dan bir bölüm koyamaz mıyız? Ya da tasavvufla ilgili bir gönderme?” Güldüm. Siz benzer bir bölüm

bulun koyalım, dediğimde biraz kızdı. Daha yapıcı olmamı rica etti. Aldırmadım. O âna kadar söyledikleri bana göre ufak tefek ayrıntılardı. Ama şimdi listesini bir tarafa bırakmış gözlerimin içine bakarak önemli şeyler söylüyordu:

“Bir de... sonunu beğenmedim. Yani İzzet’in dramını okur olarak tam hissedemedim. Anlatıcının sorunları, yasak aşkı ön plana çıkmış. Aşk tamam da... Yani sonunda İzzet’e söz hakkı vermeliydiniz.”

“İzzet’in söyleyebileceği bir şey kalmamıştı...”

Emre Bey kaşlarını kaldırıp bilmiş bilmiş gülümsedi:

“Emin misiniz? Bu hikâyenin kahramanı bence İzzet. Aslında Cevdet Bey de olabilirmiş ama... Öyle kurmamışsınız. Zaten...”

Cevap vermediğimi görünce sabırlı bir öğretmen tavrıyla öne eğildi:

“Kitabın sonunu, ajansta benimle yaptığınız bu editoryal çalışma ile bağlamanıza itiraz etmedim dikkat ederseniz. Son zamanlarda bu gibi kendi üzerine kapanan hikâyelerin moda olduğunun farkındayım. Her ne kadar bizim hedef kitlemiz bu tür bir numaradan hoşlanmayacaksa da sizin yazar olarak seçiminizdir, saygı duyarım.”

İçimden güldüm. Hiç kimse kendine kitapta bir rol verilmesine dayanamaz. Elbette Emre Bey denilen şapşalın da koltukları kabarmıştı. Kitabın kaderini değiştiren editör rolünü sevmişti, kendini vererek oynuyordu. Ancak merak ettiğim bu tavırların, bu konuşma biçiminin, bu yaklaşımın hangi okulda öğretildiği idi.

“Projeye olan tepkinizi bu biçimde ortaya koymanız... nasıl diyelim... çok şık olmasa da... kabul edilebilir. Benim size önerim de bu yönde. Yani ki-

tabınızın ruhuna aykırı değil.”

Merakla gözlerimi kırptırdım.

“Diyorum ki bir bölüm daha yazın. İzzet’in ağzından. Her şeyi bir de onun gözüyle görelim. Belki onun kafasında başka bir final vardır. Örneğın şöyle bir şey olabilir...”

Arkasına yaslanıp uzaklara bakarak aslında günlerdir üzerinde çalıştığı konuşmasını dikkatle seslendirmeye başladı:

“...İzzet tüm okuduklarımızı kendisinin yazmış olduğunu anlatabilir. Babasının öz babası olmadığını öğrendikten sonra içine düştüğü bunalımı aşmak için Gaye’nin yardımıyla yazmıştır kitabı. Gaye bir psikologdu ve İzzet’e yaptığı öneri, yazarak kendisiyle hesaplaşmasıydı. İzzet yaşadıklarının ağırlığını tek başına taşıyamayacağı için Önder karakterini yarattı. Çocukluğundaki hayal arkadaşını yardıma çağırdı. Aslında Önder diye biri hiç yoktu. Kendisinin hayali bir çeşitlemesiydi Önder. Benzer bir kaderi paylaşıyorlardı, annesizlik, yalnız ve kayıp kadına âşık babalar... sonra her şeyi paylaştılar. İlk bölümde metroyla eve yalnız başına dönüyordu. Gaye’yle ilgili kuşklar vardı aklında. Babasıyla baş başa yemek yedikten sonra Gaye’yle buluştu, ertesi gece de beraberdiler, tüm o aşk sahneleri İzzet’le Gaye arasında geçmişti. O gecenin İzzet için önemi şuydu: Gaye hakkındaki kuşkları yok olmuştu; aralarındaki mesafe o gece kalkmıştı; kapıları o gece açabilmıştı; ilk kez gerçekten birbirlerine dokunmuşlardı. Ama, aynı gece babası gözaltına alınınca büyük bir vicdan azabı duyarak parçalandı. Yaşadığı aşkın cezalandırıldığı hissine kapıldığı için Gaye’yle o gece sevişen kendisi değil siz oldunuz Önder Bey, hayal arkadaşı, olumsuz ikizi. Bu şekilde annesinin

günahlarını da Gaye'ye yansıtmış oldu... Kendini parçaladığı gibi babasını da parçalayıp, tersine çevirip size olumlu bir baba yarattı. Ardından yaşanan sahnelerde de hep yalnızdı, Emirgân'da avukatla görüşme, Gaye'de telefon bekleme... Zaten çalan telefonu da kendisi açmıştı. Siz onun yerine neden konuşasınız ki... Sizi bir tampon olarak kullanıyordu. Kendini yaşadığı trajediden uzaklaştırmak için sizi ayrıntılı bir şekilde kurguluyor, her şeyi sizin ağzınızdan anlatıyordu. Sizi tasarlamak işini o kadar ileri götürmüştü ki dört-beş yıl sonra Datça'da yaşayacağınız mutsuz evliliği anlatan hikâyeyi de sırf sizin gerçekliğinizi artırmak için kurgulamıştı. Belki işin dozunu kaçırmış, sizi cezalandırmak için oldukça kötü bir hikâye hayal etmişti. Nasıl? Mantıklı, değil mi? Böylelikle Gaye'nin sizden bu kadar kolay vazgeçmesi de anlam kazanıyor, tüm taşlar yerine oturuyor. Tabii, böylelikle şu anda Gaye'nin karnında taşıdığı bebek de size değil İzzet'e ait oluyor. O gecenin meyvesi!"

Bebek lafını duyunca irkildim. Emre Bey çok ileri gitmişti. Henüz benim bile farkında olmadığım şeylerden söz ediyordu.

"Ne bebeği?"

"Kurguluyoruz Önder Bey, heyecanlanmayın. Bu hikâyenin böyle bir simetriye ihtiyacı olduğu da açık, değil mi? Londra'ya gitmekte olan İzzet-Gaye çiftinin yakında bir bebeği olacaktır ve kadere bakın ki o bebeğin babası sizsiniz. Zavallı İzzet babasının kaderini tekrarlayacaktır. Gaye o gece şiddetli bir aşkın pençesine düştüğü için değil, aşktan daha karanlık bir kaderin gereği olarak yattı Önder'le. Bu işte, sizin versiyonunuz. Yani eksik bıraktığınız hikâyenin tamamlanmış sonu. İzzet'in finalinde ise

siz bir hayal arkadaşa dönüştüğünüz için bebeğin babası da İzzet olacak ve okuyucu rahat bir nefes alacaktır. Ne diyorsunuz?”

Biraz bozulmuştum. Sağlıklı bir değerlendirme yapmam zor görünüyordu. Aklımın içinden acımasız bir hesap yaptım: Birincisi, Gaye dönmemek üzere gitmişti (bebek falan da yoktu ortada), yani hikâyeyi nasıl yazarsak yazalım benim açımdan sonuç değişmeyecekti; ikincisi, Emre Bey’i reddetmek bu işi bırakmak anlamına geliyordu. Buna değermiydi? Belki de değerci, bilemiyorum. Ama o anda bu kitabı alıp eve dönmek düşüncesine katlanamadım, başka çarem yokmuş gibi hissediyordum ve söylediklerini kabul ettim. Hiç olmazsa bu işi bir sonuca bağlamış olacaktım. Üstelik tüm bu hikâyenin içinden sıyrılıp çıkmak da istiyordum. Bu İzzet’in ikinci hayatıydı, tüm sorumluluğu o taşınmalıydı. Ben –hayal de olsa– bir arkadaş olarak üzerime düşeni yapmıştım. Benden bu kadardı.

Önder, töreni izleyen birkaç gün boyunca, evden çıkmadı. Her şey kötüye gitmişti, yalnız kalmıştı. Defne gittikten sonra sabaha kadar içip sızmış, ertesi gün uyandığında heykelin açılış töreni çoktan bitmiş, Osman Bey teknesiyle Keklik Koyu'nu terk etmiş, Önder bir gece önce aldığı kararların hiçbirini uygulama fırsatı bulamamıştı. İşin en acı yanı Defne'nin gidişi hiç ummadığı kadar kötü etkilemişti onu. Büyük bir ihanete uğramış gibi hissediyordu. Garip olan, kendisine ihanet edenin Defne değil de Osman Bey olduğunu düşünmesiydi. Uzun hastalıklı bir uyku döneminden sonra başka bir seçeneği kalmadığı için yazmaya devam etti. Aslında ortam çalışması için çok uygundu. Çevreden hiç kimsenin onu rahatsız etmeyeceğinden emindi. Belki onu merak bile etmiyorlardı. Belki her şeyi çok önceden biliyorlardı. Bir önemi yoktu. Temmuz güneşinin altında gevşeyen zihinlerini Önder'e yormayacaklar-

dı. Onu burada unutmuş bile olabiliyorlardı. Defne'den geri kalan kırık dökük, tozlu eşyaların arasında... Bu düşünceleri bir kenara itip defterini önüne çekiyor, yazıyordu. Son bölümü yazıp buradan ayrılacaktı. Hızla kitabı tamamlamaya çalışıyordu. Acelesi vardı.

Defne gibi Gaye de gitmişti. Ya da tam tersi... Kafiyeleli aşklar kafiyeleli ayrılıklar anlamına geliyordu. Önder kılıcıyla bu kafiye düğümünü çözmek için yazdıklarının başına geçiyor, kötü niyetli gölgesi sayfaları karartıyordu. Yıkıp dökmek istiyordu. Kalemle ölüm, acı, ayrılık saçıyordu. İşe Cevdet Bey'i öldürmekle başlamıştı, sonra İzzet'i perişan etmiş, Gaye'yi hırpalamış, en sonunda da zehirli oklarını kendine yöneltmişti. Kendini de yok etmek istiyordu. O hikâyenin içinden buharlaşarak çıkıp gitmek... Emre Bey tetikçisi olmuştu. Hem kitabı hem de Önder'i yok etmişti. Önder diye biri hiç olmamıştı ki... Acı çekmesini gerektirecek hiçbir şey yoktu. Bundan sonra olacakları da biliyordu: Kitabı bitirip şehre dönecekti, babasının boşluğu içinde yüzen eve tedirgin adımlarla girecek, annesinin resmine bakmamaya çalışarak eski hayatını sürdürecekti. Günler sonra gözlük satıcısına benzettiği bir postacı kapısını çalacaktı. İçinde boşanma ilamı olduğunu düşündüğü zarfı açtığında şaşırtıcı bir mektup ve dört yaşlarında bir oğlanın fotoğrafı çıkacaktı. 'Onun da kaderi İzzet'e benzemesin diye bu mektubu yazıyorum, fotoğraftaki senin oğlun, adı Ali, bu sırrı ölene kadar saklamamı istiyorum' diyecekti Gaye mektubunda. Önder bunun ne türden bir şaka olduğunu anlamaya çalışırken görüntü donacak ve jenerik akmaya başlayacaktı. Önder Keklik Koyu'ndaki son günlerinde kafasının içinde hep bu türden

filmler çekti. Tek izleyicisinin kendisi olduğu dev sinema salonları hayal etti. Bazen kendisinin de olmadığı... Boş koltukların önünde oynayan bir film...

Gitme zamanı geldiğinde olgun bir adam olarak tıraş oldu, gömleklerini ütiledi, bavullarını topladı, kitaplarını koliledi. İbrahim'e biraz para bırakmıştı nakliye için, bir de babasının adresini; hiçbir şey taşımak istemiyordu. Yanına sadece defterlerini alacaktı.

Verandanın merdivenlerine doğru yürürken rüzgâr çanlarının tatlı bir sabah rüzgârıyla çınladığını duydu. Bunun iyiye işaret olduğunu düşünerek onları da yanına almaya karar verdi. Defne'den güzel bir anı. Renkli camlardan yapılmış çanları asılı oldukları çividen çıkarırken elinden düşürdü. Bir süre yerdeki cam kırıklarını izledikten sonra koltuğunun altındaki defterlere daha sıkı sarılarak merdivenlerden indi. Solmuş yediverenlerin, başları kopmuş irislerin, sıcakta kavrulmuş sardunyaların, sapları kırılmış iri papatyaların arasından bir hayalet gibi geçti. Arkasına bakmadan evi terk etti.

Köyün meydanına vardığında onu Atatürk'ün devasa heykeli karşıladı. Parmağıyla uzak nurlu ufukları gösteriyordu Ata. Önder ortalıkta koşuşan çocukları izledi. Aralarında sadece Mercan'ı tanıyordu. Heykelin kaidesine sırtını yaslayarak bir süre sigara içti. Töreni kaçırmış olduğu için biraz üzgündü. Bir konuşma yapmayı planlamıştı... Herkesten intikamını alacağı bir konuşma. Ama şimdi bu hesaplaşmaları çok uyduruk geliyordu. Zamanında uyanmış olsa da ağzını açıp tek kelime edemeyecekti, bunu biliyordu. Bulunduğu tepeden öteki tepeye doğru baktı. Havuzlu köşk kepenklerini indirmiş, terk edilmiş bir film platosu gibi araziye karışmış görü-

nüyordu. Biraz daha yukarılarda kayalıkları buldu gözleri. Buradan oldukça ufak görünüyordu çoban ve koyunlar. Cebinden fotoğrafı çıkarıp uzun uzun izledi objektife bakan suretini. Muhteris maymun, dedi kendi kendine. Acı acı güldü. Eğer öyleyse iki seçeneği vardı: Ya Ata'nın uzakları gösteren parmağına kazıyacaktı adını... ki bu pratik olarak başarılması güç bir işti, ayrıca fiberglas malzemeyi neyle kazıyacağını da bilmiyordu, üstelik daha sonra bunu görenler anlam veremeyeceklerdi; evet 'ulu önder' ne olmuş yani, diyeceklerdi, bu tesadüf gülünç olmaktan öte bir anlam taşımıyordu Önder için. Belki tesadüflere inanmayan birileri -Osman Bey örneğin- çok farklı yorumlar geliştirebilirdi ama şimdi Önder ikinci seçeneği düşünüyordu. Mademki Ata'nın parmağına yazamıyordu, ikinci seçenek kayalıklardı. O anda bu düşünce çok acıklı geldi. Çünkü bu yapabileceği bir şeydi. Çoban olduğu düşünülen büyük kayanın göğsüne adını kazıyan zavallı hali... Çoban kayasından kopardığı yosun parçasını ne yapmıştı? Defne'ye verecekti... Kaybetmişti. Defne'ye hiçbir şey veremedi onu kaybetmişti.

Elindeki fotoğrafı defterinin arasına, Gaye'yle karşılaşmalarını anlatan bölümün başına yerleştirdi. Her şey yaşanıp bitmişti. Geride sadece hikâyeler kalmıştı. Hepsine bir ucundan eklenmeye çalışmış ama becerememişti. Kendini koyacak yer bulamıyordu. Hayatının ortasında, üzerine adını kazıyamayacağı bir baba heykelinin gölgesinde bekliyordu. Sanki, beklerken neyi beklediğini unutmuş ve bu belleksizliğin verdiği mistik bir bilgelikle başka birine dönüşmüştü.

Aniden ortaya çıkan Korsan'ın başını okşamaya başladı. Kedinin kaçmadığını fark edince ellerine

baktı. Babasının ellerine...

Dile dökülmesi mümkün olmayan büyük bir kavrayışla bu resmin içinde kayboldu.

Geride sadece yaralı ruhunu onarmak için yazan biri kaldı.

Murat Gülsoy

BU FİLMİN KÖTÜ ADAMI BENİM

"Uzak geçmişten süzülüp gelen 'Neşideler Neşidesi'ydi Gaye. Ben, eski, mutlu bir Amerikan filmi: kahramanlarının aptallık derecesinde saf ve iyi niyetli oldukları o stüdyo filmlerinin sahte yağmurlu sokakları kadar içli, aşk dışında hiçbir seçeneğe yüz vermeden korkusuzca sigara içen jönleri kadar kararlıydım. Güzükaraydım. Aynaya baktığımda tanınmayacak kadar değişmiş olduğumu gördüm. Gaye bana baktığında ne görüyorsa o olmuştum. Başka insanlarla yaşarken varlığını hissettiğim kuşkulardan örülmüş o şeffaf duvarın eriyip gittiğini hissetmiştim. Kendimi... Şu evrende yapayalnız olmadığımı... Şu anlam veremediğim hayatın içinde zavallı bir nokta olmadığımı... Hissetmiştim."

Günahlar zamanaşımına uğrar mı? Suçlar belki... Ama günahlar? Kendine biçtiği rolü oynadığı mutsuz evliliğini -kendine rağmen- sürdüren ve üçlü aşk ilişkisinde İzzet ile Gaye'nin yanında geçmişini arayan başarısız bir yazar: Önder. Aynı mutsuz evlilikten -geçerli bir yolla olmasa da- sıyrılmaya çalışan Defne. Dört kişinin yaşamını değiştiren garip bir intihar. Mahkûm edildiğimiz yüzeysel yaşamların dibinden akan karanlık suların sesine kulak veren bir psikolog. Murat Gülsoy, erkek olmanın arak sorgulayan bu romanında.

DERYA ERKENCİ

ISBN 975-07-6

http://www.canyayinlari.com

KDV içindedir